

Církevní základní škola ORBIS-PICTUS, spol. s r.o.

Budějovická 825, Tábor

Motto:

UČÍME SE NAVZÁJEM

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

platný od 1. září 2010

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

UČÍME SE NAVZÁJEM

Předkladatel:

Název školy:

Církevní základní škola ORBIS-PICTUS, spol. s r.o.

Právní forma:

společnost s ručením omezeným

Adresa školy:

Budějovická 825, 390 02 Tábor

Tel.: 381 251 864

e-mail: orbis.pictus@atlas.cz

Jméno jednatele: Ing. Miroslava Nejezchlebová

Jméno ředitele: Ing. Miroslava Nejezchlebová

Tel. a fax: 381 252 567

e-mail: m.nejezchlebova@orbiska.cz

IČO:

25 159 577

IZO:

škola

060 064 161

školní družina

110 017 838

RED-IZO:

600 001 288

Webové stránky: www.orbiska.cz

Zřizovatel:

Název: Římskokatolická farnost Tábor
Adresa: Děkanská 305, 390 01 Tábor
Statutární zástupce: Václav Hes
Kontakty: Tel.: 381 253 824
e-mail: faratabor@volny.cz

Platnost dokumentu:

od 1. září 2010 (od šk. roku 2010/11)

Koordinátor tvorby ŠVP:

Ing.Mgr. Karel Dušek
Tel.: 381 251 864
e-mail: kareldusek@seznam.cz

Podpis ředitele:**Razítko školy:**

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY

Církevní základní škola Orbis-Pictus je malá škola rodinného typu. Jedná se o školu, která se nachází v centru města Tábor. Je školou nespádovou, její žáci často dojíždějí z okolních měst a vesnic. Orbis-Pictus svou činnost církevní školy zahájila 1. září 2000, v letech 1994 - 2000 byla soukromou základní školou. Zřizovatelem školy je Římskokatolická farnost v Táboře. Orbis-Pictus je úplnou základní školou, která poskytuje základní vzdělání **maximálně 135 dětem v 1. až 9. postupném ročníku**. Výuka probíhá u všech ročníků v jediné třídě, která má maximálně 15 žáků (škola nemá paralelní třídy).

2.2. MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ A HYGIENICKÉ VYBAVENÍ ŠKOLY

Výuka probíhá v 9 kmenových učebnách a ve 3 odborných učebnách (počítačová učebna, učebna výtvarné výchovy – malírna, odborná učebna fyziky a chemie). Škola nemá vlastní tělocvičnu – pronajímá si prostor 100m vzdálené sokolovny. Dvě oddělení školní družiny využívají pro svoji činnost 1 samostatnou místnost - hernu, sousedící třídu 1. stupně, počítačovou učebnu, malírna, zahradu školy, podle potřeby také ostatní učebny školy (v odpoledních hodinách). Vyučující mají k dispozici společnou sborovnu a malý kabinet. Ve sborovně je umístěná učitelská knihovna. Zahrada školy je rozdělena do tří úrovní - teras, které se svažují směrem k řece Lužnici. Je to členitý terén oddělený od hluku města – nachází se zde prostory pro relaxaci dětí především během pobytu ve školní družině, je zde malé hřiště 9 x 13 m s umělým povrchem. Orbis-Pictus nemá vlastní školní jídelnu ani výdejnu – stravování dětí se řeší smluvně s nejbližší základní školou zřízenou Městským úřadem v Táboře.

Budova školy (původně starý židovský dům) má dlouholetou školní tradici. Nachází se uprostřed nové části města s výbornou dopravní dostupností. Materiálně technické vybavení školy je standardní. V počítačové učebně se nachází 15 ks PC, 1 barevná a 2 černobílé tiskárny. Dále je škola vybavena ještě 1 ks PC, 3 ks notebooků, 2 tiskárnami, kopírkou. Všechny počítače mají trvalé připojení k internetu, počítače v učebně jsou zapojené do sítě. Počítačová učebna je využívána k výuce i k volnočasovým aktivitám dětí. Sedm kmenových tříd obou stupňů školy je vybaveno po 1 ks PC. Tyto slouží potřebám integrovaných dětí, nejsou připojeny na internet. Další materiální pomůcky pro výuku převážně na 2. stupni jsou umístěny ve skladech a jsou na standardní úrovni. Škola má dostatečné množství Montessori pomůcek, které slouží vyučujícím hlavně na 1. stupni a také pro výuku integrovaných žáků.

Společně s Městem Tábor, majitelem budovy, se od roku 2001 Orbis-Pictus zaměřila na **celkovou opravu školy**: opravu střechy, opravu fasády, vybudování 4 podkrovních tříd, sanaci šaten, rekonstrukci zahrady školy, vybudování odborné učebny fyziky a chemie. Tím se celkově výrazně zlepšily podmínky pro výuku a vzdělávání žáků.

2.3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor školy tvoří **15 členů** – ředitel, učitelé 1. a 2. stupně, vychovatelky školní družiny, asistentka pedagoga. Anglický jazyk učí na druhém stupni rodilý mluvčí vhodně anglické konverzace. Druhý cizí jazyk učí externí vyučující. Většina učitelů je plně kvalifikovaných. Dvě učitelky na 1. stupni jsou speciální pedagožky, 1 učitelka má státní zkoušku z logopedie. Výchovná poradkyně si doplňuje své vzdělání při DVPP. **Na podzim r. 2006 absolvoval celý pedagogický sbor (včetně vychovatelek a asistentky pedagoga) 80ti hodinové školení Kritického myšlení. Na jaře 2008 absolvoval celý pedagogický sbor (včetně vychovatelek a asistentky pedagoga) 35ti hodinový kurz Respektovat a být respektován. Od dubna roku 2009 se celý pedagogický tým školí v etické výchově (Výchova k prosociálnosti) pod**

vedením lektorek Etického fóra České republiky. Rozsah školení je 250 hodin, bude trvat 2 roky a bude zakončeno certifikátem v březnu 2011. Školení je financováno z grantového projektu OP VK.

2.4. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ

Převážná většina žáků školy jsou děti z Tábora a blízkého okolí. Orbis-Pictus je malou rodinnou školou, kterou si rodiče dětí vybírají cíleně. Důvodem bývá křesťanský charakter školy, malý počet dětí ve třídách, individuální přístup k žákům. Přibližně 10% z celkového počtu žáků jsou děti se specifickými poruchami učení a chování či jiným zdravotním postižením.

2.5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

V rámci dlouhodobého projektu DVPP mají všichni pedagogové školy **Certifikáty RWCT** (Čtením a psaním ke kritickému myšlení - dále Kritické myšlení), které získali absolvováním 80ti hodinového kurzu na podzim r. 2006. Z roku 2006 mají pedagogové osvědčení o absolvování 35ti hodinového kurzu Respektovat a být respektován. Toto vzdělání se bude dále prohlubovat opět týmovou formou v dalších letech. Byl podpořen evropský grantový projekt OP VK v prioritní ose 1 **Inovace ŠVP – Výchova k prosociálnosti**. V rámci projektu bude celý pedagogický tým v průběhu 2 let proškolen v 250ti hodinovém kurzu etické výchovy. Kurz byl zahájen v dubnu 2009, školitelé jsou lektori Etického fóra ČR. Orbis-Pictus se zaměřuje na kvalitní vzdělávání dětí 1. stupně, z tohoto důvodu jsou někteří pedagogové 1. stupně proškoleni v **Montessori vzdělávacím systému**. Už devátým rokem vyučuje škola svou 1. třídu **Genetickou metodou počátečního čtení a psaní** (nazývanou Kožíškova metoda).

V rámci 1. stupně se vyučuje pravidelně skupinově, jednou za měsíc je **dopolední projektový den**. V rámci celé školy dále probíhají čtyřikrát ročně **celodenní projekty**, v jejichž koordinaci se střídají všichni učitelé školy.

Orbis-Pictus se zaměřuje na formování osobnosti dítěte v křesťanském duchu. Z tohoto důvodu pořádá sportovně a duchovně zaměřené zimní a letní ozdravné pobyty – většinou na území naší republiky. Tradičně oblíbený je ve škole kroužek outdoorových aktivit, který vede děti ke zvládání a překonávání životních překážek.

Orbis-Pictus svou spoluprací zaměřuje většinou na ostatní církevní školy v ČR, zatím žádný systematický projekt se zahraničím nerozvíjí.

2.6. SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Spolupráce s rodiči se neustále vyvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv, nejlépe po vzájemné dohodě s vyučujícími. O činnosti školy jsou rodiče informováni prostřednictvím **webových stránek školy**. Třídní schůzky probíhají čtyřikrát ročně, konzultace s jednotlivými učiteli jsou po domluvě možné kdykoliv během školního roku. Před zápisem do 1. třídy Orbis-Pictus pořádá **dny otevřených dveří**. S budoucími prvňáčky a jejich rodiči se učitelé setkávají minimálně třikrát před nástupem do 1. třídy. O dalších akcích pro děti a širokou veřejnost (Noc s Andersenem, velikonoční dílny, vánoční dílny, výtvarné dílny, dílny ke Dni matek, jarmarky, besídky apd.) Orbis-Pictus rodiče pravidelně informuje, publikuje články a tiskové zprávy v místním tisku. Rodiče jsou také zváni na **slavnostní zahájení a ukončení každého školního roku** do kostela Proměnění Páně na hoře Tábor, což je kostel zřizovatele školy. Podle svých možností mohou rodiče pomoci organizačně s **letními či zimními ozdravnými pobyty**. Za finanční a manuální pomoci rodičů byl zrekonstruován zahradní domek, který ke hrám používají děti ve školní družině.

Od školního roku 2005/06 pracuje při škole devítičlenná **školská rada**. Zasedání má dvakrát během školního roku – zpravidla v říjnu a dubnu. Od jara 2010 se školská rada schází 1x měsíčně, důvodem je potřeba častější komunikace mezi rodiči a školou a reakce na aktuální potřeby školy. Při škole také rodiče založili občanské sdružení **Klub přátel školy Orbis-Pictus**.

V oblasti metodického vedení při práci s integrovanými dětmi (dětmi se specifickými poruchami učení a chování či jiným zdravotním postižením) škola spolupracuje s **Křesťanskou pedagogicko-psychologickou poradnou** v Praze, **Pedagogicko-psychologickou poradnou** v Táboře, **Speciálním pedagogickým centrem pro nevidomé a slabozraké** v Českých Budějovicích, se **Speciálním pedagogickým centrem pro neslyšící** v Českých Budějovicích. Úzká je také spolupráce s **Úřadem práce** v Táboře při výběru a volbě povolání u žáků 8. a 9. ročníku. Díky spolupráci s Domem dětí a mládeže CENTRUM v Táboře se žáci 2. stupně účastní okresních a krajských kol školních olympiád.

Orbis-Pictus jako křesťanská ekumenická škola spolupracuje s tábořskými církvemi. Někteří zaměstnanci školy jsou členy různých křesťanských církví. Nejužší spolupráci má škola se svým zřizovatelem, **Římskokatolickou farností v Táboře**. Každoročně se škola účastní Dětské vikariátní pouti, která je pořádána katechety na různých místech tábořského vikariátu. Na výborné úrovni je také spolupráce s ostatními církevními školami v ČR, obzvláště se základními školami.

Nelze zapomenout na výbornou spolupráci s **Městským úřadem v Táboře** – hlavně při přestavbě budovy školy, obnově školní zahrady a udržování provozuschopné budovy. V **Městské knihovně Tábor** Orbis-Pictus každoročně pořádá výstavu prací dětí, často zahájenou vernisáží. Podle zájmu dětí školní družina nabízí v průběhu hlavních prázdnin týdenní letní tábor v přírodě.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Motto: **Učíme se navzájem**

Orbis-Pictus je svou vnitřní kvalitou (ne vnější formou) škola křesťanská. Jejím hlavním cílem je sjednotit a harmonizovat výchovu a vzdělávání v souladu s poselstvím evangelia. Je samozřejmě otevřená pro každého.

Co můžeme svým žákům (a jejich rodičům) nabídnout:

- výchovu dětí v duchu křesťanských morálních hodnot
- rodinný charakter školy (maximálně 15 žáků ve třídě)
- ekumenický charakter školy (spolupráce s tábořskými církvemi)
 - individuální přístup k žákům
 - aktivizační formy učení
- výuku anglického jazyka od 1. ročníku (v počtu 2 hod týdně)
 - výuku náboženství jako nepovinného předmětu
 - rozšířené a tvořivé pojetí výtvarné výchovy
 - projektové a tematické vyučování
 - slovní hodnocení na vysvědčení v 1. – 3. ročníku
- možnost integrace dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami
 - letní a zimní ozdravné pobyty
 - outdoorové aktivity
- pravidelné schůzky s budoucími prvňáčky a jejich rodiči před zahájením školní docházky
 - množství volnočasových aktivit v rámci školní družiny a zájmových kroužků.

Doufáme, že dětství strávené v ovzduší vzájemné úcty a náklonnosti spolu s pocitem pevného morálního zázemí umožní našim dětem lepší orientaci v hodnotovém chaosu dnešní uspěchané doby.

3.2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce a školních akcích.

KOMPETENCE K UČENÍ vést žáky k odpovědnosti za své vzdělávání umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Učitel používá aktivizační formy výuky. Učitel vede žáky k pozitivnímu přístupu k učení. Učitel vytváří modelové situace, v nichž má žák radost ze samotného učení pro jeho další přínos – použitelnost vědomostí v reálném životě. Učitel klade během výuky důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání a třídění informací, kritické zhodnocení. Učitel vede žáky k sebehodnocení. Učitel podporuje vlastní iniciativu a kreativitu žáků. Učitel klade žákům otevřené otázky, zadává žákům problémové úlohy či úkoly rozvíjející tvořivost. Učitel umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení. Učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok. Učitelé jdou žákům příkladem – neustále se dále vzdělávají.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Učitel využívá metod aktivizačního učení - využívá různé zdroje informací, jejich třídění a systematizaci. Učitel umožňuje žákům ověření správnosti řešení jejich problémů. Učitel nabízí žákům možnost společného řešení problému. Učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků. Učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu k správnému řešení. Učitel umožňuje žákům hledat různá (i netradiční či originální) řešení problémů. Učitel vede žáky k tomu, aby dokázali obhájit své řešení. Učitel podněcuje žáky ke schopnosti aplikovat osvědčené postupy při řešení problémů v nových situacích a ke schopnosti sledovat vlastní pokrok při řešení problémů. Učitel vede žáky k uvážným a zodpovědným rozhodnutím. Učitel vede žáky k tomu, aby se nebáli problémů – problém není hrozba, ale výzva. Učitel podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů. Učitelé jdou žákům příkladem – s rozumem a nadhledem řeší různé problémové situace.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci	Učitel klade otevřené otázky, otevírá problémy a rozvíjí u žáků jejich tvořivé řešení. Učitel vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli i ostatními lidmi. Učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu či problému. Učitel nechá žáky svobodně projevit jejich názory. Učitel rozvíjí v žácích schopnost naslouchat. Učitel se zajímá o to, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky. Učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků. Snažíme se o vzájemnou otevřenost v komunikaci (učitel-žák, učitel-učitel, učitel-ředitel, žák-žák, žák-ředitel). Učitel zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují. Učitel vede žáky, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Učitel vede žáky k asertivnímu chování a porozumění neverbální komunikaci. Učitel klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace (netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů). Učitel podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. Učitel připravuje žáky ke zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných situacích. Učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel stanovených školním řádem, řádem odborných učeben. Učitelé jdou žákům příkladem - profesionálním přístupem v komunikaci se žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých	Učitel během vzdělávání používá mimo jiné skupinovou práci žáků a vzájemnou pomoc při učení. Učitel vede žáky k práci ve skupinách. Škola vytváří společně pravidla vzájemného soužití a vrací se k jejich naplňování. Učitel zadává úkoly, na kterých žáci spolupracují. Učitel rozvíjí sociální citění žáků. Škola učí žáky odmítavému postoji vůči všemu, co narušuje dobré mezilidské vztahy. Respektujeme pravidla chování (viz školní řád). Učitel vede žáky ke kooperaci a týmové spolupráci. Učitel podporuje vztahy založené na důvěře a vzájemné pomoci. Učitel vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejich formulaci se žáci sami podílejí.

	Učitel rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci druhých. Učitel umožňuje žákům spoluvytvářet klima pozitivního přístupu k druhým. Učitel rozvíjí u žáků sebedůvěru a samostatnost. Učitel společně se žáky buduje pozitivní třídní klima. Učitel rozvíjí sociální kompetence na ozdravných pobytech. Učitel vede žáky k vnímání vzájemné odlišnosti jako podmínky efektivní spolupráce. Učitel rozvíjí schopnost žáků kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci v týmu, práci ostatních členů v týmu. Učitelé jdou žákům příkladem – podporují spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy.
KOMPETENCE OBČANSKÉ vychovávat žáky jako svobodné občany plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých	Učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků. Učitel umožňuje žákům spolupodílet se na tvorbě pravidel chování. Učitel vede žáky k zodpovědnosti za chování vůči sobě, ostatním i celému světu. Učitel vede žáky k tomu, aby se při ozdravných pobytech chovali jako zodpovědné osoby. Učitel vede žáky k odmítání veškerého chování, které působí omezování práv a svobod. Učitel vede žáky k zodpovědnosti za vlastní chování. Učitel seznamuje žáky s tradicemi, kulturou a historií, vytváří pozitivní postoje. Učitel podporuje zájem žáků o dění ve městě, diskutuje s nimi nad aktuálními událostmi. Učitel seznamuje žáky s environmentálními problémy. Učitel vede žáky k třídění odpadu. Učitel vede žáky k ochraně přírody. Učitelé jdou žákům příkladem – respektují právní předpisy, vnitřní normy školy, plní příkladně své povinnosti. Chovají se k ostatním tak, jak by chtěli, aby se oni chovali k nim.
KOMPETENCE PRACOVNÍ vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Učitel systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků. Učitel vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s využívanými pomůckami i svěřeným inventářem. Učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce. Učitel vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s jejich reálnými možnostmi při profesní orientaci. Učitel různými formami seznamuje žáky s jednotlivými profesemi – cíleně ujasňuje představy žáků o

	reálné podobě jejich budoucího povolání. Učitelé jdou žákům příkladem – svým vztahem k práci, příkladným plněním povinností. Váží si své profese.
--	--

3.3. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola Orbis-Pictus je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Speciální pedagog školy ve spolupráci s třídním učitelem zjišťuje vzdělávací potřeby žáků, potom ve spolupráci s poradenským zařízením zajišťuje odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a používány vhodné metody a organizační postupy při výuce. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd. Na základě odborného posudku poradenského pracoviště speciální pedagog, třídní učitel a další pedagogičtí pracovníci (ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka) vytváří a realizují individuální vzdělávací plán (IVP). Struktura IVP vychází z platné právní úpravy, je doplněna podpisy zákonných zástupců žáka a pedagogických pracovníků školy. V případě potřeby je součástí IVP dohoda se zákonnými zástupci žáka o konkrétní spolupráci.

Speciálně pedagogickou péči zajišťuje speciální pedagog školy ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Koordinuje sestavení IVP ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka a pedagogy školy. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla v učebnách mimo kmenovou třídu. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům. U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce Orbis-Pictus usiluje o zajištění asistenta pedagoga, který spolupracuje se speciálním pedagogem, třídním učitelem a případně dalšími vyučujícími při naplňování IVP.

3.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola Orbis-Pictus vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje IVP se strukturou podle platné právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být na žádost zákonných zástupců přeřazeni do vyššího ročníku na základě vykonání komisionální zkoušky.

V rámci výuky je podle možností třídy zařazována práce ve skupinách, kde se využívá znalostí a dovedností nadaného žáka. Dále pro tohoto nadaného žáka učitel připravuje a zadává školní práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jeho dovedností v oblasti jeho nadání. Nadaný žák může individuálně navštěvovat vybrané vyučovací hodiny (či bloky) ve vyšším ročníku.

Nadaní žáci se podle svého zájmu účastní okresních (popř. i krajských) kol olympiád v jednotlivých předmětech, v kterých mají mimořádné nadání či talent.

3.5. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů.

Jedná se o tyto průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova OSV**
- **Výchova demokratického občana VDO**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech MEGS**
- **Multikulturní výchova MKV**
- **Environmentální výchova EV**
- **Mediální výchova MV**

Seznam použitých zkratk:

INT – Integrace do vyučovacích předmětů

PROJ – Projekt

Čj – Český jazyk mluvnice

ČjS – Český jazyk sloh

ČjL – Český jazyk literatura

3.5.1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tématického okruhu OSV	1. STUPĚŇ					2. STUPĚŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání				VI/INT				SOR/INT	
Sebepoznání a sebepojetí				Čj/INT				SOR/INT	
Seberegulace a sebeorganizace								SOR/INT	Rv/INT
Psychohygiena								SOR/INT	Rv/INT
Kreativita				Hv/INT					Rv/INT
Poznávání lidí	Čj/INT			VI/INT				SOR/INT	
Mezilidské vztahy					VI/INT		Rv/INT	SOR/INT	
Komunikace		Čj/INT			Čj/INT		Rv/INT	SOR/INT	
Spolupráce a soutěživost							Rv/INT		
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Čj/INT	VI/INT			SOR/INT	
Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT				Rv/INT	SOR/INT	Rv/INT

3.5.2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Název tématického okruhu VDO	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva	Školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva	Školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva	Školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva, VI/INTI	Školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva, VI/INT	Ov/INT	Ov/INT		Ov/INT
Občan, občanská společnost a stát			Prv zákl. pojmy/INT	VI ČR/INT	VI Evropa/INT	Ov/INT	Ov/INT		Ov+ Z/INT,
Formy participace občanů v politickém životě	ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)	ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)	ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)	ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)	ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)				Ov/INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Ranní kroužky	Ranní kroužky	Prv, VI, ČJL/INT		Vv /PROJ			Z/INT, D/INT, Ov/INT	D/INT

3.5.3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Název tématického okruhu MEGS	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá				VI/INT	VI/INT			Z/INT SOR/INT	
Objevujeme Evropu a svět					VI/INT			Z/INT SOR/INT	
Jsme Evropané					VI/Int	D/INT	D/INT	D/ INT Z/INT SOR/INT	D/ INT

3.5.4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Název tématického okruhu MKV	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	ČjL/INT	ČjL/INT			Hv/INT			Ov/INT	
Lidské vztahy		ČjL/INT	ČjL/INT	ČjL/INT	ČjL/INT	Ov/INT	Ov/INT	Ov/INT SOR/INT	
Etnický původ					Přir/INT	Ov/INT	Ov/INT	Ov/INT SOR/INT	
Multikulturalita			ČjL/INT	ČjL/INT	ČjL/INT, Hv/INT			Vv/INT Hv/INT Ov/INT SOR/INT	Vv/INT Hv/INT
Princip sociálního smíru	ČjL/INT	ČjL/INT	ČjL/INT	VI/INT	VI/INT			Ov/INT SOR/INT	

3.5.5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Název tématického okruhu EV	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Potoky a řeky/PROJ		Přír/INT		Přír/INT,	Př/INT, Z/INT, Vv/INTmoře	Př/INT, Z/INT		
Základní podmínky života		Prv/PROJ	Prv/INT		Přír/INT,	Z/INT			
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	Přír/INT	Přír/INT			Z/INT	
Vztah člověka a prostředí	ČjS/INT	ČjS/INT	ČjS/INT	ČjS/INT	ČjS/INT, Př/INT			Z/INT SOR/INT	

3.5.6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Název tématického okruhu MV	1. STUPEŇ					2. STUPEŇ			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj/INT	Prv/INT	Čj/INT	Čj/INT	Vv/INT použití rekl. tiskovin, Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT
Stavba mediálních sdělení					ČjS/INT			Čj/INT	Čj/INT, Aj/INT práce s časop. pro děti
Vnímání autora mediálních sdělení								Čj/INT	Čj/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti							Vv-film (komiks, plakát)/INT	SOR/INT	AjK/INT
Tvorba mediálního sdělení									Čj/INT, Aj/INT
Práce v realizačním týmu			Film, pohádka/PROJ						Noviny - tablo /PROJ

4. UČEBNÍ PLÁN

1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předmět	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	Celkem	Celkem povinné	Celkem disponibilní
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura (Čj)	9	8	9	8	8	42	38	4
	Cizí jazyk	Anglický jazyk (Aj)	0	0	3	3	3	9	9	0
Matematika a její aplikace		Matematika (M)	4	5	5	5	5	24	22	2
Informační a komunikační techn.		Informatika (ICT)	0	0	0	0	1	1	1	0
Člověk a jeho svět		Prvouka (Prv)	2	2	2	0	0	6	12	2
		Přírodověda (Přir)	0	0	0	2	2	4		
		Vlastivěda (Vl)	0	0	0	2	2	4		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova (Hv)	1	1	1	1	1	5	12	1
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova (Vv)	1	2	2	1	2	8		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova (Tv)	2	2	2	2	2	10	10	0
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti (Pč)	1	1	1	2	0	5	5	0
Průřezová témata										
Skutečný počet hodin			20	21	25	26	26	118		
Požadovaný počet hodin			18-22	18-22	22-26	22-26	22-26			

2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předmět (zkratka)	6. třída		7. třída		8. třída		9. třída		Celkem	Celkem povinné
			povin.	dispon.	povin.	dispon.	povin.	dispon.	povin.	dispon.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura (Čj)	4		4		4		4		16	16
	Cizí jazyk	Anglický jazyk (Aj)	3		3		3		3		12	12
Matematika a její aplikace		Matematika (M)	4		4		4		4		16	16
Informační a komunikační techn.		Informatika (ICT)	1			1				1	3	1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis (D)	1		2		2		2		7	12
	Výchova k občanství	Strategie osobnostního rozvoje (SOR)	0	0	0	0	0	1	0	1		
		Občanská výchova (Ov)	1		2		1		1		5	
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika (F)	1		1	0,5	2		2		6,5	22
	Chemie	Chemie (Ch)	0		0		2		2		4	
	Přírodopis	Přírodopis (Př)	2		1	0,5	2		1		6,5	
	Zeměpis	Zeměpis (Z)	2		2		1		1		6	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova (Hv)	1		1		1		1		4	10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova (Vv)	2		2		1		1		6	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Rodinná výchova (Rv)			1		1		1		3	11
	Tělesná výchova	Tělesná výchova (Tv)	2		2		2		2		8	
Člověk a svět práce	Svět práce	Profesní orientace (PO)					1		1		2	4
	Využití digitálních technologií	Digitální technologie (DT)					1				1	
	Provoz a údržba domácnosti	*Rodinná výchova (Rv)							1		1	
Průřezová témata											0	
Volitelné předměty	2.cizí jazyk	Německý jazyk (Nj)						3		3	6	
	Další volitelné předměty**			4		3		0		0	9	
Celková dotace			24	4	25	5	28	4	27	5		122
Skutečný počet hodin			28		30		32		32		122	
Požadovaný počet hodin			28 - 30		28- 30		30 - 32		30 - 32			

* Přesah do člověk a společnost

****Seznam volitelných předmětů:**

Škola vyučuje volitelné předměty podle aktuální personální situace a počtu dětí v jednotlivých ročnících v příslušném školním roce.

Konverzace z anglického jazyka (AJK) - předmět je nabízen žákům 2. stupně s časovou dotací 1 hodina týdně, preferuje se výuka rodilým mluvčím.

Seminář z českého jazyka (ČjSem) - předmět je nabízen žákům 9. třídy v dotaci 1 hodina týdně.

Seminář z matematiky (MSem) - předmět je nabízen žákům 9. třídy v dotaci 1 hodina týdně.

Praktikum z přírodopisu (PřPr) - předmět je nabízen společně skupině žáků 6. a 7. třídy s časovou dotací 1 hodina týdně.

Historický seminář (HS) - předmět je nabízen společně skupině žáků 2. stupně s časovou dotací 1 hodina týdně.

Seminář ze zeměpisu (ZSem) - předmět je nabízen společně skupině žáků 2. stupně s časovou dotací 1 hodina týdně.

Německý jazyk (Nj) – předmět je nabízen odděleným skupinám: žákům 6. a 7. tř. v časové dotaci 2 hodiny týdně, žákům 8. a 9. tř. v časové dotaci 3 hodiny týdně.

Sportovní hry (SH) - předmět je nabízen společně skupině žáků 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Život a umění (ŽU) - předmět je nabízen společně skupině žáků 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Keramika (Ker) – předmět je nabízen společně skupině žáků 2. stupně s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Nepovinné předměty:

Na jejich realizaci se nepoužívají hodiny z disponibilní časové dotace. Předměty tedy nejsou zařazeny do učebního plánu školy a nejsou pro ně zpracovány učební osnovy.

1. stupeň : **Anglický jazyk** : 1. a 2. třída (2 hod týdně v každém ročníku)
 Náboženství (římskokatolické): 1. – 5. třída (1 hod týdně v každém ročníku)
 Francouzský jazyk: 1. – 5. třída (1 hodina týdně)
2. stupeň: **Náboženství (římskokatolické)**: 6. – 9. třída (1 hod týdně v každém ročníku)
 Francouzský jazyk: 6. – 9. třída (2 hodina týdně)

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

5.1.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Český jazyk a literatura* se shoduje s názvem vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a realizuje obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ve všech ročnících základního vzdělávání.

Cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka a vybavit ho znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Důležité je vytvářet předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a uměli se orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

5.1.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka předmětu Český jazyk a literatura probíhá převážně ve třídách.

V 1. a 3. ročníku má časovou dotaci devět hodin týdně. Ve 2., 4. a 5. ročníku má časovou dotaci osm hodin týdně.

Předmět Český jazyk a literatura se vyučuje v 6. - 9. ročníku 4 hodiny týdně. Výuka navazuje na základy, které žáci získali v hodinách Českého jazyka a literatury na I. stupni. Jsou zohledňovány specifické vzdělávací potřeby žáků. Vyučování probíhá převážně v kmenových třídách. Filmová a divadelní představení se realizují u pořádajících organizací.

Výuka směřuje k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku.
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými i literárními prameny i s texty různého zaměření
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

Předmět Český jazyk a literatura má komplexní charakter a pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se obsah jednotlivých složek prolíná (jednak mezi sebou, jednak s ostatními společenskovedními předměty).

Mateřský jazyk má postavení mimořádné, protože zejména na 1. stupni ZŠ (resp. OcŠ) zprostředkovává jako první, a to jedinečným, neopakovatelným způsobem, styk s kulturou země, ke které dítě patří. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem učení, zpracovávání informací a prezentace postojů a názorů. Má významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. (Průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova prolínají všemi vzdělávacími oblastmi.)

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Psaní je součástí Komunikační a slohové

výchovy v 1. až 3. ročníku a realizuje se zpravidla v menších časových celcích než je vyučovací hodina. (Začlenění průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Enviromentální výchova / INT, Mediální výchova / INT, PRO)

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. (Začlenění průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana)

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. (Začlenění průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova / INT)

Průřezová témata ve výuce předmětu Český jazyk a literatura

Vztah *Osobnostní a sociální výchovy* ke vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti. V konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Průřezové téma *Multikulturní výchova* má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Enviromentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Ovlivňuje racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje hodnotovou orientaci žáků a životní styl.

Propojení *Mediální výchovy* se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení si pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace.

5.1.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura

Kompetence k učení	Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním a práci s textem, vyhledávání informací. Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení (rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu). Učíme se vést žáky k sebehodnocení (budování pozitivního vztahu k učení, posouzení vlastního pokroku, kroky ke zdokonalení, kritické zhodnocení výsledků a diskuse). Žákům zadáváme smysluplné domácí úkoly.
Kompetence k řešení problémů	Výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Při výuce se snažíme motivovat témata z každodenního života. Vedeme žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů (např. práce s jazykovými a literárními prameny a texty různého zaměření, základy využívání práce s počítačem a internetem).
Kompetence komunikativní	Žáky vedeme ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí (např. ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni). Žáky vedeme k respektování postojů a názorů komunikačního partnera (Nositel odlišného názoru není nepřítel.). Učíme žáky kultivovanému projevu, vyjadřování vhodnou formou svého vlastního názoru, obhajobě a argumentaci i naslouchání názorů jiných (vnímání a postupné osvojování si jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků, získávání důvěry při vystupování na veřejnosti). Vedeme žáky ke sdílení čtenářských zážitků (individuální prožívání slovesného díla). Podporujeme pozitivní přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami (např. společné ozdravné pobyty, práce na celodenních školních projektech, o přestávkách apod.).
Kompetence sociální a personální	Ve třídním kolektivu stanovujeme se žáky pravidla chování (ochrana fyzického, duševního a sociálního zdraví a odpovědnost za ně). Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování (Školní a klasifikační řád). Učíme žáky řešit konflikty jednáním. Pěstujeme v žácích smysl pro spolupráci, návyk účinně se podílet na společné činnosti (projekty, skupinové práce, vzájemná pomoc při učení apod.). Učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.

Kompetence občanské	Učíme žáky chovat se jako zodpovědné osoby (žít společně s ostatními lidmi, projevovat potřebu pozitivních citů v chování, jednání a v prožívání situací). Připravujeme žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti (uplatňování práv, naplňování povinností). Žáky vedeme k respektování individuálních rozdílů (národnostních, kulturních). Klademe důraz na Enviromentální výchovu (výchova ekologicky myslícího člověka). Rozvíjíme vnímavost a citlivé vztahy k lidem, k prostředí i k přírodě (projektová vyučování, ozdravné pobyty, exkurze, návštěvy divadelních představení atd.).
Kompetence pracovní	Vedeme žáky k dodržování hygienických a pracovních návyků, k ochraně svého zdraví i zdraví druhých, k ochraně životního prostředí a ochraně kulturních a společenských hodnot. Vedeme žáky k využívání znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Výuku doplňujeme o praktické exkurze (např. v rámci projektů). Hovoříme se žáky o jejich volnočasových aktivitách a podněcujeme u žáků zájem o další orientaci. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Ročník: 1.

Ročníkové výstupy:	Učivo : KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - rozvíjí dětské komunikační aktivity - upevňuje zřetelnou a pečlivou výslovnost (učí se hospodařit s dechem, rozeznávat hlas, správně artikulovat a srozumitelně a slyšitelně hovořit) - osvojuje si zásady pro dorozumívání - vypráví o zážitcích, - vypráví o obrázcích (porovnává obrázky, hledá rozdíly) - klade otázky a věcně a zdvořile odpovídá - dramatizuje (sděluje krátké zprávy, formuluje prosbu, poděkování, prosbu, omluvu a blahopřání) - jednoduše popisuje aktuální činnosti	<u>Mluvený projev</u> • technika řeči • komunikační dovednosti a návyky • krátké mluvené projevy (kladení otázek – věcná odpověď, vyprávění, popis) • dramatizace (pozdrav, vítání, prosba, poděkování, loučení)	Prv – rozdílnost komunikačních situací a komunikačních rolí (např. rodina – škola, učitel – žák, každodenní činnosti)
- naslouchá v běžných dorozumívacích situacích každodenního života (pochopení věcného obsahu) - vnímá jednoduché pokyny, názory a postoje a reaguje na ně - učí se dotazovat na nejasnosti - učí se vyjadřovat hodnotící postoje (např. jednoduše hodnotí vyjadřování, chování, jednání a postoje) - získává estetický prožitek z mluveného projevu	<u>Naslouchání</u> • naslouchání praktické • naslouchání věcné • prvky naslouchání kritického • prvky naslouchání zážitkového	Vv, Hv, M – vazba na praktickou činnost Čj-Lv – estetický zážitek EV – Vztah člověka a prostředí / INT
- upevňuje hygienické a pracovní návyky - zná písmena velké a malé tiskací abecedy (W, X, Q jen okrajově) - pracuje s obrázky, písmeny, slovy a větami (vybarvuje, vyhledává, podtrhává, doplňuje, odpovídá na otázky) - čte slova, věty a kratší texty s porozuměním	<u>Čtení</u> • počáteční čtení (návik techniky čtení) • rozvíjení čtenářské dovednosti (hlasité čtení a první pokusy o tiché čtení)	
- upevňuje hygienické a pracovní návyky - píše písmena velké tiskací abecedy (W, X, Q jen okrajově) - píše slova a věty (velká tiskací abeceda) - píše písmena velké a malé psací abecedy - píše slova a věty (velká a malá písmena psací abecedy)	<u>Písemný projev</u> • počáteční psaní (návik techniky psaní) • rozvíjení dovednosti psát (opis, přepis) • návik kontroly vlastního písenného projevu	

Ročníkové výstupy:	Učivo : JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - uvědomuje si vztah slov, vět a skutečností (slovo, věta – představa) - z hlásek složí slovo - rozloží slovo na hlásky - rozlišuje věty, slova, hlásky - učí se vytleskat slabiky slova - snaží se zřetelně a správně vyslovovat - učí se správně klást přízvuk na slova a předložková spojení a udržovat tempo řeči - pozná slova, která se rýmují - pozná intonaci věty (oznámení, otázka, příkaz)	<u>Zvuková stránka jazyka</u> • poznávání písmen abecedy • rozvoj fonematického sluchu (hláskový sklad a rozklad) • věta, slovo, slabika, hláska, písmeno • výslovnost samohlásek, souhlásek, dvojhlásek a souhláskových skupin • porozumění přečteným větám • modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	Hv – rytmičtější slova OSV – Poznávání lidí VDO – Občanská společnost a škola, Formy participace občanů v politickém životě (ranní kroužky) a Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (ranní kroužky)
- porovnává a vymýšlí slova opačného a blízkého významu - vymýšlí slova, která se rýmují - doplňuje neúplná slova a věty - řadí slova ve větách - tvoří věty se slovem	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • význam slova • slova opačného a blízkého významu • řazení slov ve větě • tvorba vět	
- opíše a přepíše text - píše podle diktátu - píše velká písmena na začátku vět - píše velká písmena ve jménech dětí - zapisuje interpunkční znaménka na konci věty podle intonace (oznámení, otázka, příkaz)	<u>Pravopis</u> • opis, přepis • diktát • začátek věty • vlastní jméno • interpunkční znaménka (.,?,!)	

Ročníkové výstupy:	Učivo : LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - vnímá krátkou četbu nebo nahrávku prózy i poezie - komunikuje o slyšeném textu nebo poezii - zkouší volnou reprodukci - vypráví o zážitcích - odpovídá na otázky ,zeptá se na nejasnosti - učí se domýšlet příběhy	<u>Poslech literárních textů</u> • vnímavý poslech prózy i poezie • návštěvy divadelních představení	Vv – výtvarný doprovod
- vnímá slova a věty (rozlišuje je sluchem i zrakem) - čte slova a věty (snaží se číst plynule, s porozuměním a správnou intonací) - učí se pozorně číst a naslouchat četbě prózy i poezie (získává estetický prožitek) - snaží se hodnotit (např. dojem, jednání, postoje apod.)	<u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> • počáteční čtení • hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací • rozvoj čtenářské dovednosti (krátké texty) • pokusy o tiché čtení • počátky čtenářství, vyprávění o dojmech a tématech z četby • rozhovor o přečteném • zážitkové čtení (estetický zážitek)	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MKV – Kulturní difference / INT a Princip sociálního smíru / INT Prv – mezilidské vztahy
- snaží se porozumět a vyjasnit slova - vyhledává a vymýšlí rýmy - recituje básničky, zná říkadla - vyhledává slova a věty, dramatizuje některou z pohádkových postav - vypráví o četbě, odpovídá na otázky - učí se vymýšlet a domýšlet příběhy (uvolňuje fantazii)	<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> • rozvoj slovní zásoby • vlastní výtvarný doprovod • pamětné osvojení krátkých textů • první pokusy o dramatizaci • vymýšlení a domýšlení příběhů	Vv – výtvarný doprovod (ilustrace) Vv – loutky
- chápe některé základní literární pojmy	<u>Základní literární pojmy</u> • (říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka, kniha, čtenář, hlasité čtení, loutka, loutkové divadlo, maňásek)	

Ročník: 2.

Ročníkové výstupy:	Učivo : KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - upevňuje zřetelnou a pečlivou výslovnost (učí se hospodařit s dechem, rozeznávat hlas, správně artikulovat a srozumitelně a slyšitelně hovořit) - osvojuje si zásady pro dorozumívání - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost v mluvených projevech a snaží se užívat spisovné výslovnosti - vypravuje podle obrázků a na základě vlastních zážitků - pojmenuje a jednoduše popíše (např. zvíře) - řadí ilustrace podle dějové posloupnosti - přiřazuje a tvoří věty k obrázkům - osvojuje si základní formy společenského styku	<u>Mluvený projev</u> • technika řeči • komunikační dovednosti a návyky • spisovná a nespisovná výslovnost • krátké mluvené projevy (otázka, věcná odpověď, vypravování, popis, formy společenského styku) • vypravování podle obrázků a vlastních zážitků • jednoduchý popis • řazení ilustrací podle dějové posloupnosti • řazení a tvorba vět k obrázkům • základní formy společenského styku (pozdrav, oslovení, zdvořilá otázka, žádost a odpověď, poděkování, omluva)	OSV – Komunikace Prv – komunikace ve škole a v rodině Prv – zvíře Vv – kresba zvířete Vv – comics
- naslouchá v běžných dorozumívacích situacích každodenního života (pochopení věcného obsahu) - vnímá pokyny, názory a postoje a reaguje na ně - snaží se naslouchat soustředěně, aktivně a s porozuměním - zeptá se na nejasnosti - zaujímá hodnotící postoje (např. vyjadřování, chování, jednání a postoje, pravdivost, věrohodnost) - učí se ověřit fakta (např. dotazem, porovnáváním, vyhledáváním) - získává estetický prožitek	<u>Naslouchání</u> • naslouchání praktické • naslouchání věcné • prvky naslouchání kritického • prvky naslouchání zážitkového	Čj-Lv – estetický zážitek EV – Vztah člověka a prostředí / INT
- vylepšuje techniku čtení (snaží se číst pozorně a s uvědoměním) - učí se orientovat v textu přiměřené náročnosti (pracuje s knihou a praktickými informacemi, vyhledává a doplňuje údaje)	<u>Čtení</u> • praktické čtení (technika čtení, text přiměřené náročnosti)	
- upevňuje hygienické a pracovní návyky - odstraňuje nedostatky ve psaní tvarů jednotlivých písmen - dbá na úpravnost psaného textu - píše nová psací písmena (W w, X x, Q q) - opisuje a přepisuje slova a věty, kontroluje napsaný text	<u>Písemný projev</u> • technika psaní • nová psací písmena (X x, W w, Q q) • důraz na úpravnost psaného textu • opis a přepis slov a vět	

Ročníkové výstupy:	Učivo : JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - rozlišuje věty po stránce obsahové a zvukové (rozeznává přestávky mezi větami, na konci klesání nebo stoupání hlasu) - rozlišuje slova ve větě - procvičuje správné řazení slov ve větě - učí se uvědomovat pořádek vět v krátkém jazykovém projevu - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a práci (po stránce obsahové a zvukové) - rozlišuje jednotlivé věty v jednoduchých souvětích podle stránky obsahové a zvukové (melodie a přestávky) - člení slova na slabiky a hlásky (v jednoduchých příkladech) a rozlišuje hlásky a písmena - rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky, tvrdé, měkké a obojetné souhlásky, tvrdé a měkké souhláskové skupiny a skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - poznává podstatná jména, slovesa, předložky a spojky - rozlišuje obecná a vlastní jména - správně vyslovuje znělé a neznělé souhlásky na konci slov	<u>Zvuková stránka jazyka</u> • věta (poznáváme věty) • věta – slovo (rozlišování slov ve větě) • řazení slov ve větě • pořádek vět v textu • druhy vět • věta jednoduchá a souvětí • slovo – slabika – hláska, rozdělení hlásek (slabičné a hláskové složení slova) • rozdělení slova na konci věty • hláska, písmeno (zvuková stavba slova) • krátké a dlouhé samohlásky • dvojhlásky • tvrdé, měkké a obojetné souhlásky • tvrdé a měkké souhláskové skupiny • slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky) • vlastní jména (jména osob a zvířat) • skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • slova se znělými a neznělými souhláskami na konci slov (párové souhlásky p-b, t-d, ť-d', ch-h, f-v, s-z, š-ž)	Hv – rytmiizace slov VDO – Občanská společnost a škola, Formy participace občanů v politickém životě (ranní kroužky) a Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (ranní kroužky)
- vymýšlí slova opačného a blízkého významu - určí nadřazenost a podřazenost slov - seznamuje se se slovy citově zabarvenými - učí se tvořit slova příbuzná	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • slova blízkého významu a slova protikladná • slova významem nadřazená, podřazená a souřadná • slova citově zabarvená • slova příbuzná	

- učí se rozlišovat ve větě podstatná jména, slovesa, předložky a spojky - seznamuje se s různými tvary téhož slova	<u>Tvarosloví</u> • slovní druhy (podstatná jména, slovesa, předložky, spojky) • různé tvary téhož slova	
- rozlišuje věty jednoduché a souvětí v nesložitých případech - rozlišuje jednotlivé věty v jednoduchých souvětích - učí se spojovat jednoduché věty v souvětí	<u>Skladba</u> • věta jednoduchá a souvětí	
- opíše a přepíše text - píše podle diktátu - píše velká písmena na začátku vět - píše velká písmena ve vlastních jménech (jména osob a zvířat) - učí se dělit slova na konci vět - zapisuje interpunkční znaménka na konci věty (věta oznamovací, tázací, rozkazovací a přací) - seznamuje se se psaním čárky mezi slovy a větami - správně píše ú nebo ů (pravopis odůvodňuje) - rozlišuje psaní i, í – y, ý po měkkých a tvrdých souhláskách (pravopis odůvodňuje) - píše slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - správně píše souhlásky na konci slov (psaní zdůvodňuje)	<u>Pravopis</u> • opis, přepis, diktát • začátek věty a konec věty • dělení slov na konci věty • obecná a vlastní jména (jména osob a zvířat) • interpunkční znaménka (.,?,!) • čárka mezi slovy a větami • ú nebo ů • tvrdé a měkké skupiny • kde se píše písmeno ě • psaní souhlásek p-b, t-d, ť-d', ch-h, f-v, s-z, š-ž na konci slov	

Ročníkové výstupy:	Učivo : LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - pozorně vnímá poslech prózy i poezie - učí se volně reprodukovat slyšený text - vypráví o zážitcích - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - zkouší domýšlet příběhy a vyjadřovat myšlenky	<u>Poslech literárních textů</u> • vnímavý poslech poezie a prózy • návštěvy divadelních představení	Vv – výtvarný doprovod
- čte s porozuměním slova a věty - zlepšuje plynulost čtení jednoduchých textů - snaží se užívat správný slovní přízvuk - pokouší se o tiché čtení - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - vypráví o dojmech z četby (získává estetický prožitek) - snaží se vnímat, prožívat a hodnotit (např. jednání, postoje, pravdivost či věrohodnost)	<u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> • plynulé čtení jednoduchých textů • slovní přízvuk • čtení hlasité a tiché • prvky kritického čtení • zážitkové čtení (estetický zážitek) • společná četba knih • rozvoj vlastního čtenářství a rozhovor o přečteném	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MKV – Kulturní difference / INT, Lidské vztahy / INT a Princip sociálního smíru / INT
- vyhledává a vymýšlí rýmy - vyhledává slova a věty - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - přednáší básně - zkouší dramatizovat krátké literární texty (učí se charakterizovat postavy) - zkouší vymýšlet a domýšlet příběhy (uvolňuje fantazii)	<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> • rozvoj slovní zásoby • rozhovor o přečteném (porozumění a vyjasnění pojmů) • vlastní výtvarný doprovod • pamětné osvojení krátkých básní • dramatizace • vymýšlení a domýšlení příběhů	Vv – výtvarný doprovod (ilustrace)
- chápe některé základní literární pojmy	<u>Základní literární pojmy</u> • (báseň, básník, vyprávění o dětech, povídka, spisovatel, časopis, ilustrace, ilustrátor, tiché čtení)	

Ročník: 3.

Ročníkové výstupy:	Učivo : KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou a nedbalou výslovnost - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - tvoří souvětí s danými spojkami - sestaví nadpis a člení projev - učí se dodržovat slovosled ve větách - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - tvoří otázky a odpovídá na otázky - vypravuje podle obrázků (řadí ilustrace podle dějové posloupnosti) a na základě vlastních zážitků nebo podle psané osnovy - pojmenovává předměty a děje - popisuje jednoduché předměty a činnosti - osvojuje si další formy společenského styku (požádá o informaci, podá stručné informace, uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy)	<u>Mluvený projev</u> • technika řeči • komunikační dovednosti a návyky • spisovná a nespisovná výslovnost • stylizace a kompozice • souvislé jazykové projevy (otázky a odpovědi na otázky, vypravování, popis, společenský styk a jeho formy) • vypravování podle obrázkové nebo psané osnovy • popis jednoduchých předmětů a činností (výcvik vyjadřovací pohotovosti) • formy společenského styku (žádost o informaci, podání stručné informace, uvítání, rozloučení, sdělování přání, vyřizování pozdravu)	MV – Práce v realizačním týmu (film, pohádka / PRO) Vv – kresba předmětů a činností Prv – jednoduché předměty a činnosti
- vnímá v běžných dorozumívacích situacích každodenního života (pochopí věcný obsah) - porozumí mluveným pokynům přiměřené náročnosti (vnímá pokyny, názory a postoje a reaguje na ně) - učí se naslouchat soustředěně, aktivně a s porozuměním (zeptá se na nejasnosti) - učí se orientovat ve slyšeném textu - vyjadřuje hodnotící postoje (např. k jednání, k vyjadřování atd.) - učí se ověřit fakta (např. dotazem, porovnáváním, vyhledáváním) - získává estetický prožitek z mluveného projevu	<u>Naslouchání</u> • naslouchání praktické • naslouchání věcné • prvky naslouchání kritického • prvky naslouchání zážitkového	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení / INT EV – Vztah člověka a prostředí / INT Čj-Lv – estetický zážitek

- zdokonaluje techniku čtení (čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti) - porozumí písemným pokynům přiměřené náročnosti - učí se orientovat v textu přiměřené náročnosti (pracuje s učebnicí, učí se orientovat v praktických informacích a zadáních úkolů, zjišťuje a doplňuje údaje) - učí se pracovat s abecedně sestavenými texty, vyhledávat potřebnou informaci a pracovat s obsahem textu	<u>Čtení</u> • praktické čtení (technika čtení, orientace v textu přiměřené náročnosti • věcné čtení (základy informační výchovy, vyhledávací čtení, klíčová slova))	
- zvládá hygienické návyky spojené se psaním - dbá na úpravnost psaného textu (čitelnost, úhlednost a přehlednost) - odstraňuje nedostatky ve psaní tvarů jednotlivých písmen - píše správné tvary písmen a číslic - správně spojuje písmena i slabiky - opíše a přepíše slova a věty - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení (učí se dodržovat úpravu a náležitosti sdělení) - snaží se dodržovat slovosled ve větách	<u>Písemný projev</u> • technika psaní • správné tvary písmen, číslic • správné spojování písmen i slabik • opis, přepis slov a vět • jednoduché sdělení • slovosled ve větách	

Ročníkové výstupy:	Učivo : JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - rozlišuje věty jednoduché a souvětí po stránce obsahové a zvukové (rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky) - spojuje věty, doplňuje souvětí - určí počet vět v souvětí - učí se vyhledávat ve větách základní skladební dvojice - třídí slova podle významu (rozlišuje slova souznačná a protikladná) - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova (členění slova na hlásky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky, rozdělí slovo na slabiky a určí počet slabik ve slově) - vyslovuje slova se správným přízvukem - správně vyslovuje slova se znělými a neznělými souhláskami uvnitř slov - vyjmenuje abecedu (řadí slova) - zná ucelené řady vyjmenovaných slov, používá jejich znalost v praktických cvičeních - rozlišuje ve větě přiměřené složitosti slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo a rod - rozlišuje jména obecná a vlastní - časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím, určuje osobu, číslo a čas	<u>Zvuková stránka jazyka</u> • věta jednoduchá a souvětí • věta jednoduchá a její stavba • základní skladební dvojice • nauka o slově – synonyma, opozita, slova příbuzná • hláskosloví • slova se znělými a neznělými souhláskami uvnitř slov (párové souhlásky p-b, t-d, ť-d', ch-h, f-v, s-z, š-ž) • abeceda • vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z • slovní druhy (slova ohebná a neohebná) • podstatná jména (rod, číslo, pád) • vlastní jména měst, vesnic, hor a řek • slovesa (osoba, číslo, čas)	Hv – rytmiizace slov VDO – Občanská společnost a škola a Formy participace občanů v politickém životě (ranní kroužky)

- třídí slova podle významu - vyhledává slova souznačná a protikladná - určí slova významem nadřazená, podřazená a souřadná - rozlišuje v nesložitých případech slova příbuzná a tvary téhož slova	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • význam slova • synonyma a opozita • slova významem nadřazená, podřazená a souřadná • slova příbuzná • různé tvary téhož slova	
- rozlišuje ve větě přiměřené složitosti slovní druhy v základním tvaru - učí se rozlišovat (slova ohebná – skloňující se, časující se) - učí se rozlišovat slova neohebná	<u>Tvarosloví</u> • slovní druhy ohebné a neohebné • různé tvary téhož slova	
- rozlišuje věty jednoduché a souvětí - rozlišuje jednotlivé věty v jednoduchých souvětích - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, doplňuje souvětí - vyhledá ve větách základní skladební dvojice	<u>Skladba</u> • věta jednoduchá a souvětí • věta jednoduchá a její stavba • základní skladební dvojice	
- správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř slov a na konci slov (psaní zdůvodňuje) - odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - odůvodňuje a píše správně ú/ů - odůvodňuje a píše správně i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách - píše y,ý po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - píše velká písmena na začátku vět a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<u>Pravopis</u> • procvičování a prohlubování učiva z 2. ročníku • psaní souhlásek p-b, t-d, ť-d', ch-h, f-v, s-z, š-ž uvnitř slov • psaní i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách • psaní y,ý po obojetných souhláskách uvnitř vyjmenovaných slov • vlastní jména (měst, vesnic, hor a řek)	Vv – monogramy

Ročníkové výstupy:	Učivo : LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - výrazněji vnímá poslech četby prózy i poezie - volně reprodukuje slyšený text - vypráví o zážitcích - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - domýšlí příběhy, vyjadřuje myšlenky	<u>Poslech literárních textů</u> • vnímavý poslech poezie a prózy • návštěvy divadelních představení	Vv – výtvarný doprovod
- čte s porozuměním (hlasitě a tiše) literární texty přiměřené věku, učí se členit text - předčítá (využívá čtenářské dovednosti) - vypráví o dojmech z četby, vyjadřuje své pocity z přečteného textu (estetický prožitek) - používá četbu jako zdroj informací - seznamuje se na základě čtenářské zkušenosti a poslechu s některými autory a jejich knihami - snaží se hodnotit (např. jednání, postoje, pravdivost či věrohodnost)	<u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> • plynulé čtení, členění textu • hlasitě a tiše • prvky kritického čtení • zážitkové čtení (estetický zážitek) • společná četba knih • zdokonalování vlastního čtenářství (vypravování o dojmech a tématech z četby a rozhovor o přečteném)	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – Lidské vztahy / INT, Multikulturalita / INT a Princip sociálního smíru / INT
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vyhledává slova, věty a rýmy - přednáší z paměti ve vhodném tempu - pokouší se dramatizovat krátké literární texty - orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje postoje ke knize - vymýšlí a domýšlí příběhy (uvolňuje fantazii)	<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> • vyprávění o dojmech a tématech z četby • vlastní výtvarný doprovod • recitace • dramatizace • rozhovor o přečteném, rozhovory o knihách • vymýšlení a domýšlení příběhů	Vv – výtvarný doprovod (ilustrace)
- chápe některé základní literární pojmy - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších - odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<u>Základní literární pojmy</u> • (poezie, verš, rým, próza, pověst, divadlo, divadelní představení, dramatizace, herec, režisér, film, rozhlasové a televizní vysílání)	

Ročník: 4.

Ročníkové výstupy:	Učivo : KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - zdokonaluje ústní jazykový projev - cvičí se ve správném užívání spojovacích výrazů k vyjádření vztahů mezi větami a správnému pořádku slov ve větě - cvičí se v rozlišování jazykových prostředků spisovných a nespisovných - učí se stylisticky využívat citově zabarvených slov - cvičí se ve výstižném vyjadřování - cvičí se v základním členění jazykového projevu (uplatňuje členění na odstavce, vytváří nadpis, sestavuje jednoduchou osnovu za vedení učitele) - při vypravování se snaží dodržovat časovou posloupnost vypravovaných dějů a dbá, aby v souvislém celku věty po stránce obsahové na sebe logicky navazovaly - vypracuje popis rostliny, zvířete, věci - cvičí se v telefonickém rozhovoru a sestavení jednoduchého telegramu - seznamuje se s manipulativní komunikací v reklamě - dokáže sestavit dopis obsahující jednoduché sdělení (náležitosti dopisu, adresa, úprava dopisu a obálky)	<u>Mluvený projev</u> • technika řeči • komunikační dovednosti a návyky • spisovná a nespisovná výslovnost • stylizace a kompozice • výcvik v souvislých jazykových projevech (vypravování, popis, rozhovor, dopis, telegram, zpráva, oznámení, reklama, formy společenského styku) • vypravování podle obrázkové nebo psané osnovy • popis jednoduchých předmětů a činností (výcvik vyjadřovací pohotovosti) • formy společenského styku (žádost o informaci, podání stručné informace, uvítání, rozloučení, sdělování přání, vyřizování pozdravu)	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VI – samostatné a srozumitelné vyjadřování VI –mezilidské vztahy, úcta a chování ve společnosti Vv – kresba podle předlohy Vv – koláž z reklamního materiálu
- naslouchá v běžných dorozumívacích situacích každodenního života se záměrem pochopit věcný obsah mluveného projevu - pochopí jednoduchý pokyn nebo postoj a reaguje na něj) - přijme ústní sdělení přiměřené složitosti (např. telefon. vzkaz), zapamatuje si jeho smysl a podstatná fakta, popř. je zaznamená a dále předá - analyzuje a hodnotí slyšený projev (např. správnost, pravdivost, věrohodnost, záměr) - zkouší ověřit fakta (např. dotazem, srovnáváním, vyhledáváním) - získává estetický prožitek z mluveného projevu	<u>Naslouchání</u> • naslouchání praktické • naslouchání věcné • prvky naslouchání kritického • prvky naslouchání zážitkového	EV – Vztah člověka a prostředí / INT Čj-Lv – estetický zážitek

- zdokonaluje techniku čtení (čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti) - učí se orientovat v pokynech a praktických informacích používaných v učebnici, zjišťuje a doplňuje údaje, pracuje s textem přiměřené náročnosti - učí se pracovat s abecedně sestavenými texty (zkouší nalézt dostatečně rychle a spolehlivě určitou potřebnou informaci, učí se zaznamenat informaci, pracuje s obsahem textu)	<u>Čtení</u> • praktické čtení (technika čtení, orientace v textu přiměřené náročnosti) • věcné čtení (základy informační výchovy, vyhledávací čtení, klíčová slova)	
- učí se správně psát po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - napíše jednoduché vypravování (snaží se dodržovat následnost dějové složky a logickou návaznost) - vypracuje popis rostliny, zvířete, věci - učí se napsat pozvánku - napíše telegram, dopis (včetně adresy), příp. SMS zprávu - zkouší vytvořit reklamu	<u>Písemný projev</u> • vypravování • popis • pozvánka • dopis • telegram, (příp. SMS) • reklama	

Ročníkové výstupy:	Učivo : JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená – slova lichotná a hanlivá - rozlišuje část předponovou a část příponovou - rozpoznává předpony a předložky, správně je vyslovuje - rozeznává slova vyjmenovaná a slova příbuzná - odůvodňuje i, í /y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slov - poznává slovní druhy neohebné - skloňuje podstatná jména - u sloves určuje osobu, číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu - pozná infinitiv slovesa - určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy - určuje podmět a přísudek - odůvodňuje správně i/y v přičestí minulém	<u>Zvuková stránka jazyka</u> • nauka o slově (hlásková podoba slova, význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená • stavba slova – kořen, předpona, přípona • předložky • vyjmenovaná slova po b,f, l, m, p, s, v, z • slovní druhy ohebné a neohebné • vzory podstatných jmen • infinitiv sloves, určité slovesné tvary • časování sloves • stavba věty • podmět a přísudek • shoda podmětu s přísudkem	OSV – Sebepoznání a sebepojetí VDO – Formy participace občanů v politickém životě (ranní kroužky) VI – vlastní jména ulic, náměstí a budov VI – nářečí
- rozlišuje slova podle významu - rozpozná slova spisovná a nespisovná - seznamuje se se slovy jednoznačnými a mnohoznačnými - poznává slova citově zabarvená (slova lichotná a hanlivá)	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • stavba slova (kořen, část předponová, část příponová, koncovka) • různé podoby slova (slova spisovná a nespisovná • význam slova (slova jednoznačná a mnohoznačná, slova souznačná a protikladná, slova citově zabarvená)	
- prohlubuje dovednost určovat slovní druhy na základě znalosti systému slovních druhů - rozlišuje slova ohebná – skloňující se, časující se - rozlišuje slova neohebná - poznává slovesa v textu a umí je uvést v základním tvaru v neurčitku (infinitivu)	<u>Tvarosloví</u> • slovní druhy ohebné a neohebné • různé tvary téhož slova	

- určuje větu jednoduchou a souvětí - rozlišuje jednotlivé věty v jednoduchých souvětích - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy, doplňuje souvětí - v nesložitých dvojčlenných větách vyhledá základní skladební dvojice (určuje podmět a přísudek)	<u>Skladba</u> • věta jednoduchá a souvětí • věta jednoduchá a její stavba • základní skladební dvojice	
- píše y/ý po obojetných souhláskách uvnitř vyjmenovaných slov a ve frekventovaných slovech s nimi příbuzných a i/í po obojetných souhláskách uvnitř ostatních slov (psaní umí zdůvodnit) - učí se psát slova s předponami od-, nad-, pod-, před-,bez-, roz-, vy/vý a s předponami ob-, a v (i u slov s kořenem začínajícím na je-) - učí se správně psát slova s předložkami od, nad, pod, před, bez - správně píše tvary přítomného času slovesa být - učí se správně psát koncovky ve tvarech pravidelně se skloňujících podstatných jmen - cvičí se ve správném psaní koncovek přičestí minulého při mluvnické shodě přísudku s podmětem	<u>Pravopis</u> • procvičování a prohlubování učiva z 3. ročníku • slova s předponami a předložkami • tvary přítomného času slovesa být • koncovky podstatných jmen • přičestí minulé	

Ročníkové výstupy:	Učivo : LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - snaží se soustředěně vnímat poslech prózy i poezie - volně reprodukuje slyšený text - snaží se výrazně vyprávět - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - domýšlí příběhy, vyjadřuje myšlenky	Poslech literárních textů • vnímavý poslech poezie a prózy • návštěvy divadelních představení	Vv – výtvarný doprovod
- snaží se číst, plynule, správně a s porozuměním přiměřeně náročné texty - zdokonaluje hlasité čtení (snaží se používat vhodnou sílu, výšku i barvu hlasu), předčítá - procvičuje čtení vět s přirozenou intonací (zdokonaluje slovní i větný přízvuk, procvičuje členění vět podle smyslu) - používá četbu jako zdroj informací i pobavení (i tiché čtení) - orientuje se v ději pohádek, povídek a pověstí - orientuje se v postavách přiměřeného literárního díla (dovede postavy jednoduše hodnotit a určit jejich vzájemný vztah)	<u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> • plynulé čtení s porozuměním • členění textu • hlasité a tiché čtení, výrazné čtení • prvky kritického čtení • zážitkové čtení (čtení textů uměleckých a populárně naučných) • společná četba knih • rozvoj vlastního čtenářství	MKV – Lidské vztahy / INT, Multikulturalita / INT Hv – život a dílo hudebních skladatelů (libreta oper)
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - vyjadřuje své pocity z přečteného textu (estetický zážitek) - uvědoměle vnímá, prožívá, chápe a hodnotí např. ilustrace ukázek v čítance, v knihách nebo v časopisech - vypráví popř. dramatizuje část pohádky, povídky nebo pověsti - přednáší z paměti ve vhodném tempu (snaží se přednášet výrazně) - vymýšlí a domýšlí příběhy (uvolňuje fantazii)	<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> • vyprávění o dojmech a tématech z četby, rozhovor • ilustrace (vnímání, postřeh) • recitace • dramatizace • rozhovor o přečteném, rozhovory o knihách • vymýšlení a domýšlení příběhů	Vv – maska
- rozumí některým vybraným pojmům a výrazům v souvislosti se skutečností, kterou tyto pojmy a výrazy označují	<u>Základní literární pojmy</u> • (článek, text, báseň-píseň, verš, řádek básně, rým, rytmus, přízvuk, přirovnání, přednes, recitace, výrazné čtení)	

Ročník: 5.

Ročníkové výstupy:	Učivo : KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - zdokonaluje ústní jazykový projev - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti (předvede dovednost vypravovat) - popíše předmět, děj, pracovní postup - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - formuluje oznámení, zprávu - reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta (odlišuje tvrzení od mínění) - rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě - používá tiskopisy, zná náležitosti tiskopisů, řekne údaje - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo ni	<u>Mluvený projev</u> • technika řeči • komunikační dovednosti a návyky • spisovná a nespisovná výslovnost • stylizace a kompozice • souvislé jazykové projevy (vypravování, popis, rozhovor, oznámení, zpráva, vzkaz, reprodukce, reklama, tiskopisy, formy společenského styku) • vypravování podle sestavené osnovy • reprodukce jednoduchých textů • popis předmětu, děje a pracovního postupu	OSV – Komunikace MV – Stavba mediálních sdělení / INT Vv – náskres
- naslouchá v běžných dorozumívacích situacích každodenního života se záměrem pochopit věcný obsah mluveného projevu - pochopí jednoduchý pokyn nebo postoj a reaguje na něj - přijme ústní sdělení přiměřené složitosti (např. telefon. vzkaz), zapamatuje si jeho smysl a podstatná fakta, popř. je zaznamená a dále předá - analyzuje a hodnotí slyšený projev (např. správnost, pravdivost, věrohodnost, záměr) - zkouší ověřit fakta (např. dotazem, srovnáváním, vyhledáváním) - získává estetický prožitek z mluveného projevu	<u>Naslouchání</u> • naslouchání praktické • naslouchání věcné • prvky naslouchání kritického • prvky naslouchání zážitkového	EV – Vztah člověka a prostředí / INT Čj-Lv – estetický zážitek

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - orientuje se v pokynech a praktických informacích používaných v učebnici a v knihách, zjišťuje a doplňuje údaje, orientuje se v textu přiměřené náročnosti - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - pracuje s abecedně sestavenými texty (vyhledává a zpracovává nalezenou potřebnou informaci, pracuje s obsahem textu)	<u>Čtení</u> • praktické čtení (technika čtení, orientace v textu přiměřené náročnosti) • věcné čtení (základy informační výchovy, vyhledávací čtení, klíčová slova)	
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - na základě sestavené osnovy dokáže vytvořit písemný projev s dodržením časové posloupnosti - popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu - napíše dopis (ve správném sledu jeho částí) - napíše oznámení a zprávu - sestaví SMS zprávu a e-mailovou zprávu na základech stručnosti a výstižnosti textu - používá tiskopisy a dokáže je vyplnit	<u>Písemný projev</u> • vypravování • popis předmětu, děje, pracovního postupu • dopis • oznámení, zpráva • SMS zpráva, e-mailová zpráva • reklama • tiskopisy (např. poštovní poukázky, průvodky, podací lístky)	

Ročníkové výstupy:	Učivo : JAZYKOVÁ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - používá český jazyk jako nástroj dorozumívání - rozlišuje různé podoby slova (slova spisovná a nespisovná) - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku (rozlišuje základní význam předpon, doplňuje předpony a přípony podle smyslu) - v praxi rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně - pozná vlastní jména, odůvodní dělení slov na konci řádků - odůvodňuje správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách a znalost využívá v praktických cvičeních - rozlišuje a určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramatických správných tvarech ve svém mluvním projevu - určuje pád, číslo, rod, vzor a skloňuje podle vzoru - rozpozná druhy přídavných jmen - rozezná mluvnické kategorie sloves - používá správné tvary podmiňovacího způsobu - nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledává je v textu - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnění větu jednoduchou v souvětí (užívá vhodných spojovacích výrazů a podle potřeby projevu je obměňuje) - v souvětí určuje větu hlavní a vedlejší - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty - vyhledá různé podměty (několikanásobných podmětů užívá ve větách) - správně odůvodňuje i/y v koncovkách přičestí minulého - rozlišuje řeč přímou a větu uvozovací	<u>Zvuková stránka jazyka</u> • mateřský jazyk – prostředek dorozumí • různé podoby slova a jeho význam • stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen slova – společný pro všechna slova příbuzná • souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene • přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na –ský, -ští • zdvojené souhlásky – předpony s-, z-, vz-) • předložky s, z • skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) • vlastní jména (víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů) • dělení slov na konci řádků • pravopis i/y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) • slovní druhy ohebné (mluvnické kategorie podstatných jmen, druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek a jejich skloňování, slovesný způsob podmiňovací) • slovní druhy neohebné (příslowce, předložky, spojky, částice, citoslovce) • základní a rozvíjející větné členy • podmět vyjádřený a nevyjádřený, podmět několikanásobný • přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem • věta jednoduchá a souvětí • přímá a nepřímá řeč	VDO – Formy participace občanů v politickém životě (ranní kroužky)

- rozlišuje slova spisovná a nespisovná - porovnává slova jednoznačná a mnohoznačná, slova citově zabarvená, slova souznačná a protikladná, slova významem nadřazená, podřazená a souřadná	<u>Slovní zásoba a tvoření slov</u> • stavba slova (kořen, část předponová, část příponová, koncovka) • tvoření slov • různé podoby slova (slova spisovná a nespisovná) • porovnávání významu slov	
- prohlubuje dovednost určovat slovní druhy na základě znalosti systému slovních druhů - rozlišuje slova ohebná (skloňuje, časuje) - určuje vzory podstatných a přídavných jmen, rozeznává druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek - rozlišuje slova neohebná	<u>Tvarosloví</u> • slovní druhy ohebné a neohebné • různé tvary téhož slova	
- určuje větu jednoduchou a poznává její stavbu - vyhledá základní skladební dvojici - vyhledá různé podměty, dokáže užít ve větách několikanásobný podmět) - spojuje věty v souvětí (určuje větu hlavní a vedlejší) - rozliší řeč přímou a nepřímou	<u>Skladba</u> • věta jednoduchá a její stavba • souvětí (věta hlavní a vedlejší) • základní skladební dvojice • řeč přímá a nepřímá	
- píše y/ý po obojetných souhláskách uvnitř vyjmenovaných slov a ve frekventovaných slovech s nimi příbuzných a i/i po obojetných souhláskách uvnitř ostatních slov (psaní umí zdůvodnit) - upevňuje psaní slov s předponami od-, nad-, pod-, před-, bez- - procvičuje slova s předponami ob-, v- - rozlišuje skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem slova na je - upevňuje psaní slov s předložkami od, nad, pod, před, bez - procvičuje psaní předložek s, z, vz - opakuje psaní koncovek ve tvarech pravidelně se skloňujících podstatných jmen - píše správně i/y v koncovkách přičestí minulého - cvičí se ve správném psaní interpunkčních znamének v přímé a nepřímé řeči	<u>Pravopis</u> • procvičování a prohlubování učiva ze 4. ročníku • vlastní jména (víceslovné názvy států, jména národnostní, názvy uměleckých děl, novin a časopisů) • dělení slov na konci řádků • skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně • slova s předponami ob-, v- • slova s předložkami s, z • koncovky podstatných jmen • koncovky přičestí minulého • věta přímá a nepřímá	

Ročníkové výstupy:	Učivo : LITERÁRNÍ VÝCHOVA	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák : - snaží se soustředěně vnímat poslech prózy i poezie - volně reprodukuje slyšený text - snaží se výrazně vyprávět - odpovídá na otázky, zeptá se na nejasnosti - domýšlí příběhy, vyjadřuje myšlenky	<u>Poslech literárních textů</u> • vnímavý poslech poezie a prózy • návštěvy divadelních představení	
- čte plynule, s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty - čte procítěně s prvky uměleckého přednesu, předčítá - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých text - vyjadřuje své dojmy a pocity z četby (estetický zážitek) - orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, poznává záměr autora a hlavní myšlenku - orientuje se v odborných textech (využívá různých zdrojů informací)	<u>Zážitkové čtení a naslouchání</u> • plynulé čtení s porozuměním (hlasité a tiché čtení, výrazné čtení) • zážitkové čtení (čtení textů uměleckých a populárně naučných) • druhy textů věcné i odborné literatury • prvky kritického čtení • společná četba knih a rozvoj vlastního čtenářství	MKV – Lidské vztahy / INT, Multikulturalita / INT VI – Evropští spisovatelé a jejich díla Hv – život a dílo hudebních skladatelů (libreta oper) Vv – literární postava (portrét)
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností (při jednoduchém rozboru literární textů používá elementární literární pojmy) - porovnává ilustrace různých výtvarníků - vypráví popř. dramatizuje část pohádky, povídky nebo pověsti (umí využít maňásky nebo loutky) - přednáší z paměti ve vhodném tempu vhodné literární texty - vymýšlí a domýšlí příběhy (uvolňuje fantazii, tvoří texty) - zaznamenává zajímavé myšlenky, vede čtenářský deník	<u>Tvořivé činnosti s literárním textem</u> • vyprávění a rozhovor dojmů a tématech z četby • rozhovor o přečteném, rozhovory o knihách • ilustrace (porovnávání) • recitace • dramatizace • vymýšlení a domýšlení příběhů • zaznamenávání myšlenek, čtenářský deník	Vv – práce s knihou a ilustrací
- rozumí některým vybraným pojmům a výrazům v souvislosti se skutečností, kterou tyto pojmy a výrazy označují	<u>Základní literární pojmy</u> • (bajka, ponaučení, fantastická povídka, poezie, sbírka, lyrika, epika, přenášení významů, próza, čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč autora a postav)	

Ročník: 6.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák pracuje s Pravidly českého pravopisu a s dalšími slovníky.	Pravidla českého pravopisu, pravopisná cvičení, při tvorbě písemných projevů využití jazykových příruček	
Žák rozlišuje zásady tvoření českých slov.	Rozbor slootovorný, stavba slova, pravopis ve slovech odvozených	
Žák si obohacuje slovní zásobu.	Význam slova	
Žák třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Tvarosloví, slovní druhy, podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesa	
Žák si osvojuje stavbu vět jednoduchých.	Základní větné členy, shoda přísudku s podmětem, rozvíjející větné členy	
Žák si osvojuje stavbu souvětí.	Stavba souvětí	
Žák spisovně vyslovuje česká slova.	Zvuková stránka jazyka, spisovná výslovnost hlásek a slabik	
Žák využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	Klíčová slova, hlavní myšlenky textu, vedlejší informace, výpisky, výtah	D, Z, Př, F – výpisky, výtah
Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.	Osnova, členění textu do odstavců, textová návaznost, zpráva, oznámení, úřední dopis	
Žák vnímá okolní svět a vlastním tvořivým psaním zpracovává odpozorované jevy.	Popis předmětu, osoby, pracovního postupu	
Žák odlišuje spisovný a nespisovný projev.	Vypravování, přímá řeč	
Žák reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Vhodné ukázky z literárních děl	
Žák je schopen kultivovaně prezentovat vlastní četbu a reagovat na dotazy učitele a spolužáků.	Referát, vlastní četba	
Žák rozezná základní znaky pohádky, báje a pověsti.	Vhodné ukázky z literárních děl	D – Mýty, báje a pověsti jednotlivých států
Žák rozezná základní znaky bajky a vnímá ponaučení, které z ní plyne.	Vhodné ukázky z literárních děl	
Žák uvede základní znaky poezie.	Vhodné ukázky z literárních děl	
Žák rozlišuje základní znaky dobrodružné literatury.	Příběhy odvahy a dobrodružství - vhodné ukázky z literárních děl	
Žák konfrontuje vzájemný vztah člověka a zvířete.	Svět lidí a svět zvířat – vhodné ukázky z literárních děl	

Ročník:7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák pracuje s jazykovými příručkami.	Pravopisné jevy, tvarosloví	
Žák tvoří spisovné tvary, určuje mluvnické kategorie u podstatných jmen, přídavných jmen, sloves.	Podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa	
Žák rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je.	Príslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce	
Žák tvoří homonyma, synonyma, antonyma a začleňuje je do souvislého textu, vhodně nahrazuje významy slov.	Homonyma, synonyma, antonyma	
Žák dokládá způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby.	Slovní zásoba, tvoření slov, přejímání slov, odborné názvy	Aj – přejímání slov D, F, Z, Př – odborné názvy
Žák rozliší větné členy podle vztahů.	Základní větné členy, rozvíjející větné členy	
Žák rozliší větu hlavní a vedlejší.	Druhy vět vedlejších	
Žák využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky, stručné poznámky, výpisky, výtah, připraví a přednese referát.	Výpisky, výtah, referát	D, Z, Př, F
Žák užívá výstižné jazykové prostředky, zpracuje samostatný souvislý projev /ústní i písemný /.	Vypravování, popis, dopis	
Žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení.	Vypravování	
Žák vhodně používá terminologii.	Popis výrobků, popis pracovního postupu	
Žák vnímá hravost literární formy.	V krajinách fantazie – vhodné ukázky z literárních děl	
Žák analyzuje text a srovnává ho s realitou.	Vhodné ukázky z literárních děl	
Žák vnímá morální hodnotu přátelství.	Vhodné ukázky z literárních děl, interpretace literárního textu	
Žák se zamýšlí nad postavením člověka v těžkých životních situacích.	Vhodné ukázky z literárních děl, záznam a reprodukce hlavních myšlenek	
Žák formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Záznam a reprodukce hlavních myšlenek, dramatizace, přednes literárních textů, diskuse	Vv – vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
Žák na základě četby dokumentuje historický vývoj lidstva.	Významné texty starší literatury	D – historické epochy

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák rozlišuje větné vztahy.	Základní, rozvíjející, několikanásobné větné členy, významové poměry mezi jednotlivými složkami	
Žák si osvojuje pravopis souvětí.	Souvětí podřadné, souvětí souřadné	
Žák rozpozná hlavní způsoby obohacování slovní zásoby.	Obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, přenesená pojmenování	Aj – obohacování slovní zásoby
Žák uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary.	Podstatná jména přejatá	
Žák spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Zvuková stránka jazyka, spisovná výslovnost	
Žák si procvičuje slovesné tvary.	Časování sloves, nepravidelná slovesa	
Žák porovnává slovanské jazyky.	Čeština – jazyk národní, skupiny jazyků	
Žák používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu.	Jednotlivé slohové útvary	
Žák v modelových situacích napíše žádost, objednávku, životopis.	Úřední písemnosti	
Žák pracuje se slovní zásobou uměleckých textů.	Líčení a charakteristika v literárních dílech, líčení, charakteristika	Vv – výtvarné ztvárnění
Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.	Výklad, úvaha	
Žák rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Manipulativní působení projevu, publicistika	
Žák rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Významné literární texty, vhodné ukázky	
Žák rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Významní autoři literárních děl	
Žák souvisle reprodukuje přečtený text, popíše strukturu textu.	Práce s textem	
Žák porovná různá ztvárnění téhož námětu.	Interpretace literárního díla	
Žák se seznamuje s hlavními vývojovými obdobími národní a světové literatury.	Vývoj české a světové literatury	D – historické epochy
Žák rozlišuje základní druhy a žánry v proměnách času, uvede významné představitele.	Lyrické žánry, epické žánry, drama	

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfológický a syntaktický.	Jednotlivé pravopisné jevy	
Žák rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Věta jednoduchá, souvětí, odstraňování nedostatků ve výstavbě textu, výpověď a věta, pořádek slov ve větě	
Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	Rozvrstvení národního jazyka	
Žák odlišuje spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Rozdíly mezi mluveným a psaným projevem, slohové postupy	
Žák se zapojuje do diskuse, řídí ji, využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Diskuse	
Žák v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně používá verbální a neverbální prostředky řeči.	Proslov, diskuse	
Žák využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu.	Slohové postupy	
Žák využívá při rozboru literárního díla základní literární pojmy.	Základy literární teorie	
Žák charakterizuje významné literární žánry, orientuje se v základních literárních směrech, má přehled o významných představitelích české a světové literatury.	Česká a světová literatura 20. století, současná literární tvorba	D – dějiny 20. století
Žák formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo.	Referát, diskuse, vlastní četba, reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu	

5.1.2. SEMINÁŘ Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Seminář z českého jazyka a literatury je zařazen do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Jeho hlavním cílem je vést žáka k postupnému osvojování si jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací. Dále je zapotřebí rozvíjet u žáka pozitivní vztah k literatuře, vytvořit předpoklady pro zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace a vybavit žáka takovými znalostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení.

5.1.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Seminář z českého jazyka a literatury má komplexní charakter. Ve výuce se vzájemně prolínají jednotlivé složky – Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova, Literární výchova. Seminář z českého jazyka a literatury je zařazen mezi volitelné předměty pro žáky 8. a 9. ročníku s dotací jedné vyučovací hodiny týdně. Výuka rozšiřuje a prohlubuje učivo předmětu Český jazyk a literatura, probíhá převážně v kmenových třídách.

5.1.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve volitelném předmětu Seminář z českého jazyka a literatury

Kompetence k učení	Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací, k uvažování v souvislostech. Vedeme výuku tak, aby žáci propojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Umožňujeme žákům pracovat s různými informačními zdroji. Vedeme žáky k sebehodnocení. Snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
Kompetence k řešení problémů	Motivujeme žáky k samostatnému řešení problémů, k obhajobě vlastních postojů. Dáváme žákům prostor ke kritickému myšlení.
Kompetence komunikativní	Vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek a názorů. Vytváříme prostor pro diskuse, při nichž žáci naslouchají jeden druhému, obhajují své názory, vhodně argumentují.
Kompetence sociální a personální	Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině. Rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role. Učíme žáky objektivně hodnotit práci celé skupiny i jejích jednotlivých členů. Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování. Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
Kompetence občanské	Vedeme žáky k úctě k našemu kulturnímu i historickému dědictví. Rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti. Žáky vedeme k respektování individuálních rozdílů / národnostních, kulturních /. Učíme žáky poznávat a chránit svá práva i respektovat práva ostatních. Vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích.

Kompetence pracovní	Vedeme žáky k dodržování hygienických a pracovních návyků, k ochraně svého zdraví i zdraví druhých. Vedeme žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot. Podněcujeme u žáků využívání znalostí a dovedností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Podporujeme využívání výpočetní techniky při výuce. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k plnění povinností a závazků. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností při volbě povolání.
----------------------------	--

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Seminář z českého jazyka a literatury**Ročník: 8.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	
Žák nahrazuje větné členy vedlejšími větami.	Větné členy, vedlejší věty	
Žák rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu.	Rozvrstvení národního jazyka	
Žák vyhledává a nahrazuje slova cizího původu.	Slova přejatá	
Žák procvičuje pravopis a výslovnost přejatých slov.	Slova přejatá	
Žák dokáže vhodně reagovat při fiktivním pohovoru, diskusi.	Životopis, přihláška, pohovor, diskuse	Ov – volba povolání
Žák odlišuje fakta od názorů.	Slohové útvary	
Žák rozpoznává manipulativní působení projevu.	Manipulativní působení projevu	
Žák formuluje názory na umělecké dílo.	Rozbor literárního díla	

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák aplikuje znalost pravopisu lexikálního, slovo-tvorného, morfologického, syntaktického při tvorbě písemného projevu.	Pravopisné jevy	
Žák rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby.	Slovní zásoba, význam slova, homonyma, synonyma, slohové rozvrstvení slovní zásoby	
Žák chápe významové vztahy mezi větami v souvětí a mezi větnými členy.	Větné členy, věta hlavní, věta vedlejší, souvětí	
Žák samostatně pracuje se slovníky a s jazykovými příručkami.	Tvorba vlastního písemného projevu	
Žák vybírá vhodné jazykové prostředky k výstižnému vyjádření svého komunikačního záměru.	Rozvrstvení národního jazyka	
Žák odstraňuje stylistické nedostatky v písemném projevu.	Pořádek slov ve větě, stavba věty	
Žák vnímá strukturu textu.	Práce s textem	
Žák formuluje subjektivní názory a postoje v jednoduchých úvahách.	Úvaha	
Žák porovná různá ztvárnění téhož námětu v umělecké tvorbě.	Interpretace uměleckého díla, práce s textem	
Žák rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Nejvýznamnější představitelé české a světové literatury	

5.1.3. ANGLICKÝ JAZYK**5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu**

Znalost cizího jazyka přispívá k mobilitě jednotlivce v osobním životě, ale i v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění.

5.1.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má na 1. i na 2. stupni časovou dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá s celou třídou. Důraz je kladen na výuku základů gramatiky, schopnosti porozumění a následné komunikaci. Náročnost učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka.

Cílem výuky na prvním stupni (3.-5. ročník) je probuzení zájmu žáka o studium, přičemž se pozornost soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a zvládnutí vztahů mezi jeho grafickou a zvukovou stránkou. Rozvíjí se základní řečové dovednosti.

Na druhém stupni (6.-9. ročník) jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání. Pozornost se věnuje nejen řečovým dovednostem, ale i čtení a písemnému vyjadřování.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou postupně seznamováni i s odlišnostmi v americké angličtině. Předmět směřuje k tomu, aby byl žák schopen dorozumět se s cizincem a byl schopen komunikovat o základních tématech. Výuka se lehce dotýká seznámení s realitami Anglie, čímž jsou žáci vedeni k objevování jiných kultur.

Výuka probíhá ve třídách, vyučující využívá kromě učebnic a pracovních sešitů také audiokazety a CD + různé autentické materiály (noviny, časopisy, internet,...)

5.1.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie vyučujícího předmětu Anglický jazyk

Kompetence k učení	Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“-připravujeme je na celoživotní učení. Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení
Kompetence k řešení problémů	Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení
Kompetence komunikativní	Učíme žáky prezentovat svou práci, své myšlenky (portfolia, projekty,...) Učíme žáky naslouchat druhým
Kompetence sociální a personální	Podporujeme skupinovou výuku, která umožňuje vzájemnou inspiraci. Učíme žáky pracovat v týmech
Kompetence občanské	Neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
Kompetence pracovní	Při výuce se snažíme vytvořit podnětné a tvořivé prostředí

5.1.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**Ročník: 3** (zaměřeno na rozdíl grafické a fonetické podoby slova + slovní zásobu)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Vyjmenuje anglickou abecedu Pozdraví, představí se, poděkuje. Vyhláskuje své jméno a zeptá se na jméno druhých Odhadne výslovnost psaného slovíčka Používá abecední slovník	Hláskování, abeceda Představování (sebe i druhých)	
Rozumí základním příkazům a pokynům v oblasti směrů (navigace doprava, doleva, rovně, stop) a sám je i umí používat	Příkazy (prostorová navigace), udávání směrů	
Ovládá čísla od 1 do 12, a to jak v mluveném tak psaném projevu Zeptá se na věk + udá svůj věk Přečte anglické telefonní číslo Určí celé hodiny	Číslovky od 1– 12 Dotaz na věk („How old are you? I’m 10“) Telefonní čísla Hodiny („What time is it“?)+ určení celých hodin	
Rozšíří svojí slovní zásobu o nová slovíčka. Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova (pojmenuje hračky, popíše lidi, barvy, základní oblečení, tělo, obchody , tvary) Používá jednoduché vazby s využitím slovesa „be“ v jednotném čísle	Tematické okruhy slovní zásoby: • Hračky • Barvy • Tvary • Oblečení • Tělo • Popis lidí • Obchody	
Tvoří základní slovní spojení např. tam je, tam jsou, kolik je, ... Seznamuje se s pravidly jednotného a množného čísla Používá přivlastňovací zájmena (př. Jane’s)	• „there is“, „there are“ • Otázka na počet „how many“ • přivlastňovací zájmena (Jane’s) • „can“	

Ročník: 4. (slovní zásoba se obohacuje o nová témata + základní gramatické jevy)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: Popíše umístění předmětu na obrázku s pomocí předložek –in, on, near, under, into, out of	„Where“...? (kde), předložky (in, on, near, under, into, out of)	
Zvládne počítat od 13 do 100, seznámí se se základními principy tvorby číslovek normálních i řadových Používá vazbu „how many“ (kolik)	Číslovky 13-100 Vazba „how many“ (kolik)	
Rozšíří si svoji slovní zásobu o téma „jídlo“ Využívá bližších určeních kvantity (tzn. „a packet of“, „a bottle of“, „a tin of“)	Slovní zásoba „food“ (jídlo) + vazba „can I have...?“ (mohu mít...?) Počítatelná a nepočítatelná podstatná jména	
Popíše právě probíhající aktivity	Přítomný čas průběhový	
Popíše základní druhy počasí (tj. sněží, je zima, je teplo, je větrno, slunce svítí, je zataženo, atd.)	Počasí + některé země světa	
Popíše své zájmy a koníčky. Vyjádří se např. k audio nahrávce, zda se mu líbí, či ne. Seznámí se se změnou tvaru ve třetí osobě jedn. čísla. (tj. přidání „s“)	„likes“ X „dislikes“ (mít rád X nemít rád) Přidání „s“ ve třetí osobě jedn. čísla	
Naučí se používat slovíčko „chtít“. Vyjádří své potřeby	„I want..., please“ (já chci..., prosím) „which one?“ (který) „this one“ (tento)	
Zeptá se a odpoví na dotaz „kde bydlíš“. Vyplní své základní údaje do formulářů Obohatí svoji slovní zásobu o slovíčka místností v domě	Přítomný čas prostý -, „I live at...“, „He lives at...“ (já bydlím v ... on bydlí v...) Zájmena –me, him, her, us, them Slovíčka- místnosti v domě	

Skládá základní věty typu: Každý den jdu do školy. Obvykle nesnídám.... Cvičí porozumění poslechu a jednoduchému psanému textu, čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	Přítomný čas prostý užitý v každodenních aktivitách (vstávat, jít do školy, jíst,...) Příslovce času: „always“-vždycky, „usually“-obvykle, „sometimes“-někdy, „never“-nikdy	
Sestaví svůj i imaginární rozvrh školních hodin i volnočasových aktivit Řekne kolikátý je měsíc, vyjmenuje dny v týdnu, určí datum svého narození	Dny v týdnu Předložky týkající se času -tj „on“+ „day“ „at“ + „time“ Měsíce v roce + řadové číslovky Předměty ve škole	
Doplní do textu chybějící tvary minulých časů sloves „být“ a „mít“.	Minulý čas sloves „be“ (být) a „have“ (mít)	

Ročník: 5. (Rozvíjení konverzace s využitím časů)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace. Jednoduše dokáže říci pár vět o sobě, o svých zájmech, koníčcích. Specifikuje bližší umístění předmětu s pomocí předložek.	Představování se (mé jméno je...,bydlím v..., mám rád...) +slovní zásoba hračky Předložky určení místa - „on top of“ (nahore), „between“ (mezi), „behind“ (za), „in“ (v), „near“, „next to“ (vedle)	
Orientuje se v TV programu. Zeptá se na čas, dokáže určit přesný čas (čtvrt, půl, třičtvrtě, celá). Vyhledá v textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	Čas, hodiny, TV program	
Přesněji se vyjádří o svých potřebách, tj., co potřebuje a co chce. Rozliší vazbu „want to“ a „want +ing“	„Want“ (chtít) a „need“ (potřebovat)	
Popíše, jaký je jeho oblíbený sport. Seznámí se s vazbou „do sport“ a „go + ing“	„What’s your favorite“... (co je tvé oblíbené...?) +slovní zásoba sport, denní aktivity	
Objasní si tvorbu minulého času. Seznámí se s pravidelnými a nepravidelnými slovesy.	Minulý čas + základní nepravidelná slovesa	
Popíše zvířata z obrázku a naopak je schopen z textu zakreslit vzhled zvířete. Učí se používat nová přídavná jména a příslovce v celých větách.	Slovní zásoba: zvířata v Zoo Přídavná jména- „wet“ (mokrá), „dry“ (suchý),... Příslovce – „slowly“ (pomalu), „quietly“ (tiše),...	
Poslechem a čtením překreslí jednoduchou mapku města. Využívá v konverzaci „where is/are...?“ a „There is/are“ Reprodukuje obsah příměření obtížného textu a jednoduché konverzace	Londýn + „where...?“ (kde...?) + předložky, slovní zásoba budov ve městě	
Používá slovíčka „proč“ a „protože“	„Why...?“ (proč) „...because“ (protože) Nová slov. zásoba „nobody“ (nikdo), „anybody/ somebody“ (někdo), „everybody“ (všichni), „nobody“ (nikdo)	
Seznamuje se s tvorbou budoucího času. Tvoří jednoduché věty. Dokáže se zeptat na plány.	Budoucí čas („going to“- chystat se) „What’s going to happen?“ (co se stane...?)	

Ročník: 6. (Důraz je kladen na detailnější popis, vyhledávání specifických informací z textu i z poslechu)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Zopakuje si a ujistí se v představování sebe i ostatních + v základních konverzačních tématech	Opakování abecedy, slovesa „be“ (být), představení se, udání hodin, číslovek, dnů v týdnu, pozdravy	
Vyhledá základní informace (kdo, co, kdy,...) Orientuje se v poslechu, využívá a třídí informace Sestaví osobní profil v psaném projevu	Přítomný čas prostý (kladná věta, otázka, zápor) Tvorba otázek s použitím „What“ (co), „Where“ (kde), „Who“ (kdo), „When“ (kdy) „How old“ (jak starý)... „can“ (moci, umět), have (mít) Slovní zásoba- sport, země, měsíce, školní předměty	
Seznámí se s tvorbou a základními principy psaní dopisu. Napíše o sobě svému kamarádovi.	Dopis	
Popíše sebe i ostatní, jak vypadají a co mají na sobě.	Přítomný čas průběhový „there is“ (tam je)/ „are“ (jsou) otázka „whose“ (čí...?) přivlastňovací zájmena Slovní zásoba-části těla, nábytek a vybavení	
Rozumí jednoduchému psanému textu a zřetelně vyslovované konverzaci. Vyhledá a utřídí informace o zvířatech a jejich schopnostech	Zvířata, země Porovnávání (menší, větší, lepší,...) „Can“ (moci, umět)	
Podá informaci o místě a času. Sepíše krátký text o zajímavých místech ve svém okolí + jejich případné otevírací doby atd.	Místa a čas Určení času, otvírací hodiny + předložky (at, in, from...) orientace na mapě + navigace – „near“ (vedle), „opposite“ (naproti)	

Ročník: 7. (Drilování nepravidelných sloves a správné použití minulého času)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Pracuje s interview. Třídí a získává informace z textu. Odhaduje význam neznámých slovíček. Detailněji popisuje profil sebe a profil svých spolužáků. Hovoří o svých zájmech v detailnějším měřítku. Umí používat základní předložky času a místa.	Interview Slovní zásoba- jídlo a pití, sport a odpočinkové aktivity, nakupování a ceny, předložky „would like“ (rád bych) + počitatelné a nepoč. jména (that/those) „good at...+ing“ (dobrý v...)	
Dokáže popsat svůj den	Slovní zásoba: Denní „rutina“ a volný čas, popis cesty	
Seznámí se s asi padesáti základními tvary nepravidelných sloves. Procvičuje tvorbu minulého času v otázkách i záporech. Hovoří o tom, co se stalo.	Minulý čas (klad, otázka, zápor) Užití „a long time ago“ (před dlouhou dobou) Nepravidelná slovesa (jen 2 tvary)	
Sestaví příběh v minulém čase. Vypráví, co dělal např. o víkendu.	Psaní a vypravování příběhu v minulém čase	
Pracuje s autentickými materiály průvodců měst. Vytvoří si vlastní „town guide“ (průvodce městem) Učí se reagovat na dotazy cizince a sám je schopen o informace požádat. Jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích.	Slovní zásoba- kolem světa (světové strany, země, cestování, lidé) Londýn	

Ročník: 8. (zaměření na propojení nové gramatiky s novou slovní zásobou+ následné využití v konverzaci)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Obohatí si slovní zásobu o dané okruhy (hudba, památky, životní prostředí, jídlo a zdraví). Používá dvojjazyčný slovník. Čte nahlas plynule a foneticky správně texty v přiměřeném rozsahu. Používá budoucí čas Vytvoří portfolia nebo projekty na daná témata, učí se je v angličtině prezentovat Dokáže přečíst text i s neznámými slovíčky a odhadnout jeho obsah Popíše na obrázku hudební skupinu, vyjádří svůj postoj k různým stylům hudby Orientuje se a čte v mapě, dokáže navigovat, poradí turistovi, co je v okolí zajímavé Snaží se ve skupině prosadit svůj názor ohledně životního prostředí (co by se mělo a nemělo dělat) Popíše podle daných informací počasí Sestaví jednoduchý recept Zvládne popsat základní nemoci a požádat o pomoc lékaře	Vstupní texty na témata: hudební festival (slovíčka: hudební nástroje, názvy stylů hudby, ...) Slovní zásoba: počasí Budoucí čas „going to“ (chystat se), will cesta po památkách (směry, turistické atrakce, zkušenosti z cest, místa a památky) životní prostředí (počasí a klima) jídlo a zdraví	
Porovná rozdíl v čase přítomném prostém, průběhovém, minulém, budoucím a předpřítomném Zvládá základní vztahy (existenční-kdo?, prostorové-kam?kde?,časové-kdy?,kvalitativní-jaký?který?jak?, kvantitativní- kolik?) Chápe lexikální princip pravopisu slov, gramatické struktury (tvorba otázky, záporu,...) Položí dotaz několika způsoby (můžeš, mohl bys, vadilo by ti,...) Určí rozdíl mezi must, mustn't, needn't, should, shouldn't. Užívá nepravidelná slovesa ve všech tvarech	Gramatické jevy: přítomný čas prostý X průběhový, minulý X předpřítomný, budoucí „Wh-“ otázky Tvorba otázky a záporu Can, Could, Would you mind, Shall Must, mustn't, needn't, should, shouldn't nepravidelná slovesa (všechny 3 tvary)	

Ročník: 9 (zaměření na propojení nové gramatiky s novou slovní zásobou+ následné využití v konverzaci)

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Čte s porozuměním, umí vyhledat odpověď na otázky, orientuje se v textu Dokáže o textu jednoduše hovořit, rozumí audio nahrávce Běžně používá slovník, orientuje se v jeho uspořádání, značení, zkratkách Přirozeněji komunikuje. Neomezuje se na holé věty, ale snaží se o bohatší slovní projev. Ucelené třídění myšlenek.	Vstupní texty na témata: Jak věci fungují (z čeho jsou vyrobené, ...jak fungují noviny) Pověry a tajemství Nebezpečí Komunikace (telefon, e-mail,...) Lidé a místa (popis osoby, místa,...)	ČJ/int.-média, tvorba novinového článku
Popíše proces, jak je co a kým vyrobeno. Seznámí se s materiály...	Trpný rod - „by“(kým)	
Hovoří o pověrách (co se stane když...)	Nultý a první kondicionál (podmínkové věty)- „if“ (jestliže)	
Předvídá a dokončí příběh	„Story“ (příběh)	
Ujasní si rozdíl mezi časem minulým, průběhovým a prostým. Trénuje situace „když jsem něco dělal, najednou se něco stalo“	Minulý průběhový čas „was/were doing“ Minulý čas prostý X minulý čas průběhový	
Seznámí se se synonymem slovíčka „must“ (muset)- „have to“ Používá jej v komunikaci	„Have to“ (muset), „don't have to“ (nemuset) „Had to“ (musel) , „didn't have to“ (nemusel)	
Ujasní si rozdíl mezi časem minulým a předpřítomným. Používá nová slovíčka „yet, already, since, for...“ Dokáže se zeptat na to, zda dotyčný někdy už něco dělal. Jestli už něco dělal, atd....	Předpřítomný čas X minulý čas „yet“(již), „already“ (už), „since“ (od), „for“ (už), „ever“(někdy), „never“ (nikdy)	

	„so“ (a tak) – následky	
Přetransformuje větu v přímé řeči do řeči nepřímé.	Nepřímá řeč- „He said that...“ (on řekl, že); „He told me to...“ (on mi řekl, abych...) „He told me not to...“ (řekl mi, abych ne...)	
Rozpozná rozdíl mezi využitím „say“ a „tell“.	„Tell“ (říci) a „say“ (říci)	

5.1.4. KONVERZACE Z ANGLICKÉHO JAZYKA

5.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací předmět Konverzace v AJ přináší základní poznatky komunikace v cizím jazyce. Jeho hlavním posláním je rozšíření slovní zásoby, kultivace výslovnosti, receptivní a interaktivní řečové dovednosti – rozvíjení schopnosti žáků vyjadřovat své myšlenky za pomoci známého jazykového materiálu. Funkční pojetí konverzace umožní žákům získat větší samostatnost a jistotu v ústním projevu, zdokonalí jejich dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích. Předmět se vyučuje s časovou dotací 2 hodiny týdně.

5.1.4.1.1. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení	Vedeme žáky k efektivnímu učení, např. organizování, plánování. Zařazujeme metody, při kterých se žáci učí hodnotit nejen své výkony, ale i svých spolužáků a vyučujícího
Kompetence k řešení problémů	Vedeme žáky k řešení problémových úloh, které vyžadují samostatné a tvořivé řešení, např. na základě hry na role. Užívání podpůrných technik komunikace (psaní poznámek, schémat, nákrešů) pro tvorbu, prezentaci a vnímání ucelených textů v psané i mluvené podobě (konverzace, promluva, pokyny, diskuse).
Kompetence komunikativní	Vnímání a postupné osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů. Zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu. k jazyku v rámci interkulturní komunikace.
Kompetence sociální a personální	Získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama. Zadáváme žákům úkoly, při kterých se snaží vzájemně spolupracovat. Podporujeme projekty, které žáci připravují v týmu.
Kompetence občanské	Všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi národy, k respektu a toleranci k odlišným kulturám.
Kompetence pracovní	Podporujeme při výuce žáka k činnosti a učení se novým dovednostem. Vytváření prostoru pro samostatné získávání informací z různých zdrojů, zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny a s texty různého zaměření a pro všestranné využití získaných informací.

5.1.4.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****Ročník: 6. - 8**

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci - sestaví ústní sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými tematickými okruhy - se učí větší samostatnosti a utvrzuje se v ústním projevu při komunikaci v běžných každodenních situacích - vyjádří názor, pochybnosti, pocity a postoje - stručně reprodukuje obsah promluvy	-Rodina (prezentace sebe a svého okolí, zájmy, koníčky) -Jídlo (objednávání si jídla v restauraci, druhy chodů, jídel, menu, restaurační zařízení, recept,...) -Sport (tělo, druhy sportů, potřebné vybavení, členství ve sportovních zařízeních, popis jednotlivých cviků,) -Telefonování (konverzace po telefonu, představení se, ujištění se o pochopení všech informací, správné a stručné vyjadřování, získání potřebných informací, ukončení rozhovoru,...) -Svátky (Vánoce, Velikonoce, Halloween, sv. Valentýn + další známé svátky v ČR, UK a USA) -Nakupování (obchody, slevy, druhy zboží, měna a ceny,...) -Cestování (konverzace v cestovní kanceláři, na letišti, na dovolené, základní konverzace s cizinci...) -Bydlení (druhy budov, venkovní i vnitřní vybavení, mapy okolí, popis současného bytu/ domu + vysněný dům, úvahy nad úrovní bydlení v ČR, případně srovnávání s ostatními státy), vypracování projektu – realitní makléř (závěrečná prezentace)	

5.1.5. NĚMECKÝ JAZYK**5.1.5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět zahrnuje výuku a nácvik všech jazykových kompetencí: tj. porozumění (poslech, čtení), mluvení (konverzace, souvislý projev) a psaní.

5.1.5.1.2. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má na 2.stupni pro šestou a sedmou třídu časovou dotaci 2 hodiny týdně, pro osmou a devátou třídu časovou dotaci 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v klasické učebně pro celou skupinu dohromady.

Vyučující používá dané učebnice a pracovní sešity. Pro doplnění se využívá audiokazet a CD a ostatních materiálů (knihy, časopisy apod.).

Výuka se zaměřuje na nácvik základů gramatiky, schopnosti porozumění (poslech, čtení), mluvení (konverzace a souvislý projev) a psaní. Obsah učiva, použitého pro dosažení výše uvedených dovedností, volí vyučující s ohledem na schopnosti žáka.

Výuka je založena na modelu spisovné němčiny (Hochdeutsch). Cílem výuky je, aby byl žák schopen porozumět a komunikovat v cizí řeči o základních tématech. Výuka podporuje sociální výchovu a výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, na základě začlenění reálií německy mluvících zemí.

5.1.5.1.3. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Německý jazyk

Kompetence k učení	Vedeme žáky k efektivnímu učení, např. organizování, plánování. Zařazujeme metody, při kterých se žáci učí hodnotit nejen své výkony, ale i svých spolužáků a vyučujícího. Sledujeme úspěšnost a pokroky jednotlivců a oceníme je za ně.
Kompetence k řešení problémů	Vedeme žáky k řešení problémových úloh, které vyžadují samostatné a tvořivé řešení, např. na základě hry na role. Zadávat žákům úkoly, při kterých žáci kombinují údaje z různě získaných zdrojů, např. různé projekty.
Kompetence komunikativní	Umožňujeme žákům představit výsledky jejich práce. Zařazujeme jazykové hry založené na vzájemné komunikaci a na naslouchání druhých.
Kompetence sociální a personální	Zadávat žákům úkoly, při kterých se snaží vzájemně spolupracovat. Podporujeme projekty, které žáci připravují v týmu.
Kompetence občanské	Učíme žáka poznávat realie německy mluvících zemí a na základě toho si rozšiřovat znalosti a pochopit cizojazyčnou kulturu. Vedeme žáky být tolerantní k jiným kulturám.
Kompetence pracovní	Podporujeme při výuce žáka k činnosti a učení se novým dovednostem.

5.1.5.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****Skupina 1**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Vyjmenuje německou abecedu Pozdraví a představí se Vyslovuje správně slova Používá vhodně slovník Zvládá velká písmena u podstatných jmen	Abeceda, cvičení na výslovnost Představování Poslechová cvičení Práce s textem a se slovníkem v učebnici	
Rozumí číslům 0-20 Určí celé hodiny, ceny Zeptá se na věk, kdy někdo přijde Ovládá telefonní číslo	Číslovky 0-20 Určování času na celé hodiny Časové údaje	
Rozumí jednoduchým sdělením Rozumí krátkému textu Rozumí pomalé konverzaci	Poslechová cvičení Práce s textem, čtení s porozuměním Dialogy, práce ve skupinách	
Pojmenuje předměty Popíše, kde se nachází on a jeho přátelé Vyjádří cíl cesty Zeptá se na daná témata Pojmenuje měsíce a roční období Rozšíří si slovní zásobu o nová slovíčka z oblasti rodina, škola, volný čas, oblékání, bydlení, nákupy. Časuje slabá slovesa v přít. čase Skloňuje podstatná jména	Práce s obrázky Používání předložky „v“, stavba vět Předložky „in“ a „nach“ Tvorba otázky Slovní zásoba Slovní zásoba Gramatika časování slabých sloves a sloves haben a sein Gramatika skloňování podstatných jmen v 1., 3. a 4. pádu	

Skupina 2

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
Žák: Vyslovuje a čte foneticky správně texty	Četba a poslechová cvičení	
Popíše, kde bydlí Rozumí základním pojmům v oblasti směrů	Popis – bydlení byt Předložka „in“ a předložky se 3.pádem	
Přeloží text Vyjádří odpovědi dle vlastních slov Popíše obrázek u textu	Stavba vět Rozhovory, tvorba otázek a odpovědí Čtení s porozuměním	
Popíše svůj průběh dne Popíše jednoduchými větami základní oblasti (místa, školu, rodinu)	Gramatická pravidla, stavba vět, předložky Spojky „a, ale, protože „ Popis událostí každodenního života	
Pojmenuje části těla a popíše co ho bolí Naučí se používat obrat „rád bych – ich möchte“	Rozhovor u lékaře Další předložky	
Rozumí dialogům s tematikou každodenního života Porozumí větám a sdělením Porozumí krátkým vyprávění	Krátká sdělení a poslechová cvičení (obchod a nákupy, na poště, cestování vlakem, autobusem) Některá způsobová slovesa	
Popíše počasí a roční období	Počasí	
Napiše krátký dopis a blahopřání (pozdrav, oslovení, poděkování)	Psaní dopisu a blahopřání (forma, styl, slovní zásoba) Préteritum sloves „haben a sein“	

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.1. MATEMATIKA

5.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je předmět, jenž odráží reálné vztahy v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm získají početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.2.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Matematické učivo na 1. stupni má časovou dotaci v 1. ročníku 4 hodiny týdně a v 2. – 5. ročníku 5 hodin týdně. V prvních ročnících by si žáci měli vytvořit kladný vztah k předmětu. Látka je zpočátku podávána formou her, zajímavých podnětných problémových úloh, zábavnou formou činnosti.

Vzdělávání v této oblasti má žáky vybavit vědomostmi a znalostmi potřebnými v praktickém životě. Nabízí žákům aktivní činnosti, které budou moci využít v běžném životě k řešení reálných situací. Matematické učivo je rozděleno do čtyř oblastí: Čísla a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Žáci v nich získávají početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, algoritmy písemného sčítání, odčítání, násobení a dělení, hravou formou rozvíjí technicky důležité dovednosti a geometrickou představivost.

V široké míře využíváme modelů, pomůcek, schémat, stavebnic atd.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je i na 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy).

V tematickém okruhu Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy prolínají všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání.

Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Na 2. stupni v 6. – 9. ročníku v je 4 hodinová týdenní dotace (celkem 16 hodin). Znalosti a dovednosti získané v předmětu matematika si mohou dle zájmu žáci rozšířit ve volitelném předmětu Matematická praktika, který je nabízen žákům 8. a 9. třídy.

Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Žáci vyšších ročníků využívají k řešení úloh i prostředků výpočetní techniky (kalkulátorů a vhodného matematického softwaru na PC).

5.2.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Název klíčové kompetence	Obecný způsob, jak klíčovou kompetenci učitel rozvíjí
Kompetence k učení	Vede žáky k poznávání smyslu a cíle učení tak, aby k němu měli pozitivní vztah. Učí žáky používat získané dovednosti v praktických činnostech. Nabízí žákům řadu aktivit, při kterých si osvojují používání termínů, znaků a symbolů. Osvojováním vzorců, postupů a algoritmů rozvíjíme žakovu paměť. Umožní žákům plánování, organizaci a řízení vlastního učení. Pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení. Vybízí žáky, aby posoudili vlastní pokrok a kriticky zhodnotili výsledky svého učení. Vede žáky k ochotě věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání.
Kompetence k řešení problémů	Klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy a úlohy rozvíjející tvořivost a umožňuje volbu různých postupů. Motivujeme žáky k aplikaci osvědčených postupů při řešení podobných i nových problémových situací. Vede žáky k vyhledávání a kombinaci různých zdrojů informací vhodných k řešení problému. Umožňuje samostatné i společné řešení problémů a volbu vhodného způsobu řešení. Přivádí žáky k uvážlivým rozhodnutím, které je schopen obhájit a získaný postup aplikovat při řešení podobných nebo nových problémových situací.
Kompetence komunikativní	Vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Umožňuje žákům prezentovat výsledek jejich práce, formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně se vyjadřovat v písemném i ústním projevu. Zapojuje žáky do diskuse, vhodné argumentace a obhajoby svého názoru, vybízí je, aby kladli otázky k věci.

Kompetence osobnostní a personální	Vytváří pozitivní představu žáka o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj. Žáky povzbuzuje, pozitivně hodnotí a podporuje jejich sebehodnocení. Zadává úkoly vyžadující spolupráci žáků. Umožňuje žákům účinně spolupracovat v týmu, přijímat různé týmové role a vytvářet společná pravidla práce v týmu a hodnotit práci týmu. Umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a respektovali různá hlediska.
Kompetence občanské	Zachovává úctu k vytvořeným hodnotám a k matematickým poznatkům už objeveným. Vede žáky k uvědomění si práv i povinností, důsledně dodržuje demokraticky přijatá pravidla. Podporujeme u žáků potřebu pomoci druhým.
Kompetence pracovní	Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, kalkulátoru (na 2. stupni) i vybavení učebny. Vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech, umožňuje každému být aktivním členem pracovního týmu. Umožňuje žákům pracovat s moderními prostředky informační a komunikační techniky. Umožňuje každému být aktivním členem pracovního týmu. Vede žáky k respektování hodnoty lidské práce tak, aby si byl vědom jejího významu, smyslu a důležitosti.

5.2.1.2. **Vzdělávací obsah předmětu Matematika****Ročník: 1.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, <i>průřezová témata</i>
Numerace Čte a zapisuje čísla do 20. Používá čísla k vyjádření počtu nebo pořadí, vytváří soubory o daném počtu prvků. Porovnává čísla na základě množství nebo pořadí. Vyznačí čísla 0 - 20 na číselné ose. Početni výkony Sčítá a odčítá v 1. desítce. Sčítá a odčítá v 2. desítce. Sčítá a odčítá s přechodem přes desítku. Používá značky +, -, =, <, >. Porovnává více, méně, stejně, větší, menší, rovná se. Geometrie Bezpečně rozezná geometrické tvary : kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník, krychle, koule, kvádr, válec. Orientuje se v prostoru, určí: vlevo od, vpravo od, uprostřed, první, poslední, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, nad, pod.	Numerace - čtení čísel 0 – 20 - zapisování čísel 0 – 20 - spojení čísla a počtu prvků do 20 - posloupnost čísel 0 – 20, 20 – 0 - více, méně do 20, práce s obrázky, dokreslování počtu, vytváření souborů Početni výkony - znaménka +, -, <, >, = - sčítání a odčítání na číselné ose, práce s počítadlem, číselnou řadou - porovnávání, sčítání, odčítání v 1. a 2. desítce bez přechodu přes desítku a s přechodem - doplňování čísel, doplňování znamének, rozklad čísel Geometrie a slovní úlohy - orientace v prostoru: vlevo od, vpravo od, uprostřed, první, poslední, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, nad, pod - orientace v prostoru (procvičení jednoduchých povelů) - hledání a střídání tvarů - sestavování obrazců z kruhů, čtverců, trojúhelníků a obdélníků - geometrická tělesa: krychle, koule, kvádr, válec - jednotlivé stavby: krychle, kvádry, válce, koule - pohyb ve čtvercové síti	Prvouka – orientace v prostoru Hudební výchova – počítání dob, písně

Užití matematiky a slovní úlohy Řeší slovní úlohy přiměřeného stupně obtížnosti, odpověď řekne celou větou. Vytvoří jednoduchou slovní úlohu k obrázkům a úlohy podobné.	Užití matematiky a slovní úlohy - řešení jednoduchých slovních úloh a úloh jim podobných - tvoření slovních úloh k obrázkům a úlohy podobné - zapisování příkladů k obrázkům - kreslení cesty podle programu, zapiš sám program	
---	--	--

Ročník: 2.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Numerace Čte a zapisuje čísla do 100. Používá čísla k vyjádření počtu nebo pořadí. Porovnává čísla na základě množství nebo pořadí. Zakreslí čísla na číselné ose. Zaokrouhlí číslo na desítky. Poččetní výkony Sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes 10. Používá pojmy sčítanec, součet, menšenec, menšitel, podíl. Porovnává více, méně, stejně, větší, menší, rovná se, číslo o <u>x</u> větší nebo menší, provádí číselný rozklad. Počítá se závorkami. Sčítá a odčítá přirozená čísla v oboru do 100 bez přechodu 10 i s přechodem přes 10. Využívá písemné sčítání a odčítání u dvouciferných čísel. Používá značky: krát a děleno Násobí a dělí číslem 2, 3, 4, 5, 1, 0. Geometrie Používá pojmy: trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, strana, vrchol, hrana, dokáže je ukázat na modelu. Vymodeluje krychli, kvádr, kouli, válec. Seznámí se s kuželem a jehlanem. Rozezná a nakreslí přímou čáru, křivou čáru, lomenou čáru. Narýsuje bod, úsečku, určí délku úsečky. Seznámí se s jednotkami hmotnosti a objemu. jednotky délky: 1 m, 1 dm, 1 cm / 1 km, 1 mm/	Numerace - numerace přirozených čísel v oboru do 100 (počítání po jedné, po deseti – zápis, číselná osa, počítadlo) - porovnávání čísel do 100, číselný rozklad, řády - sčítání a odčítání desítek - zaokrouhlování čísel na desítky Poččetní výkony - sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes 10 - pojmy: sčítanec, součet, menšenec, menšitel, podíl - počítání se závorkami - sčítání a odčítání do 100 bez přechodu 10 - sčítání a odčítání do 100 s přechodem 10 - písemné sčítání a odčítání (jdnociferných i dvouciferných čísel) - násobilka 2, 3, 4, 1, 5, 0 - dělení 2, 3, 4, 1, 5 Geometrie - pojmy: vrcholy, hrany, strany - geometrická tělesa: krychle, kvádr, koule, válec (modelování), kužel, jehlan (seznámení) - přímá čára, křivá čára, lomená čára - bod – vyznačení bodu, úsečka – rýsování, měření délky - seznámení s jednotkami hmotnosti a objemu	Prvouka – orientace v čase Hudební výchova – počítání dob Pracovní výchova – modelování Výtvarná výchova – druhy čar

Užití matematiky a slovní úlohy Orientuje se v čase, bezpečně pozná kolik je hodin, používá jednotky času. Měří délky a užívá jednotek délky, sčítá a odčítá délky se stejnými jednotkami v m a cm. Řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy, ve kterých uplatňuje osvojené početní operace, pokouší se o zápis, výpočet, zformuluje odpověď.	Užití matematiky a slovní úlohy - orientace v čase, práce s hodinami, jednotky času: hodina, minuta, sekunda - jednotky délky (km, m, dm, cm, mm) - sčítání a odčítání v m, cm - slovní úlohy (pokus o zápis, výpočet, odpověď)	
---	--	--

Ročník: 3.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Numerace Čte a zapisuje čísla do 1000. Používá čísla k vyjádření počtu nebo pořadí. Porovnává čísla do 1 000. Vyznačuje čísla na číselné ose. Poččetní výkony Používá pojmy: činitel, součin, dělenec, dělitel, rozdíl. Násobí a dělí číslem 6, 7, 8, 9, 10. Násobí a dělí v oboru násobilk (malé i velké). Násobí a dělí čísla 10, 100. Násobí a dělí dvouciferné číslo jednociferným. Dělí se zbytkem (v oboru malé násobilk). Geometrie Seznámí se s prací s kružítkem. Narýsuje přímku, polopřímku, vyznačí průsečík přímek. Narýsuje, změří, porovná úsečky. Seznámí se s rýsováním trojúhelníku, spočítá obvod sečtením délek stran. Užití matematiky a slovní úlohy Řeší a vytváří jednoduché i složené slovní úlohy. Sestaví modely staveb za pomoci stavebnice. Seznámí se s mapou a plánem.	Numerace - numerace přirozených čísel v oboru do 1000 (zápis, číselná osa, počítání po jedné, po deseti, po stech) - porovnávání, číselný rozklad, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Poččetní výkony - sčítání a odčítání trojčiferných čísel do 1000 (bez přechodu 100 i s přechodem 100) - písemné sčítání a odčítání čísel - násobení a dělení čísly 10, 100 - násobení a dělení dvoucifernými čísly s 0 na postu jednotek - násobení jednociferného a dvouciferného čísla s jednou desítkou - dělení dvouciferného čísla číslem jednociferným - násobení a dělení do 1 000 - dělení se zbytkem Geometrie - kruh, kružnice - přímky, průsečík přímek - polopřímka - trojúhelník (konstrukce, obvod) - jednotky délky, měření a porovnávání délek úseček (cm, mm) Užití matematiky a slovní úlohy - jednoduché i složené slovní úlohy - vztahy o x větší/menší, xkrát větší/menší - stavby z krychlí - plány, mapy	Prvouka – mapa, plán Vlastivěda – mapa, plán Český jazyk – čtení s porozuměním (slovní úlohy)

Ročník: 4.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Numerace Čte a zapisuje čísla do milionu. Porovnává čísla do milionu. Zakreslí čísla na číselné ose. Provede rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě. Zaokrouhluje čísla na 10, 100, 1 000, 10 000, 100 000. Seznámí se s pojmy tuč, kopa a využívá je. Seznámí se s římskými číslicemi. Zapisuje část celku zlomkem.	Numerace - numerace přirozených čísel v oboru do milionu (zápis, zobrazení na ose, počítání po 1 000, po 10 000, po 100 000) - porovnávání a zapisování čísel do milionu na číselné ose - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce - tuč, kopa - římské číslice - část celku, zlomek Početní výkony - písemné sčítání a odčítání do 1 000 - dělení se zbytkem, pojmy zbytek, neúplný podíl - násobení jednociferného a dvojciferného čísla s více desítkami - počítání se závorkami, pořadí výpočtů, odhady - násobení a dělení do tisíce a do milionu z paměti - sčítání a odčítání do milionu z paměti - písemné sčítání a odčítání do milionu - písemné násobení dvojciferným činitelem - sčítání zlomků se stejnými jmenovateli - písemné dělení se zbytkem Geometrie - kvádr, krychle, čtyřboký jehlan (modely) - jednotky času - orientace v rovině, souřadnice - rovnoběžné přímky, konstrukce rovnoběžek - kolmé přímky, konstrukce kolmic, pravý úhel - pravouhlý trojúhelník - úhlopříčka, střed čtverce	Přírodověda – nakloněná rovina, páka, kladka, kladkostroj, souřadnice, jednotky Vlastivěda – orientace v čase, letopočty, století, souřadnice Hudební výchova – předznamenání, dělení taktu, noty

Užití matematiky a slovní úlohy Sestrojí obdélník a čtverec. Využívá komutativní zákon při kontrole operace sčítání a operace násobení. Řeší složené slovní úlohy z běžného života.	- jednotkový čtverec - jednotky hmotnosti (převody) - jednotky obsahu - kružnice, shodné kružnice, kruh, dělení kruhu - výška těles - dělení roviny Užití matematiky a slovní úlohy - slovní úlohy - konstrukce, obvod, obsah čtverce a obdélníku - komutativní zákon při násobení	
--	---	--

Ročník: 5.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Numerace Čte, zapisuje, porovnává, zaokrouhluje čísla větší než milion. Čte, porovnává, zakresluje zlomky. Převede desetinný zlomek na smíšené číslo. Čte, zapisuje, porovnává, zaokrouhluje, zakresluje na číselnou osu desetinná čísla. Početní výkony Využívá při početních operacích komutativní a asociativní zákon. Sčítá a odčítá desetinná čísla se stejným i rozdílným počtem desetinných míst. Násobí desetinná čísla celým číslem i číslem desetinným. Dělí desetinných čísel celým číslem. Roznásobí sčítance. Geometrie Sestrojí síť tělesa a model tělesa. Sestrojí pravidelný šestiúhelník. Sestrojí rovnoramenný i rovnostranný trojúhelník. Sestrojí obraz v osově i středové souměrnosti. Roztřídí geom. tvary podle shodnosti. Vypočítá obvod geom. tvarů.	Numerace - numerace přirozených čísel větších než milion - zlomky (porovnávání, zakreslování na číselné ose, zaokrouhlování, desetinný zlomek) - smíšené číslo - desetinná čísla (zápis, číselná osa, porovnávání, zaokrouhlování) Početní výkony - asociativní a komutativní zákon pro sčítání - asociativní a komutativní zákon pro násobení - sčítání, rozšiřování, krácení zlomku, výpočet části z celku - pořadí výpočtů - sčítání a odčítání desetinných čísel (se stejným i rozdílným počtem desetinných míst) - roznásobení sčítanců - dělení dvouciferným dělitelem beze zbytku i se zbytkem Geometrie - síť těles (krychle, kvádr, hranol, válec, pravidelný pětiboký jehlan) - mnohostěny (hranatá tělesa) - pravidelný šestiúhelník (konstrukce) - druhy čar - rovnoramenné a rovnostranné trojúhelníky - osová souměrnost - středová souměrnost - shodnost geom. tvarů v rovině - rovnoběžníky - obvod mnohoúhelníků (pravid. i nepravid.) - vzájemná poloha přímek (v rovině, v prostoru, mimoběžné přímky)	Vlastivěda – časová pásma, kurzy peněz, vzdálenosti, délky hranic Hudební výchova – dělení taktu, noty Přírodověda – měrné jednotky, tabulky, diagramy, grafy, aritm. průměr Tělesná výchova – jednotky délky, času, měření, tabulky Výtvarná výchova – druhy čar, osová souměrnost

Užití matematiky a slovní úlohy Aplikuje matematické učivo na situace ve svém okolí. Na základě situací z běžného života vytváří slovní úlohy jednoduché i složené. Řeší jednoduché i složené slovní úlohy. Převádí jednotky času, délky, hmotnosti, objemu a obsahu. Vypočítá aritmetický průměr. Orientuje se a používá tabulky, diagramy a grafy.	Užití matematiky a slovní úlohy - aplikace matematické učivo na každodenní život - složené slovní úlohy - povrch krychle a kvádrů - měrné jednotky - aritmetický průměr - tabulky, diagramy, grafy	
---	---	--

Ročník: 6.

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům.
Vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady. Přečte a zapíše dané desetinné číslo. Znáznorní desetinné číslo na ose. Porovná desetinná čísla pomocí znamének nerovnosti. Zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností. Převéde desetinná čísla na zlomky a obráceně. Dodržuje správné pořadí početních operací, upřednostňuje krát a dělení před plus a minus. Sečte, odečte, vynásobí desetinná čísla (písemně, z paměti). Dělí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným (až trojčíslným). Matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je. Využívá kalkulátorů při náročnějších úlohách. Převéde jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel. Vypočítá aritmetický průměr a uvede jeho praktický význam. Aplikuje výpočet aritmetického průměru v úlohách z praxe. Řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení.	Desetinná čísla Čtení a zápis desetinného čísla Desetinný zlomek a jeho zápis desetinným číslem Porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel Posloupnost početních operací Násobení a dělení desetinného čísla 10, 100 Převody jednotek délky a hmotnosti Násobení desetinných čísel Dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným Slovní úlohy Využití kalkulátoru při početních operacích s desetinnými čísly Aritmetický průměr a jeho užití	Fyzika 6. tř.: Měření fyzikálních veličin Fyzika 6. tř.: Převody jednotek
Vysvětlí pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené. Určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné. Použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh. Použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel. Určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel.	Dělitelnost přirozených čísel Násobek a dělitel Znaky dělitelnosti (2,3,4,5,6,8,9,10,11) Prvočísla a čísla složená Rozklad na prvočinitele Čísla soudělná a nesoudělná Nejmenší společný násobek Největší společný dělitel	

V praxi používá rýsování, klade důraz na přesnost a čistotu projevu. Sestrojí dvě rovnoběžky. Sestrojí kolmici z bodu k přímce. Sestrojí pomocí kružítka střed úsečky, osu úsečky.	Opakování učiva geometrie Přímka Kružnice, kruh Kolmice Rovnoběžka, různoběžka Úsečka, střed a osa úsečky	
Popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka stupeň, minuta a vteřina. Rozliší druhy úhlů. Vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, libovolný ostrý a tupý. Přenesení úhel, porovná jej. Sestrojí různé velikosti úhlů. Změří velikost daného úhlu ve stupních. Sestrojí osu úhlu. Rozliší dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, určí jejich vlastnosti a jejich velikosti. Sečte a odečte dvojici úhlů graficky i početně. Násobí a dělí úhly dané velikosti dvěma.	Úhel Úhel a jeho velikost Rýsování úhlů a označování úhlů Druhy úhlů Jednotka velikosti úhlů Měření velikosti úhlů Osa úhlu – konstrukce kružítkem Úhel a jeho přenášení Úhly vedlejší a vrcholové Sečítání a odčítání úhlů Násobení a dělení úhlů dvěma	
Rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravoúhlý, tupouhlý) a podle délek stran (rovnostanný, rovnoramenný, obecný). Určí součet úhlů v trojúhelníku. Určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku. Sestrojí trojúhelník ze tří stran. Určí, zda trojúhelník lze sestavit pomocí trojúhelníkové nerovnosti. Sestrojí trojúhelník na základě znalosti dvou stran a úhlu jimi sevřeného. Sestrojí trojúhelník na základě znalosti dvou úhlů a strany. Sestrojí výšky v trojúhelníku a změní je. Vypočítá obsah libovolného trojúhelníku. Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku. Sestrojí těžnice a střední příčky v trojúhelníku.	Trojúhelník Druhy trojúhelníků Trojúhelníky – součet úhlů v trojúhelníku Rýsování trojúhelníků podle vět sss, sus, usu Těžnice, výšky, kružnice opsaná a vepsaná, střední příčky trojúhelníku. Trojúhelníková nerovnost	

Určí jednotky obsahu, převede tyto jednotky. Uvede konkrétní příklady využití výpočtu obsahu obrazce a povrchu tělesa v praxi. Vypočítá obsah obdélníka a čtverce. Vypočítá obsah dalších rovinných útvarů složených ze čtverců a obdélníků. Rozliší a popíše kvádr, krychli a hranol, načrtne je. Vypočítá povrch kvádru, krychle podle matematických vzorců. Zapíše řešení úloh s důrazem na přesnost, přehlednost a dodržování matematické symboliky. Vyřeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahů rovinných útvarů a povrchů těles.	Obsah obrazce a povrch tělesa Jednotky obsahu, převody Obsah obdélníku a čtverce Povrch kvádru a krychle Slovní úlohy na výpočet obsahu, povrchu.	
--	---	--

Ročník: 7

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla. Graficky vyjádří zlomek. Převeďte smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky a zlomky na smíšená čísla. Rozšíří a zkrátí zlomek. Porovná zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose. Sčítá a odčítá zlomky. Násobí a dělí zlomky. Analyzuje a řeší slovní úlohy z praxe obsahující zlomky. Sčítá a odčítá racionální čísla. Násobí a dělí racionální čísla. Vyjádří absolutní hodnotu racionálního čísla.	Racionální čísla Početní operace se zlomky Záporná čísla Absolutní hodnota Početní operace s racionálními čísly	
Rozdělí celek v daném poměru. Graficky znázorní rozdělení celku v daném poměru. Zapiše poměr velikostí dvou veličin. Pozná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin a rozhodnutí zdůvodní úvahou. Vypočítá neznámý člen úměry. Určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím přímé a nepřímé úměrnosti. Převádí vzdálenosti na mapě do skutečné délky a naopak. Vysvětlí pojem měřítko mapy. Narýsuje jednoduchý plánec nebo mapu ve zvoleném měřítku.	Úměrnost Poměr Postupný poměr Závislost veličin Přímá úměra Nepřímá úměra Trojčlenka Měřítko	F - závislost fyzikálních veličin (7.-9.tř.) Chemie 8.,9. tř. - užití úměry ve stechiometrických výpočtech a při ředění a směšování roztoků Zeměpis 6.tř. – měřítko na mapě Výpočetní technika MS- Excel

Vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent. Provádí výpočty procentové části, základu a počtu procent. Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek). Použije získané znalosti při řešení slovních úloh z praxe. Provádí kontrolu reálnosti získaného výsledku. Vypočítá úrok z půjčené částky. Posoudí výhodnost jednotlivých druhů spoření a úvěrů.	Procenta Počet procent, základ, procentová část Výpočty počtu procent, základu, procentové části Slovní úlohy na procenta Úrok Promile	Chemie 8.tř. - složení roztoků Rodinná výchova - vedení domácnosti
Charakterizuje a třídí trojúhelníky, analyzuje jejich vlastnosti. Sestrojí příčky, těžnice a těžiště, výšky v různých druzích trojúhelníků. Najde střed a sestrojí kružnici trojúhelníku vepsanou a opsanou. Načrtne, sestrojí a popíše konstrukci trojúhelníku podle věty sss, sus a usu. Sestrojí trojúhelník s využitím znalostí o vlastnostech výšky, těžnice, středu kružnice opsané. Vypočítá obsah a obvod trojúhelníku. Využívá potřebnou matematickou symboliku.	Trojúhelníky Shodnost trojúhelníků Konstrukce trojúhelníků na základě znalosti různých parametrů Obsah trojúhelníku	Matematika 6. tř. - trojúhelníky. F 7.tř. - těžiště těles
Rozliší geometrické útvary osově souměrné, středově souměrné, nesouměrné. Nalezne osy souměrnosti osově souměrného útvaru. Nalezne střed souměrnosti středově souměrného útvaru. Narýsuje obraz vzoru v osově i středově souměrnosti. V grafickém projevu dodržuje zásady správného rýsování.	Středová a osová souměrnost Středová souměrnost Středově souměrné tvary Osová souměrnost Osově souměrné tvary	

Charakterizuje a třídí čtyřúhelníky, popíše jejich vlastnosti. Přesně narýsuje čtyřúhelník podle zadaných hodnot. Řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu čtyřúhelníků. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení konstrukčních úloh a úloh z praxe.	Čtyřúhelníky Obecný čtyřúhelník Rovnoběžník Lichoběžník Konstrukce čtyřúhelníků Obsahy a obvody čtyřúhelníků	F - obsahy rovinných útvarů (II)
Určuje základní druhy hranolů. Popíše jejich vlastnosti. Narýsuje obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání. Načrtne a sestrojí jejich sítě. Odhadne a vypočítá objem a povrch krychle, kvádru i dalších hranolů. Řeší aplikační úlohy s využitím výpočtu objemu a povrchu hranolů. Využívá k řešení úloh matematické tabulky.	Hranoly Hranol, kvádr a krychle Zobrazení hranolu ve volném rovnoběžném promítání Sít' hranolu Povrch a objem hranolů Slovní úlohy	Fyzika 6. tř.- objem jako fyzikální veličina

Ročník: 8

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům a průřezovým tématům
Uvede příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny. Vypočítá bez pomoci kalkulačky či tabulek druhou mocninu racionálních čísel. Vypočítá druhou i třetí mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačky. Užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu. Zaokrouhluje a provádí odhady mocnin s danou přesností. Vypočítá mocniny s přirozeným mocnitelem, některé z paměti, jiné na kalkulačce. Používá správně pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami. Provádí základní početní operace s mocninami. Umocní součin, podíl i mocninu. Zapíše číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a \leq 10$.	Mocniny Druhá mocnina racionálního čísla Druhá a třetí mocnina Druhá a třetí odmocnina n- tá mocnina čísla Sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem Násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem Mocnina součinu a podílu Umocňování mocnin	
Vysvětlí pojmy: Výraz číselný, výraz s proměnnou, jednočlen, mnohočlen. Určí hodnotu daného číselného výrazu. Zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými. Provádí základní početní operace s mnohočleny. Vytkne z daného výrazu vhodný výraz. Použije vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin. Pomocí vzorců upraví daný výraz.	Výrazy Číselné výrazy a jejich hodnota Výrazy s proměnnou Jednočlen a mnohočlen Sčítání a odčítání mnohočlenů. Násobení mnohočlenu jednočlenem Násobení mnohočlenu mnohočlenem Druhá mocnina dvojčlenu Užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ Vytýkání výrazů	

Vysvětlí pojmy: Rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice. Vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav. Provádí zkoušku řešení dosazením do rovnice. Vyřeší slovní úlohu s použitím znalostí řešení lineárních rovnic. Vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin. Využití lineárních rovnic v řešení slovních úloh z praxe.	Lineární rovnice Rovnost Řešení lineární rovnice s jednou neznámou Ekvivalentní úpravy lineární rovnice Řešení slovních úloh pomocí lineární rovnice Výpočet neznámé ze vzorce	
Formuluje Pythagorovu větu a uvede příklady jejího využití. Vypočítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníku. Vyřeší slovní úlohy a reálné situace s využitím Pythagorovy věty.	Pythagorova věta Pythagorova věta Výpočet přepony pravoúhl. trojúhelníku. Výpočet odvěsny pravoúhl. trojúhelníku. Slovní úlohy	
Uvede rozdíl mezi kružnicí a kruhem. Uvede rozdíl mezi průměrem a poloměrem a vysvětlí jejich vzájemný vztah. Sestrojí a rozliší vzájemné polohy kružnice a přímky. Sestrojí a rozliší vzájemné polohy dvou kružnic. Sestrojí a určí tečnu, sečnu a tětivu. Vypočítá délku kružnice, obvod a obsah kruhu. Narýsuje kružnice s daným středem a poloměrem.	Kruh kružnice Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Délka kružnice a obvod kruhu Obsah kruhu	
Načrtne a sestrojí síť válce. Odhadne a vypočítá objem a povrch válce, řeší jednoduché slovní úlohy.	Válec Povrch válce Objem válce Slovní úlohy na povrch a objem válce	
Objasní pojem Thaletova kružnice. Využije Thaletovu kružnici při řešení konstrukčních úloh. Sestrojí z daného bodu tečny ke kružnici.	Thaletova věta Thaletova kružnice Konstrukce tečen ke kružnici	

Zvládá základní geometrické konstrukce. Využívá množin všech bodů dané vlastnosti k charakteristice geometrického útvaru, sestrojí hledanou množinu bodů. Využívá množiny bodů daných vlastností ke konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků. Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení konstrukčních úloh.	Geometrické konstrukce Množiny bodů daných vlastností Konstrukční úlohy Konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků	
--	--	--

Ročník: 9

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům a průřezovým tématům
Určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl. Krátí a rozšiřuje lomené výrazy. Provádí početní operace s lomenými výrazy. Používá znalostí úprav lomených výrazů při definování neznámé ze vzorce.	Lomené výrazy Lomený výraz Smysl lomeného výrazu Rozšiřování a krácení lomeného výrazu Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů	
Vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky, závorkami a neznámou ve jmenovateli. Provádí zkoušku řešení. Matematicky správně a účelně zapisuje postup řešení. Vyřeší vhodnou metodou soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými. Vyřeší slovní úlohy z praxe (provede rozbor úlohy, vyřeší slovní úlohu a provede zkoušku správnosti svého řešení).	Lineární rovnice a soustavy dvou rovnic o dvou neznámých Rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy rovnic o více neznámých Slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic	
Zapíše a přečte nerovnost. Vyřeší jednoduché nerovnosti se závorkami a zlomky. Zapíše nerovnost intervalem.	Nerovnice Nerovnice a jejich řešení Vyjádření nerovnice intervalem	
Řeší slovní úlohy za využití geometrických znalostí (vlastností útvarů, obsahů a obvodů) Sestrojí geometrický útvar a zapíše konstrukci pomocí matematické symboliky. Řeší slovní úlohy s využitím příslušného matematického aparátu.	Opakování a prohlubování učiva k přijímacím zkouškám Rovinné útvary, tělesa Geometrické úlohy řešené výpočtem Konstrukční úlohy Slovní úlohy řešené rovnicemi Slovní úlohy logického charakteru	

Vysvětlí funkci jako závislost veličin. Rozezná funkční vztah od jiných vztahů. Určí definiční obor a obor hodnot. Vyjádří danou funkci rovnicí, tabulkou i grafem. Rozliší jednotlivé typy funkcí na základě rovnice nebo grafu. Matematizuje jednotlivé reálné situace s využitím funkčních vztahů. Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data z různých diagramů. Sestaví diagramy na základě získaných dat. Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat.	Funkce Definice funkce Lineární funkce a její vlastnosti Funkce nepřímé úměrnosti Kvadratická funkce Grafické řešení rovnic Diagramy	Fyzika 6. - 9. tř. - vztahy veličin Výpočetní technika MS Excel
Vysvětlí pojem podobnost rovinných útvarů. Rozezná podobné rovinné útvary. Zapiše podobnost pomocí matematické symboliky. Vypočítá poměr podobnosti. Vypočítá s využitím poměru podobnosti velikost dalších útvarů. Sestrojí k danému útvaru útvar podobný v daném poměru podobnosti. Využívá poměru podobnosti při práci s plánem a mapou.	Podobnost Podobnost útvarů, zmenšení, zvětšení Poměr podobnosti Věty o podobnosti trojúhelníků Užití podobnosti v praxi	
Definuje goniometrické funkce pomocí poměru stran pravoúhlého trojúhelníku. Účelně využívá kalkulátor při řešení goniometrických funkcí. Řeší slovní úlohy z praxe s využitím goniometrických funkcí.	Goniometrické funkce Goniometrické funkce (sin, cos, tg, cotg). Řešení úloh v trojúhelníku	
Určí a charakterizuje jehlan, kužel a kouli, analyzuje jejich vlastnosti. Načrtne a sestrojí síť jehlanu a kužele. Odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule. Řeší aplikační úlohy z praxe.	Jehlan, kužel, koule Objem a povrch jehlanu Objem a povrch kužele Objem a povrch koule Slovní úlohy	

Poznámka: Do všech tematických celků jsou průběžně zařazovány **nestandardní aplikační úlohy a problémy**

Očekávaný výstup (co má žák umět):

Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.

Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.

5.2.2. SEMINÁŘ Z MATEMATIKY

5.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Seminář z matematiky je zařazen do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Jeho hlavním cílem je rozšířit a prohloubit učivo povinného předmětu Matematika v 8. a 9. ročníku. V 9. ročníku je zaměřen na získání hlubších znalostí v souvislosti s přípravou na přijímací zkoušky na střední školy. Prohlubuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě.

5.2.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Seminář z matematiky má prohlubující charakter. Utvrzuje žáky ve vědomostech a dovednostech získaných v povinném předmětu matematika v 8. a 9. ročníku ve čtyřech tématických okruzích: *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*. Předmět je zařazen mezi volitelné vyučovací předměty pro žáky 8. a 9. ročníku s dotací jedné vyučovací hodiny týdně v každém z těchto ročníků. Organizačně výuka probíhá převážně v kmenových třídách, příležitostně v učebně informatiky.

5.2.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel vede žáky k samostatnému myšlení, k logickému úsudku. Učitel učí žáky vytvářet optimální podmínky pro učení. Učitel vybízí žáky k nalezení a dodržování psychohygieny učení, která jim samotným vyhovuje. Učitel vede žáky k samostatnosti při zpracování rozsáhlejších výpisků. Učitel umožňuje žákům identifikovat vlastní chybu a zjistit její příčinu.
Kompetence k řešení problémů	Učitel vede žáka k rozpoznání příčiny a důsledku a vztahu mezi nimi. Učitel umožňuje samostatné i společné řešení problému. Učitel učí žáky vizuálnímu znázornění problému. Učitel zapojuje žáky do diskuse při analýze problému, při formulaci hypotéz.
Kompetence komunikativní	Učitel přivádí žáky ke srozumitelnému způsobu vyjadřování, uspořádání myšlenek. Učitel vede žáky k naslouchání druhým lidem, kladení doplňujících otázek. Učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel diskuse.
Kompetence sociální a personální	Učitel vede žáky k vytváření kritérií pro dobře odvedenou práci. Učitel umožňuje žákům při týmové práci hledat nejlepší návrhy toho, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak. Učitel pomáhá žákům se stanovením cílů pro sebezlepšení.

Kompetence občanské	Učitel vede žáky k tomu, že názory nebo přesvědčení druhých přijímají jako možná, své názory předkládají také jako jedny z možných a opírají je o argumenty. Učitel přivádí žáky k tomu, že při rozhodování o společných záležitostech hledají a prosazují řešení přijatelná pro všechny.
Kompetence pracovní	Učitel vybízí žáky k plánování práce do jednotlivých kroků. Učitel důsledně vede žáky k plnění stanovených termínů. Učitel vede žáky k rozpoznání kvalitní práce a dobře splněného úkolu (podle zadání a předem stanovených kritérií).

5.2.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Seminář z matematiky**Ročník: 8**

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby
Žák provádí základní početní operace s mocninami.	Mocniny.	
Žák provádí základní početní operace s mnohočleny, využívá vzorců, vytýká výrazy.	Výrazy.	
Žák řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, využívá lineární rovnice v řešení slovních úloh z praxe.	Lineární rovnice.	F – slovní úlohy
Žák vyřeší slovní úlohy a reálné situace s využitím Pythagorovy věty.	Pythagorova věta.	F – slovní úlohy
Žák rozlišuje útvary kružnice a kruhu, počítá s nimi, používá je při konstrukcích.	Kruh, kružnice	F – slovní úlohy
Žák využívá Thaletovy věty v konstrukčních úlohách.	Thaletova věta.	
Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení konstrukčních úloh.	Geometrické konstrukce.	

Ročník : 9

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby
Žák upravuje lomené výrazy, provádí početní operace s nimi, určí podmínky pro smysl výrazu.	Lomené výrazy	
Žák vyřeší vhodnou metodou soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, řeší slovní úlohy.	Soustavy dvou lineárních rovnic o dvou neznámých	F – slovní úlohy
Žák správně zapisuje a řeší nerovnic.	Nerovnice.	
Žák prohlubuje a utvrzuje učivo matematiky ze základní školy.	Opakování učiva k přijímacím zkouškám na střední školu: <i>rovinné útvary, tělesa, konstrukční úlohy, rovnice, lomené výrazy, logické úlohy</i>	F – slovní úlohy
Žák rozliší jednotlivé typy funkcí na základě rovnic nebo grafů, s funkcemi dále pracuje (tabulky, grafy).	Funkce.	F – vztahy veličin
Žák využívá podobnosti v úlohách z praktického života.	Podobnost.	Z – plán, mapa
Žák řeší slovní úlohy z praxe s využitím goniometrických funkcí.	Goniometrické funkce.	F – slovní úlohy
Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kuželu a koule, řeší úlohy z praktického života.	Jehlan, kužel, koule.	

5.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.3.1. INFORMATIKA

5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu *Informatika* je naplňování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávacího oboru *Informační a komunikační technologie*. Přípravuje žáky na využívání ICT v jiných vyučovacích předmětech a umožňuje jim dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti (získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě). Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou je vzdělávací předmět zařazen jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvoji profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím předmětu *Informatika* umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Informační a komunikační technologie* a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

5.3.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu pomáhá žákovi orientovat se ve struktuře a činnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho přídatnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy, osvojit si základy práce s grafikou a databázemi a e-learningovým vzděláváním. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém životě v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady.

Informatika je povinný předmět s hodinovou dotací 1 hodina týdně v 5., 6., 7. a 9. ročníku a kontinuálně navazuje na předmět *Digitální technologie* zahrnutý ve vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce*. Výuka probíhá v budově školy v odborné učebně vybavené počítači.

5.3.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Název klíčové kompetence	Obecný způsob, jak klíčovou kompetenci učitel rozvíjí
Kompetence k učení	Vede žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím. Učí žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací). Vede žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů. Učí žáky k pracovat s chybou.
Kompetence k řešení problémů	Učí žáky nebát se problémů; prakticky je vede k používání techniky v duchu myšlenky: „Technika má sloužit nám a ne my jí“. Vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit. Podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů. Podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Jde příkladem, s rozumem a s nadhledem řeší různé problémové situace.
Kompetence komunikativní	Vede k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. V komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se prioritně zaměřuje na správné užívání českého (cizího) jazyka s ohledem na gramatiku a syntax. Podporuje formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě. Klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, web, ppt. prezentace apod.).
Kompetence osobnostní a personální	Vede žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu a v jiných médiích. Minimalizuje používání frontální metody výuky a podporuje vzájemnou spolupráci žáků. Učí žáky kriticky hodnotit svoji práci. Podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učí výhodám využívání informačních technologií. Důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvořivé práci.

Kompetence občanské	Netoleruje záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům. Na konkrétních modelových příkladech demonstruje pozitivní a negativní projevy chování lidí. Neustále monitoruje chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímá účinná opatření. Rozumně a zodpovědně využívá informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňuje prvky pozitivní motivace. Je vždy připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
Kompetence pracovní	Vede žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivnosti jejich učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce. Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. Učí žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vede je k šetrné práci s výpočetní technikou. Jde příkladem – písemné informace určené ke zveřejnění vytváří na počítači. Ve své učitelské profesi v maximální míře využívá možnosti, které nám poskytují dostupné informační a komunikační technologie.

5.3.1.2. **Vzdělávací obsah předmětu Informatika****Ročník: 5**

Ročníkové výstupy (co žák umí)	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- vysvětlí pojmy informatika, informace - uvede příklady informací a zdrojů (klasických a digitálních), z nichž se informace získává - uvede základní pravidla bezpečnosti práce s počítačem, aktivně je dodržuje - uvede, jak postupovat, či na koho se obrátit v případě závady počítače - popíše počítač, vysvětlí jeho funkce - zapne a správně vypne počítač - pojmenuje přídavná vstupní a výstupní zařízení a uvede, k čemu se využívají - předvede práci s myší - zadá vstupní informace pomocí klávesnice, popíše funkci některých kláves (enter, esc, del, shift...) - orientuje se v základním uživatelském prostředí operačního systému Windows - provede základní operace s ikonou (označení, přesun, zrušení, založení, kopie, přejmenování, otevření ikony do okna, zavření) - předvede práci s okny (zavření, minimalizace, maximalizace) - prakticky předvede základní operace s hlavní nabídkou (označení a otevření hlavní nabídky, pohyb po hlavní nabídce, otevření programu z hlavní nabídky, opuštění hlavní nabídky)	Základy práce s počítačem - informatika – základní pojmy - bezpečnost práce a rizika, prevence rizik - péče o počítač, závady, poruchy - struktura, funkce a popis počítače - přídavná zařízení – vstupní, výstupní - klávesnice, funkce kláves, práce s klávesnicí - myš, práce s myší - operační systém a jeho funkce - základní pojmy a prvky (ikony, okna, složky, soubory, hlavní nabídka, plocha, hlavní panel) - základní principy ovládání operačního systému (operace s ikonami, s okny, s hlavní nabídkou)	
- spustí a zavře různé typy výukových programů, předvede práci s těmito programy - otevře jednoduchý grafický program, nakreslí v tomto programu obrázek, obrázek uloží a vytiskne - nakreslí zadaný obrázek za použití kreslicích nástrojů a nástrojů pro kreslení geometrických tvarů - napíše jednoduchý text v textovém editoru, opraví případné chyby - označí blok textu, blok zformátuje - vloží do dokumentu obrázek - použije ozdobné prvky (ozdobné písmo a grafiku) - textový dokument uloží a vytiskne	Zpracování a využití informací - výukové programy, práce s výukovými programy - grafický editor - textový editor - základy psaní a editace textu - označování bloků - formátování textu - vkládání obrázků - grafické prvky (ozdobné písmo, obrázky, symboly, kliparty aj.) - tisk a úpravy před tiskem	

- vysvětlí pojem: internet, uvede význam internetu - uvede příklad, jak informace vzniká, jak ji lze přenášet, zpracovat a dále využít - uvede na příkladech, jak se informace (a její společenský tok) v průběhu historie mění - předvede práci s internetovým prohlížečem - napíše do adresového řádku internetového prohlížeče danou adresu a stránku otevře - vyhledá požadovanou informaci s pomocí učitele - s pomocí učitele založí svoji e-mailovou adresu - předvede komunikaci pomocí chatu, e-mailu, telefonu (mobilního telefonu – volání, SMS, apod.)	Vyhledávání informací a komunikace - internet jako zdroj informací - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - vývojové trendy informačních technologií (historie a budoucnost) - základy práce s internetovým prohlížečem - vyhledávání informací na internetu - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)	
---	---	--

Ročník: 6.

Ročníkové výstupy (co žák umí)	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- uvede základní pravidla bezpečnosti práce s PC - ukáže a správně pojmenuje základní části počítače, přídatná a výstupní zařízení počítače; popíše jejich funkci - vysvětlí pojmy: základní deska (motherboard), pevný disk (harddisk, disk C), paměť RAM; vysvětlí funkci těchto částí počítače - vysvětlí pojmy: hardware, software - uvede jednotky používané k měření objemu dat nebo místa na disku (kB, MB, GB) - určí formáty souborů podle přípony - předvede orientaci v základním uživatelském prostředí; vysvětlí pojmy: data, program (aplikace), soubor (zazipovaný soubor), složka, dokument, konfigurace počítače, pracovní plocha, okno, dialogové okno, nabídka, ikona, kurzor, formátování disku, instalace (programu), záloha; ukáže na příkladech - předvede základní operace se složkami a dokumenty: označení, přesun, zrušení, založení, kopie, přejmenování, uložení na pevný disk (disketu, flash disk) - vyhledá a uloží soubor v adresáři, předvede práci se schránkou: kopie, vyjmutí, vložení (textu, obrázku, apod.) - na příkladech ukáže možnosti využití počítače v různých oborech lidské činnosti	Základy práce s počítačem - bezpečnost a hygiena práce, prevence zdravotních rizik - struktura, funkce a popis počítače (jeho částí) a přídatných zařízení: počítač (skříň počítače), monitor (displej, LCD displej), klávesnice, myš, skener, tiskárna, modem, flash disk, vypínač počítače, tlačítko Reset, disketová jednotka, jednotka CR-ROM nebo DVD, USB port, zásuvka napájení, zásuvka pro monitor, karta (zvuková, grafická, síťová) - pojem: hardware, software - jednotky používané k měření objemu dat nebo místa na disku (kB, MB, GB) - operační systémy, jejich základní funkce - formáty souborů (doc, gif, jpg, xls, ppt, pdf, rtf) - OS Windows - základy práce se soubory, složkami - schránka, práce se schránkou - multimediální využití počítače	
- vysvětlí pojmy: informace a informatika - uvede, kde se dají informace získat, odliší spolehlivé a nespolehlivé zdroje, zhodnotí informace z hlediska závažnosti - vysvětlí, co je internet a objasní způsob přenosu informací v celosvětové síti, vyhledá informační zdroj podle adresy - formuluje a zapíše požadavek na vyhledání dané informace v internetovém prohlížeči - informaci uloží, vytiskne - používá elektronickou poštu k efektivní komunikaci a přeposílání dokumentů v elektronické podobě - používá Chat, ICQ, Skype	Vyhledávání informací a komunikace - informatika jako vědní obor - věrohodnost informací, závažnost a vzájemné návaznosti informací - internet – celosvětová počítačová síť - práce s internetovým prohlížečem - metody vyhledávání na internetu - uložení informace pro další zpracování, tisk informace - práce s elektronickou poštou - programy umožňující komunikaci formou dialogu	

- vysvětlí, co je počítačový virus, co může virus způsobit a jak se lze proti němu účinně bránit - vyjmenuje alespoň dva antivirové programy - spustí antivirový program a ověří, zda není počítač nakažen virem - uvede příklady nevěrohodných informačních zdrojů - ověří zda se jedná o zprávu typu hoax	- Viry, antiviry, spam a hoax - hodnota informací - věrohodnost informací a informačních zdrojů - metody a nástroje ověřování informací	
- napíše požadovaný text, opraví v textu chyby - v nastavení stránky upraví vzhled dokumentu - označí různé bloky textu myší a některé (řádek, slovo, celý dokument) klávesnicí - zformátuje text a odstavce - využije schránku při práci s textem (při kopírování, přesouvání) - za pomoci tabulátoru napíše text ve formě tabulky - vloží do dokumentu obrázek, upraví obrázek podle potřeby - použije ozdobné písmo a různé grafické prvky ke grafické úpravě dokumentu - vytvoří jednoduchou tabulku - vytiskne zpracovaný dokument - při tvorbě textu užívá estetická a typografická pravidla	Textový editor MS- Word - zobrazení a nastavení stránky - práce se schránkou - formáty odstavce - tabulátory a jejich užití - vkládání a úpravy obrázků - grafické prvky, písmo - tabulky - tisk a úpravy před tiskem - Estetická a typografická pravidla	

Ročník 7.:

Ročníkové výstupy (co žák umí)	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- vysvětlí, k čemu se užívá tabulkový editor, jaké informace zpracovává a uvede příklad tabulkového editoru - vysvětlí základní pojmy: buňka, list, typy dat - předvede základní operace s buňkami (vyplňování, editace) - vytvoří jednoduchý vzorec a s jeho pomocí zpracuje číselná data - vytvoří tabulku - danou tabulku prezentuje v podobě grafu	Tabulkový editor (MS EXCEL) - základní pojmy (buňka, list, typy dat) - vytvoření tabulky - vkládání a editace dat - jednoduché výpočty - jednoduché vzorce (suma, průměr) - prezentace výsledků v podobě grafu	
- vysvětlí rozdíly mezi typy grafických editorů (bitmapové a vektorové grafické editory) - v grafickém programu vytvoří obrázek; obrázek upraví, uloží a vytiskne	Grafický editor - Malování - ACDsee - Zoner Calisto	
- ukáže na příkladech způsoby prezentace informací - spustí prezentační program a prohlédne si již vytvořenou prezentaci - vytvoří vlastní prezentaci na zadané téma	MS PowerPoint - způsoby prezentace informací – webové stránky, prezentační programy, multimédia) - prezentační program: ukázka, použití, vytvoření vlastní prezentace	
- respektuje autorská práva - vysvětlí pojmy jako softwarové pirátství a dodržuje etický kodex užívání software - objasní, proč internet ne-vždy zaručuje pravdivost informací a že obsahuje informace eticky závadné, uvede příklady	Ochrana práv k duševnímu vlastnictví - autorská práva	

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy (co žák umí)	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- používá správný prstoklad na počítačové klávesnici - píše na počítači metodou „všemi deseti“ rychlostí odpovídající stupni rozvoje dovednosti žáka	Psaní všemi deseti - psaní všemi deseti prsty	
- chápe pravidla tvorby HTML - pracuje s editorem HTML - vytvoří vlastní webové stránky a umístí je na internetu	Tvorba Webových stránek - využití jednoduchých editorů HTML kódu	
- vytvoří databázový soubor - pracuje s databázovými daty (řazení, filtrace aj.)	Databázový editor - tabulkový editor MS –Excel jako databázový nástroj	
- na vybrané téma vytvoří vlastní prezentaci (PowerPoint, Web) - pomocí vhodného softwaru zpracuje do finálních požadavků fotografii nebo video - využije k efektivnímu zpracování zadaného tématu dovednosti z ovládání textového a tabulkového editoru - účinně a efektivně získává informace z internetu	Závěrečné práce - výstupy zahrnující procvičení probraného učiva z informatiky za období celého druhého stupně	

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

5.4.1. PRVOUKA

5.4.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Žáci jsou v předmětu vedeni k pozorování světa kolem sebe, vnímání souvislostí a přemýšlení o příčinách jevů. Osvojování nových poznatků vychází ze zkušenosti žáků a jejich prožitku. Důraz je kladen na rozvoj žákovy schopnosti samostatně získávat informace a dále s nimi pracovat i na rozvoj týmové práce žáků. Děti jsou vedeny k vnímání souvislostí mezi jednáním člověka a jeho důsledky (v přírodním i společenském prostředí) a tím i k utváření odpovědnosti za svět kolem sebe. U dětí jsou rozvíjeny jejich komunikační schopnosti (schopnost vyjadřovat se, naslouchat, argumentovat) a jejich kritické myšlení (schopnost dávat jevy do souvislostí, hodnotit, třdit atd.). Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

5.4.1.1.1. Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Prvouka* je členěn do *pěti tematických okruhů*:

Místo, kde žijeme

Lidé kolem nás

Lidé a čas

Rozmanitost přírody

Člověk a jeho zdraví

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat život v rodině, ve škole, v obci. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště a postupně rozvíjet jejich vztah k naší zemi. V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí rozumět chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se i s problémy, které provázejí soužití lidí. V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost a o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k

poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Předmět je zařazen v 1. 2. a 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Předmět je vyučován formou vyučovacích hodin s výraznějším začleňováním metod aktivního učení a krátkodobých projektů. Výuka probíhá ve školní učebně, součástí výuky jsou vycházky s pozorováním přírody, návštěva muzeí, exkurze a práce v terénu.

5.4.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu.

KOMPETENCE K UČENÍ	- Podporujeme samostatnost a tvořivost. - Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. - Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). - Učíme práci s chybou. - Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- Učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování. - Vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. - Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. - V rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet. - Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají a řešení společně hodnotíme.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- Klademe důraz na vstřícnou a pozitivní komunikaci. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí. - Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti. - Učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace. - Netolerujeme pomluvy, hrubost a „zákulisní“ jednání.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - Vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků.

KOMPETENCE OBČANSKÉ	- V žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec. - Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví. - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. - Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci. - Respektujeme osobnost žáka i jeho rodičů. Respektujeme práva žáků. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole i s rodiči žáka.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce. - Důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. - Učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých.

5.4.1.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****ROČNÍK: 1.**

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
Žák -orientuje se v nejbližším okolí svého domova a školy -dokáže se orientovat ve škole, zná základní pravidla školního řádu. -rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině -zná význam jednotlivých povolání -respektuje a toleruje spolužáky i s jejich odlišnostmi -zná pravidla soužití ve třídě a podílí se na jejich utváření. -má konkrétní časovou představu hodina, den, měsíc, rok. Tyto jednotky času dokáže správně používat a má je spojeny s konkrétními jevy v přírodě a událostmi během roku. -zná souvislosti svátků Vánoce, Velikonoce a 28. říjen, ví v které roční době se slaví.	<i>Místo, kde žijeme</i> -domov – prostředí domova -orientace v místě bydliště -škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy -bezpečnost v dopravním provozu – cesta do školy -místní památky <i>Lidé kolem nás</i> -rodina - postavení jedince v rodině, role členů -blízké vztahy mezi příbuznými -mezigenerační vztahy -chování lidí – vlastnosti lidí -pravidla slušného chování <i>Lidé a čas</i> -orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny -určování času, kalendář -režim dne -roční doby	<i>Osobnostní a sociální výchova</i> -rozvoj schopností poznávání -hodnoty, postoje, praktická etika -řešení problémů a rozhodovací dovednosti <i>Enviromentální výchova</i> -lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk- literární výchova Lidé kolem nás (povídka- rozebrání vztahů a motivů jednání) Rozmanitosti přírody (poezie - změny ročních dob, próza - příběh za života zvířat) Hudební výchova Lidé kolem nás (vztahy v písni) Rozmanitosti přírody v písni Výtvarná výchova Rozmanitosti přírody (den a noc - malba, barvy ročních dob - malba)

-popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích a vnímá souvislosti mezi změnami chování živočichů, rostlin i člověka a jednotlivými ročními obdobími -dokáže popsat péči o živočichy a rostliny -ví, jak se chránit před nemocí a úrazem. -respektuje základní pravidla silničního provozu. -vyhýbá se nebezpečným situacím -uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života -na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby -v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění	<i>Rozmanitosti přírody</i> -den a noc -změny v přírodě v ročních obdobích <i>Člověk a jeho zdraví</i> -lidské tělo – základní stavba a funkce -péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena -osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání	

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
žák -začlení své město nebo obec do příslušného kraje -pozná důležitá místa obce a zná jejich význam -vnímá a respektuje rozdíly věku a pohlaví -orientuje se v čase - na příkladech porovná minulost a současnost -učí se spojovat konkrétní historické události s dneškem (např. skrze státní svátky) -vnímá, které změny v krajině jsou způsobené vlivem člověka a ví, proč k těmto změnám došlo -dokáže pojmenovat významné historické události v regionu a dokáže je dát do souvislosti s konkrétním místem a určitou historickou dobou -dokáže určit jménem základní živočichy a rostliny -dokáže popsat stavbu jejich těla a přizpůsobení prostředí -pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu a ovoce -rozlišuje domácí a volně žijící živočichy, pěstované a planě rostoucí rostliny -všimá si rozdílů počasí a vede si o nich záznamy -vnímá zásahy člověka v krajině a jejich důsledky	<i>Místo, kde žijeme</i> -orientace a důležitá místa v obci -cesta na určené místo, dopravní značení <i>Lidé kolem nás</i> -život a funkce rodiny -soužití lidí – mezilidské vztahy, rozdíly mezi lidmi dané věkem, pohlavím, zdravotním stavem, komunikace a pomoc nemocným <i>Lidé a čas</i> -současnost a minulost v našem životě -proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, - státní svátky a významné dny -zásahy člověka v krajině a péče o životní prostředí -vznik Tábora, husitství <i>Rozmanitost přírody</i> -stavba těla rostlin a živočichů a jejich přizpůsobení prostředí -domácí a divoká zvířata -pokojové rostliny, ovoce, zelenina -roční období a změny v přírodě -živočichové a rostliny v ekosystému lesa louky a pole -počasí -zásahy člověka v přírodě a ochrana životního prostředí	Osobnostní a sociální výchova -osobnostní rozvoj - kreativita -morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací schopnosti <i>Výchova demokratického občana</i> -formy participace občanů v politickém životě -volby, státní svátky <i>Enviromentální výchova</i> -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk - literární výchova Rozmanitost přírody - roční doby (poezie) Člověk a čas (pověst) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (povídka ze života dětí) Český jazyk - komunikační výchova a sloh Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (komunikace o různých problémech ve třídě, dopis nemocnému spolužákovi, přáníčko k svátku) Hudební výchova Rozmanitost přírody - roční doby (píseň) Člověk a čas (odraz rozdílných životních podmínek lidí v lidových písních) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (možnost vyjádření pocitů a vztahů v písni - lidové i umělé)

-dokáže pojmenovat části lidského těla -pozná příznaky nemoci -zná možnosti prevence nemoci -dokáže určit příčiny nejčastějších úrazů a ví, jak jim předcházet -dokáže modelově zahrát situaci u lékaře, v lékárně, v nemocnici	<i>Člověk a jeho zdraví</i> -lidské tělo - funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince -péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc -osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí	Výtvarná výchova Rozmanitost přírody - roční doby (rozdílná barevnost ročních dob - malba) Člověk a čas (ilustrace pohádek, pověstí) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (přání k narozeninám, ke Dni matek, vyjádření citů a pocitů barvami) Tělesná výchova Bezpečnost, prevence úrazů

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Vazby a přesahy Průřezová témata
žák -dokáže popsat svou obec a zná umístění i význam jednotlivých institucí -rozliší přírodní a umělé prvky v krajině a u umělých zná jejich význam. -dokáže vytvořit plánec části obce a orientuje se v plánu (mapě) své obce -vnímá a snaží se porozumět podobnostem a odlišnostem mezi lidmi danými barvou jejich pleti, jazykem, původem, zařazením do společnosti, zdravotním stavem a povahovými vlastnostmi -vnímá a respektuje odlišnosti lidí nemocných, handicapovaných a z jiného sociálního prostředí -žák pozná a pojmenuje významné památky regionu a má je spojeny s konkrétními historickými událostmi -žák zná významné rodáky regionu a má je spojeny s určitou dobou i jejich dílem -žák zná a dokáže interpretovat nějaké pověsti regionu a ví o specifických lidových zvycích a tradicích regionu. -žák dokáže porovnat život v minulosti s životem v současnosti -žák dokáže určit na mapě významná sídla (města, blízké vesnice) a místní dominanty (kostel, výrazné stavby) v krajině a pozná je -uvede základní vlastnosti látek -pozoruje a dokáže popsat základní projevy života zvířat a živočichů	<i>Místo, kde žijeme</i> -obec, důležitá místa v obci, infrastruktura, odlišnost života ve městě a na vesnici <i>Lidé kolem nás</i> -lidé podobní a odlišní (barva pleti, jazyk, původ, zařazení do společnosti, zdravotní stav) -lidé staří, nemocní, postižení, z jiného sociálního prostředí <i>Lidé a čas</i> -historické centrum Tábora - Jan Žižka, Kozi hrádek - Jan Hus, Chýnov - F. Bílek -pověsti Tábora a okolí -současnost a minulost ilustrovaná na příkladu pravěku (vývoj a zpracování nástrojů, osídlení, bydlení, domestikace zvířat a pěstování plodin) <i>Rozmanitosti přírody</i> -látky a jejich vlastnosti, změny skupenství -podmínky života - voda, vzduch, vlastnosti -projevy života zvířat a živočichů	<i>Osobnostní a sociální výchova</i> -morální rozvoj <i>Výchova demokratického občana</i> -občan, občanská společnost a stát (základní pojmy) -formy participace občanů v politickém životě (stát. svátky, volby, volební systém, vláda - třídní samospráva volená demokratickým způsobem, stanovení závazných pravidel chování ve třídě samotnými žáky) -principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (nechat dětem možnost se v určitých situacích rozhodovat demokratickým způsobem, ale i nést zodpovědnost za své rozhodnutí.) <i>Enviromentální výchova</i> -lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk - literární výchova Místo, kde žijeme Lidé a čas – pověsti Tábořska, pověsti o Janu Žižkovi Lidé kolem nás – povídky ze života dětí a lidí jiné barvy pleti (např. rómských), nemocných nebo postižených (např. z knihy Heidy děvčátko z hor), starých či lidí v obtížných životních situacích (děti bez rodičů, rozvod nebo úmrtí v rodině, nepochopní, konflikty...)

-určí základní zemědělské práce, které probíhají v jednotlivých ročních obdobích a zná jejich smysl -zná koloběh vody v přírodě a uvědomuje si význam vody pro život i důležitost její ochrany -žák dokáže popsat reliéf krajiny, orientuje se v krajině svého bydliště -orientuje se v modelu, plánu a mapě krajiny svého bydliště - žák se orientuje podle Slunce, svět. stran, kompasu -žák pozoruje, popisuje a sbírá přírodniny -dokáže změřit a zná smysl základních fyzikálních veličin (teplota, čas, hmotnost a objem) -zkoumá a rozezná základní druhy půd, nerostů a hornin a ví, k čemu se využívají -se seznámen se zdravým způsobem života, ví co jej podporuje a co nikoliv -zná škodlivost návykových látek a důsledky jejich užívání	-zemědělské práce -voda a vzduch a jejich ochrana, -koloběh vody v přírodě -orientace v krajině, reliéf krajiny -orientace v mapě, práce s mapu -orientace podle Slunce, světových stran a kompasu -přírodniny, půdy, nerosty a horniny a jejich využití člověkem <i>Člověk a zdraví</i> -zdravý životní styl -návykové látky a jejich nebezpečí	Český jazyk - komunikační výchova a sloh Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (volné psaní a reflexe různých situací ve vztazích mezi lidmi, dopis imaginárnímu kamarádovi, který je v těžké životní situaci atd) Hudební výchova Místo, kde žijeme - krajové lidové písně Člověk a čas (dobová hudba) Lidé kolem nás - mezilidské vztahy (možnost vyjádření pocitů a vztahů hudebními nástroji) Rozmanitost přírody (např. vyjadřování hudebními výrazovými prostředky dějů a jevů z přírody – vánek, vichřice atd.) Výtvarná výchova Rozmanitost přírody - kresba podle skutečnosti přímo v přírodě, práce s přírodninami, kresba přírodnin Člověk a čas (kresba dobových reálií z minulosti - stavby, kostýmy, zbraně, keramika) Lidé kolem nás - portrét, lidská postava, vyjádření pocitů , nálady - graficky i barvami)
---	--	---

5.4.2. PŘÍRODOVĚDA

5.4.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět RVP*. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových dovedností a vědomostí, které žákům umožní aktivně poznávat přírodu. Žáci jsou v tomto předmětu vedeni k ohleduplnému vztahu k přírodě, k odpovědnosti za ni a k její ochraně podle jejich možností. Děti v něm poznávají rozdíl mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, rozmanitost přírody a výjimečnost člověka. Tímto poznáním je pak u dětí přirozeně rozvíjena uvědomělá odpovědnost za udržení životních podmínek na Zemi.

5.4.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu se skládá z těchto tematických celků:

1. *Rozmanitost přírody*
2. *Člověk a jeho zdraví*

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí.

Vyučovací předmět je zařazen ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně

Předmět je vyučován **formou vyučovacích hodin** s s výraznějším začleňováním krátkodobých projektů, metod aktivního učení a skupinové práce. Žáci jsou vedeni k samostatnému získávání informací a k práci s nimi. Zdrojem informací je kromě učitelova výkladu i vlastní poznání, vlastní zkušenost a informace získané studiem populárně-naučné literatury.

Důraz je také kladen na rozvoj kritického myšlení u žáků (schopnost vnímat poznatky v souvislostech, hodnotit jejich pravdivost, dokázat získat potřebné informace, umět pracovat s chybou) a rozvoj jejich komunikačních schopností (schopnost naslouchat, obhajovat svůj názor, umění diskuse). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají též pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací a řešením modelových situací.

Výuka probíhá ve školní učebně, součástí výuky jsou vycházky do přírody spojené s aktivním pozorováním a zkoumáním přírodních prostředí, exkurze a návštěva výstav.

5.4.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu.

KOMPETENCE K UČENÍ	- Vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět. - Vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých. - Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.)
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- Učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj. - Podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací. - Učíme žáky pracovat s chybou
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- Podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. - Klademe důraz na pozitivní komunikaci. - Učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti. - Netolerujeme pomluvy, hrubost a „zákulisní“ jednání. - Tímto způsobem se i my sami chováme vůči žákům.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. - Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod. - Učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití. - Vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života. - Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům, jejich rodičům s respektem a úctou.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. - Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě.
----------------------------	---

5.4.2.2. Vzdělávací obsah předmětu

Ročník: 4

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: -vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklady zástupců, objasní jejich vzájemnou propojenost -objasní princip rovnováhy přírody -roztřídí dané látky pomocí smyslů a měřením -určí, které látky nelze zkoumat některými smysly a tvrzení zdůvodní -uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka -rozliší vybrané horniny a nerosty -vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují -uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi -na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody -roztřídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce -porovná základní projevy života konkrétních živých organismů -uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů. -s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin -uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů -uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy	Rozmanitost přírody -neživá příroda -látky a jejich vlastnosti – třídění látek -změny látek a skupenství -porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek -voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě -nerosty a horniny, vznik půdy a její význam -živá příroda – třídění rostlin, hub, živočichů -podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost slunce, voda, půda, vzduch -životní podmínky rostlin -rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ) -výživa rostlin -živočiškové a stavba jejich těla -stopy zvířat -přírodní společenstva – háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť -život v lese, lesy na jaře, význam lesů pro člověka -život u vody a ve vodě, čistota vod, příčiny znečištění a nutnost jejich ochrany -přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku	<i>Enviromentální výchova</i> -lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>Mediální výchova</i> -kritické čtení a vnímání mediálních obsahů Matematika -tabulky, diagramy -jednotky délky, jednotky hmotnosti Výtvarná výchova -kresba podle skutečnosti (horniny, přírodniny, zvířata, rostliny) Český jazyk - literatura -povídky o vztahu člověka k přírodě -lidské chování a jeho důsledky na zdraví, prevence úrazů (povídky ze života dětí)

-uveďte příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy) -zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat -provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu -zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof; uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích. -provede vybrané praktické činnosti v terénu: založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod. -dokáže vysvětlit, jak a proč je člověk součástí přírodního prostředí i sociálního prostředí -dokáže na konkrétních příkladech popsat, jak na člověka působí přírodní prostředí a jak on je zpětně ovlivňuje. -dokáže na konkrétních příkladech popsat, jak na člověka působí sociální prostředí -zná negativní důsledky působení člověka na přírodní prostředí a nutnost jeho ochrany -zná negativní důsledky sociálně patologických jevů (kouření, drogy, šikana...) a v modelových situacích předvede jejich odmítnutí -zasazuje se o pozitivní sociální vztahy ve třídě a uvědomuje si, jaké chování tyto vztahy narušuje a zná možnosti pozitivní ochrany proti tomuto chování	-význam zemědělství pro člověka -vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů -ochrana přírody, likvidace odpadů -živelné pohromy a přírodní katastrofy Člověk a jeho zdraví -výjimečnost člověka, pravěcí lidé, odlišnost člověka od ostatních živočichů. -životní prostředí člověka (přírodní a sociální) -péče o životní prostředí člověka a jeho ochrana -sociálně patologické jevy (kouření, drogy, šikana) a možnosti ochrany -vztahy ve třídě a pravidla chování	
--	--	--

Ročník: 5

Výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: -rozliší jednotlivé podnebné pásy pojmenuje typické rostliny a živočichy žijící v těchto pásích -na konkrétních příkladech ilustruje jejich přizpůsobení přírodnímu prostředí -seznámí se s tříděním rostlin a živočichů -na konkrétních příkladech pozná znaky jednotlivých tříd a podskupin a při práci v terénu vyhledá zástupce jednotlivých tříd a podskupin. -vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi -popíše postavení Země ve vesmíru -objasní střídání dne a noci, ročních období -charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů -ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce -dokáže porovnat (díky změnám v přírodním a sociálním prostředí) odlišnosti života dnes, před 100 lety a ve středověku -vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav člověka -popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života -sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy -sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých -na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Rozmanitost přírody -podnebné pásy -třídění rostlin a živočichů -Slunce a sluneční soustava -vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority -Země ve vesmíru - pohyby Země -gravitační síla -střídání dne a noci, roční období -práce s globusem Člověk a jeho zdraví -sociální a přírodní prostředí člověka dnes, před 100lety a ve středověku (bydlení, nástroje a stroje pro usnadnění lidské práce, bydlení, pitná voda, zacházení s odpady, mytí a praní, teplá voda a světlo, spojení se světem a přenos informací, knihy, nemoci a jejich léčení) -stavba lidského těla -funkce některých orgánů a orgánových soustav -pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	<i>Enviromentální výchova -</i> -ekosystémy -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka a prostředí Matematika -jednotky obsahu, zeměpisné souřadnice <i>Osobnostní a sociální výchova</i> -sociální rozvoj: kooperace a kompetence -morální rozvoj: řešení problémů a rozhodovací dovednosti Výtvarná výchova -vesmír (kresba, malba, koláž) Literární výchova -vztah mezi mužem a ženou -sociálně patologické chování (kouření, alkohol, drogy) a jeho důsledky -krizové situace a jejich řešení

-posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života -uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání apod.) -na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156) -pojmenuje správně základní části lidského těla -vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.) -vysvětlí pojmy: HIV, AIDS -dokáže adekvátně reagovat v krizových situacích (povodně, požár, evakuace)	-základy lidské reprodukce -vývoj jedince -základy sexuální výchovy -partnerství a rodičovství -krizové situace	
--	---	--

5.4.3. VLASTIVĚDA

5.4.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět RVP ZV*. Hlavním cílem předmětu je pomoci vybudovat žákům prvotní ucelený obraz světa a vyznačit základní vztahy v něm. Nenásilně jsou kladeny základní body pro příští systematictější poznatky dějepisné a zeměpisné.

Žáci jsou ve vyučovacím předmětu vedeni učitelem tak, aby slovo „vlast“ nebylo pro ně prázdným pojmem, aby svět kolem sebe pozorovali všemi smysly, aby vnímali souvislosti a přemýšleli o nich. Učitel klade důraz na schopnost žáka samostatně získávat informace, pracovat s nimi sám i v týmu, rozšiřovat a prohlubovat své dřívější zkušenosti.

5.4.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu se skládá z těchto tematických celků:

1. *Místo, kde žijeme*
2. *Lidé kolem nás*
3. *Lidé a čas*

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* navazují žáci na znalosti své obce a nejbližšího okolí, poznávají svou vlast, základy státního a politického systému ČR, seznamují se s kontinenty světa, s Evropou. Učí se do každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci, bezpečně se ve světě pohybovat. Činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probouzet v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, rozvíjet jejich národní cítění, vztah k naší zemi a uvědomění si „evroobčanství“.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovnosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, s problémy v soužití lidí, s problémy, které provázejí společnost a svět.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v čase, poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám v čase podléhají. Podstatou je vyvolání zájmu o minulost, o kulturní bohatství naší země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace ze všech dostupných zdrojů, aby mohli navštěvovat památky, muzea, knihovny apod.

Vyučovací předmět je zařazen ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Předmět je vyučován formou vyučovacích hodin s výraznějším začleňováním metod aktivního učení a krátkodobých projektů. Výuka probíhá ve školní učebně, součástí výuky jsou vycházky, exkurze, návštěva muzeí.

5.4.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda

Kompetence k učení	Vedeme žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání a k samostatnosti, připravujeme je k celoživotnímu učení. Ve výuce rozlišujeme základní (nezbytné, kmenové, klíčové) učivo a učivo rozšiřující. Vedeme žáky k dovednosti vyhledávat a zjišťovat informace z různých zdrojů.
Kompetence k řešení problémů	Podporujeme originální (netradiční) získávání informací. Pomocí metod kritického myšlení učíme žáky zaujímat stanovisko, vysvětlovat a obhajovat svůj názor a respektovat názory ostatních. Používáním metod aktivního učení vedeme žáky k samostatnému přemýšlení, vyhledávání a třídění informací, a k vyvozování optimálních postupů v rámci svých osobních možností.
Kompetence komunikativní	Podněcujeme žáky, aby své zkušenosti a poznatky z cestování předávali svým spolužákům. Učíme žáky prezentovat (i publikovat) své znalosti a zkušenosti – výstupy projektů, časopisy, články, internetové stránky školy. Pomocí metod kooperativního učení vedeme žáky ke smysluplné a účinné komunikaci. Klademe důraz na kulturní úroveň komunikace. Sami komunikujeme otevřeně, kulturně, máme profesionální přístup v komunikaci se žáky, rodiči, zaměstnanci školy a veřejností. Netolerujeme nezdvořilost, pomluvy, netaktnost a urážky.
Kompetence sociální a personální	Rozvíjíme schopnost žáků zastávat ve skupině různé role. Učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci potřebují navzájem. Učíme žáky kriticky a objektivně hodnotit práci celého týmu, svoji práci v týmu i práci ostatních členů. Učíme žáky chápat různé sociální postavení lidí z historie naší země a jejich vliv na dějinné události.
Kompetence občanské	Podporujeme a rozvíjíme formální i neformální způsoby spolupráce s městským zastupitelstvem, policií, složkami IZS. Vedeme žáky k národní hrdosti, k ochraně životního prostředí, kulturního bohatství, k myšlení v evropských souvislostech. Učíme žáky základům demokracie, tolerance, ohleduplnosti, vzájemného soužití. Vedeme žáky k respektování přesvědčení a vnitřních hodnot druhých lidí. Podporujeme aktivní zapojování do kulturního dění města. Poznáváním kultury, tradic a zvyklostí ostatních národů učíme žáky respektování individuálních rozdílů mezi lidmi. Sami respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva.

Kompetence pracovní	Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci – práci nikdy netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy kladně ohodnotíme. Vytváříme podnětné pracovní prostředí, vedeme žáky k adaptaci na nové pracovní podmínky. Seznamujeme žáky s možnostmi profesního uplatnění v rámci Evropské unie – pomáháme žákům ujasňovat představu o podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného studia. Sami příkladně plníme své pracovní povinnosti, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, oceňujeme profese ostatní, kladně hodnotíme přínos jednotlivých profesí pro společnost.
----------------------------	--

5.4.3.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****Ročník: 4.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: - popíše polohu ČR v Evropě - vyjmenuje sousední státy ČR a ukáže je na mapě - určí polohu svého města (obce) vzhledem ke krajině a státu - uvede významné podniky, historické a kulturní památky a zajímavosti v regionu - určí světové strany v přírodě a na mapě - rozliší náčrt, plán a základní typy map - vyhledá na mapě a pojmenuje hlavní vodní toky, pohoří, nížiny a města ČR - vyhledá z dostupných informačních zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, rozezná symboly našeho státu, objasní jejich význam	Místo, kde žijeme - poloha a povrch ČR, sousední státy - místní oblast – památky, zajímavosti, zdroje, výroba, služby, kultura, sport... - grafické znázornění povrchu – mapy, plány měst - hlavní a vedlejší světové strany - orientační body a linie v krajině - zvláštnosti krajů a oblastí ČR - státní zřízení a politický systém ČR - státní správa a samospráva - státní symboly	výtvarná výchova - mapy, plány okolí školy, bydliště - kreslení ve městě – budovy, stromy, parky... český jazyk - vlastní jména ulic, náměstí, budov - samostatné a srozumitelné vyjadřování při referátech - nářečí přírodověda - voda v krajině - zemědělství (půdy, charakter krajiny, úrodnost, pěstování plodin...) - tvorba a ochrana krajiny hudební výchova - města v lidové písni - písně z jednotlivých regionů naší vlasti - hymna ČR - B.Smetana – Má vlast anglický jazyk - nejdůležitější informace o ČR a svém městě v AJ

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
Žák - se spolužáky a s pomocí učitele sestaví žákovskou samosprávu a základní pravidla soužití ve třídě - uvede příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv a demokratických principů - na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby kultury, kulturních institucí - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie - porovná minulost a současnost (na konkrétním případě) - objasní historické důvody státních svátků a významných dnů ČR - převypráví některou z pověstí	Lidé kolem nás - žákovská samospráva, povinnosti a práva dětí ve třídě - pravidla chování ve třídě - práva a povinnosti žáků školy - základní lidská práva a práva dítěte - právní ochrana majetku - podoby a projevy kultury, kulturní instituce Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, určování času - regionální památky – péče o památky - báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků, domov, rodný kraj, vlast - Staré pověsti české - nejstarší osídlení naší vlasti - Velkomoravská říše, Cyril a Metoděj - Přemyslovci a Slavníkovci - České království - poslední Přemyslovci - Lucemburkové - Jan Hus, husitsví, Jan Žižka - Jagelonci - Habsburkové	tělesná výchova - hry psychomotorické – důvěra ve spolužáky - zodpovědné chování ke svému zdraví i zdraví ostatních český jazyk - příběhy ze života s mravním poučením hudební výchova - B. Smetana – Má vlast - Ktož sú Boží bojovníci - hudba v časových údobích český jazyk - A. Jirásek – Staré pověsti české - M. Dřívěrová – České dějiny očima psa - dramatizace některé z pověstí nebo nějaké historické události výtvarná výchova - komiks – pověst matematika - římská čísla – letopočty, označení století - mapa a plán <i>Průřezová témata:</i> <i>Sociální rozvoj – mezilidské vztahy</i> <i>Občanská společnost a škola – školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva</i> <i>Formy participace – ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)</i>

Ročník : 5.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák - zprostředkuje ostatním podle svých možností zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - orientuje se na mapě, ukáže polohu sousedních států - vyhledá na mapě evropské státy a významná města - porovná světadíly a oceány podle velikosti - popíše podle mapy polohu světadílů na Zemi - vysvětlí pojmy: Evropská unie, rozliší znak EU - uvede některé výhody členství ČR v EU uvede nějaký významný globální problém a navrhne způsob jeho řešení	Místo, kde žijeme - vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí - Evropa a svět – kontinenty - povrch a poloha Evropy - sousedé ČR a ostatní evropské státy - charakteristika zemí, významná města, zajímavosti, kultura - vodstvo a pohoří Evropy - rostliny a živočichové Evropy - Evropská unie – členství ČR - zodpovědnost za společný „evropský dům“ Lidé kolem nás - základní globální problémy – sociální, přírodní prostředí, konzum	hudební výchova - významní autoři evropských národů – ukázky tvorby - hymny evropských zemí český jazyk - spisovatelé Evropy a jejich díla - správné, spisovné a srozumitelné vyjadřování při referátech anglický jazyk - informace o Anglii a ostatních anglicky mluvících zemích - zvyklosti a svátky v Anglii přírodověda - fauna a flora Evropy - život v mořích a oceánech výtvarná výchova - vlajky, města, pamětihodnosti a zajímavosti Evropy matematika - výpočet času v jednotlivých evropských zemích podle časových pásem - přepočet kurzu peněz - vzdálenosti evropských měst, cestovní časy - délka hranice přírodověda - ochrana životního prostředí český jazyk - vyjadřování vlastních myšlenek - komunikace

Žák - svými slovy charakterizuje vývojové etapy historie naší vlasti - popíše způsob života lidí v různých etapách vývoje - využije konkrétním způsobem podle svých možností archiv, knihovnu, muzejní sbírky jako zdroj informací sloužící k pochopení minulosti - porovná a zhodnotí na konkrétním příkladu způsob života a práci našich předků se současností - stručně charakterizuje historický přínos nejvýznamnějších osobností českých dějin - vysvětlí historické kořeny státních svátků, posoudí důvody současného připomínání těchto událostí	Lidé a čas - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace - lidé a obory zkoumající minulost - proměny způsobu života lidí v dějinných etapách - bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - Habsburské - třicetiletá válka, Bílá hora - J.A.Komenský - národní obrození - první světová válka - vznik ČSR – T.G.Masaryk - vývoj Československa, druhá světová válka, odboj - poválečný vývoj – komunistická vláda, sametová revoluce, demokracie (události roku 1948, 1968, 1989, 1993)	český jazyk - historické události v dílech spisovatelů - vyjádření vlastních pocitů, myšlenek a názorů hudební výchova - odraz dějinných událostí v dílech hud. skladatelů - hudba (píseň) jako sjednocující prvek, jako symbol, jako „zbraň“ proti násilí a bezpráví <i>Průřezová témata:</i> <i>Morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednost</i> <i>Formy participace – ranní kroužky (volby, volební systém, vláda, státní svátky)</i> <i>Občanská společnost a škola – školní řád, pravidla třídy, služby, samospráva</i> <i>Evropa a svět nás zajímá – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané</i> <i>Princip sociálního smíru</i> <i>Občan, občanská společnost a stát</i>
---	--	---

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

5.5.1. DĚJEPIS

5.5.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznávání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. Velká pozornost je věnována dějinám 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

5.5.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. – 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7. – 9. ročníku 2 hodiny týdně / celkem 7 hodin /. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Je doplněna poznávacími vycházkami, výlety a exkurzemi. Při výuce je využívána výpočetní technika s připojením k internetu.

Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které výrazným způsobem ovlivnily chod dějin
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům
- pochopení prvořadě potřeby života v míru

5.5.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Dějepis

Kompetence k učení	Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací, k uvažování v souvislostech. Vedeme výuku tak, aby žáci propojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Umožňujeme žákům pracovat s různými informačními zdroji. Vedeme žáky k sebehodnocení. Snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
Kompetence k řešení problémů	Motivujeme žáky k samostatnému řešení problémů, k obhajobě vlastních postojů. Dáváme žákům prostor ke kritickému myšlení.
Kompetence komunikativní	Vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek a názorů. Vytváříme prostor pro diskuse, při nichž žáci naslouchají jeden druhému, obhajují své názory, vhodně argumentují. Učíme žáky porozumět různým typům historických pramenů.
Kompetence sociální a personální	Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině. Rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role. Učíme žáky objektivně hodnotit práci celé skupiny i jejích jednotlivých členů. Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování. Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
Kompetence občanské	Vedeme žáky k úctě k našemu kulturnímu i historickému dědictví. Rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti. Žáky vedeme k respektování individuálních rozdílů / národnostních, kulturních /. Učíme žáky poznávat a chránit svá práva i respektovat práva ostatních. Vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích.
Kompetence pracovní	Vedeme žáky k dodržování hygienických a pracovních návyků, k ochraně svého zdraví i zdraví druhých. Vedeme žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot. Podněcujeme u žáků využívání znalostí a dovedností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Podporujeme využívání výpočetní techniky při výuce. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k plnění povinností a závazků. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností při volbě povolání.

5.5.1.3. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis****Ročník: 6.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách	
Žák uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány.	Historické prameny, archeologie, muzea, archivy, galerie, knihovny	
Žák se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu.	Hlavní období historie, práce s časovou přímkou, orientace v historických mapách	M - přímka Z – porovnávání územního rozsahu států v minulosti se současností
Žák charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	Vývojové typy člověka, rozvoj duchovních představ	Čj – ztvárnění života pravěkých lidí v literatuře
Žák objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost.	Faktory ovlivňující vývoj společnosti / poloha, podnebí,, doba bronzová, železná	
Žák uvede příklady archeologických kultur na našem území.	Lidská společnost v pravěku na našem území	
Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Starověké civilizace –Egypt, Mezopotámie, Indie, Čína	
Žák uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví.	Starověká kultura a její vývoj / písmo, základy věd, umění, náboženství /	Čj – významné literární památky tohoto období Vv – výtvarné ztvárnění
Žák demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem.	Antické Řecko a Řím, antická kultura, významné osobnosti, kořeny judaismu a křesťanství	Čj – báje a pověsti, další významné památky antické literatury, biblické příběhy Vv – výtvarné ztvárnění Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie.	Forma vlády a způsob života v městských státech – Atény, Sparta	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Jsme Evropané

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	Stěhování národů, vznik a vývoj středověkých státních útvarů, křesťanství a jeho šíření	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.	Způsob života v západoevropském a východoevropském kulturním okruhu, specifický vývoj států, islám, křížové výpravy	
Žák objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	První státní útvary na našem území - jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	Výchova k myšlení v evropských souvislostech
Žák vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí.	Křesťanství, papežství, císařství	
Žák dokumentuje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Feudalismus – struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev, kultura středověké společnosti, románské a gotické umění, vzdělanost	Čj – významná literární díla tohoto období, legendy, kroniky Z – cestovní ruch
Žák vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	Renesance, humanismus, reformace, protireformace a jejich šíření Evropou	Čj – významná literární díla tohoto období Vv- výtvarné ztvárnění
Žák vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Husitství	Čj - pověsti Z – cestovní ruch, Tábořsko
Žák popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	Zámořské objevy, mořeplavci, počátky dobývání světa	
Žák objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie.	Český stát a velmoc v 15. – 18. století, Lucemburkové, Jagellovci, Habsburkové	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.	Třicetiletá válka a její důsledky pro naše země a pro Evropu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek.	Kultura a její vývoj – písmo, umění, základy věd, způsob života	Z – cestovní ruch (8. tř.)

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus.	Státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku, habsburské monarchii	
Žák objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé.	Velká francouzská revoluce, napoleonské období, jejich vliv na Evropu	Výchova k myšlení v evropských souvislostech
Žák vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Osvícenství, industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka	
Žák porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů.	Národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa – charakteristika jednotlivých etap, hlavní představitelé, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás	Výchova k myšlení v evropských souvislostech Čj – národní obrození v literatuře
Žák charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	Revoluce 19. století, vývoj ve Francii, sjednocení Itálie a Německa, vznik Rakousko - Uherska	
Žák na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy.	Liberalismus, demokratismus, socialismus, politické strany, ústava, občanská práva	
Žák vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií.	Průmyslová revoluce, konflikty mezi velmocemi, kolonialismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky.	1. světová válka – příčiny, vznik, průběh a důsledky 2. sv. válka – příčiny, vznik, průběh a důsledky	Čj – obraz 1. sv. války v literatuře, obraz 2. sv. války v literatuře
Žák rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů.	Demokracie, tržní ekonomika, politické uspořádání Evropy, USA	Výchova demokratického občana
Žák charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	Totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět, hospodářská krize a její důsledky	
Žák na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Antisemitismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	Čj – ztvárnění holocaustu v literatuře Multikulturní výchova
Žák zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Vznik ČSR, další hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy, kultura	
Žák vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků.	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, soupeření politické, hospodářské	
Žák vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	Porovnání situace zemí východního a západního bloku	
Žák posoudí postavení rozvojových zemí.	Boj za nezávislost, rozpad koloniálního systému, hospodářsko-politický vývoj rozvojových zemí	
Žák prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Vznik ČR, současná hospodářsko-politická situace u nás a ve světě	

5.5.2. HISTORICKÝ SEMINÁŘ

5.5.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět Historický seminář je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho hlavním cílem je rozvíjet u žáků zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství. Žáci se učí hledat kořeny společenských jevů, dějů a změn, dále rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost. Důraz je kladen především na dějiny 20. století, kde leží základ většiny současných společenských jevů. Značná pozornost se věnuje regionálním dějinám.

5.5.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu Historický seminář rozšiřuje a prohlubuje učivo předmětu Dějepis. Historický seminář je zařazen mezi volitelné předměty pro žáky 6. až 9. ročníku s dotací jedné vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá v e třídě, je doplněna o návštěvy muzeí, výstav a historických památek.

5.5.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Historický seminář

Kompetence k učení	Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací, k uvažování v souvislostech. Vedeme výuku tak, aby žáci propojovali do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Umožňujeme žákům pracovat s různými informačními zdroji. Vedeme žáky k sebehodnocení. Snažíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení.
Kompetence k řešení problémů	Motivujeme žáky k samostatnému řešení problémů, k obhajobě vlastních postojů. Dáváme žákům prostor ke kritickému myšlení.
Kompetence komunikativní	Vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému vyjadřování vlastních myšlenek a názorů. Vytváříme prostor pro diskuse, při nichž žáci naslouchají jeden druhému, obhajují své názory, vhodně argumentují. Učíme žáky porozumět různým typům historických pramenů.
Kompetence sociální a personální	Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině. Rozvíjíme u žáků schopnost zastávat ve skupině různé role. Učíme žáky objektivně hodnotit práci celé skupiny i jejích jednotlivých členů. Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování. Vedeme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.
Kompetence občanské	Vedeme žáky k úctě k našemu kulturnímu i historickému dědictví. Rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti. Žáky vedeme k respektování individuálních rozdílů / národnostních, kulturních /. Učíme žáky poznávat a chránit svá práva i respektovat práva ostatních. Vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích.
Kompetence pracovní	Vedeme žáky k dodržování hygienických a pracovních návyků, k ochraně svého zdraví i zdraví druhých. Vedeme žáky k ochraně kulturních a společenských hodnot Podněcujeme u žáků využívání znalostí a dovedností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Podporujeme využívání výpočetní techniky při výuce. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k plnění povinností a závazků. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností při volbě povolání.

5.5.2.2. **Vzdělávací obsah předmětu Historický seminář****Ročník: 6. – 9.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků.	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách	
Žák si osvojuje práci s historickými prameny.	Historické prameny, muzea, archivy	
Žák pracuje s historickými mapami, snaží se z nich získat co nejvíce informací.	Orientace v historických mapách	Z – porovnávání územního rozsahu států v minulosti se současností
Žák se seznamuje s regionálními dějinami.	Jižní Čechy v proměnách času	Čj – pověsti
Žák rozlišuje jednotlivé kulturní slohy.	Kulturní slohy	
Žák vnímá specifika každodenního života lidí v průběhu staletí.	Dějiny každodennosti	
Žák na příkladech dokládá zneužití techniky ve světových válkách.	1.sv. válka, 2. sv. válka – průběh, bitvy, bojová technika	
Žák vnímá morální nepřijatelnost antisemitismu a rasismu.	Antisemitismus, rasismus, holocaust	

5.5.3. STRATEGIE OSOBNOSTNÍHO ROZVOJE

5.5.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Povinný vyučovací předmět Strategie osobnostního rozvoje je zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Jeho hlavním cílem je usnadnit žákům získání praktických dovedností a návyků nezbytných k objektivnímu sebepoznání, k objevení smyslu a jedinečného poslání svého života, k trvalému řízení osobnostního rozvoje, k dosahování cílů, ke snadnějšímu zvládnutí problémů a obtíží v životě - tím usnadnit optimální volbu profese.

5.5.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Strategie osobnostního rozvoje je interaktivní systematický předmět vytvářející základní znalosti v těchto oblastech:

- kdo je člověk (kdo jsem já – silné a slabé stránky, emoce, rozum, vztahy)
- poslání člověka (co chci, jaký má můj život smysl a cíl)
- jak dosahovat stanovených cílů a naplnit poslání (sebeřízení, evaluace, nástroje a techniky).

Hlavní obsahovou náplní předmětu je zaměření na poznávání sebe samého: Tak tohle jsem já. Vede k hlubšímu sebepochopení, sebepřijetí, osvojení si základních nástrojů pro práci s myšlením, pocity a motivací.

Předmět je zařazen mezi povinné vyučovací předměty pro žáky 8. a 9. ročníku s dotací jedné vyučovací hodiny týdně v každém z těchto ročníků. Organizačně výuka probíhá v kmenových třídách, příležitostně v učebně informatiky.

5.5.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel směřuje žáky k objevování smyslu každé lidské činnosti. Učitel vede žáky k samostatnému myšlení, k logickému úsudku. Učitel vybízí žáky k nalezení a dodržování psychohygieny učení, která jim individuálně vyhovuje. Učitel vede žáky k samostatnosti při zpracování rozsáhlejších a dlouhodobějších úkolů. Učitel umožňuje žákům identifikovat vlastní chybu, zjistit její příčinu a zjednat nápravu.
Kompetence k řešení problémů	Učitel směřuje žáky aby přijímali svůj život, druhé lidi i události svého života jako obdarování a zároveň možnost, výzvu osobnostní, sociální, lokální i historickou, kterou mohou svým životem naplnit. Učitel vede žáka k rozpoznání příčiny a důsledku a vztahu mezi nimi. Učitel umožňuje samostatné i společné řešení problému, týmovou spolupráci. Učitel zapojuje žáky do diskuse při analýze problému, při formulaci hypotéz. Učitel vede žáky k uvědomění si problémů a rozporů v okolním světě i ve svém vnitřním světě, učí je problémy formulovat. Učitel přivádí žáky k popisu problému, analýze a objevení příčiny problému. Učitel směřuje žáky k vědomí mezi svého poznání, k možnosti objevit příčiny dějů a jevů včetně jejich vysvětlení. Učitel vybízí žáky k vyhledání dalších potřebných informací k řešení problému. Učitel vede žáky k tomu, aby byli schopni o problému věcně a účelně komunikovat. Učitel přivádí žáky ke kritickému zhodnocení řešení problému.
Kompetence komunikativní	Učitel přivádí žáky k jasnému, stručnému, účelnému a srozumitelnému způsobu vyjadřování, uspořádání myšlenek. Učitel učí žáky používat různé prostředky komunikace – ústní, písemné, internet... Učitel vede žáky k naslouchání druhým lidem, kladení doplňujících otázek. Učitel vede žáky k naslouchání, analýze, kritickému posouzení a domyšlení argumentů druhé strany. Učitel důsledně vede žáky k argumentaci, obhajování názorů, používání základů logiky. Učitel důsledně vyžaduje dodržování pravidel diskuse.
Kompetence sociální a personální	Učitel směřuje žáky k objevování smyslu jejich života. Učitel vede žáky k vytváření kritérií pro dobře odvedenou práci. Učitel umožňuje žákům při týmové práci hledat nejlepší návrhy toho, co by se příště mělo dělat stejně a co jinak. Učitel pomáhá žákům se stanovením cílů pro sebezlepšení. Učitel dává žákům prostor pro vlastní prezentaci před ostatními. Učitel motivuje žáky k aktivnímu přístupu k výuce. Učitel pomáhá žákům s vlastním hodnocením. Učitel využívá skupinových rozhovorů k hodnocení situací.

Kompetence občanské	Učitel uvádí žáky do problematičnosti lidské existence s jejími základními existenciálními otázkami. Učitel vede žáky k tomu, že názory nebo přesvědčení druhých přijímají jako možná, své názory předkládají také jako jedny z možných a opírají je o argumenty. Učitel přivádí žáky k tomu, že při rozhodování o společných záležitostech hledají a prosazují řešení přijatelná pro všechny. Učitel směřuje žáky k zodpovědnému rozhodování o svém dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření. Učitel umožňuje žákům rozvíjet jejich osobní potenciál, rozpoznávat a využívat příležitostí pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě. Učitel žákům pomáhá uplatňovat proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace. Učitel vede žáky ke kritickému vyhodnocení informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit. Učitel vybízí žáky k pochopení a kritickému hodnocení rizika souvisejícího s rozhodováním. Učitel diskutuje s žáky o otázkách souvisejících s podstatou lidského života. Učitel zadává žákům skupinovou práci s problematikou základních lidských hodnot. Učitel pomáhá nalézat příklady vzorového chování mezi osobnostmi současného světa. Učitel dává žákům příležitost vytvářet nové, netradiční modely přístupu k ekonomickému životu.
Kompetence pracovní	Učitel vybízí žáky k plánování práce do jednotlivých kroků. Učitel směřuje žáky k základům time managementu, techniky duševní práce, práci s moderními informačními a komunikačními prostředky. Učitel důsledně vede žáky k plnění stanovených termínů. Učitel přivádí žáky k tomu, aby byli aktivními členy pracovního týmu. Učitel umožňuje žákům chránit životní prostředí, společenské a duševní hodnoty. Učitel uvádí žáky do základů duševní hygieny, které lze uplatnit při práci. Učitel vede žáky k rozpoznání kvalitní práce a dobře splněného úkolu (podle zadání a předem stanovených kritérií).

5.5.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Strategie osobnostního rozvoje

Ročník: 8.

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby
Žák si je vědom své výjimečnosti a osobního potenciálu, rozumí významu hrdinství, akceptuje možnost změny, umí popsat co chce změnit u sebe a ve svých vztazích ve světě.	Můžete změnit svět – úvod, založení Knihy života	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova D – hybatelé světa v minulosti
Žák chápe důležitost a význam hledání smyslu života pro štěstí člověka, je si vědom důsledků smysluprázdnoty, je schopen svobodně a zodpovědně reagovat na podněty, má definováno co je pro něj v životě nejdůležitější.	Smysl života (Jsem to, co o sobě vím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova, rozvoj osobnosti Náb – smysl života
Žák má vlastní životní vizi, vnímá souvislosti životních snů a emocí a motivace, umí definovat svůj současný největší životní cíl, má zapsané své tři největší sny o své budoucnosti.	Objevuji svůj sen (Jsem to, co o sobě vím.)	Ov – souvislosti v životě Rv – sociální výchova, rodinný život Př – fyziologie lidského těla
Žák dokáže určit své současné tři nejsilnější stránky a své tři současné nejslabší stránky (na nichž potřebuje zvláště zapracovat), má vypracovaný svůj aktuální Plán osobnostního rozvoje, vytvoří si Inspirativní krabici a seznámil s ní vybranou osobu ve třídě.	Poznávám své silné stránky (Jsem to, co o sobě vím.)	Ov – osobnostní výchova, společnost Rv – rodinný život, sociální výchova
Žák rozumí moci vlastního myšlení, ví, jak se z myšlenek vytváří zvyk, je schopen pozitivního myšlení.	Zachyt' proud svých myšlenek (Jsem to, jak myslím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova, emoce Př – fyziologie lidského těla
Žák dokáže definovat postoje, je si vědom důsledků negativních postojů, analyzuje své postoje.	Prověř své postoje (Jsem to, jak myslím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova, emoce

Žák chápe vliv pozitivních očekávání na rozvoj svých schopností a svou úspěšnost, prověřil si na sobě pozitivní přístup. Žák reflektuje a hodnotí pokroky ve svém osobnostním rozvoji.	Prověř své očekávání (Jsem to, jak myslím.) Zhodnocení osobnostního posunu	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova
--	--	--

Ročník : 9.

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby
Žák reflektuje (příp. i řídí) svoji samomluvu, identifikuje škodlivá slova a myšlenky a nahrazuje je pozitivními, využívá techniku přeprogramování mysli.	Prověř svoji samomluvu (Jsem to, jak myslím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova
Žák popíše fungování představivosti, aplikuje pozitivní vizualizaci, nahrazuje omezující představy novými.	Využij sílu představivosti (Jsem to, jak myslím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova
Žák rozumí souvislosti rozhodování a hodnot, dokáže popsat, uspořádat a přehodnocovat své hodnoty v souladu s jednáním.	Ujasni si soubor svých hodnot (Jsem to, jak myslím.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova Náb – smysl života
Žák vnímá problém jako příležitost k vlastnímu osobnostnímu růstu, zná přístupy, které nevedou ke skutečnému řešení problému, umí jasně popsat problém, přijmout za něj zodpovědnost a přerámovat jej na příležitost.	Každý problém změň na příležitost (Jsem to, co dělám v nesnázích.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova
Žák ví, jak působí v životě člověka strach, úzkost a fobie, aplikuje šest kroků ke zvládnutí strachu.	Nauč se překonat strach (Jsem to, co dělám v nesnázích.)	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova, emoce
Žák reflektuje a hodnotí pokroky ve svém osobnostním rozvoji.	Tak to jsem já Zhodnocení osobnostního posunu	Ov – osobnostní výchova Rv – sociální výchova

5.5.4. OBČANSKÁ VÝCHOVA

5.5.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Cílem výuky je vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života společnosti. Pozornost je věnována utváření pozitivních občanských postojů, dále prevenci rasistických a extrémistických názorů. Důležitou součástí vzdělávání je výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen, výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu dědictví. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, vyvozovat závěry a aplikovat je v reálných životních situacích.

5.5.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 6. – 9. ročníku. Navazuje na dovednosti, vědomosti a postoje, které žáci získali v 1. – 5. ročníku. Vyučuje se v 6. ročníku 1 hodinu týdně, v 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách.

Výuka směřuje k:

- utváření pozitivního hodnotového systému
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů mezi lidmi v prostředí školy i mimo školu
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života

5.5.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení	Ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující). Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. Podporujeme používání výpočetní techniky Uplatňujeme individuální přístup k žákovi. Učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
Kompetence k řešení problémů	Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému. Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů. Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit.
Kompetence komunikativní	zaměřujeme na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích. Vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
Kompetence občanské	Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). Netolerujeme nekamárácké chování a odmítnutí požadované pomoci. Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem. Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.
Kompetence sociální a personální	Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
Kompetence pracovní	vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků. ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků.

5.5.4.2. Vzdělávací obsah předmětu Občanská výchova**Ročník: 6.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů v rodině, ve škole, v obci.	Život mezi lidmi, komunikace, socializace	Morální rozvoj Osobnostní rozvoj Sociální rozvoj
Žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody s druhými lidmi se snaží řešit nenásilným způsobem.	Pravidla slušného chování	Lidské vztahy Morální rozvoj Sociální rozvoj
Žák na konkrétních příkladech vysvětlí význam stanovení pravidel chování.	Pravidla slušného chování, školní řád	Občanská společnost a škola
Žák sestaví svůj hodnotový žebříček.	Hodnoty	Osobnostní rozvoj
Žák objasní pojmy: domov, vlast, národ.	Domov, rodina, obec, region, vlast	Občan, občanská společnost a stát
Žák sestaví přehled všech odborů městského úřadu, u každého odboru uvede, kdo stojí v jeho čele, čím se odbor zabývá.	Odbory městského úřadu, městská rada, zastupitelstvo	Formy participace občanů v politickém životě
Žák charakterizuje místo svého bydliště / kulturní a sportovní zařízení, životní prostředí /.	Bydliště, pamětihodnosti, významné osobnosti, přírodní krásy, životní prostředí	
Žák uvede výhody a nevýhody života ve městě a na vesnici.	Život ve městě a na vesnici	
Žák jmenuje nejdůležitější národní zvyky a obyčeje, vysvětlí význam státních svátků a významných dnů.	Zvyky a obyčeje, státní svátky	Etnický původ
Žák jmenuje nejvýznamnější události a osobnosti českých dějin.	Významné události a osobnosti národních dějin	
Žák doloží na příkladech význam solidarity mezi lidmi.	Lidská setkání, rovnost, solidarita	Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity
Žák na konkrétních příkladech uvede, jak respektuje práva a oprávněné zájmy druhých.	Lidská práva	Občan, občanská společnost a stát
Žák posoudí význam ochrany lidských práv a svobod.	Ochrana lidských práv	Občan, občanská společnost a stát
Žák vnímá důležitost práce v životě člověka.	Úcta k práci	Osobnostní rozvoj
Žák uvede příklady vhodně využitého volného času.	Volný čas	

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák na konkrétních příkladech uvede, jak lze upevňovat pozitivní vztahy mezi lidmi.	Život mezi lidmi, socializace, komunikace	Lidské vztahy Sociální rozvoj
Žák v modelových situacích prokáže ovládání základních společenských pravidel chování.	Základní pravidla společenského chování	Lidské vztahy Občanská společnost a škola
Žák vysvětlí pojmy kultura a umění, vyjádří, jaký význam mají v životě člověka.	Kultura a umění, funkce umění	
Žák respektuje odlišné náboženské a kulturní projevy, které nenarušují svobodu jiných lidí.	Rozmanitost kulturních projevů, víra a náboženství	Kulturní diference Etnický původ
Žák jmenuje kulturní instituce.	Kulturní instituce	
Žák zhodnotí vliv médií na utváření masové kultury a veřejného mínění.	Média, záměrné a nezáměrné působení	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Žák vnímá nutnost ochrany přírodního a kulturního bohatství.	Přírodní a kulturní památky, organizace a instituce pro ochranu životního prostředí	
Žák vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví.	Naše potřeby, majetek, vlastnictví, životní úroveň	
Žák objasní vlastní způsoby zacházení s peněží a se svěřeným majetkem, uvede, které konkrétní zásady hospodárnosti dodržuje.	Hospodaření a zacházení s majetkem	
Žák jmenuje způsoby ochrany majetku, vnímá zodpovědnost občana za způsobené škody.	Ochrana majetku a vlastnictví	
Žák vysvětlí pojmy národ, vlast, občan.	Národ, vlast, občan	Občan, občanská společnost a stát
Žák vyjmenuje státní symboly, objasní jejich význam.	Státní symboly	Občan, občanská společnost a stát
Žák zdůrazní, proč je třeba respektovat jiné národy.	Národ, národnostní menšiny	Etnický původ
Žák rozliší nejčastější formy států a na příkladech porovná jejich znaky.	Stát, formy státu, znaky státu	Občan, občanská společnost a stát
Žák objasní význam demokratického způsobu řízení státu a princip voleb.	Demokracie, volby, možnosti zapojení do veřejného života	Formy participace občanů v politickém životě
Žák zdůrazní význam ochrany lidských práv a svobod.	Lidská práva, morálka, diskriminace, rasismus	Etnický původ
Žák vnímá význam spolupráce mezi zeměmi Evropy.	Evropská unie	Jsme Evropané
Žák vysvětlí zásady ochrany člověka za mimořádných událostí.	Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák dokáže vnímat a tolerovat rozdíly mezi lidmi. Žák získává představy o budoucnosti, dospělosti a stáří Žák charakterizuje pojem temperament, popíše typy temperamentu, charakter. Rozpoznává záporné charakterové vlastnosti u sebe i u druhých, dále s nimi pracuje. Žák si uvědomuje si své zájmy, potřeby, hodnoty.	Člověk jako osobnost	<i>PT: Multikulturní výchova: Kulturní diference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Principy sociálního smíru a solidarity</i>
Žák dokáže pracovat s různými smyslovými vjemy, učí se řešit úkol tvořivě. Žák se seznamuje s tím, jak pracuje paměť, učí se, jak předcházet zapominání a ztrátě pozornosti. Žák rozpoznává city, jejich druhy a vlastnosti, projevy vhodné i nevhodné.	Psychické stavy a procesy	
Žák se přiměřeně prosazuje, rozeznává asertivní, pasivní a agresivní jednání, asertivní práva a povinnosti. Vysvětlí pojem stres, zná jeho příčiny, navrhuje různé způsoby řešení NŽS. Žák chápe důležitost tělesného a duševního zdraví člověka, relaxace.	Člověk v sociálních vztazích	
Žák objasní podstatu dělby práce. Žák dodržuje zásady hospodárnosti, popíše vlastní zacházení s penězi. Žák dodržuje zásady při nakupování, dokáže vhodně komunikovat. Zná principy tržního hospodářství.	Hospodaření	
Žák se seznamuje s morálními a právními normami ve společnosti a následky jejich porušování. Žák se orientuje v pojmech právní předpis, norma, právní odvětví. Žák dokáže vysvětlit, co je Ústava ČR, její strukturu. Žák objasní rozdělení moci v demokratickém státě. Žák přiměřeně prosazuje svá práva a respektuje práva druhých. Žák se orientuje v politickém spektru v ČR. Jmenuje hlavní orgány EU a jejich funkce.	Právní minimum	<i>PT: Výchova demokratického občana: Principy demokracie jako formy vlády a způsoby rozhodování</i>

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák zná různá oprávnění občanů vzhledem ke své obci. Uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	Občan	<i>PT: Výchova demokratického občana: Občanská společnost a škola, Formy participace občanů v politickém životě</i>
Žák jmenuje různá právní odvětví, zná svá práva a povinnosti. Zná základy vlastnického práva, dokáže sepsat kupní smlouvu.	Občan a právo	<i>PT: Výchova demokratického občana: Občan, občanská společnost a stát</i>
Žák se orientuje v základních orgánech právní ochrany, zná jejich funkci. Vysvětlí rozdíl mezi přestupkem a trestným činem.	Právní ochrana	
Žák dokáže vysvětlit výhody i nevýhody různých povolání. Uvědomuje si své možnosti při výběru povolání. Žák ví, jak získat brigádu, orientuje se v pracovní smlouvě.	V pracovním poměru	
Žák objasní, jak může právo a právní předpisy zasahovat do rodinného života.	Rodina a právo	
Žák objasní, jak stát zasahuje do hospodářství státu, vysvětlí způsoby získávání finančních prostředků. Žák jmenuje příklady sociálních problémů, objasní jejich příčiny a důsledky. Žák vysvětlí, jakou funkci plní banky a které služby občanům nabízejí.	Hospodaření	
Žák uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory. Žák uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky.	Globální svět	<i>PT: Enviromentální výchova: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>
Žák vnímá odpovědnost za své budoucí jednání.	Životní perspektivy	

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

5.6.1. FYZIKA

5.6.1.1. Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět *Fyzika* umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků na základě získaných poznatků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

5.6.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. třídě 1 hodinu, v 7. třídě 1,5h, v 8. a 9. třídě 2 hodiny. Výuka v 7. třídě je organizována tak, že v 1. pololetí je 1 hodina a v 2. pololetí 2 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, laboratorní práce jsou prováděny v odborné učebně. Důraz je kladen na porozumění fyzikálním zákonitostem přírody a jejich uplatnění v technických produktech společnosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vytvářet z nich závěry. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy a řešit praktické problémy v oblasti přírody i techniky související s lidskou činností. Organizační formou práce je vyučovací hodina, laboratorní práce, projektová práce.

5.6.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie:

Název klíčové kompetence	Obecný způsob, jak dílčí složku klíčové kompetence předmět naplňuje
Kompetence k učení	Učitel návodnými otázkami a problémovým způsobem výuky vede žáka k poznávání smyslu a cíle učení tak, aby měl k učení pozitivní vztah. Učitel vyžaduje při laboratorních pracích (činnostní učení) i při organizaci učení plánování a kontrolu vlastního učení. Učitel návodnými otázkami vede žáka k pravidelnému posuzování vlastního pokroku a kritickému zhodnocení výsledků svého učení. Učitel učí žáka pracovat s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.
Kompetence k řešení problémů:	Učitel vyžaduje uvážlivá rozhodnutí, které je žák schopen obhájit a získaný postup aplikovat při řešení podobných nebo nových problémových situací. Učitel vyžaduje samostatné i společné řešení problémů a provádí diskusi vhodného způsobu řešení. Učitel vyžaduje vyhledávání informací z různých zdrojů a jejich využití při řešení problémových úloh.
Kompetence komunikativní:	Učitel vyžaduje prezentaci výsledků žákovi práce, vyžaduje jasnou, výstižnou, logicky uspořádanou a srozumitelnou formulaci myšlenek a názorů. Učitel vyžaduje výstižné, souvislé a kultivované vyjadřování v písemném i ústním projevu. Učitel se žáky pracuje s různými typy textů, záznamů a obrazových materiálů. Učitel se žáky využívá různých informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní komunikaci s okolním světem. Učitel vytváří prostor pro vzájemnou komunikaci žáků při řešení daného úkolu.

Kompetence sociální a personální:	Učitel zadává úkoly vyžadující spolupráci žáků. Učitel při týmové práci klade důraz na účinnou spolupráci v týmu, zadává žákům různé týmové role a společně se žáky vytváří společná pravidla práce v týmu. Učitel návodnými otázkami a problémovým způsobem výuky učí žáky uvědomovat si a dávat smysl každé své činnosti, svému životu. Učitel pozitivním hodnocením a zdůrazňováním úspěchů podporuje zdravé sebevědomí žáka. Učitel vyžaduje sebehodnocení práce a výkonů žáka.
Kompetence občanské:	Učitel v rozhovoru a při problémové výuce vytváří úctu k vytvořeným hodnotám a k již objeveným fyzikálním poznatkům.
Kompetence pracovní:	Učitel zadává žákům práci s moderními pomůckami a prostředky informační a komunikační techniky. Učitel vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu. Učitel vede žáky k respektování hodnoty lidské práce tak, aby si byli vědomi jejího smyslu, významu a důležitosti.

5.6.1.2. **Vzdělávací obsah předmětu****Ročník: 6**

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy k jiným předmětům či průřezovým tématům
Rozliší pojem látka a těleso. Prakticky rozeznává vlastnosti látek a těles. Rozlišuje pojem atom a molekula. Používá vhodně odbornou terminologii.	Látka a těleso Stavba látek. Pozorování a zjišťování vlastností látek a těles.	
Popíše stavbu atomu a molekuly, rozezná prvek a sloučeninu. Vytváří si představu a velikosti atomu a atomového jádra. Vysvětlí některé vlastnosti látek na základě uspořádání částic. Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí.	Částicová stavba látek Částicové složení látek- pojem atom (jádro, obal, elektrony, protony, neutrony) a molekula. Důkaz částicového složení látek-difúze, Brownův pohyb. Skupenství látek - uspořádání částic v látkách pevných, kapalných a plynných. Chemické prvky, sloučeniny a směsi.	Chemie: stavba atomu, molekula, chemické prvky, sloučeniny, směsi (Ch8)
Sílu chápe jako vzájemné působení těles. Rozpozná sílu gravitační, elektrickou a magnetickou a vysvětlí její účinky. Určí směr svislý pomocí olovnice.	Síla a její účinky Síla, její značka, jednotka a měření. Gravitační síla Země, směr svislý, souvislost velikosti gravitační síly s hmotností tělesa. Magnetická síla. Elektrická síla, elektrické pole, zelektrování těles.	
Rozpozná póly magnetu. Indukční čáry chápe jako model znázorňující magnetické pole. Vysvětlí princip kompasu a busoly a určí podle nich světové strany.	Magnetické vlastnosti látek Magnet, póly magnetu, magnetické pole, indukční čáry, magnetizace látky. Magnetické pole Země. Magnetizace v praxi - záznamová média počítačů, platební karty, kompas, busola.	Zeměpis 6.tř. - orientace v přírodě pomocí kompasu nebo busoly. ICT - záznamová média, přenášení dat (7.tř.).

Používá značky fyzikálních veličin a jejich jednotky. Měří vhodně zvolenými měřidly délku, objem, hmotnost, čas a teplotu, provádí výpočet hustoty látky. Sestrojí graf závislosti změny teploty na čase. Vysvětlí na konkrétních příkladech, jak se změní rozměry tělesa při zahřátí nebo ochlazení.	Měření fyzikálních veličin Pojem fyzikální veličina. Značky a hlavní jednotky vybraných fyzikálních veličin. Délka, délková měřidla, měření délky běžnými měřidly, odhad délky či vzdálenosti. Objem, měřidla pro měření objemu, měření objemu kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce či odměrkami, odhady objemů těles a jejich porovnávání. Hmotnost, měřidla pro měření hmotnosti, měření hmotnosti kapalného a pevného tělesa, porovnávání hmotností různých těles. Hustota, výpočet a jednotka hustoty, porovnávání hustot různých látek. Čas, měření času, druhy hodin, kalendáře. Teplota, měření teploty těles, teploměry, změna objemu a délky tělesa při změně teploty, změna teploty v průběhu času.	Matematika-převádění jednotek Zeměpis 6.tř. – měření na mapě Člověk a svět práce-Práce s laboratorní technikou- měření Zeměpis 6.tř. – časová pásma
--	--	--

Ročník : 7

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Posuzuje klid a pohyb tělesa vzhledem k jinému tělesu. Vysvětlí a rozliší pojmy trajektorie a dráha. Vypočítá rychlost tělesa pohybujícího se rovnoměrným přímočarým pohybem. Určí průměrnou rychlost tělesa pohybujícího se nerovnoměrným pohybem. Převádí jednotky rychlosti. Porovnává rychlosti pohybu různých těles.	Pohyb tělesa Klid a pohyb tělesa. Rozdělení pohybů podle tvaru trajektorie a podle rychlosti. Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb. Dráha při rovnoměrném pohybu. Průměrná rychlost.	Matematika - výpočet v, s, t 9.tř.)
Znázorní sílu jako vektor. Určí výslednici dvou sil stejného nebo opačného směru graficky i výpočtem. Určí těžiště tělesa experimentálně i graficky.	Síla a její účinky na těleso Znázornění síly. Výpočet velikosti gravitační síly. Skládání dvou sil stejného směru. Skládání dvou sil opačného směru. Rovnováha sil. Těžiště tělesa.	Matematika - přesné rýsování, geometrické středy těles (7. tř.)
Dokáže aplikovat pohybové zákony na konkrétní úlohy z praxe. Dokáže popsat využití zákona setrvačnosti v praxi.	Posuvné účinky síly, pohybové zákony Urychlující a brzdící účinky síly na těleso. Zákon setrvačnosti. Zákon vzájemného působení dvou těles.	
Stanoví rovnovážnou polohu páky a kladky a využije svých poznatků k řešení aplikačních úloh.	Otáčivé účinky síly Páka, rovnovážná poloha páky. Užití páky, rovnoramenné váhy. Kladky, kladkostroje.	Matematika - řešení rovnic (8.tř.).
Vypočítá velikost tlaku, určí a zdůvodní kdy tlak zmenšíme a kdy tlak zvětšíme. Vysvětlí na konkrétních příkladech význam třecí síly.	Deformační účinky síly na těleso Tlaková síla, tlak. Tlak v praxi. Třecí síla, její měření, význam třecí síly pro pohyb těles.	Člověk a svět práce - jednoduché stroje, tlak, tření.

Vyhledá společné a rozdílné vlastnosti kapalin a plynů. Znalost Pascalova zákona aplikuje na vysvětlení činnosti hydraulických zařízení. Vysvětlí příčiny vzniku hydrostatického tlaku a jeho důsledky pro potápění, stavby hrází, atd. Vysloví Archimédův zákon a využije při řešení aplikačních úloh. Stanoví podmínky, kdy se bude těleso v kapalině potápět. Vysvětlí příčiny vzniku atmosférického tlaku a stanoví možnosti jak ho měřit. Uvede možnosti měření tlaku vzduchu v uzavřené nádobě, popíše manometr.	Mechanika tekutin Vlastnosti kapalin a plynů. Pascalův zákon, hydraulická zařízení. Hydrostatický tlak. Archimédův zákon. Potápění, plavání a vznášení se těles v kapalině. Atmosférický tlak a jeho měření. Vztlaková síla působící na těleso ve vzduchu. Měření tlaku vzduchu v uzavřené nádobě.	Matematika- výpočty neznámé ze vzorce, grafické znázornění závislosti fyz. veličin (8. a 9. tř.)
---	--	---

Ročník:8

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Rozdělí zdroje světla na bodové a plošné. Popíše vlastnosti obrazu předmětu v rovinném, dutém a vypuklém zrcadle. Vysvětlí lom světla na konkrétních příkladech. Sestrojí obraz předmětu pomocí spojky a rozptylky. Popíše optickou soustavu oka. Vysvětlí korekci optických vad oka čočkami.	Světelné jevy Zdroje světla, šíření světla. Rychlost světla. Odraz světla, zákon odrazu. Zobrazení rovinným zrcadlem, zrcadla v praxi. Lom světla. Čočky. Zobrazení předmětu čočkami, užití čoček v praxi. Optické vlastnosti oka. Korekce optických vad oka.	Využití zrcadel a čoček pro konstrukci optických přístrojů. Matematika - přesné rýsování (6. - 9. tř.) Přírodopis 8.tř. - stavba lidského oka, krátkozrakost, dalekozrakost
Definuje fyz. veličiny (práce, výkon, energie), používá jejich značky a jednotky při řešení aplikačních úloh. Provádí odhady velikostí práce výkonu a energie.	Práce, výkon, energie Práce - fyzikální význam veličiny. Výkon. Energie polohová a pohybová. Vzájemná přeměna energií a práce.	Matematika - výpočet neznámé ze vzorce (8.tř.)
Charakterizuje jednotlivé druhy přeměn energií, provádí odhady a výpočty. Porovná energetické nároky různých zařízení. Provádí výpočty podle příslušných vztahů. Využívá poznatky o vzájemných přeměnách energie a jejím přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí. Vysvětluje průběh skupenských přeměn. Provádí výpočty podle kalorimetrické rovnice. Vysvětluje vznik srážek. Pro vede rozdělení motorů podle různých kritérií, vysvětlí činnost parního stroje a čtyřdobého zážehového i vznětového motoru. Využívá poznatky z fyziky v domácnosti.	Vnitřní energie, teplo Teplo. Měrná tepelná kapacita látek. Tepelná výměna. Změny skupenství látek. Tepelné motory. Fyzika v kuchyni.	Matematika - výpočet neznámé ze vzorce (8. a 9. tř.) <i>Enviromentální výchova - alternativní zdroje energie</i> Zeměpis - meteorologie Matematika - výpočty ze vzorců Člověk a svět práce

Vyjádří velikost el náboje v jednotkách Coulomb a pomocí elementárního el. náboje. Rozliší vodiče a elektrické izolant, objasní chování vodiče a izolantu v el. poli jiného tělesa. Síločáry chápe jako model pro znázornění el. pole. Vyhledává možnosti využití el. pole v praxi.	Elektrický náboj, elektrické pole El. náboj a jeho měření. Vodič a izolant v el. poli. El. pole a jeho znázornění pomocí siločar. Elektricky nabitá tělesa kolem nás.	Chemie - el.náboj elektronu (8.tř) Člověk a svět práce-Práce s laboratorní technikou - měření
Dokáže pojmenovat součásti el. obvodu. Používá vybrané elektrotechnické značky pro zakreslování schémat el. obvodů. Sestaví jednoduchý i rozvětvený el. obvod podle schémat. Rozezná el. vodiče a izolanty. Uvědomí si, že průchodem el. proudu se vodič zahřívá. Chápe el. proud jako pohyb nabitých částic v el. poli. Měří el. napětí a el.proud. Odhaduje a vypočítá spotřebu el. energie pro různé spotřebiče.	Elektrický proud v kovech Sestavení elektrického obvodu, zdroje el. napětí. El proud a napětí, jejich značky a jednotky. Směr el proudu v obvodu. Rozvětvený a nerozvětvený el. obvod. Vodiče a izolanty. Měření el. proudu a napětí. Zdroje el. napětí. Ohmův zákon, el.odpor. Závislost el odporu na vlastnostech vodiče. Spojování rezistorů sériově a paralelně. Reostat a dělič napětí - jejich využití v el. obvodech. Spotřeba el. energie, el. výkon.	Člověk a svět práce.-Práce s laboratorní technikou.- měření
Rozliší zdroje tónů od zdrojů hluku. Vysvětlí vznik ozvěny a dozvuku a jejich význam na konkrétních příkladech. Chápe rezonanci jak je využívána při výrobě hudebních nástrojů. Posoudí možnosti zmenšování hluku.	Zvukové jevy Zdroje zvuku,šíření zvuku různým prostředím. Rychlost zvuku. Výška tónu. Ozvěna, dozvuk, pohlcování zvuku. Ultrazvuk,infrazvuk. Lidské ucho jako přijímač zvuku. Nucené chvění, rezonance. Hlasitost zvuku.	Matematika.-.výpočet vzdálenosti, kterou Přírodopis 8.tř. - stavba ucha, ochrana před nadměrným hlukem Hudební výchova 1.-9.tř. - rezonance u hudebních nástrojů,.výška tónu

Ročník: 9

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Uvědomí si existenci magnetického pole okolo vodiče s el. proudem. Vysvětlí princip elektromagnetu a hledá možnosti jeho využití. Chápe a je schopen popsat podstatu činnosti stejnosměrného elektromotoru a uvede příklady jeho využití. Seznámen s elektromagnetickou indukcí, hledá možnosti využití tohoto jevu.	Elektromagnetické jevy Magnetické pole cívky s proudem. Elektromagnet a jeho užití. Elektromotor na stejnosměrný proud. Elektromagnetická indukce.	Člověk a svět práce
Střídavý proud chápe jako důsledek elektromagnetické indukce. Definuje veličiny frekvence a perioda. Měří střídavý proud a napětí. Seznámí se s činností transformátoru, provádí výpočty z rovnice pro transformátory. Seznámí se s rozvodnou el sítí v ČR, nalezne nejbližší trafostanice.	Střídavý proud Vznik střídavého proudu. Měření střídavého proudu a napětí. Transformátory. Rozvodná el. síť.	Člověk a svět práce
Vysvětlí vznik el. proudu v roztocích, hledá využití elektrolýzy. Vysvětlí vznik el proudu v plynech, rozliší jiskrový výboj, el. oblouk a výboj ve zředěném plynu. Hledá jejich využití.	Vedení el.proudu v kapalinách a plynech El. proud v kapalinách. El. proud v plynech.	Chemie - elektrolýza, úprava chem. rovnic (9.tř.).
Odliší polovodiče od vodičů. Zjistí závislost el. odporu polovodičů na teplotě. Popíše rozdíl polovodičů typů P a N a zdůvodní jejich elektrické vlastnosti. Uvádí příklady využití polovodičových součástek.	Vedení el. proudu v polovodičích Polovodiče, el. odpor polovodičů. Polovodiče typu P a N. Polovodičová dioda. Dioda jako usměrňovač. Další polovodičové součástky.	Člověk a svět práce

Rozdělí el. spotřebiče na ty, které připojíme pouze dvoupramennou šňůrou a na ty, které vyžadují připojení na ochranný nulovací vodič.	Bezpečné zacházení s el. zařízeními El. spotřebiče v domácnosti. Připojení el. spotřebičů do spotřebitelské sítě. Ochrana před úrazem el. proudem, první pomoc.	Člověk a svět práce Výchova ke zdraví
Uvádí druhy elektromagnetických vln a určuje jejich využití. Uvádí příklady zdrojů elektromagnetického vlnění.	Elektromagnetické vlny a záření Přehled elmg. vln a jejich využití Zdroje záření	
Vysvětlí vzájemné propojení hmoty a energie. Dokáže vysvětlit rozdíl mezi chemickou a jadernou reakcí. Rozlišuje jednotlivé typy radioaktivního záření a dokáže vysvětlit podstatu jejich vzniku. Využívá poznatky o jaderné energii při posuzování výhod a nevýhod jejího použití v energetice. Zná a umí použít prostředky ochrany před radioaktivním zářením.	Jaderná energie Atomová jádra. Radioaktivita a jaderné záření. Jaderné reakce. Jaderný reaktor a jaderná energetika. Ochrana před zářením.	Chemie: Jaderné reakce a radioaktivita (9. tř). Enviromentální výchova
Rozlišuje jednotlivá vesmírná tělesa. Používá ve správných souvislostech astronomické jednotky. Pozná na noční obloze jednotlivá souhvězdí. Dokáže určit místo naší Sluneční soustavy v galaxii. Odhaduje budoucí vývoj kosmonautiky.	Země a vesmír Sluneční soustava Galaxie Kosmonautika	Zeměpis 6.tř. – vesmírná tělesa

5.6.2. CHEMIE**5.6.2.1. Charakteristika předmětu:**

Vyučovací předmět *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

5.6.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku. Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídách, laboratorní práce jsou prováděny v odborné učebně. Důraz výuky v předmětu je kladen na hlubší porozumění zákonitostem přírodních procesů a uvědomění si možností využívat znalostí těchto procesů v běžném životě. Předmět pomáhá žákům rozvíjet zájem o poznávání základních chemických zákonitostí a uspokojovat potřebu objevování chemických jevů, vysvětlovat je a získané poznatky využít k rozvíjení odpovědných občanských postojů.

5.6.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Název klíčové kompetence	Obecný způsob, jak klíčovou kompetenci předmět naplňuje
Kompetence k učení	Učitel zadává úkoly, při kterých žák cíleně vyhledává a třídí informace, systematizuje a třídí získané poznatky a dovednosti do souvislostí a vytváří z nich ucelený pohled na svět. Učitel vede žáka k zdůvodňování, jak formulovat hypotézy a jak ověřovat jejich pravdivost pokusem a pozorováním. Učitel umožňuje žákovi samostatné pozorování a provedení experimentu za účelem získání nového poznání. Učitel dává žákům možnost samostatně či ve skupinách prezentovat výsledky své práce a kriticky hodnotit své celkové znalosti a dovednosti.
Kompetence k řešení problémů	Učitel předkládá žákům problémové situace související s učivem chemie, klade otevřené otázky a zadává úkoly rozvíjející tvořivost. Učitel vede žáka, aby na základě získaných znalostí vysvětlil řadu přírodních dějů, jejich zákonitostí a souvislosti s jinými ději a jevy. Učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům. Učitel vede žáka tak, aby byl schopen problém formulovat, vyhledat potřebné informace k jeho řešení, o problému věcně a účelně komunikoval, problém řešil a na jeho řešení týmově pracoval. Učitel umožňuje žákovi řešení konkrétního problému zobecnit, provést potřebná rozhodnutí a za své rozhodnutí nést odpovědnost.
Kompetence komunikativní	Učitel vede žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci. Učitel vede žáky, aby svoje poznatky sdělovali přesně, stručně a souvisle. Učitel vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu. Učitel vede žáky ke správnému používání odborných termínů, symbolů a značek. Učitel vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty.
Kompetence sociální a personální	Učitel umožňuje týmovou práci na společném řešení problému. Učitel vede žáky k účinné spolupráci v týmu, k přijímání různé týmové role a vytváření společných pravidel práce v týmu. Učitel umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své názory a respektovali různá hlediska postojů. Učitel zadává problémové úlohy komplexního charakteru tak, aby žák poznal své silné a slabé stránky. Učitel žáka povzbuzuje, pozitivně hodnotí a podporuje jeho sebehodnocení.

Kompetence občanské	Učitel klade důraz na žákově vědomí ekologických a environmentálních souvislostí. Učitel vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).
Kompetence pracovní	Učitel vede žáka ke správnému použití laboratorních pomůcek, techniky a vybavení učebny. Učitel důsledně vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti práce, ochrany zdraví, ochrany životního prostředí. Učitel zadává úkoly tak, aby žák přemýšlel o své práci, hledal způsoby, jak ji zefektivnit, sledoval smysluplnost a hospodárnost. Učitel vede žáka k promýšlení pracovních postupů laboratorních cvičení. Učitel vyžaduje dodržování pravidel ohledně dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech.

5.6.2.2. Vzdělávací obsah předmětu Chemie

Ročník: 8.

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Uvede příklady chemického děje a čím se chemie zabývá. Rozliší fyzikální tělesa a látky. Rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek. Uřídí společné a rozdílné vlastnosti látek. Rozliší známé látky podle jejich různých vlastností. Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně užívanými látkami a hodnotí jejich rizikovost. Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými dosud pracovat nesmí.	Úvod do chemie Chemie a chemický děj Látky a tělesa, vlastnosti látek Pozorování a pokus v chemii	<i>průřezové téma - osobnostní a sociální rozvoj</i> Fyzika - látky a tělesa (6. tř.) Fyzika - vlastnosti látek(6. tř.)
Rozlišuje směsi a chemické látky. Rozliší různorodé a stejnorodé směsi. Rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, aerosol a dým a uvede jejich příklady z běžného života. Uvede příklad pevné, kapalně a plynné stejnorodé směsi. Použije správně v souvislostech pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok. Vypočítá složení roztoku pomocí hmotnostního zlomku, připraví prakticky roztoky dané koncentrace. Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí, uvede příklady oddělování složek v běžném životě. Rozliší různé druhy vody podle její čistoty, uvede příklady jejich výskytu a použití. Uvede složení vzduchu a příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí, domácnosti a přírodě. Uvede preventivní opatření a možnosti omezování znečišťování vody a vzduchu a způsoby likvidace znečišťování.	Směsi Směsi a jejich složky Různorodé a stejnorodé směsi Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Oddělování složek směsí: - usazování - filtrace - destilace - krystalizace Voda Vzduch	<i>průřezové téma - environment. výchova - základní podmínky života, lidské aktivity a problémy živ. prostředí</i>

Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. Popíše složení atomu a částice, ze kterých se skládá jádro i obal. Nakreslí u vybraných prvků složení atomu prvku, určí počet elektronových vrstev a valenčních elektronů. Orientuje se v periodické tabulce, vyhledává v tabulce jednotlivé prvky, určí jejich protonové číslo, počet elektronových vrstev, valenčních elektronů a rozpozná kovy a nekovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti, vyhledá prvky podobných vlastností. Zdůvodní vznik chemické vazby. Odvodí chemické složení látky ze vzorce. Rozliší molekuly prvku a sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech. Popíše vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů, zapíše děj chemickou rovnicí.	Částicové složení látek Atom, jeho složení a struktura Chemické prvky, jejich názvy a značky Periodická soustava chemických prvků Vznik chemické vazby Molekuly a sloučeniny Chemické vzorce Vznik iontů	F - složení atomu (6. tř.) <i>průřezové téma - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme svět</i> F - ionty (6. tř.)
Objasní princip hoření. Používá metody bezpečného zacházení s ohněm. Zvolí vhodný prostředek k hašení při likvidaci požáru. Popíše výskyt, vlastnosti a chemické reakce halogenů a alkalických kovů, zná možnosti jejich použití, event. zneužití jedovatých účinků chloru v 1.světové válce. Seznámí se s riziky práce a nebezpečnými látkami a se zásadami jejich bezpečného použití. Rozliší kovy, nekovy a polokovy, uvede jejich vlastnosti a příklady jejich praktického použití včetně nejdůležitějších slitin kovů.	Chemické prvky a chemické reakce Vodík Kyslík Hoření a hašení Halogeny Alkalické kovy Kovy Nekovy Polokovy	
Určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech, oxidech a sulfidech. Zapiše z názvů chemické vzorce a naopak ze vzorců jejich názvy. Popíše vlastnosti a použití vybraných halogenidů, oxidů a sulfidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí.	Dvouprvkové sloučeniny Halogenidy Oxidy Sulfidy	<i>průřezové téma - enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí</i> Zeměpis 8.tř : Ekologické problémy

Rozliší reaktanty a produkty chemické reakce. Přečte zápis chemické rovnice a zapíše jednoduchými rovnicemi vybrané chemické reakce, dokáže je upravit. Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a předchází jejich nebezpečnému průběhu.	Chemické reakce) Chemická reakce Chemická rovnice Zákon zachování hmotnosti Úpravy chemických rovnic	
Popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami. Zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy. Vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet. Popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami. Zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy. Posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí. Orientuje se na stupnici pH, rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem.	Kyseliny a zásady Kyseliny, jejich vlastnosti a důkaz Názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin Důležité kyseliny: - kyselina chlorovodíková - kyselina sírová - kyselina dusičná Zásady (hydroxidy), jejich vlastnosti a důkaz Názvosloví hydroxidů Důležité hydroxidy: - hydroxid sodný - hydroxid draselný - hydroxid vápenatý - hydroxid amonný pH, indikátory pH	Zeměpis 8. tř: Ekologické problémy <i>průřezové téma - mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>
Vysvětlí velikost 1 molu látky na konkrétním příkladě. Vypočítá hmotnost 1 molu látky, vyhledá hmotnost 1 molu chemického prvku v periodické tabulce. Vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu chemické reakce.	Látkové množství. Výpočty z chemických rovnic Látkové množství 1 mol Molární hmotnost Výpočty z chemických rovnic	M – trojčlenka (8.ř.)
Provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, zapíše děj chemickými rovnicemi a uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů. Zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy. Rozliší, které látky patří mezi soli. Uvede příklady uplatnění solí v praxi.	Neutralizace Podstata neutralizace Vznik solí Názvosloví solí Příklady uplatňování neutralizace v praxi	

Ročník : 9

Výstup z předmětu (co má žák umět)	Učivo	Přesahy a vazby k jiným předmětům či průřezovým tématům
Používá a vysvětluje základní pojmy a souvislosti učiva 8. ročníku. Orientuje se v základním učivu, je schopen využít probrané učivo v souvislosti s praktickým životem. Zapíše z názvu chemické sloučeniny její vzorec a ze vzorce její název. Uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí. Popíše složení, vlastnosti a použití nejvýznamnějších stavebních plov.	Opakování učiva 8. tř. Směsi Stavba atomu Periodická soustava prvků Chemické prvky a jejich vlastnosti Chemické reakce a rovnice Molekuly a sloučeniny Halogenidy, oxidy a sulfidy Kyseliny a zásady Soli a jejich názvosloví Hospodářsky významné látky (průmyslová hnojiva, vápenná malta, sádra, beton, keramika)	
Vysvětlí pojmy oxidace a redukce. Rozepíše oba děje na příkladu známých reakcí. Popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro národní hospodářství. Objasní podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití. Vysvětlí princip koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících její vznik a uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozi.	Redoxní reakce Oxidace a redukce Výroba železa a oceli Galvanický článek Elektrolýza Koroze	Fyzika - elektrolýza (9. tř.) <i>průřezové téma: Environmentální výchova - Lidské aktivity a problémy životního prostředí.</i>
Rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické. Rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami. Uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení. Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Zhodnotí využívání fosilních paliv.	Energie a chemická reakce Exotermické a endotermické reakce. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn)	<i>průřezové téma - výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme svět</i>

Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. Vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu. Vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem.	Uhlovodíky Alkany Alkeny Dieny Alkiny Areny Průmyslové zpracování ropy, zemní plyn	
Rozliší uhlovodík od derivátu uhlovodíku. Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech vzorců známých derivátů. Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití. Uvede výchozí látky a produkty esterifikace, rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí.	Deriváty uhlovodíků Halogenderiváty Hydroxyderiváty (alkoholy a fenoly) Karbonylové sloučeniny (aldehydy a ketony) Karboxylové kyseliny Estery	
Rozliší sacharidy, tuky, bílkoviny a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy. Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a dýchání. Uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi.	Přírodní látky Sacharidy Tuky Bílkoviny Vitamíny Fotosyntéza a dýchání	Přírodopis - fotosyntéza (6. tř.)
Rozliší plasty od dalších látek. Uvede příklady plastů, jejich vlastností a použití, výhody a nevýhody užití plastických hmot. Vysvětlí podstatu polymerace. Rozliší přírodní a umělá vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich použití.	Plasty a syntetická vlákna Polymerace a výroba plastů Výhody a nevýhody použití plastických hmot Nejznámější plastické hmoty Syntetická vlákna Výhody a nevýhody použití syntetických vláken	<i>průřezové téma - environmentální výchova vztah člověka k prostředí)</i>

Doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka. Uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim. Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jako konzument. Zachází bezpečně a ekologicky s běžnými mycími a čistícími prostředky. Zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů. Zjistí, kde a jak dochází ke znečišťování životního prostředí a uvede, jak tomu předcházet.	Chemie a společnost Chemické výroby Otravné látky Pesticidy Léčiva Drogy Detergenty Biotechnologie Chemie a životní prostředí	<i>průřezové téma - environmentální výchova</i> <i>problémy životního prostředí</i> Rodinná výchova 9. tř -drogy Přírodopis – ochrana přírody 8. tř.
Uvede příklady nejrozšířenějších výbušných a toxických látek a způsob jejich označování. Uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek.	Havárie s únikem nebezpečných látek Látky výbušné, hořlavé a toxické Zásady chování při úniku nebezpečných látek Improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek	<i>průřezové téma - mediální výchova -</i> <i>interpretace vztahu med .sdělení a reality,</i> <i>krizové situace</i>

5.6.3. PŘÍRODOPIS

5.6.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Vyučovací předmět poskytuje žákům hlubší porozumění zákonitostem přírodních procesů, učí je poznávat přírodu jako systém, jehož složky se navzájem ovlivňují a jsou propojeny. Na takovém poznání je založeno i pochopení rovnováhy v přírodě, která je důležitá pro všechny živé složky, včetně člověka.

5.6.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovaný předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6., 7 a 8. třídě, v 9. třídě 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve vlastních třídách. Cílem tohoto předmětu je vytvoření pozitivního vztahu k přírodě a pochopení souvislostí mezi jednotlivými složkami přírody, které se navzájem ovlivňují. Žáci se seznamují se stavbou a funkcí rostlinného, živočišného a lidského těla. Uvědomují si důležitost ochrany svého zdraví i zdraví jiných. Žáci se učí rozpoznávat nejznámější druhy přírodnin (rostlin, živočichů, minerálů a hornin). Předmět je vyučován jako tzv. "ekologický přírodopis", ve kterém "klasické" členění oboru ustupuje ve většině případů výuce po jednotlivých ekosystémech s vnímáním vzájemných vztahů různých organismů uvnitř těchto ekosystémů. Tento předmět by měl podněcovat žáky k citlivému přístupu k přírodě i ke svému zdraví.

5.6.3.1.2. Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel podporuje různé metody poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů, pomáhá správně užívat přírodopisné pojmy a děje. Vede k porozumění přírodních vztahů, uvádí je do souvislostí. Pomáhá žákům zařazovat jednotlivé přírodniny do systémů. Motivuje žáky k získávání nových informací.
Kompetence k řešení problémů	Učitel podněcuje žáky, aby dokázali poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učitel učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů.
Kompetence komunikativní	Učitel vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. Podporuje žáky otevřeně vyjadřovat svůj názor podpořený logickými argumenty. Učí používat odborné biologické pojmy.
Kompetence občanské	Učitel se snaží, aby žáci chápali jednotlivé vztahy mezi organismy a člověkem, uvědomili si dopady lidské činnosti na přírodu, v souvislosti s tím přírodu chránili. Pomáhá uvědomit si hodnotu svého zdraví a zdraví jiných. Vede žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků.
Kompetence sociální a personální	Učitel podporuje spolupráci ve skupině. Podporuje vzájemnou pomoc žáků.
Kompetence pracovní	Učitel vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti a ochranu zdraví při práci. Vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.

5.6.3.2. **Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis****Ročník: 6.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: -ví, za jakých podmínek používat lupu a mikroskop -ví, z jakých částí se mikroskop skládá a umí ho používat, dokáží připravit mikroskopický preparát - dodržují základní podmínky bezpečnosti při poznávání živé a neživé přírody - porovnávají pojmy ekosystém a společenstvo - vysvětlí způsob výživy hub, lišejníků, rostlin a živočichů a jejich postavení v potravním řetězci - objasní stavbu a funkci jednotlivých částí těla hub, lišejníků, rostlin a živočichů - porovnávají stavbu nahosemenných a krytosemenných rostlin - dokáží rozeznat nejznámější druhy jedlých i jedovatých hub, dále lišejníků, rostlin a živočichů - k poznávání používají atlas - dokáží přibližně zařadit rostliny a živočichy do systému - chápou význam a postavení organismů v lese v rámci ekosystému, chápou význam jejich ochrany - chápou, že les je významný nejen pro člověka, ale i jako součást přírody - dokáží charakterizovat vodního prostředí (teplota, hustota, složení vody) - rozeznávají nejznámější rostliny a živočichy u vody, dokáží je roztřídit do skupin - na základě pozorování přírody dokáží vysvětlit jejich přizpůsobení vodnímu prostředí v závislosti na stavbě těla - chápou význam a postavení organismů v rybníce v rámci ekosystému, chápou význam jejich ochrany - chápou, jak je rybník významný pro člověka i jako součást přírody	METODY ZKOUMÁNÍ PŘÍRODY - mikroskop, lupa EKOSYSTÉM LES - houby našich lesů - lišejníky - rostliny našich lesů - živočichové v našich lesích - vztahy mezi rostlinami a živočichy v lese - les jako celek EKOSYSTÉM RYBNÍK - popis prostředí - rostliny a živočichové ekosystému rybník - vztahy mezi rostlinami a živočichy v rybníce - rybník jako celek	Celým 6. ročníkem prochází průřezové téma <i>PT: Environmentální výchova - Ekosystémy</i> Ze–význam a funkce lesa (6.tř.) Ch-fotosyntéza, dýchání (9.tř.) Ze–charakteristika vodního prostředí (6.tř.)

- dokáží charakterizovat zvláštnosti jednotlivých ekosystémů - rozeznávají nejznámější rostliny a živočichy luk, pastvin a polí, zařazují je do systematických skupin - chápou význam a postavení organismů v rámci ekosystému, chápou význam jejich ochrany - dodržují základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	EKOSYSTÉM LOUKY, PASTVINY A POLE - charakteristika prostředí - rostliny a živočichové luk, pastvin a polí - vztahy mezi rostlinami a živočichy	
---	---	--

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - porovnávají umělý a přirozený ekosystém - rozeznávají jednotlivé ekosystémy okolí lidských sídel - objasní, jaké rostliny a živočichové žijí v jednotlivých ekosystémech, nejzákladnější dokáží rozpoznat - vysvětlí, jak člověk zasahuje do těchto ekosystémů - objasní přírodní vztahy mezi organismy navzájem a organismy a člověkem - poznají druhy organismů v lidských sídlech - objasní jejich životní cykly - zhodnotí, zda jsou pro člověka prospěšní či nikoliv - poznají nejvýznamnější druhy organismů - objasní jejich význam pro člověka - vysvětlí, jak člověk pečuje o jednotlivé organismy - uplatňují zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - určí polohu cizokrajných ekosystémů - objasní podnebí, rostliny, živočichy, které v ekosystému žijí - vysvětlí, jak jsou organismy prostředí přizpůsobeny - znají zvláštnosti některých organismů, odvodí přizpůsobení organismů podmínkám prostředí	UMĚLÉ EKOSYSTÉMY Ekosystémy okolí lidských sídel - sady - zahrady (ovocné, zelinářské, okrasné) - parky - rumiště a okraje cest Lidská sídla - organismy, které provázejí člověka (mikroorganismy, houby, bezobratlí, obratlovci) - organismy chované nebo pěstované (pokožkové rostliny, chování obratlovci, hospodářsky významné organismy – houby, hmyz, ryby, ptáci, savci) Cizokrajné ekosystémy	<i>PT: Environmentální výchova – Ekosystémy</i> Ze – rozšíření cizokrajných ekosystémů ve světě Ze – Ekosystémy (6.tř.)

- rozliší základní projevy života - znají základní části buňky, vysvětlí jejich funkci - objasní rozdíly mezi živočišnou a rostlinou buňkou - při práci s mikroskopem určí nejzákladnější buněčné části - znají příklady jednobuněčných živočichů - objasní uspořádání rostlinného a živočišného těla - znají základní druhy vyšších a nižších rostlin - určí základní orgány rostlinného těla, znají jejich význam, porovnávají navzájem jejich stavbu - vysvětlí principy základních fyziologických procesů, znají jejich využití při pěstování rostlin - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování, uvedou příklady dědičnosti v praktickém životě	Stavba těla rostlin a živočichů - projevy života - buňka - jednobuněčné organismy - mnohobuněčné organismy (nižší rostliny, vyšší rostliny) - stavba rostlinných orgánů - základní rostlinné děje - dědičnost a proměnlivost organismů	
--	---	--

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - určí základní orgány rostlinného těla, znají jejich význam, porovnávají navzájem jejich stavbu - vysvětlí principy základních fyziologických procesů, znají jejich využití při pěstování rostlin - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování, uvedou příklady dědičnosti v praktickém životě - porovnávají základní vnější a vnitřní stavbu těla nejznámějších savců, znají zvláštnosti a výskyt jednotlivých skupin savců, dokáží objasnit jejich způsob života, přizpůsobení přírodním podmínkám a vývoj - dokáží jednotlivé zástupce rozpoznat a zařadit do systému - zhodnotí význam živočichů pro člověka i pro přírodu - znají výskyt jednotlivých druhů savců ve světě - znají hospodářská zvířata a jejich význam - dokáží popsat jednotlivé typy chování u zvířat, na příkladech objasní způsob života a přizpůsobení danému prostředí - uvědomují si provázanost ekosystémů na Zemi, vliv člověka na ekosystémy - dokážou popsat stavbu buňky, rozdíly mezi jednotlivými tkáněmi - určí polohu, popíší stavbu jednotlivých orgánových soustav lidského těla, popíší jejich funkci, vysvětlí jejich provázanost - rozpoznají příznaky běžných nemocí, dokáží popsat jejich příčiny, uplatňují zásady jejich prevence - znají základní hygienické návyky a zásady zdravé výživy - dokáží poskytnout první pomoc při poranění	Stavba těla rostlin a živočichů - stavba rostlinných orgánů - základní rostlinné děje - dědičnost a proměnlivost organismů SAVCI - vývoj savců, jejich členění a stavba těla - vejcorodí a živorodí - placentální savci - rozšíření zvířat - etologie LIDSKÉ TĚLO STAVBA A FUNKCE LIDSKÉHO TĚLA - vývoj, původ člověka, lid. plemena - buňky, tkáň, orgány - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla - přehled jednotlivých soustav: soustava opěrná, pohybová, trávicí, výživa, dýchací, oběhová, vylučovací, kožní, nervová, smyslová, soustava žláz s vnitřní sekrecí, pohlavní	Ze - rozšíření savců na Zemi Ze – rozšíření ekosystémů na Zemi a jejich charakteristika Ze 8.tř. – lidská plemena Rv – zásady zdravé výživy HV 8 - hlas a hlasová hygiena Fy 8 – zvukové jevy Fy 7 - dalekozrakost, krátkozrakost Rv – osobnostní rozvoj člověka, výchova k partnerství <i>PT: Osobnostní a sociální výchova - Hodnoty a postoje, psychohygiena</i>

- dokážou popsat vývoj plodu v těhotenství - uvedou příklady dědičnosti v praktickém životě - orientují se ve vývoji jedince - znají tělesné a duševní změny jednotlivých období lidského života	RŮST A VÝVOJ JEDINCE - početí, těhotenství (vývoj plodu) a porod - dědičnost organismů (podstata dědičnosti, přenos dědičných informací) - vývoj a růst jedince po porodu	
--	--	--

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - chápou sexualitu člověka jako projev lásky - znají zdravotní rizika předčasného ukončení těhotenství - dokážou popsat vývoj plodu v těhotenství - uvedou příklady dědičnosti v praktickém životě - orientují se ve vývoji jedince - znají tělesné a duševní změny jednotlivých období lidského života - dokážou vysvětlit vznik vesmíru, sluneční soustavy a Země - vysvětlí stavbu Země, popíše její obaly - uvádějí příklady kladných a záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému - vysvětlí příčiny a důsledky zemětřesení, sopečné činnosti - znají pojem eroze a zvětvávání, rozeznává typy eroze v krajině - objasní základní typy hornin a jejich vznik, nejvýznamnější dokážou poznat, u některých znají jejich výskyt a využití - znají základní skupiny minerálů, dokážou je zařadit do systému, u některých znají jejich výskyt a využití - porovnávají význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišují hlavní půdní typy a druhy - objasní vliv jednotlivých sfér na vznik a trvání života - uvádějí na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života	LIDSKÉ TĚLO STAVBA A FUNKCE LIDSKÉHO TĚLA - pohlavní soustava - sexualita a odpovědnost v partnerských vztazích, plánované rodičovství RŮST A VÝVOJ JEDINCE - početí, těhotenství (vývoj plodu) a porod - dědičnost organismů (podstata dědičnosti, přenos dědičných informací) - vývoj a růst jedince po porodu Země - vznik Země - stavba Země - vnější a vnitřní geologické děje - horniny a jejich vznik - minerály a jejich vznik - půdy - podnebí, počasí	Ze - vznik Země (6.tř.), Ze - stavba Země (6.tř.) Ze - výskyt minerálů a hornin v ČR (9.tř.) Ze – půdy v ČR (9.tř.), pedosféra (6.tř.) Ze – podnebí, počasí (6.tř.) Ze - povrch ČR

- znají po sobě následující historická období Země, dokážou charakterizovat nejvýznamnější geologické změny, vývoj organismů - orientují se v geologické mapě ČR - objasní vývoj ČR v jednotlivých geologických obdobích, podle mapy charakterizují stavbu vlastního regionu - vysvětlí vliv podnebí a počasí na rozvoj života na Zemi - orientují se v základních stupních vývoje člověka	Historie Země - historická období Země - geologický vývoj ČR Vývoj člověka - vývoj člověka	
--	---	--

5.6.4. PRAKTIKUM Z PŘÍRODOPISU

5.6.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět poskytuje žákům hlubší porozumění zákonitostem přírodních procesů, učí je poznávat přírodu jako systém, jehož složky se navzájem ovlivňují a jsou propojeny. Na takovém poznání je založeno i pochopení rovnováhy v přírodě, která je důležitá pro všechny živé složky, včetně člověka.

5.6.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Praktikum z přírodopisu je volitelný předmět pro 6., 7., 8. a 9. ročník. Má časovou dotaci 1 hodinu týdně, tato 1 hodina je společná pro všechny ročníky (od šestého až po devátý). Vyučování probíhá v jedné třídě. Výuka navazuje na obsah vyučovacího předmětu přírodopis, okrajově na zeměpis. Témata přírodopisných praktik v určitém školním roce prochází napříč všemi ročníky, některá témata se každý rok opakují (např. určování přírodnin). Náplní praktik je rozšíření probíraných přírodopisných témat a jejich aplikace v praktických úlohách. Jednotlivé okruhy se dotýkají průřezových témat, zejména environmentální výchovy. Ve výuce se využívají metody založené převážně na práci ve skupinách. Součástí přírodopisných praktik je i práce v terénu nebo návštěvy přírodopisných výstav. Žáci by měli získat širší pohled na životní prostředí ve vztahu k člověku.

5.6.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel podporuje různé metody poznávání přírodních procesů, vlastností a jevů, pomáhá správně užívat přírodopisné pojmy a děje. Vede k porozumění přírodních vztahů, uvádí je do souvislostí. Pomáhá žákům zařazovat jednotlivé přírodniny do systémů. Motivuje žáky k získávání nových informací.
Kompetence k řešení problémů	Učitel podněcuje žáky, aby dokázali poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. Učitel učí základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů. Podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů.
Kompetence komunikativní	Učitel vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci. Podporuje žáky otevřeně vyjadřovat svůj názor podpořený logickými argumenty. Učí používat odborné biologické pojmy.
Kompetence občanské	Učitel se snaží, aby žáci chápali jednotlivé vztahy mezi organismy a člověkem, uvědomili si dopady lidské činnosti na přírodu, v souvislosti s tím přírodu chránili. Pomáhá uvědomit si hodnotu svého zdraví a zdraví jiných.
Kompetence sociální a personální	Učitel podporuje spolupráci ve skupině. Podporuje vzájemnou pomoc žáků.
Kompetence pracovní	Učitel vyžaduje dodržování zásad bezpečnosti a ochranu zdraví při práci. Vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.

5.6.4.2. **Vzdělávací obsah předmětu Přírodopisná praktika****Cyklus: 1**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, <i>průřezová témata</i>
Žáci: - znají základní stavbu hub, dodržují zásady při sběru hub, poznávají a určují houby, aplikují teoretické vědomosti v praxi - znají základní stavbu těla rostlin, dokáží rozlišit jednoděložnou a dvouděložnou rostlinu, poznávají a určují stromy, keře, rostliny, listy - vyhledávají informace určitého tématu, umí s nimi pracovat (porovnávají, hledají shodné a odlišné znaky, vyvozují závěry) - vyhledávají informace určitého tématu, umí s nimi pracovat, porovnávat je - umí používat mikroskop a zvládají přípravu preparátu - vyhledávají shodné a odlišné znaky živočišné a rostlinné buňky - dokáží vysvětlit výhody třídění odpadu, způsoby třídění odpadu - jsou ohleduplní ve vztahu k životnímu prostředí	Houby - terénní cvičení, poznávání Rostliny - terénní cvičení, poznávání - tvorba školního herbáře - poznávání rostlin, keřů, stromů, listů - rozmnožování (pohlavní, nepohlavní), klíčení - památné a zajímavé stromy města Tábora Živočichové - ohrožené druhy - význam zbarvení živočichů Mikroskopování - rostliny - živočichové (př. perloočko,...) - houby - buňka (rostlinná a živočišná) a její části Ekologie - odpady (sbírání odpadků ve městě,	<i>PT: Environmentální výchova - Ekosystémy</i> Př (6., 7., 8.tř.) – Člověk, Ekosystémy OV – odpady

- umí pozorovat živé organismy v různém prostředí - dovede pomocí jednoduchých pokusů odhalit zajímavosti lidských smyslů - objasní zásady zdravé výživy	třídění odpadu, odpad ve světě) - rostliny a živočichové v lese, u vod, na poli Člověk - smyslová soustava (zrak) - zdravá výživa	
--	--	--

Cyklus: 2

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - znají základní stavbu hub, dodržují zásady při sběru hub, poznávají a určují houby, aplikují teoretické vědomosti v praxi - znají základní stavbu těla rostlin, dokáží rozlišit jednoděložnou a dvouděložnou rostlinu, poznávají a určují rostliny, keře stromy - dokáží vyhledávat a zpracovávat informace - vysvětlí základní stavbu těla bezobratlých, význam jednotlivých orgánů, rozpoznává jednotlivé části těla - dokáží pomocí jednoduchých pokusů odhalit zajímavosti lidských smyslů - umí používat mikroskop a zvládají přípravu preparátu - rozpoznávají základní části těla organismů, jejich význam	Houby - terénní cvičení, poznávání Rostliny - terénní cvičení, poznávání - tvorba školního herbáře - poznávání rostlin, keřů, stromů, listů - rostlinné děje (fotosyntéza, dýchání) - léčivé rostliny a jejich význam Živočichové - savci a jejich rekordy - bezobratlí Člověk - dýchání - smyslová soustava (čich) Mikroskopování - rostliny - živočichové (př. trepka,...) - houby - plísně	<i>PT: Environmentální výchova - Ekosystémy</i> Př (6., 7., 8.tř.) – Člověk, Ekosystémy OV - odpady

- dokáží vysvětlit výhody třídění odpadu, objasní způsoby třídění odpadu - objasní příčiny a důsledky znečištění ovzduší - jsou ohleduplní ve vztahu k životnímu prostředí - umí pozorovat živé organismy v různém prostředí	Ekologie - odpady (sbírání odpadků ve městě - třídění odpadu, odpad v našem městě) - znečištění ovzduší (příčiny, důsledky), kyselá dešť - rostliny a živočichové v lese, u vod , na poli	
--	--	--

Cyklus: 3

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - znají základní stavbu hub, dodržují zásady při sběru hub, poznávají a určují houby, aplikují teoretické vědomosti v praxi - znají základní stavbu těla rostlin, dokáží rozlišit jednoděložnou a dvouděložnou rostlinu, poznávají a určují stromy, keře, listy, rostliny - porovnávají a vysvětlí pojmy teplokrevnost a studenokrevnost, uvedou příklady živočichů - umí používat mikroskop a zvládají přípravu preparátu - rozpoznají základní části těla organismů, jejich význam - dovedou pomocí jednoduchých pokusů odhalit zajímavosti lidských smyslů - dokáží vysvětlit výhody třídění odpadu, způsoby třídění odpadu - jsou ohleduplní ve vztahu k životnímu prostředí - umí pozorovat živé organismy v různém prostředí	Houby - terénní cvičení, poznávání Rostliny - terénní cvičení, poznávání - tvorba školního herbáře - poznávání stromů, keřů, listů, rostlin - rostliny a prostředí (voda, světlo) Živočichové - teplokrevní a studenokrevní živočichové Mikroskopování - rostliny - živočichové (př. nezmar,...) - houby Člověk - srdeční tep - smyslová soustava (chuť) Ekologie - odpady (sbírání odpadků ve městě třídění odpadu) - rostliny a živočichové v lese, u vod, na poli	<i>PT: Environmentální výchova - Ekosystémy</i> Př (6., 7., 8., 9.tř.) – Člověk, Ekosystémy OV - odpady

- seznamují se s horninami ve městě, poznávají a určují základní typy	Horniny - horniny ve městě (procházka městem, určování hornin)	
--	--	--

Cyklus: 4

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - znají základní stavbu hub, dodržují zásady při sběru hub, poznávají a určují houby, aplikují teoretické vědomosti v praxi - znají základní stavbu těla rostlin, dokáží rozlišit jednoděložnou a dvouděložnou rostlinu, poznávají a určují rostliny, keře, stromy, listy - charakterizují skupinu Hadi, znají zástupce v ČR, ví, jak se zachovat při uštknutí hadem - umí používat mikroskop a zvládá přípravu preparátu - rozpoznají základní části těla organismů, jejich význam - dokáží pomocí jednoduchých pokusů odhalit zajímavosti lidských smyslů a lidského těla - vědí, jak poskytnout první pomoc	Houby - terénní cvičení, poznávání Rostliny - terénní cvičení, poznávání - tvorba školního herbáře - poznávání rostlin, keřů, stromů, listů - rostliny a jejich pletiva Živočichové - Hadi - přizpůsobivost prostředí Mikroskopování - rostlin - živočichové (př. buchanka,...) - houby - kvasinky - sinice Člověk - smyslová soustava (sluch) - zásady první pomoci - kůže a kožní deriváty	<i>PT: Environmentální výchova - Ekosystémy</i> Př (6., 7., 8.tř.) – Člověk, Ekosystémy OV - odpady

- dokáží vysvětlit výhody třídění odpadu, způsoby třídění odpadu - jsou ohleduplní ve vztahu k životnímu prostředí - umí pozorovat živé organismy v různém prostředí	Ekologie - odpady (sbírání odpadků ve městě, třídění odpadu) - rostliny a živočichové v lese, u vod , na poli - příroda ve městě	
--	---	--

5.6.5. ZEMĚPIS**5.6.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Předmět umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, v regionech, na území ČR i ve světě.

5.6.5.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovaný předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 6. a 7. třídě. V 8. a 9. třídě má 1 hodinu týdně. Vyučování probíhá ve vlastních třídách. Cílem vyučování je, aby žák získal celkový přehled o světě. Aby dokázal popsat a charakterizovat s pomocí svého pozorování a s pomocí vhodných map a dalších informačních pramenů přírodní, sídelní, kulturní a hospodářské poměry daného regionu. Žáci by měli být schopni srovnávat různé regiony a jejich kultury, nacházet společné i odlišné znaky a specifika. Měli by si uvědomovat globální problémy současného lidstva v přírodním i ve společenském prostředí.

5.6.5.1.2. Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací z atlasu, internetu a odborných publikací. Snaží se, aby si žáci vytvořili celkový pohled na daný problém. Učí žáky samostatně zpracovávat geografická témata a jejich prezentaci. Učitel pomáhá užívat obecné geografické značky, termíny, symboly, mapy obecně-geografické i tématické a grafy. Učitel podněcuje žáky poznávat okolí svého domova, poznávat svůj region, svou vlast i cizí země.
Kompetence k řešení problémů	Učitel vede žáky k tomu, aby samostatně nebo s ostatními žáky hledali příčiny problémů. Podporuje žáky, aby využívali při řešení problémů různé metody. Podněcuje diskuzi o pozitivních i negativních daného řešení. Učí porovnávat regiony a státy světa.
Kompetence komunikativní	Učitel učí utvářet a obhajovat vlastní názory, formulovat vlastní rozhodnutí. Vede k spolupráci při skupinové práci. Vede žáky k tomu, aby dokázali reagovat na názor jiných.
Kompetence občanská	Seznamuje žáky s globálními problémy současného lidstva v přírodním i ve společenském prostředí. Vytváří u žáků pozitivní vztah k přírodě, k rostlinám, k živočichům, k lidem různých národů, národností, etnik, ras a náboženství.
Kompetence sociální a personální	Učí spolupráci ve skupině. Učitel projevuje zájem o názory a zkušenosti žáka. Podněcuje k diskuzi o záležitostech z reálného života.
Kompetence pracovní	Vede k dodržování předem stanovených pravidel práce. Vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.

5.6.5.2. **Vzdělávací obsah předmětu Zeměpis****Ročník: 6.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnávají vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - vysvětlí pohyby Měsíce vůči Zemi - dokážou objasnit tvar Země, vysvětlí pohyby, které Země vykonává, zhodnotí jejich důsledky na život lidí - vysvětlí pojem globus - s pomocí globusu objasní pohyby Země - objasní, proč je Země rozdělena do časových pásem - určí posun hodin při pohybu z jednoho časového pásma do druhého - jsou schopni určit zeměpisnou polohu míst na Zemi - rozlišují mapy obecně geografické a tematické - pracují s měřítkem mapy, dokáží z měřítka propočítat skutečnou vzdálenost mezi objekty - znají základní mapové značky, pomocí nich se orientují na mapách - rozlišují a porovnávají přírodní sféry Země, jejich vzájemné souvislosti a podmíněnost - objasní stavbu Země - vysvětlí příčiny zemětřesení a sopečné činnosti (vnitřní činitelé) - objasní, jak vzniká pohoří - znají pojem zvětrávání a dokáže vysvětlit jeho působení v krajině (vnější činitelé) - porovnávají vzájemné působení vnějších a vnitřních činitelů	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Vesmír a vesmírná tělesa - vesmír, hvězdy, planety a další vesmírná tělesa - sluneční soustava - Měsíc (povrch, pohyby) - Země (střídání ročních období, střídání dne a noci) Globus a mapa - globus - mapa Přírodní sféry Země - litosféra - atmosféra - hydrosféra - pedosféra - biosféra - působení člověka na přírodní sféry Země	Př - vznik vesmíru (9.tř.) Fy – Země a vesmír (9.tř.) Fy - čas, délka (6.tř.) M - poměr (7.tř.) Vv- tvorba vlastní mapy Př–pohyby lit.desek (9.tř.) <i>PT: Environmentální výchova - Základní podmínky života</i>

- pojmenují a klasifikují jednotlivé tvary na zemském povrchu - znají složení atmosféry - znají rozdíl mezi počasím a podnebím - vyjmenují základní meteorologické prvky - dokážou vysvětlit, jak dochází k proudění vzduchu na Zemi - vysvětlí, jak je na Zemi voda rozdělena - objasní, jaké pohyby mořská voda vykonává (jaké jsou příčiny a důsledky na život v přírodě) - objasní, jak půdy vznikají - znají základní půdní typy a jejich využití člověkem - dokážou vyjmenovat krajinné typy na Zemi - vzhledem k poloze určí, jaké je podnebí krajinného typu - znají rostliny a živočichy určitého krajinného typu - vysvětlí, jak člověk působí na jednotlivé sféry Země		Fy-změna skupenství vzduchu (8.tř.) <i>PT: Environmentální výchova – Ekosystémy</i> Př - Ekosystémy (7.tř.)
---	--	--

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - vzhledem k poloze určí, jaké je podnebí krajinného typu - znají rostliny a živočichy určitého krajinného typu - vysvětlí, jak člověk působí na jednotlivé sféry Země - vyhledávají nejvýznamnější moře a všechny oceány - vysvětlí, jaký význam mají jednotlivé oceány pro člověka - vyhledávají polární oblasti na mapě světa - znají podnebí, živočichy, rostlinstvo obou polárních oblastí - objasní, jaký význam mají polární oblasti pro člověka - orientují se v terénu, chápou základy topografie - uplatňují v praxi zásady bezpečného pobytu v přírodě - dokáží se v krajině orientovat podle mapy - orientují se na obecně geografické mapě Afriky - s pomocí atlasu a jiných pramenů vyhledávají a hodnotí přírodní poměry světadílu - charakterizují geografické a kulturně-hospodářské poměry (poloha, rozloha, hustota zalidnění, skladba obyvatelstva, jazyk, náboženství, těžba, zemědělství, životní úroveň lidí)	Tundry, lesotunry Výškové stupně v krajině REGIONÁLNÍ GEOGRAFIE Světový oceán - moře a oceány - čtyři oceány Polární oblasti Terénní cvičení REGIONY SVĚTA Afrika - přírodní poměry (povrch, podnebí, vodstvo, rozšíření biotů) - obyvatelstvo a hospodářství - regiony	Fy - magnetismus (6.tř.) Př 7-Cizokrajné ekosystémy

- vymezují a porovnávají jednotlivé regiony, hledají podobnosti i rozdíly v jednotlivých regionech - orientují se v současných problémech a změnách, které postihují Afriku (společenské i přírodní) - orientují se na obecně geografické mapě Austrálie a Oceánie -s pomocí atlasu a jiných pramenů vyhledávají přírodní poměry světadílů a ostrovní části - charakterizují geografické a kulturně-hospodářské poměry (poloha, rozloha, hustota zalidnění, skladba obyvatelstva, jazyk, náboženství, těžba, zemědělství, životní úroveň lidí) - vymezují a porovnávají jednotlivé regiony, hledají podobnosti i rozdíly v regionech - orientují se v současných problémech a změnách, které postihují Austrálii a Oceánii (společenské i přírodní) - orientují se na obecně geografické mapě Ameriky - s pomocí atlasu a jiných pramenů vyhledávají přírodní poměry světadílů - charakterizují geografické a kulturně-hospodářské poměry (poloha, rozloha, hustota zalidnění, skladba obyvatelstva, jazyk, náboženství, těžba, zemědělství, životní úroveň lidí) - vymezují a porovnávají jednotlivé regiony, hledají podobnosti i rozdíly v jednotlivých regionech - orientují se v současných problémech a změnách, které postihují Ameriku (společenské i přírodní)	Austrálie a Oceánie - přírodní poměry (povrch, podnebí, vodstvo, rozšíření biotů) - obyvatelstvo a hospodářství - regiony Amerika (Severní, Střední a Jižní) - přírodní poměry (povrch, podnebí, vodstvo, rozšíření biotů) - obyvatelstvo a hospodářství - regiony	
---	--	--

- orientují se na obecně geografické mapě Asie -s pomocí atlasu a jiných pramenů vyhledávají přírodní poměry světadílu (povrch, podnebí, vodstvo, rozšíření biotů,...) - charakterizují geografické a kulturně-hospodářské poměry (poloha, rozloha, hustota zalidnění, skladba obyvatelstva, jazyk, náboženství, těžba, zemědělství, životní úroveň lidí) - vymezují a porovnávají jednotlivé regiony, hledají podobnosti i rozdíly v jednotlivých regionech - orientují se v současných problémech, které postihují Asii (společenské i přírodní)	Asie (Jižní, Východní, Střední, Jihovýchodní, Jihozápadní, Zakavkazsko, Asijské Rusko) - přírodní poměry - obyvatelstvo a hospodářství - regiony	
--	---	--

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - orientují se na obecně geografické mapě Evropy -s pomocí atlasu a jiných pramenů vyhledávají přírodní poměry světadílů (povrch, podnebí, vodstvo, rozšíření biotů,...) - charakterizují geografické a kulturně-hospodářské poměry (poloha, rozloha, hustota zalidnění, skladba obyvatelstva, jazyk, náboženství, těžba, zemědělství, životní úroveň lidí) - vymezují a porovnávají jednotlivé regiony, hledají podobnosti i rozdíly v jednotlivých regionech - orientují se v současných problémech, které postihují Evropu (společenské i přírodní) - znají skladbu obyvatelstva na Zemi podle národnosti, rasy, náboženství, jazyku - objasní, na čem závisí rozmístění obyvatelstva ve světě - vysvětlí pojmy migrace, imigrace a emigrace - vysvětlí pojem urbanizace, aglomerace, megalopole, konurbace, dokážou tyto pojmy aplikovat v určitých státech světa - vysvětlí základní složky světového hospodářství, jejich zastoupení obyvatelstvem - objasní rozmístění zemědělské výroby vzhledem k podnebným pásům, uvedou základní zemědělské plodiny a chovy hospodářských zvířat ve světě, zhodnotí jejich význam pro člověka	Evropa - přírodní poměry - obyvatelstvo a hospodářství - regiony SOCIOEKONOMICKÝ ZEMĚPIS Obyvatelstvo na Zemi - skladba, rozmístění - obyvatelstvo světa a jeho početní růst - rozmístění obyvatelstva na Zemi - územní pohyb obyvatelstva - lidské rasy, národy, jazyky - náboženství ve světě - struktura obyvatelstva - městská sídla - proces urbanizace Světové hospodářství - zemědělství, lesní hospodářství, rybolov, vodní hospodářství - průmysl - cestovní ruch - doprava - služby	<i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět</i> Př8 – lidská plemena Př-cizokrajné ekosystémy (7.tř.)

- orientují se v nejzákladnějších průmyslových oblastech světa, porovnává hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - vyjmenují hlavní průmyslová odvětví - vyhledávají na mapě nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu - znají druhy dopravy, dokáže vysvětlit jejich nevýhody a výhody - uvedou různé typy služeb, zhodnotí jejich význam pro obyvatelstvo - podle mapy světa dokážou odhadnou nejvýznamnější obchodní směry - dokážou vysvětlit pojmy – export, import - rozdělí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti, dokáží přibližně odhadnou rozlohu a počet obyvatel států světa - vyjmenují příklady státních hranic - vyjmenují politické formy států, vyhledají příklady, uvedou, které převládají v současném světě - vyjmenují příklady nezávislých států, závislých států, unitárních států a federativních států - vysvětlí rozdíly mezi těmito typy států - uvedou typy politické moci ve státě a způsoby, jakými je politická moc uplatňována - rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje - uvedou mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam, dokáží je porovnávat mezi sebou - uvedou hlavní ohniska neklidu v současném světě, (objasní hlavní příčiny konfliktů) orientují se ve geopolitických změnách na současné mapě světa	- mezinárodní obchod Politická mapa světa - poloha, rozloha, lidnatost - státní hranice - státní zřízení - správní členění - způsob vlády - stupeň rozvoje států světa - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě	Ov- formy vlády (9.tř.) <i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Jsme Evropané</i>
---	---	---

- dokáží pojmenovat a porovnat různé krajinné typy - znají příklady kulturních i krajinných složek jednotlivých ekosystémů - vysvětlí příčiny a důsledky světových ekologických problémů	Krajina a životní prostředí - kulturní a přírodní krajiny -světové ekologické problémy	Ze – biosféra (6.tř.) <i>PT:Environmentální výchova - Lidské problémy a životní prostředí, Vztah člověka a prostředí</i> Ch - oxidy, kyseliny (8.tř.)
--	---	--

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - uvedou typy politické moci ve státě a způsoby, jakými je politická moc uplatňována - rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje - uvedou mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam, dokáží je porovnávat mezi sebou - uvedou hlavní ohniska neklidu v současném světě, (objasní hlavní příčiny konfliktů) orientují se ve geopolitických změnách na současné mapě světa - dokáží pojmenovat a porovnat různé krajinné typy - znají příklady kulturních i krajinných složek jednotlivých ekosystémů - vysvětlí příčiny a důsledky světových ekologických problémů - orientují se v povrchu, u nejzákladnějších pohoří znají nejvyšší vrchol s nadmořskou výškou - ví, v jakém podnebném pásu ČR leží, vysvětlí, co ovlivňuje podnebí ČR - orientují se ve vodstvu ČR - rozlišují mezi půdním druhem a typem, porovnávají jejich výskyt a rozmístění, objasní jejich využití - objasní, jaké skupiny rostlin a živočichů se nachází v ČR - znají chráněná území v ČR (NP, CHKO), vyhledávají je na mapě - objasní kvalitu životního prostředí a její příčiny	Politická mapa světa - státní zřízení - správní členění - způsob vlády - stupeň rozvoje států světa - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě Krajina a životní prostředí - kulturní a přírodní krajiny -světové ekologické problémy ČESKÁ REPUBLIKA Přírodní poměry - poloha, tvar, povrch - podnebí - vodstvo - půdy - rostlinstvo a živočišstvo - ochrana přírody - životní prostředí	

- dokáží si vyhledat počet obyvatel a rozlohu ČR, na tomto základě odvodí hustotu - objasní pojmy přirozený přírůstek obyvatelstva - charakterizují obyvatelstvo z hlediska národnosti, náboženství, ekonomické aktivity, pohlaví, věku) - objasní rozložení sídel v ČR, vyhledává na mapě významná sídla - objasní nejvýznamnější průmyslová odvětví ČR, na mapě ukáží jejich oblasti - vysvětlí význam zemědělství pro ČR - určí rozložení živočišné a rostlinné výroby, vyjmenují hlavní pěstované plodiny - znají význam všech druhů dopravy (železniční, silniční, vodní, letecké, potrubní) - orientují se v nejdůležitějších dopravních koridorech a uzlech - posoudí význam služeb - vyhledávají nejvýznamnější přírodní i kulturní památky - uvedou hlavní výrobky nebo suroviny, které mají podíl na vývozu a dovozu - zvládají vyjmenovat a určit polohu krajů ČR - dokáží každý kraj charakterizovat, určí, co je pro něj typické - znají nejznámější sídla a jejich význam v kraji - dokáží vymezit vlastní region, zhodnotit jeho přírodní i kulturně hospodářské podmínky a možnosti dalšího rozvoje	Obyvatelstvo a sídla Hospodářství - průmysl - zemědělství - doprava a spoje - služby a cestovní ruch - mezinárodní obchod Kraje ČR	M – výpočet hustoty obyvatel Dě - historické památky Tábořska (7.tř.)
--	--	---

5.6.6. ZEMĚPISNÝ SEMINÁŘ

5.6.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti mezi přírodními podmínkami a životem lidí v blízkém okolí, v regionech, na území ČR i ve světě.

5.6.6.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpisný seminář je volitelný předmět pro 6., 7., 8. a 9. ročník. Má časovou dotaci 1 hodinu týdně, tato 1 hodina je společná pro všechny ročníky (od šestého až po devátý). Vyučování probíhá v jedné třídě. Témata zeměpisného semináře v určitém školním roce prochází napříč všemi ročníky. Výuka navazuje na obsah vyučovacího předmětu zeměpis a rozšiřuje ho, rozvíjí motivaci žáků založenou na širokém využívání osobních zkušeností z cestování. Jednotlivá témata se dotýkají průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova a environmentální výchova. Ve výuce se využívají metody založené převážně na práci ve skupinách. Součástí zeměpisného semináře je práce v terénu.

5.6.6.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení	Učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací z atlasu, internetu a odborných publikací. Snaží se, aby si žáci vytvořili celkový pohled na daný problém. Učí žáky samostatně zpracovávat geografická témata a jejich prezentaci. Učitel pomáhá užívat obecné geografické značky, termíny, symboly, mapy obecně-geografické i tématické a grafy. Učitel podněcuje žáky poznávat okolí svého domova, poznávat svůj region, svou vlast i cizích země.
Kompetence k řešení problémů	Učitel vede žáky k tomu, aby samostatně nebo s ostatními žáky hledali příčiny problémů. Podporuje žáky, aby využívali při řešení problémů různé metody. Podněcuje diskuzi o pozitivních i negativních daného řešení. Učí porovnávat regiony a státy světa.
Kompetence komunikativní	Učitel učí utvářet a obhajovat vlastní názory, formulovat vlastní rozhodnutí. Vede k spolupráci při skupinové práci. Vede žáky k tomu, aby dokázali reagovat na názor jiných.
Kompetence občanská	Seznamuje žáky s globálními problémy současného lidstva v přírodním i ve společenském prostředí. Vytváří u žáků pozitivní vztah k přírodě, k rostlinám, k živočichům, k lidem různých národů, národností, etnik, ras a náboženství.
Kompetence sociální a personální	Učí spolupráci ve skupině. Učitel projevuje zájem o názory a zkušenosti žáka. Podněcuje k diskuzi o záležitostech z reálného života.
Kompetence pracovní	Vede k dodržování předem stanovených pravidel práce. Vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků.

5.6.6.2. Vzdělávací obsah předmětu Zeměpisný seminář**Cyklus: 1**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, utváří si celkový přehled o cestovním ruchu ve světě - jsou schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech jejich obyvatelstva, osvojí si informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu - dovedou samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlují údaje v nich obsažené - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, formulují jednoduché závěry ze své práce - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, formulují jednoduché závěry ze své práce	Společenské a hospodářské prostředí - cestovní ruch Regiony světa dle vlastního výběru a aktuální situace: Česká republika a místní region - přírodní podmínky ČR Životní prostředí - světové biomy	<i>PT: Environmentální výchova (Ekosystémy)</i> <i>PT: Multikulturní výchova (Kulturní difference)</i> <i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)</i> Př – světové ekosystémy

Cyklus: 2

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - požívají s porozuměním zeměpisnou a topografickou terminologii - dokáží se orientovat v přírodě, uplatňují v praxi zásady bezpečného pobytu v přírodě - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, utváří si celkový přehled o cestovním ruchu ve světě - vysvětlí příčiny a důsledky světových socioekonomických problémů, diskutují o nich - jsou schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštlostech jejich obyvatelstva, osvojí si informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu - dovedou samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlují údaje v nich obsažené - vymezí vlastní region, samostatně i ve skupině pozorují, porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce - vysvětlí příčiny a důsledky světových ekologických problémů, diskutují o nich	Přírodní obraz Země - orientace v terénu Společenské a hospodářské prostředí - cestovní ruch - globální problémy lidstva Regiony světa dle vlastního výběru a aktuální situace: Česká republika a místní region - Tábor a jeho okolí Životní prostředí - globální problémy lidstva	<i>PT: Enviromentální výchova (Ekosystémy)</i> <i>PT: Multikulturní výchova (Kulturní diference)</i> <i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)</i> Ov – globální problémy lidstva

Cyklus: 3

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - samostatně i ve skupině pozorují, porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, utváří si celkový přehled o cestovním ruchu ve světě - naučí se chápat jedinečnost zemí a jedinečnost tradic zvyků jejich obyvatel - jsou schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech jejich obyvatelstva, osvojí si informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu - dovedou samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlují údaje v nich obsažené - seznamují se s vodstvem ČR, dovedou samostatně pracovat a získávat informace, formulují jednoduché závěry ze své práce - samostatně i ve skupině pozorují, porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce	Přírodní obraz Země - atmosféra, počasí, praktické pozorování Společenské a hospodářské prostředí - cestovní ruch - světová náboženství (charakteristika, tradice) Regiony světa - dle vlastního výběru a aktuální situace: Česká republika a místní region - přírodní podmínky ČR Životní prostředí - národní parky a chráněné krajinné oblasti	<i>PT: Environmentální výchova (Ekosystémy)</i> <i>PT: Multikulturní výchova (Kulturní difference)</i> <i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)</i> Př – chráněná území Ov – světová náboženství

Cyklus: 4

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žáci: - žáci získají vědomosti o Zemi a dalších vesmírných tělesech, porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce - dovedou samostatně pracovat a získávat informace, utváří si celkový přehled o cestovním ruchu ve světě - jsou schopni orientovat se v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech jejich obyvatelstva, osvojí si informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářském a kulturním významu - dovedou samostatně pracovat s různými druhy map, s grafy, se statistickými materiály, vysvětlují údaje v nich obsažené - porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce - porovnávají a třídí přírodní materiál, formulují jednoduché závěry ze své práce	Přírodní obraz Země - vesmír Společenské a hospodářské prostředí - cestovní ruch Regiony světa dle vlastního výběru a aktuální situace: Česká republika a místní region - hospodářství ČR Životní prostředí - trvale udržitelný rozvoj	<i>PT: Environmentální výchova (Ekosystémy)</i> <i>PT: Multikulturní výchova (Kulturní diference)</i> <i>PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět)</i>

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.7.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět hudební výchova je jedním z předmětů vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání se s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních síní a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny na: vokální činnosti, instrumentální činnosti, poslechové činnosti, hudebně pohybové činnosti a hudební nauku.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluvního projevu, hlasová hygiena.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, orientace v žánrech a tvoření představ o vývoji hudebních stylů.

Obsahem hudebně pohybové činnosti vyjádření hudby pohybem, základy tance, gesta.

Obsahem hudební nauky aktivní používání hudebního názvosloví a symbolů, orientace v dějinách hudby.

5.7.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně ve všech ročnících. Předmět vychází ze společné hudební aktivity učitele a žáka. Očekávaným výsledkem má být estetický, citový zážitek a radost ze společné práce. Hlavním cílem hudební výchovy je přispět k celkovému vývoji dětské osobnosti prostřednictvím rozvoje hudebního cítění, pomáhat žákům rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat osvojené vědomosti a dovednosti.

Těžištěm hudební výchovy na 1. stupni je zpěv, kromě pěveckých činností jsou obsahem tohoto předmětu i činnosti poslechové, instrumentální, hudebně pohybové, s nimi pak souvisí nutnost osvojení nejdůležitějších pojmů hudební teorie. 2. stupeň navazuje na 1. Prostřednictvím hudební výchovy je žák veden k pozitivnímu vztahu k hudbě. Žákovi je dána možnost setkat se s různými hudebními žánry, rozvíjí se jeho hudebnost, umožňuje se mu interpretovat hudbu zpěvem či hrou na hudební nástroj. Žák se učí vnímat hudbu, vyjadřovat svůj názor a na základě toho dochází k rozvoji žákovy osobnosti. K tomu nám slouží činnosti vokální, instrumentální, poslechové, pohybové a naukové. Obsahem naukové části hudební výchovy je seznámení žáků se základními pojmy, názvoslovím hudební teorie a vztahy mezi nimi a orientace v dějinách hudby. Hudební výchova jako složka výchovy estetické pomáhá vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem i přírodě. Hudebně kreativní činnosti se pozitivně promítají do ostatních vyučovacích předmětů: kombinatorické schopnosti, rozvíjející se při obměňování hudebních modelů se projevují ve větší invenci při slohových pracích, abstraktní myšlenkové operace ovlivňují úroveň matematických schopností, rozvoj hudebního sluchu usnadňuje žákům výuku cizích jazyků.

Výuka předmětů probíhá v domovských třídách nebo podle potřeby učitele ve třídě s hudebním vybavením (piáno, skříň s pomůckami). Prostředkem ke zvládnutí úkolů hudební výchovy je soustava hudebních činností, jejichž společným jmenovatelem je princip žakovské hudební tvořivosti.

5.7.1.1.2. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy, které v tomto předmětu vedou k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	Vedeme žáka k pozitivnímu vztahu k hudbě a vzdělání vůbec. Nabízíme žákům řadu aktivizačních metod, které jim přibližují hudební nauku, zpěv, hru na nástroj, dějiny hudby a povedou je k ochotě zajímat se o svět hudby. Vedeme žáky k sebehodnocení. Umožňujeme realizovat žákům vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Podporujeme ochotu žáků účastnit se různých pěveckých soutěží. Individuálním přístupem k jednotlivým žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Rozvíjení hudebního sluchu usnadňuje žákům výuku cizích jazyků.
Kompetence k řešení problémů	Používáním metod aktivního učení vedeme žáky k samostatnému přemýšlení, vyhledávání a třídění informací a k vyvozování optimálních postupů v rámci svých osobních možností. Motivujeme žáky k samostatné přípravě krátkých vystoupení, dramatizaci písní, choreografii tanečních výstupů apod.
Kompetence komunikativní	Vedeme žáky k vhodné komunikaci se spolužáky a učitelem. Společnými hudebními a hudebně pohybovými činnostmi podporujeme přátelské vztahy ve třídě. Učíme děti obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj názor a představy a zároveň poslouchat a respektovat názory druhých. Začleňujeme metody kooperativního vyučování a tím vedeme žáky ke spolupráci. Představujeme hudbu jako možnost komunikace mezi lidmi různých národnostních kultur.
Kompetence sociální a personální	V hodinách často používáme skupinovou práci a vzájemnou pomoc při práci. Vedeme žáky k dodržování, respektování společně přijatých pravidel chování. Snažíme se žáky naučit základům kooperace a týmové práce (sborový zpěv, zpěv s doprovodem hudebních nástrojů...). Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Snažíme se pomáhat žákům vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich zdravou sebedůvěru a samostatný rozvoj.
Kompetence občanské	Vedeme žáky k respektování přesvědčení a vnitřních hodnot druhých lidí. Pomocí hudebního vyjadřování pomáháme dětem vcítit se do životních situací jiných lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení. Rozvíjíme u žáků úctu k našim národním tradicím, ke kulturnímu bohatství naší vlasti. Učíme žáky poznávat hudební odkaz našich předků, snažíme se rozvíjet jejich pozitivní postoj k těmto dílům. Podporujeme aktivní zapojování žáků do kulturního dění města. Oceňujeme smysl pro kulturu a tvořivost. Poznáváním kultury ostatních národů učíme žáky respektování individuálních rozdílů mezi lidmi.
Kompetence pracovní	Podněcujeme u žáků rozvoj jejich nadání a zájmů. Vedeme žáky k odpovědnému používání hudebních nástrojů a všech ostatních pomůcek.

5.7.1.2. **Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova****Ročník: 1.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - zpívá v jednohlase - rytmitizuje a melodizuje texty - využívá jednoduché hudební nástroje - reaguje pohybem na znějící hudbu - rozlišuje jednotlivé tóny, tempo, dynamiku - v hudbě rozpozná některé hudební nástroje	Vokální činnosti - sjednocení hlasového rozsahu c1 – a1 - tvoření hlavového tónu - správné dýchání, výslovnost, rytmus - uvolněný zpěv - melodická ozvěna - melodizace textu Poslech - rozlišení zvuk – tón - hlas mluvený zpěvný - hudba vokální a instrumentální - poznat některé hudební nástroje - ukolébavka, pochod - poznat hymnu ČR Hudebně pohybová činnost - správné držení těla, krok, chůze - jednoduché taneční hry – Zlatá brána Instrumentální činnost - melodická ozvěna - melodizace textu - doprovod na rytmické nástroj Nauka - zvuk - tón: hluboký – vysoký, silný – slabý, krátký – dlouhý - řeč – zpěv, hlas: mužský ženský, dětský - dynamika: pomalu – rychle - píseň, nástrojová skladba - ukolébavka, pochod	MV: Čj – rytmitizace slov Prv. – písně s tématy (lidé, zvířata, věci, ovoce, zelenina) Vv – hudba při tvorbě, malování hudby Pv – hudba při práci Tv - pohyb při hudbě, relaxace PT: <i>Osobnostní a soc. výchova:</i> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopnosti poznávání - smyslové vnímání</i> <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>Kreativita</i> <i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lid, Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech:</i> <i>Objevujeme Evropu a svět – život a dílo hudebních skladatelů</i> <i>Multikulturní výchova:</i> <i>Kulturní diferenciacce – jedinečnost, individuální zvláštnosti</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Vztahy mezi kulturam, Etnický původ</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Multikultura</i> <i>Současný svět a předpokládaný vývoj</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> <i>Vliv médií na kulturu</i>

Ročník: 2.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje texty - využívá jednoduché hudební nástroje - reaguje pohybem na znějící hudbu - rozlišuje jednotlivé tóny, tempo a dynamiku - v hudbě pozná některé hudební nástroje	Vokální činnosti - sjednocení hlasového rozsahu c1 – h1 - hospodárné dýchání, frázování - výslovnost koncovek - uvolněný zpěv - dodržování rytmu - hudební dialog - melodizace textu - volné nástupy na 1. a 5. stupni Poslech - lidová píseň - umělá píseň - dětský sbor - poznat některé hudební nástroje - skladby dle výběru učitele přiměřené věku Hudebně pohybová činnost - chůze po špičkách, vpřed, vzad, na místě - poskok - výměnný krok - držení rukou v bok, vedle sebe, proti sobě - pohybové vyjádření hudby - mazurka Instrumentální činnost - hudební dialog - melodizace textu - rytmické doprovody Nauka - rytmus - dynamika - tempo - nota: půlová, čtvrt'ová - pomlka: půlová, čtvrt'ová - zesilování, zrychlování, zpomalování melodie stoupá a klesá	MV: Čj – rytmizace slov Prv. – písně s tématy (lidé, zvířata, věci, ovoce, zelenina) Vv – hudba při tvorbě, malování hudby Pv – hudba při práci Tv - pohyb při hudbě, relaxace PT: <i>Osobnostní a soc. výchova:</i> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopnosti poznávání - smyslové vnímání</i> <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>Kreativita</i> <i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí, Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech:</i> <i>Objevujeme Evropu a svět – život a dílo hudebních skladatelů</i> <i>Multikulturní výchova:</i> <i>Kulturní diferenciaci – jedinečnost, individuální zvláštnosti</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Vztahy mezi kulturami, Etnický původ</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Multikultura</i> <i>Současný svět a předpokládaný vývoj</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> <i>Vliv médií na kulturu</i>

Ročník: 3.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - zpívá v jednohlase - rytmizuje a melodizuje texty - využívá jednoduché hudební nástroje - reaguje pohybem na znějící hudbu - rozlišuje jednotlivé tóny, tempo, dynamiku - v hudbě rozpozná některé hudební nástroje	Vokální činnosti - dýchání, rychlý nádech - měkké nasazení - pěvecké dělení slov - sjednocení hlasového rozsahu c1 – c2 - volný nástup na 3. stupni - průprava k dvojhlasu - kánon Poslech - poznat hudební nástroje - menuet - polonéza - rocková hudba - skladby B. Smetany a A. Dvořáka Hudebně pohybová činnost - chůze dvoudobá, třídobá, chůze do kruhu, přísuvný krok - taktování – dvoudobý, třídobý - vyjádření emocí hudbou Instrumentální činnost - rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu Nauka - nota celá, osminová - pomlka celá, osminová - houslový klíč - takt, taktová čára - čtení not c1 – h1	MV: Čj – rytmizace slov Prv. – písně s tématy (lidé, zvířata, věci, ovoce, zelenina) Vv – hudba při tvorbě, malování hudby Pv – hudba při práci Tv - pohyb při hudbě, relaxace PT: <i>Osobnostní a soc. výchova:</i> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopnosti poznávání - smyslové vnímání</i> <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>Kreativita</i> <i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí, Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech:</i> <i>Objevujeme Evropu a svět – život a dílo hudebních skladatelů</i> <i>Multikulturní výchova:</i> <i>Kulturní diferenciaci – jedinečnost, individuální zvláštnosti</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Vztahy mezi kulturami</i> <i>Etnický původ</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Multikultura</i> <i>Současný svět a předpokládaný vývoj</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> <i>Vliv médií na kulturu</i>

Ročník: 4.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - zpívá v jednohlase, v dur a moll - orientuje se v jednoduchém notovém zápise - využívá složitější hudební nástroje k doprovodu - rozpozná formu písně, skladby - rozpozná v hudbě rytmus, tempo, dynamiku - hudbu znázorňuje s využitím tanečních kroků	Vokální činnosti - sjednocení hlasového rozsahu c1 – d2 - prodlužování výdechu - vázání tónů - nácvik dvojhlasu (kánón) - volné nástupy na 5. spodním stupni a 8. stupni - zpěv hymny ČR Poslech - písně lyrické, žertovné, hymnické - hlasy: soprán, alt, tenor, bas - rondo - skladby L. Janáčka, W. A. Mozarta ... - sbor – dětský, ženský, mužský, smíšený - hudební nástroje - pochod, polka, valčík, menuet Hudebně pohybová činnost - kroky se zhoupnutím - poskočný krok ve 2/4 rytmu - cvalový krok - valčík - pohybové vyjádření hudby, výrazu, nálady - taktování – 4/4 takt Instrumentální činnost - doprovod na rytmičné a melodické nástroje T, D - hra lidových písní Nauka - čtení not c1 – d2 - stupnice - křížek, béčko, odrážka - orchestr, dirigent, kapelník, sbormistr	MV: Čj – rytmičtace slov Prv. – písně s tématy (lidé, zvířata, věci, ovoce, zelenina) Vv – hudba při tvorbě, malování hudby Pv – hudba při práci Tv - pohyb při hudbě, relaxace PT: <i>Osobnostní a soc. výchova:</i> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopnosti poznávání - smyslové vnímání</i> <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>Kreativita</i> <i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí, Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech:</i> <i>Objevujeme Evropu a svět – život a dílo hudebních skladatelů</i> <i>Multikulturní výchova:</i> <i>Kulturní diferenciacce – jedinečnost, individuální zvláštnosti</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Vztahy mezi kulturami, Etnický původ</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Multikultura</i> <i>Současný svět a předpokládaný vývoj</i> <i>Hudba a její vliv ve společnosti</i> <i>Vliv médií na kulturu</i>

Ročník: 5.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - zpívá v jednohlase, pokus o dvojhlas, - zpívá písně v dur a moll - orientuje se v jednoduchém notovém zápise - využívá složitější hudební nástroje k doprovodu - rozpozná formu písně, skladby - rozpozná v hudbě rytmus, tempo, dynamiku - hudbu znázorňuje s využitím tanečních kroků	Vokální činnosti - sjednocení hlasového rozsahu h – d2 - střídavý dech - upevňování pěveckých dovedností - dvojhlas - volné nástupy na 4. a 7. stupni Poslech - skladby – Bach, Beethoven, Škroup, Křička, Trojan, Hurník, Eben - lidová kapela - hudba v chrámu, zámku, koncertní síni - orchestry – symfonický, jazzový, taneční - jazz, swing, rock Hudebně pohybová činnost - krajové lidové tance - relaxace při hudbě - polka - pohybové vyjádření výrazu a nálady - taktování Instrumentální činnost - doprovod na rytmické a melodické nástroje T, D - hra jednoduchých skladbiček Nauka - čtení not h – g2 - noty s tečkou - dynamika: p – piáno, mf – mezzoforte, f – forte - legáto, staccato, synkopa, triola - předznamení - polyfonie	MV: Čj – rytmizace slov Prv. – písně s tématy (lidé, zvířata, věci, ovoce, zelenina) Vv – hudba při tvorbě, malování hudby Pv – hudba při práci Tv – pohyb při hudbě, relaxace PT: <i>Osobnostní a soc. výchova:</i> <i>Osobnostní rozvoj</i> <i>Rozvoj schopnosti poznávání - smyslové vnímání</i> <i>Sebepoznání a sebepojetí</i> <i>Kreativita</i> <i>Sociální rozvoj</i> <i>Poznávání lidí</i> <i>Mezilidské vztahy</i> <i>Komunikace</i> <i>Výchova k myšlení v globálních souvislostech:</i> <i>Objevujeme Evropu a svět – život a dílo hudebních skladatelů</i> <i>Multikulturní výchova:</i> <i>Kulturní diferenciaci – jedinečnost, individuální zvláštnosti</i> <i>Lidské vztahy</i> <i>Vztahy mezi kulturami, Etnický původ</i> <i>Rovnocennost všech skupin a kultur</i> <i>Multikultura</i> <i>Současný svět a předpokládaný vývoj</i> <i>Hudba a její vliv ve společnosti</i> Vliv médií na kulturu

Ročník: 6.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Vokální činnost - zpívá písně dle svých dispozic, intonačně čistě, přesně rytmicky - dodržuje zásady hlasové hygieny Poslech - rozezná známé poslechové skladby Hudebně pohybová činnost - vyjádří hudbu pohybem - použije základní taktovací gesta Instrumentální činnost - reprodukuje jednoduché rytmické motivy - doprovází se na hud. nástroje Orffova instrumentáře Nauka - osvojí si názvosloví a symboly - orientuje se ve výrazových prostředcích hudby	Vokální činnost - pěvecký projev sólový - pěvecký projev sborový - hlasová hygiena - lidová píseň, koleda - dvojhlas Poslech - koledy a pastorely - opera, opereta, muzikál, revue Hudebně pohybová činnost - taktování - vyjádření hudby pohybem - balet - výrazový tanec Instrumentální činnost - hra na tělo ve 2, 3, 4 - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Nauka - hudební výrazové prostředky - křížky, béčka, odrážky - stupnice – moll, melodická - partitura - interval	<i>Multikulturní výchova</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediační výchova</i> <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> Tělesná výchova – rytmy, tanec Matematika - intervaly Český jazyk – opera, opereta, muzikál

Ročník: 7.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Vokální činnost - zpívá písně dle svých dispozic, intonačně čistě, přesně rytmicky - zpívá dvojhlasně kánon - dodržuje zásady hlasové hygieny Poslech - skladby rozezná poslechové Hudebně pohybová činnost - vyjádří hudbu pohybem - použije základní taktovací gesta - předvede jednoduché kroky valčíku, polky, mazurky Instrumentální činnost - reprodukuje jednoduché rytmické motivy - doprovodí se na hud. nástroje Orffova instrumentáře Nauka - osvojí si názvosloví, symboly a výrazové prostředky	Vokální činnost - pěvecký projev sólový - pěvecký projev sborový - kánon - lidský hlas, hlasová hygiena Poslech - duchovní a světská hudba (kantáta, oratorium) - muzikál - symfonie, symfonické básně Hudebně pohybová činnost - taktování - lidový tanec - balet Instrumentální činnost - hra na tělo ve 2, 3, 4 - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Nauka - lidský hlas - stupnice – moll, harmonická - polyfonie, kánon, fuga - sonáta, symfonie - záznamové prostředky	<i>Multikulturní výchova</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> Tělesná výchova - tanec Výtvarná výchova – propojení hudby a výt. umění Matematika - stupnice Fyzika – záznamové prostředky IVT – hudba na počítači

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Vokální činnost - zpívá písně dle svých dispozic, intonačně čistě, přesně rytmicky - zpívá dvojhlasně kánon - dodržuje zásady hlasové hygieny Poslech - rozezná poslechové skladby známých světových autorů Hudebně pohybová činnost - vyjádří hudbu pohybem - použije základní taktovací gesta Instrumentální činnost - reprodukuje jednoduché rytmické motivy - doprovodí se na hud. nástroje Orffova instrumentáře Nauka - zařadí jednoduchou hudební ukázkou do daného období	Vokální činnost - pěvecký projev sólový - pěvecký projev sborový - kánon - vícehlas Poslech - artificiální a nonartificiální hudba - dějiny hudby Hudebně pohybová činnost - standardní a latinskoamerické tance Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře - kytarový doprovod – akordové značky - moderní hudební nástroje Nauka - dějiny hudby - prohloubení učiva – stupnice, tonika, modální stupnice	<i>Multikulturní výchova</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> Tělesná výchova - tanec Výtvarná výchova – dějiny umění Český jazyk – dějiny umění Přírodopis – hlas, zvuk Fyzika – zvuk Matematika – akord (kvintakord, septakord, ...)

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: Vokální činnost - zpívá písně dle svých dispozic, intonačně čistě, přesně rytmicky - zpívá dvojhlasně - dodržuje zásady hlasové hygieny Poslech - rozezná poslechové skladby známých českých autorů - orientuje se ve světové hudbě Hudebně pohybová činnost - vyjádří hudbu pohybem - použije základní taktovací gesta Instrumentální činnost - reprodukuje jednoduché rytmické motivy - doprovodí se na hud. nástroje Orffova instrumentáře Nauka - orientuje se v dějinách hudby - vnímá užité výrazové prostředky - porovná hudební ukázky, najde rozdíly a shodné prvky	Vokální činnost - pěvecký projev sólový - pěvecký projev sborový - trampská píseň Poslech - dějiny české hudby - rozeznávání jednotlivých nástrojů Hudebně pohybová činnost - country tance - moderní tanec Instrumentální činnost - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře - kytarový doprovod Nauka - české hudební dějiny - prohloubení učiva – rytmus tempo, metrum, harmonie	<i>Multikulturní výchova</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i> <i>Mediální výchova</i> <i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i> Tělesná výchova - tanec Výtvarná výchova – dějiny umění Český jazyk – dějiny umění Dějepis – dějiny umění

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.7.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura, umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa – poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné techniky a dovednosti, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející z obsahu předmětu pomáhají utvářet kreativní stránku osobnosti žáka a pochopit kontinuitu historického vývoje společnosti. Hlavní cíl je osvojení základní orientace v estetických kategoriích, které žákům umožní jejich použití v životě.

5.7.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka předmětu Výtvarná výchova probíhá zejména ve specializované třídě v suterénu školy, dále pak v jednotlivých třídách, v okolí školy a v institucích zaměřených svým obsahem na vzdělávání a výchovu, např. knihovna, galerie, muzeum apod.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. a 2. stupně základní školy. Jeho časová dotace činí 1 hodinu týdně v 1., 4., 8. a 9. ročníku, 2 hodiny týdně ve 2., 3., 5., 6 a 7. ročníku.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání, interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vytváření.

Obsahem *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

5.7.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova

Kompetence k učení	- vedeme žáky k využívání osvojených dovedností - učíme žáky prostřednictvím vlastní tvorby - vedeme k poznávání umění a kultury jako způsob poznávání světa - rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik - dbáme o vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu
Kompetence k řešení problémů	- hledáme s žáky vhodné způsoby realizace a prezentace zadaných úkolů - učíme žáky variace na zadané téma - vedeme žáky ke kritickému myšlení - napomáháme k vyhledávání vazeb mezi druhy umění - vedeme žáky k vytváření možností volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků - vedeme žáky ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě
Kompetence komunikativní	- vedeme k poznání že Umění a kultura je způsob komunikace vlastního vyjádření - rozvíjíme s žáky dovednosti důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla - rozvíjíme žáky k pohledu druhého člověka, a vedeme žáky k empatii.
Kompetence sociální a personální	- puzzle – vytváříme s žáky části společného díla - vedeme žáky k vytváření dostatečného prostoru pro osobité estetické projevy žáků
Kompetence občanské	- učíme žáky ,že osobní prožitek uměleckého díla je cesta k ocenění a ochraně kulturního dědictví - seznamujeme žáky s významnými uměleckými díly a jejich autory - vedeme žáky k návštěvě kulturních akcí
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k osvojování výtvarných technik - učíme žáky správné používání nástrojů a nářadí - vedeme žáky k porovnávání obtížnosti práce při použití různých technik a pomůcek

5.7.2.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****Ročník: 1 - 3.**

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	- různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba. - hra s barvou.	M - tělesa, tvary těles, kreslené slovní úlohy Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj osobností a dovedností, multikulturalita, sebezpoznávání, sebepojetí
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.	- různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba. - hra s barvou.	Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj osobností a dovedností, multikulturalita, sebezpoznávání, sebepojetí
- vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.	- různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování, kresba, malba a prostorová tvorba. - hra s barvou.	Hv - hudební prožitek Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj osobností a dovedností, multikulturalita, sebezpoznávání, sebepojetí
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	- experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály. - vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů - manipulace s objekty. - kompoziční zákonitosti	Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj osobností a dovedností, multikulturalita, sebezpoznávání, sebepojetí
- na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	- vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem svým či jiným	Čj – sloh Osobnostní a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita, rozvoj osobností a dovedností, multikulturalita, sebezpoznávání, sebepojetí

Ročník: 4. – 5.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury a jejich jednoduché vztahy (podobnost kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru.	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy	- kresba, malba	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v objemovém - vyjádření modelování a sochařského postup	- prostorová tvorba	M - tělesa, tvary těles <i>Český jazyk – práce s odborným textem</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i>
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	- akční malba a kresba, manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	- a smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	- akční malba a kresba, manipulace s objekty, hmatová percepce	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce <i>Multikulturní výchova</i>
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření: pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění	- netradiční kombinace výtvarných technik	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu, mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce

- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	- práce s výtvarným námětem(různé přístupy ke zpracování jednoho tématu)	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu,mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných zobrazení, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	- interpretace výtvarného díla	Osobností a sociální výchova, osobnostní rozvoj, kreativita-rozvoj vlastního výtvarného projevu,mediální výchova, schopnost poznávání- cvičení smyslového vnímání a jeho reprodukce

Ročník: 6. -7.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	- linie, tvary, textury, objemy, podobnost, kontrast, rytmus, světlostní a barevné kvality	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- obměňuje různé vlastnosti prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- sledování změny efektu výtvarného díla při obměňování vlastností linií, tvarů, textury, objemu a barevné kvality	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, prezentace vizuálně obrazných vyjádření
- užívá k tvorbě některé metody, uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- počítačová grafika, fotografie, video, animace	M - tělesa, tvary těles <i>Český jazyk – práce s odborným textem</i> <i>Osobnostní a sociální výchova</i>
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- uplatňování vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, prezentace vizuálně obrazných vyjádření
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti. Vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, prezentace vizuálně obrazných vyjádření
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	- utváření a uplatnění komunikačního obsahu výtvarného díla	Čj - sloh
- vysvětluje své postoje k interpretacím vizuálně obrazného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- interpretace použitých vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, prezentace vizuálně obrazných vyjádření
- pvětuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	
- nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření	

Ročník: 8. - 9.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	- linie, tvary, textury, objemy, podobnost, kontrast, rytmus, světlostní a barevné kvality	
- obměňuje různé vlastnosti prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- uplatňování subjektivity ve vizuálním obrazném sledování změny efektu výtvarného díla při obměňování vlastností linií, tvarů, textury, objemu a barevné kvality	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Evropa a svět – artefakty mající vztah k Evropě a světu, multikulturní výchova, multikulturalita, mediální výchova, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, prezentace vizuálně obrazných vyjádření, psychohygiena
- užívá k tvorbě některé metody, uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- počítačová grafika, fotografie, video, animace	Český jazyk – práce s odborným textem, popis
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	- uplatňování vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních	
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti. Vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- výtvarné umění období probíraného souběžně v oboru dějepis	
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření	- utváření a uplatnění komunikačního obsahu výtvarného díla	
- vysvětluje své postoje k interpretacím vizuálně obrazného vyjádření s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- interpretace použitých vyjadřovacích prostředků vizuálních, hmatových, dynamických, fantazijních, symbolických, expresivních	
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	
- nalézá vhodnou formu pro prezentaci vybraných, upravených nebo samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	- vztah obsahu a formy obrazně vizuálního vyjádření	

5.7.3. KERAMIKA**5.7.3.1. Charakteristika předmětu:**

Volitelný předmět keramika je zaměřen především na manuální zručnost, získání pracovních návyků a dovedností.

Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Je nabízen skupině žáků 2. stupně od 6. -9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

5.7.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení volitelného předmětu:

Výuka volitelného předmětu keramika probíhá převážně ve specializované učebně v suterénu školy a příležitostně v prostorách muzeí, knihoven, galerií atd..

Vyučující předmět keramika je volitelný předmět, jeho časová dotace je dvě vyučující hodina týdně.

Žáci se učí pracovat s keramickou hlinou a osvojují si pracovní dovednosti a návyky. Žáci jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Žáci se seznamují s lidovými řemesly a kulturou.

5.7.3.1.2. Výchové a vzdělávací strategie ve vyučujícím předmětu Keramika:

Kompetence k učení	- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich tvořivé činnosti - umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat - nabízíme žákům individuální přístup - vytváříme vstřícnou a tvořivou atmosféru pro tvorbu - žáky vedeme k sebehodnocení - podporujeme tvořivost
Kompetence k řešení problémů	- učíme žáky pozitivně přistupovat k problémům - podporujeme netradiční a originální způsoby řešení ve tvořivém vyjadřování, - učíme žáky sebeovládání a trpělivosti - podporujeme samostatnost, logické myšlení, fantazii a kreativitu
Kompetence komunikativní	- oceňujeme originalitu žáka i kolektivu - učíme žáky naslouchat druhým a vnímat tvořivé projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - nabízíme prostor pro komunikaci žáků s učiteli - žáky vedeme ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného společenského prostředí - učíme žáky obhajovat a argumentovat svůj vlastní názor a zároveň vnímat názory jiných

Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince - vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emočního života - učíme žáky objektivně hodnotit svoji práci i práci ostatních - učíme žáky týmové práci, pomáháme si navzájem - žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování - učíme žáky řešit konflikt jednáním
Kompetence občanské	- respektujeme osobnost žáka a jeho práva - budujeme příjemnou a přátelskou atmosféru ve třídě - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci - učíme žáky, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti - netolerujeme projevy rasizmu, xenofobie a nacionalismu - netolerujeme sociálně patologické jevy (šikanu, drogy apod..) - vedeme žáky k ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv ze žáků podat pomocnou ruku - různými formami seznamujeme žáky s druhy lidové tvořivosti a kultury
Kompetence pracovní	.-vedeme žáky k pozitivnímu vztahu manuální práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - učíme žáky používat při jejich tvořivém projevu různé nástroje a techniky - učíme žáky chránit své zdraví - jdeme dětem příkladem, plníme své pracovní povinnosti - učíme žáky dodržovat hygienické a bezpečnostní zásady - při hodinách vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, podporujeme fantazii a kreativitu

5.7.3.2. Vzdělávací obsah předmětu keramika

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák – - Vyrobí výrobek, naglazuje výrobek, zabalí výrobek - Popíše jednoduchý pracovní postup s hlinou - Zkoumá a využívá vlastnosti keramické hlíny - Rozeznává barvy a jejich odstíny - Používá a experimentuje s glazurami - Osvojuje si dovednosti práce s nástroji na keramickou hlinu - Udržuje čistotu a pořádek pracovního místa - Vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, toleruje jejich způsoby vyjádření - Seznamuje se s keramickým kruhem a osvojuje si točení na hrnčířském kruhu - Spolupracuje ve skupině - Rozvíjí manuální zručnost - Rozvíjí jemnou motoriku - Tvoří dle fantazie, vychází z vlastních představ a prožitků - Rozezná druhy keramiky - Používá základní pojmy (keramika, glazura, glazování, hrnčířský kruh..) - Podílí se svojí tvorbou na estetickém vzhledu školy - Využívá možnosti výstav s keramickou tematikou - Navštíví trh s lidovými řemesly	- Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje - Vkus a nevkus, estetické představy - Modelování - Prožitkové vnímání, hry a experimenty s hlinou a glazurami - Různé použití netradičních nástrojů - Hygiena a bezpečnost práce - Popis pracovního postupu, organizace práce - Práce s hlinou a různé keramické techniky - Práce se šablonami - Návštěva výstavy či trhu s lidovými řemesly - Instalace vlastních výrobků na výtvarné výstavě	Čj- popis pracovního postupu, HV- tvoření při hudbě dle svého výběru Člověk a svět práce - práce s materiály a nástroji Přírodopis- zvířata, části lidského těla, rostliny M- geometrie VV- estetické vnímání, barvy a jejich odstíny

5.7.4. ŽIVOT A UMĚNÍ

5.7.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Život a umění* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura*. Poskytuje žákům hlubší vědomosti a dovednosti potřebné pro další studium na středních školách, pro orientaci v praktickém životě i pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy. Cílem předmětu je vést žáka k získání základního přehledu o aktuálním kulturním dění, seznámit ho se základními uměleckými disciplínami a na konkrétních ukázkách rozvíjet specifické citění, tvořivost a vnímavost jedince k uměleckému dílu i sobě samému.

Tento seminář je volitelný předmět pro 6., 7., 8. a 9. ročník. Má časovou dotaci 2 hodiny týdně, tyto hodiny jsou společné pro všechny ročníky (od šestého až po devátý). Vyučování probíhá v jedné třídě. Témata semináře v určitém školním roce prochází napříč všemi ročníky. a rozšiřuje ho, rozvíjí motivaci žáků založenou na širokém využívání osobních zkušeností. Jednotlivá témata se dotýkají průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální a multikulturní výchova.

5.7.4.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka předmětu *Život a umění* probíhá především ve specializované třídě v suterénu školy, dále pak v počítačové učebně, v okolí školy, na exkurzích a v institucích zaměřených svou povahou na vzdělávání a kulturu (knihovny, galerie, muzea, divadla).

Vzdělávací předmět je rozdělen na pět tematických okruhů, Hudba, Divadlo, Literatura, Výtvarné umění a Film. Ve výuce se obsah jednotlivých složek prolíná (jednak mezi sebou, jednak s ostatními společenskovedními předměty).

V tematickém okruhu *Hudba* žáci rozpoznávají základní žánrové rozlišení hudby, lidové písně, hudbu vážnou a populární. Získají přehled o aktuální nabídce koncertních síní, o koncertech a festivalech konaných v regionu i za jeho hranicemi. Na konkrétních situacích nalézají příklady uplatnění hudby v každodenním životě, učí se hudbu vnímat jako svébytný prostředek komunikace.

V dalším tematickém okruhu *Divadlo* se žáci seznamují prostřednictvím široké škály informačních zdrojů se současnou divadelní scénou, rozlišují jednotlivé kategorie divadla, divadlo loutkové a hrané, divadlo pro děti a divadlo pro dospělé. Seznamují se s našimi nejvýznamnějšími divadly a divadelními spolky, se stručnou historií divadelnictví a s aktuální nabídkou vybraných institucí.

V okruhu *Literatura* se žáci zabývají zejména současnou prózou a poezií, především ve vztahu k dalším uměleckým disciplínám. Jedním z důležitých témat semináře je vztah čtenářů ke knihám a výběr četby, dále pak činnost místních knihoven a jejich programová nabídka.

Okruh *Výtvarné umění* nabízí žákům orientaci v základních uměleckých kategoriích, jejich vzájemné vazby a prolínání. Zabývá se přehledem architektury, malířství a sochařství, grafiky, ilustrace a uměleckých řemesel. Žáci se učí chápat a poznat umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech.

V okruhu *Film* se žáci seznamují s nejmladším uměleckým oborem, učí se vnímat spojení výtvarného obrazu, literatury, divadla a hudby.

5.7.4.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Život a umění

Kompetence k učení	- učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence - prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti - umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch - vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních kulturních souvislostech - žáky vedeme k sebehodnocení - vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
Kompetence k řešení problémů	- učíme žáky různé výtvarné techniky a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru - podporujeme netradiční a originální způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování - výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si pak dokázali obhájit - při výuce motivujeme žáky co nejvíce modelovými situacemi z běžného života - vedeme žáky k získávání informací z různých zdrojů
Kompetence komunikativní	- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace - učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností - žáky vedeme ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného společenského prostředí - učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názory jiných
Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince - vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emočního života - prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních - učíme žáky týmové práci a výměně rolí ve skupině - žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování - učíme žáky řešit konflikt jednáním

Kompetence občanské	- učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům ve společnosti a v mnohotvárném světě - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům - učíme žáky, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti - netolerujeme projevy rasizmu, xenofobie a nacionalismu - vedeme žáky k ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv ze žáků podat pomocnou ruku
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky - učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - různými formami seznamujeme žáky s druhy uměleckých profesí - talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání

Ročník: 6. -9

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - dokáže rozpoznat základní žánrové rozlišení hudby - má přehled o aktuálním dění na hudební scéně - zná festivaly konané v regionu i za jeho hranicemi - umí hudbu vnímat jako svébytný prostředek komunikace - dokáže rozpoznat jednotlivé kategorie divadla - má přehled o místní divadelní scéně - zná budovy a divadla v regionu - orientuje se v celostátní kulturní nabídce - aktivně se zabývá prózou i poezií - orientuje se v knižní nabídce - zná místní knihovnu a její programovou nabídku - orientuje se v uměleckých kategoriích, umí vyjádřit svůj vztah k výtvarnému umění jako k prostředku komunikace a vyjadřování - učí se chápat a poznat umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech - vnímá spojení výtvarného obrazu, literatury, divadla a hudby - orientuje se v kulturní nabídce regionu - zná festivaly a přehlídky filmové tvorby	Hudba - lidové písně, vážná hudba, populární hudba, hudba etnických menšin Divadlo - loutkové divadlo, divadlo pro děti a pro dospělé - historie a současnost divadla - divadelní architektura Literatura - próza, poezie - knihovny Výtvarné umění - architektura - malířství - sochařství - grafika - ilustrace - umělecká řemesla Film - kreslený film, loutkový film - film pro děti a mládež, film pro dospělé - filmové festivaly a školy	Český jazyk – literatura Hudební výchova Dějepis Výtvarná výchova <i>Osobnostní a sociální výchova</i> – osobnostní rozvoj <i>Multikulturní výchova</i> – kulturní difference a lidské vztahy <i>Mediální výchova</i> – fungování a vliv médií ve společnosti - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

5.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

5.8.1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.8.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Tělesná výchova je nejdůležitější formou pohybového učení a pohybové kultivace žáků a je zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu ve škole i mimo školu.

Žáci se seznamují s novými pohybovými dovednostmi, učí se využívat různého sportovního náčiní a nářadí, osvojují si správné návyky držení těla, rozvíjí tělesnou zdatnost a výkonnost. Osvojené dovednosti se učí uplatňovat v různém prostředí, zvykají si na rozličné role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.

V rámci Tělesné výchovy poznávají žáci vlastní pohybové možnosti i přednosti, svá zdravotní i pohybová omezení.

Vyučovací úsilí učitele a učební činnost žáků v Tělesné výchově směřují k osvojení pohybových dovedností v souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků. Směřují také k začleňování pohybu do denního režimu, zvládnutí sportovní činnosti ve známém i méně známém prostředí, ke kladnému prožívání osvojené pohybové činnosti a využívání těchto prožitků jako prostředek k překonávání negativních tělesných či duševních stavů a vytváření si trvalého vztahu k pohybovým aktivitám v každodenním životě.

Významné je propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání, jako je hudební výchova, hygiena, úrazová zábrana, dopravní kázeň, atd....

5.8.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Tělesná výchova jako součást komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje k poznání svých tělesných a pohybových možností a k jejich zdokonalování. Zároveň vede k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na organismus, psychiku a zdraví. Dále je hlavním zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo školu.

Dává prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání náčiní a nářadí, k seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení, stejně jako rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti. Při tělesné výchově se uplatňují osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky a promítají se zde rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru zodpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních.

Základem tělesné výchovy je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání od spontánního pohybu k činnosti řízené a výběrové. Vše se děje tak, aby žák byl schopen řadit pohybové činnosti do svého běžného života bez stresu a obav. Tělesná výchova vede žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, k pochopení zdraví ve smyslu rovnováhy psychické a fyzické, poznávání člověka jako biologické jednotky, k preventivní ochraně zdraví a také k poznávání člověka jako biologické jednotky. Obsahem vyučovacího předmětu tělesná výchova je vzdělávání žáků v problematice zdraví, které směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Důsledně se dodržuje individuální přístup k žákovi a uplatňuje se diferenciací žáků, která odpovídá uplatnění žáka ve vyučovacím procesu. Rozvíjejí se žáci nadání, vyrovnává se pohybový deficit žáků se sníženou zdravotní skupinou. Reaguje se na doporučení lékařů a individuální dispozice. Uplatňuje se kooperativní

způsob. Používá se volné skupiny, která souvisí s formou individualizace činnosti a s možností pro každého žáka uplatnit jeho schopnosti, potřeby a zájmy. Při použití této formy se vedle toho uplatňuje i vliv kolektivu. V neposlední řadě je důležitou metodou hra a týmová práce. K dosažení dobrého výsledku napomáhá názorná ukázka.

Časová dotace je 2 hodiny týdně v prvním až devátém ročníku.

Do výuky tělesné výchovy na prvním stupni (v 1. a 2. ročníku) je zařazen plavecký výcvik, který je zajištěn smluvně s plaveckou školou. Do výuky tělesné výchovy na druhém stupni v sedmém ročníku je zařazen 5-7 denní povinný lyžařský výcvik. Součástí výuky jsou 5-7 denní ozdravné pobyty, organizované školou dvakrát ročně dle zájmu žáků v jednotlivých ročnících. Výuka tělesné výchovy na prvním stupni základní školy probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy. Výuka tělesné výchovy na druhém stupni probíhá odděleně v dívčích a chlapeckých skupinách vytvořených spojením žáků a žaček dvou až tří ročníků (dle možností školy). Výuka je organizována v tělocvičně a ve venkovních prostorách TJ Sokol Tábor, které jsou vzdáleny cca 200m od budovy školy, příležitostně dle potřeby probíhá v přírodě v blízkosti vodní nádrže Jordán a v dalších přírodních lokalitách města (atletika, turistika), v plaveckém bazénu v Táboře (viz výše).

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

1. stupeň

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

1.1 význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu

1.2 příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení

1.3 zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

1.4 rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu

1.5 hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity

1.6 bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

2.1 pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost

2.2 základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti

2.3 rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance

2.4 průpravné úpoly - přetahy a přetlaky

2.5 základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem

2.6 základy sportovních her - manipulace s míčem, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů

2.7 turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody

2.8 plavání - (*základní plavecká výuka*) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu

2.9 lyžování, bruslení (*podle podmínek školy*) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

2.10 další pohybové činnosti *(podle podmínek školy a zájmu žáků)*

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

3.1 komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály

3.2 organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí

3.3 zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly

3.4 pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží

3.5 měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy

3.6 zdroje informací o pohybových činnostech

2. STUPENĚ

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

1.1 význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců

1.2 zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením

1.3 prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení

1.4 hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

2.1 pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

2.2 gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí

2.3 estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance

2.4 úpoly – přetahy a přetlaky

2.5 atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky, hod míčkem

2.6 sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

2.7 turistika a pobyt v přírodě - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody

2.8 plavání (podle podmínek školy – základní a zdokonalovací plavecký výcvik)

2.9 lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (další zimní sporty podle podmínek školy)

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- 3.1 komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- 3.2 organizace prostoru a pohybových činností - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování
- 3.3 historie a současnost sportu -významné soutěže a sportovci
- 3.4 pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží
- 3.5 zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech
- 3.7 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

5.8.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova

Kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků
Kompetence k učení	Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty. Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme žáky plánovat,organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti. Vedeme žáky k osvojení si nových pohybových dovedností, ke správnému držení těla a k rozvoji zdatnosti. Uplatňujeme individuální přístup k žákovi. Při hodnocení používáme pozitivní motivaci.
Kompetence k řešení problémů	Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Podporujeme žáky k pozitivnímu prožívání osvojené pohybové činnosti . Na chybách ukazujeme cestu ke správnému řešení problému. Vedeme žáky ke kritickým zamyšlením, k uvážlivým rozhodnutím a ke schopnosti je obhájit.
Kompetence komunikativní	Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky. Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu „fair play.“
Kompetence sociální a personální	Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Vedeme žáky k ocenění kvalit spolužáků.

Kompetence občanská	Vedeme žáky k respektování názorů ostatních. Netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí pomoci. Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí. Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana). Dbáme na formování volných a charakterových rysů žáka.
Kompetence pracovní	Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitní práci pochválíme. Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé prostředí. Učíme žáky dodržovat organizační, hygienické a bezpečnostní zásady při sportovní činnosti či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.

5.8.1.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****1. ročník**

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem - předvede nízký a polovysoký start - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojených cviků	ATLETIKA Základní pojmy - týkající se běhů, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště - základy bezpečnosti při atletických činnostech - zjednodušené startovní povely a signály - vhodné oblečení pro atletické činnosti Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh na 20 až 40 m - motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - odraz z místa - skok do dálky z místa Hod - průpravná cvičení pro hod kriketovým míčkem - hod míčkem z místa GYMNASTIKA Základní pojmy - základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení - vhodné oblečení pro gymnastiku - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a nářadí - gymnastické držení těla	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy Prvouka- prevence úrazů, zásady osobní hygieny

- zvládá základní gymnastické držení těla - zvládá se soustředit na cvičení - uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze - zvládá kotoul vpřed, skoky prosté snožmo z trampolíny - zvládá základy gymnastického odraz - zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele - zvládá základy šplhu s dopomocí učitele Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytimizaci, za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, atd.) uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV	- soustředění na cvičení Akrobacie - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed - kotoul vpřed - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad - kotoul vzad Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolíny - skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny Lavička (kladinka) - chůze s dopomocí Šplh na tyči - průpravná cvičení pro nácvik přirazu obounož - šplh do výšky max.2 metrů s dopomocí RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytimizaci - vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytimizaci - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - rytmitovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem POHYBOVÉ HRY Základní pojmy: - související s osvojovanými hrami a používaným náčiním	
--	---	--

- zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní) - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou (slovem) Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje - zvládá základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní sportovní hry jako je vybíjená - zvládá základy házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti	- základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy - spojené s osvojovanými činnostmi, - náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Vlastní nácvik - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) - základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) - základní sportovní hry-vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) ÚPOLY - přetahy a přetlaky PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ: Zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení. LYŽOVÁNÍ, TURISTIKA, CYKLISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle možností školy a žáků v rámci ozdravných pobytů)	
--	--	--

2. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní pojmy související z během, skokem do dálky a hodem - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky z místa, hodu míčkem z místa a za chůze Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní - zvládá základní gymnastické držení těla	ATLETIKA Základní pojmy - názvy částí atletického hřiště týkajících seběhů ,skoků a hodů, - základy bezpečnosti při atletických činnostech - vhodné oblečení pro atletické činnosti - zjednodušené startovní povely a signály Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh na 30 až 50 m - motivovaný běh v terénu až do 10 min.(běh prokládaný chůzí,dle výkonnosti žáků i souvislý běh) Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - odraz z místa - skok do dálky z místa Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z místa - hod míčkem z chůze GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu - názvy používaného náčiní a nářadí - základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení - vhodné oblečení pro gymnastiku - gymnastické držení těla	OSV-), osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj(komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy HV- rytmus

- zvládá se soustředit na cvičení - uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze - zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo z trampolíny - zvládá základy gymnastického odrazu - zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele - užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytimizaci za pomoci učitele je dodržuje - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) - umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - zvládá některé pohybové hry a je schopen hrát se spolužáky i mimo TV - zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty	- soustředění na cvičení Akrobacie - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed - kotoul vpřed - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad - kotoul vzad Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu - skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny Lavička (kladinka) - chůze s dopomocí (různé obměny) Šplh na tyči - průpravná cvičení pro nácvik přirazu obounož - šplh do výšky maximálně 2 metrů RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - základy bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytimizaci - vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytimizaci - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem - soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her	
--	---	--

(mimo tělocvičné náčiní) - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, pohádkou, svou představou, zkušeností Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních hrách a za pomoci učitele je dodržuje - zvládá základní pojmy používané náčiní, osvojené dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry jako je vybíjená apod. - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti - uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi	- základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a různých podmínkách - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy - spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách Vlastní nácvik - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu, vyvoleno i opačnou rukou) - základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) - základní sportovní hry-vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) ÚPOLY - přetahy a přetlaky PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ PLAVÁNÍ Základní plavecký výcvik (dle možností školy a žáků) LYŽOVÁNÍ, TURISTIKA, CYKLISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle možností školy a žáků v rámci ozdravných pobytů)	
--	--	--

3. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách - zvládá aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodu míčkem z chůze i z rozběhu - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára), vydat pokyny pro start - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	ATLETIKA Základní pojmy - základní disciplíny, části běžecké - dráhy skokanských sektorů, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště - základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné oblečení - startovní povely - základy techniky běhů, skoků a hodů Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start na povel, polovysoký start - rychlý běh do 60 m - vytrvalostní běh v terénu až do 15 minut (dle výkonnosti žáků) - vytrvalý běh na dráze do 600 m Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm z 3 až 4 dvojkroků) Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z chůze (postupné spojení s rozběhem) - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem	OSV- osobnostní rozvoj (<i>seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání, sociální rozvoj morálního rozvoje (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje)</i>) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy

Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmiizaci za pomoci učitele je dodržuje - aktivně se zapojuje do pohybových činností - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to) - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.) - správně provede kotoul vpřed a vzad - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá základy estetického držení těla - zvládá základy estetického pohybu těla a jeho částí - snaží se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb - zvládá základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném	GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení, vhodné oblečení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. (s širším spektrem náčiní) Akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - přeskok 2-4 dílů s odrazem z trampolíny - roznožka přes kozu naššíř odrazem z trampolíny Lavička (kladinka) - chůze bez pomoci (různé obměny chůze) Šplh na tyči - šplh do výšky 4 metrů bez dopomoci RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh, obměny tempa a rytmu - tvořivé vyjádření rytmu pohybem - základní tance založené na taneční chůzi a běhu (klusu) - základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném (seznámení s 2/4 a 3/4 tanečním krokem) - bezpečnost při gymnastických činnostech
---	--

uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit - zvládá minimálně 10 pohybových her - snaží se samostatně vytvářet pohybové hry, hledá varianty známých her - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit - zvládá základní pojmy osvojovaných činností - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) - jedná v duchu fair play za pomoci učitele, dodržuje pravidla soutěží	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - bezpečnost při různých druzích her SPORTOVNÍ HRY: Základní pojmy - základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) související s osvojovanou činností - základní označení a vybavení hřišť - vhodné oblečení a obutí pro sportovní hry Vlastní nácvik - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, strčením) - chytání míče jednoruč a obouruč - vedení míče driblingem - střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, vyvolanou rukou) - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minibasketbal) ÚPOLY - přetahy a přetlaky PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ - zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení atd. LYŽOVÁNÍ, TURISTIKA, CYKLISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle možností školy a žáků v rámci ozdravných pobytů)	
--	---	--

4. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách - zvládá aktivně osvojované pojmy - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start - dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti - zvládá základní pojmy aktivně - reaguje na základní pokyny a gesta učitele	ATLETIKA Základní pojmy - základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanského sektoru, pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště - základní techniky běhů, skoků, hodů - startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) „polovysoký start“ - rychlý běh na 60 m - vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) - vytrvalý běh na dráze 600 m Skok - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm-postupně z 5 až 7 dvojkroků) - skok do dálky s rozběhem-postupně odraz z břevna - základy rozměření rozběhu Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy

- zvládá poskytnout základní dopomoc a záchranu pro cvičení - zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s dopomocí - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - seznámí se s roznožkou a skrčkou přes nářadí odpovídající výšky - zvládá chůzi na lavičce bez dopomoci - zvládá základy šplhu - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - snaží se samostatně o estetické držení těla - zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní - reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) - zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami - zvládá základy tance založené na kroku poskočném,	GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů Akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stoj na rukou s dopomocí Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - skrčka přes kozu (bednu) našíř odrazem z trampolínky (můstku) - roznožka přes kozu našíř odrazem z trampolínky (můstku) Lavička (kladinka) - chůze bez dopomoci s různými obměnami Šplh na tyči - šplh do výšky 4 m RYTMICKÁ A KONDIČNÍGYMNASTIKA Základní pojmy - základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách - změny poloh, obměny tempa rytmu	
---	--	--

přisunném, přeměnném, základy cvičení s náčiním Žák: - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit - zvládá minimálně 10-20 pohybových her a ví jaké je jejich zaměření - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji - uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - zvládá základní pojmy osvojovaných činností - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel - reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje je i v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře - dohodne na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji	- základy tance založené na kroku poskočném, přisunném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 3/4) - základy cvičení s náčiním (šátek, míč, švihadlo) při hudebním doprovodu POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy - osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře „Pravidla zjednodušených sportovních her“ - základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry Vlastní nácvik - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče (driblingem, nohou) - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku - z místa i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle	
--	---	--

	zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal) - udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu ÚPOLY V rámci témat „Pohybové hry“ a Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni. PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ LYŽOVÁNÍ, TURISTIKA, CYKLISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle možností školy a žáků v rámci ozdravných pobytů)	
--	--	--

5. ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby <i>Průřezová témata</i>
Žák: - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele - zvládá aktivně základní osvojované pojmy - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhů, skoků, hodů - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára, bloky) a vydat povely pro start - dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách - zvládá základní techniku skoku do výšky - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - zvládá aktivně základní osvojované pojmy (vše podle možností a zařízení školy, Sokolovny)	ATLETIKA Základní pojmy - základní disciplíny, části běžecké dráhy a skokanských sektorů - pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště - základy techniky běhů, skoků a hodů, startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů Běh - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start - rychlý běh na 60 m - vytrvalý běh na dráze 800 m - vytrvalý běh na dráze 800 m Skok do dálky - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky z rozběhu - postupně odraz z břevna (5 až 7 dvojkroků) - rozměření rozběhu Hod - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z rozběhu - spojení rozběhu s odhodem GYMNASTIKA Základní pojmy - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti,	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace ,psychohygiena, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy Ma- jednotky času, jednotky délky, tabulky

pohybů - zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou (s dopomocí) - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku - zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky - zvládá základy chůze na kladině s obměnami - zvládá základy šplhu - jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám - reaguje na základní pokyny a gesta učitele - uvědomuje si jména základních lidových tanců, dovede pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní - vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady rytmy, melodie atd. - reaguje na hezký pohyb i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu) - dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod - nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví - umí několik lidových tanců, valčíkový a polkový krok	obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd. Akrobacie - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stoj na rukou (s dopomocí) - akrobatické kombinace Přeskok - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - skrčka přes kozu (bednu, koně) našíř odrazem z můstku - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku Kladina 1 m (převážně dívky) - chůze s obměnami Šplh na tyči, na laně - průpravná cvičení pro šplh - šplh na tyči do výše 4 m - šplh na laně do výše RYTMICKÁ A KONDIČNÍ GYMNASTIKA Základní pojmy - názvy základních lidových tanců, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základní taneční krok 2/4 a 3/4 - základy cvičení s náčiním (šátek, švihadlo, míč aj.) při hudebním nebo rytmickém doprovodu, jednoduché sestavy	
--	---	--

uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet - zvládá 10-20 různých pohybových her, a ví jaké je jejich zaměření - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim předcházet - zvládá základní pojmy osvojovaných činností - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele) - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování - zvládá elementární činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel - uvědomuje si základní role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře - projevuje v souladu s činností vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu, vůli pro zlepšení pohybové dovednosti (výkonu) - dokáže se dohodnout na spolupráci (jednoduché taktice) vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - dovede získat základní informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a dokáže tyto aktuální informace předat - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám	POHYBOVÉ HRY Základní pojmy - související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - variace her více druhů - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní SPORTOVNÍ HRY Základní pojmy - související s osvojovanými činnostmi, kladní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) - základní organizace utkání – losování zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry Vlastní nácvik - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče (driblingem, nohou) - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba jednoruč ze země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa) i z pohybu vyvolanou rukou, nohou - udržet míč pod kontrolou mužstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal, miniházená) - základní spolupráce ve hře	
--	--	--

	ÚPOLY V rámci tématu „Pohybové hry“ a „Průpravná, kondiční cvičení“ je možné zařazovat pohybové činnosti z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni. PRŮPRAVNÁ, KONDIČNÍ, KOORDINAČNÍ, KOMPENZAČNÍ, RELAXAČNÍ, VYROVNÁVACÍ, TVOŘIVÁ A JINÁ CVIČENÍ (Zařazují se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách TV, především v návaznosti na jejich svalová oslabení, dlouhodobé sezení) LYŽOVÁNÍ, TURISTIKA, CYKLISTIKA A POBYT V PŘÍRODĚ (dle možností školy a žáků v rámci ozdravných pobytů)	
--	--	--

6. ročník

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: -změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže. -posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...). -sestaví svůj pohybový režim -používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu. -připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost. -sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu. Pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. -provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony. -užívá a rozpozná základní startovní povely. -užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín. -aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti. -zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. -snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného. -rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí. -objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.). -ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře.	ČLOVĚK A SPORT - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení -základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu -zdravý životní styl, odmítání škodlivin ATLETIKA -pojmy olympijské disciplíny -základní pravidla atletických soutěží -základy techniky disciplín -průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, vrh koulí) – dle možností školy -základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY -základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her -úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře -radost ze hry, prožitek, spolupráce -význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností -herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) -základní pravidla sportovních her -specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách -příprava a organizace utkání -úprava různých povrchů hřišť	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy VDO-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV-kritické vnímání mediálních sdělení Fyzika- pohyb tělesa

-provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání. -rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. -určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele. -rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru -používá aktivně osvojované pojmy. -ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích. -provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině. -ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy. -provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem. -ukáže základní aerobní cvičení s hudbou -rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat. -zvládne základní prvky sebeobraného cvičení -zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření bruslí. -předvede první pomoc při úrazu na bruslích. -ukáže jednoduché prvky při jízdě.	-sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal GYMNASTIKA -pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje -záchrana a pomoc -akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina -zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality -rytmická a kondiční gymnastika -různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem -technika a estetika pohybu -rychlostně silová cvičení -protahovací a napínací cvičení (strečink) BRUSLENÍ (Dle možností školy) -osvojení sportu na ledě Ošetření bruslí a bot Způsoby záchrany a přivolání pomoci Jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru	
---	--	--

☐-zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření lyží -předvede první pomoc při úrazu na lyžích -ukáže jednoduché prvky při jízdě. -zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání. -pužívá 1 – 2 plavecké způsoby, startovní skok a obrátku. -předvede první pomoc při záchraně tonoucího.	LYŽOVÁNÍ <i>(Dle možností školy v rámci zimních ozdravných pobytů)</i> -osvojení sportu na horách -ošetření lyží a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přivrátu vyšší lyže PLAVÁNÍ <i>(Dle možností školy)</i> -význam plavání pro zdraví a regeneraci -základní plavecké disciplíny -záchrana tonoucího	
--	---	--

7.ročník

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy, vazby Průřezová témata
Žák: -změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže. -posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...). -sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě. -používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu. -připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost. -sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu. -pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. -rozpozná význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty. -provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony. -užívá a rozpozná základní startovní povely. -užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín. -aplikuje přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti. -zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. -snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného. -rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů,	ČLOVĚK A SPORT -význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu -pojmy osvojovaných činností -základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení □-základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu -zdravý životní styl, odmítání škodlivin ATLETIKA -pojmy olympijské disciplíny -základní pravidla atletických soutěží -základy techniky disciplín □-přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, vrh koulí) – dle možností školy -základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY -základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her -úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře	<i>OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje)</i> <i>ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> <i>MK- lidské vztahy</i> <i>VDO-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> <i>MV-kritické vnímání mediálních sdělení</i>

prostředí. -objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pátkové, atd.). -ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře. -provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání. -rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. -určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele. -rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru -používá aktivně osvojované pojmy. -ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích. -provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině. -ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy. -provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem. -ukáže základní aerobní cvičení s hudbou -rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat. -zvládne základní prvky sebeobraného cvičení -zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání. -používá 1 – 2 plavecké způsoby, startovní skok a obrátku. -předvede první pomoc při záchraně tonoucího.	-radost ze hry, prožitek, spolupráce -význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností -herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) -základní pravidla sportovních her -specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách -příprava a organizace utkání -úprava různých povrchů hřišť -sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal GYMNASTIKA -pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje -záchrana a dopomoc -akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina -zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality -rytmická a kondiční gymnastika -různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem -technika a estetika pohybu -rychlostně silová cvičení -protahovací a napínací cvičení (strečink) PLAVÁNÍ (Dle možností školy) -v-z plavecké disciplíny -záchrana tonoucího	
--	--	--

-zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření bruslí. -předvede první pomoc při úrazu na bruslích. -ukáže jednoduché prvky při jízdě. ☐-zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření lyží -předvede první pomoc při úrazu na lyžích -ukáže jednoduché prvky při jízdě.	BRUSLENÍ <i>(Dle možností školy)</i> -osvojení sportu na ledě -ošetření bruslí a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru LYŽOVÁNÍ <i>(Dle možností školy v rámci zimních ozdravných pobytů)</i> -osvojení sportu na horách -ošetření lyží a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci. ☐Jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přivrátu vyšší lyže	
--	---	--

8. ročník

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
Žák: -změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže. -posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...). -sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě. -používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu. -připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost. -sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu. -pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. -rozpozná význam atletiky jako vhodné přípravy pro jiné sporty. -provede organizaci jednotlivých soutěží, změní a zapíše výkony. -užívá a rozpozná základní startovní povely. -užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín. -aplikuje přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti. -zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. -snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného. -rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů,	ČLOVĚK A SPORT -význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu -pojmy osvojovaných činností -základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení -základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu -zdravý životní styl, odmítání škodlivin ATLETIKA -pojmy olympijské disciplíny -základní pravidla atletických soutěží -základy techniky disciplín -přípravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, vrh koulí) – dle možností školy -základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY -základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her -úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře -radost ze hry, prožitek, spolupráce -význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností -herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.)	OSV- <i>osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje)</i> ENV- <i>lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> MK- <i>lidské vztahy</i> VDO- <i>principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> MV- <i>kritické vnímání mediálních sdělení</i>

prostředí. -objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pátkové, atd.). -ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře. -provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání. -rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. -určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele. -rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru -používá aktivně osvojované pojmy. -zvládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích. -provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině. -ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy. -provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem. -ukáže základní aerobní cvičení s hudbou -rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat. -zvládne základní prvky sebeobraného cvičení -zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání. -používá 1 – 2 plavecké způsoby, startovní skok a obrátku. -předvede první pomoc při záchraně tonoucího.	-základní pravidla sportovních her -specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách -příprava a organizace utkání -úprava různých povrchů hřišť -sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal GYMNASTIKA -pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje -záchrana a pomoc -akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina -zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality -rytmická a kondiční gymnastika -různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem -technika a estetika pohybu -rychlostně silová cvičení -protahovací a napínací cvičení (strečink) - kontrolní činnost PLAVÁNÍ (Dle možností školy) -význam plavání pro zdraví a regeneraci -základní plavecké disciplíny -záchrana tonoucího	
--	--	--

-zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření bruslí. -předvede první pomoc při úrazu na bruslích. -ukáže jednoduché prvky při jízdě. -zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření lyží -předvede první pomoc při úrazu na lyžích -ukáže jednoduché prvky při jízdě.	BRUSLENÍ <i>(Dle možností školy)</i> -osvojení sportu na ledě -ošetření bruslí a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – jízda před a vzad, obraty, zastavení, změna směru LYŽOVÁNÍ <i>(Dle možností školy v rámci zimních ozdravných pobytů)</i> -osvojení sportu na horách -ošetření lyží a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přívratu vyšší lyže	
--	---	--

9. ročník

Ročníkový výstup	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
Žák: -změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže. -posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...). -sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě. -používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu. -připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost. -sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu. -pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. ☐-rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. -provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony. -užívá a rozpozná základní startovní povely. ☐-užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín. -aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti. -dokáže sestavit tabuli rekordů. -zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. -snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného.	ČLOVĚK A SPORT -význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu -pojmy osvojovaných činností -základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení -základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu -zdravý životní styl, odmítání škodlivin ATLETIKA -pojmy olympijské disciplíny -základní pravidla atletických soutěží -základy techniky disciplín -průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod (míčkem, vrh koulí) – dle možností školy -základy evidence výkonů SPORTOVNÍ HRY -základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her -úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře -radost ze hry, prožitek, spolupráce -význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností -herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.)	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygiena, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy VDO-principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV-kritické vnímání mediálních sdělení

-rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí. -objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.). -ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře. -provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání. -rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. -určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele. -rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru -používá aktivně osvojované pojmy. -ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvičích. -provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině. -ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy. -ukáže základní aerobní cvičení s hudbou -rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat. -zvládne základní prvky sebeobraného cvičení -zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání. -používá 1 – 2 plavecké způsoby, startovní skok a obrátku. -předvede první pomoc při záchraně tonoucího.	-základní pravidla sportovních her -specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách -příprava a organizace utkání -úprava různých povrchů hřišť -sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal GYMNASTIKA -pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje -záchrana a pomoc -akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina -zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality -rytmická a kondiční gymnastika -různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem -technika a estetika pohybu -rychlостně silová cvičení -protahovací a napínací cvičení (strečink) PLAVÁNÍ (Dle možností školy) -význam plavání pro zdraví a regeneraci -základní plavecké disciplíny -záchrana tonoucího	
--	---	--

-zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření bruslí. -předvede první pomoc při úrazu na bruslích. -ukáže jednoduché prvky při jízdě. -zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost. -provede ošetření lyží -předvede první pomoc při úrazu na lyžích -ukáže jednoduché prvky při jízdě.	BRUSLENÍ <i>(Dle možností školy)</i> -osvojení sportu na ledě -ošetření bruslí a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru LYŽOVÁNÍ <i>(Dle možností školy)</i> -osvojení sportu na horách -ošetření lyží a bot -způsoby záchrany a přivolání pomoci -jednoduché prvky při jízdě – pluh, základní (kročný) oblouk, oblouk z přívratu vyšší lyží	
--	--	--

5.8.2. SPORTOVNÍ HRY

5.8.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný vyučovací předmět. Sportovní hry vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný předmět Tělesná výchova, který ve své podstatě rozšiřuje. Je určen především žákům pohybově nadaným, kteří již dosáhli určité "sportovní výkonnosti". Pomáhá jim ještě více rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, dodržování vhodného denního režimu, praktické naplňování zásad zdravého životního stylu, regeneraci sil, vhodnou kompenzaci různého zatížení, ochranu zdraví a života při různých sportovních činnostech. Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro čestné a "sportovní" chování a jednání. Při volbě vhodných forem a metod výuky a při volbě konkrétních činností vyučujícím, hrají velkou roli žákův prožitek, pocit úspěchu a pozitivní sebehodnocení, ke kterým výuka vyučovacího předmětu Sportovní hry cíleně směřuje.

5.8.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah volitelného předmětu Sportovní hry navazuje na konkretizované výstupy předmětu Tělesná výchova v jednotlivých tématických blocích konkretizovaného učiva, které rozšiřuje. Výběr rozšiřujícího učiva je ovlivněn prostorovými a materiálními podmínkami školy, možnostmi, potřebami a především zájmem žáků.

Z tohoto důvodu byly zařazeny do konkretizovaného učiva převážně sportovní hry jako florbal, fotbal, volejbal, házená, basketbal a nohejbal. Uvedené konkretizované výstupy a učivo nejsou „dogmaticky“ pevně stanoveny; je plně v pravomoci učitele, na které výstupy a učivo se více zaměří. Volitelný vyučovací předmět Sportovní hry si mohou vybrat pouze žáci 2. stupně.

Výuka sportovních her probíhá koedukovaně ve dvou hodinách týdně pro žáky 6. -9. třídy.

Výuka Sportovní hry je organizována v tělocvičně vzdálené cca 200m od budovy školy a přídatných venkovních prostorách této tělocvičny, dále pak dle možností v přírodních lokalitách (v blízkosti vodní nádrže Jordán, v Holečkových sadech apod.)

5.8.2.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Sportovní hry

KOMPETENCE K UČENÍ	Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty Podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle. Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti. Vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti. Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“. Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají. Podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů. Jdeme příkladem -učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů. Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií. Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. Vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play". Jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	Podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) -volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. Učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy. Jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních zájmy. Pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

KOMPETENCE OBČANSKÉ	Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže). Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci. Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. Při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu). Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí. V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace. Jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku. Jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti. Respektujeme osobnost žáka a jeho práva. Budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole. Chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme. Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodných sportovních či jiných pohybových činností ve známém i v méně známém prostředí. Jdeme příkladem- příkladně si plníme své pracovní povinnosti(nástupy do hodin, příprava na výuku..)

Ročník 6.- 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Vazby a přesahy <i>Průřezová témata</i>
-zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů. -uplatňuje fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného. -ovládá základní pravidla sportovních her a uplatňuje je ve hře. -provádí základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání. -rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře. -určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele. -aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru. -reprezentuje svůj oddíl nebo školu v dané věkové kategorii. Žák: -prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry a pravidla hry -předvede jednoduchou dovednost s holí (přihrávka – bekhendová, forhandová) střelba přitahem, zápěstím, úderem -předvede zpracování míčku holí, nohou, tělem. -za pomoci učitele uplatňuje jednoduché varianty taktiky hry, (rozestavení hráčů při hře a při přesilové hře). -uspořádá turnaj pro skupinu žáků, ve hře využívá dovedností, které si osvojil jako brankář, hráč, rozhodčí, hlavní organizátor turnaje.	SPORTOVNÍ HRY -základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her -úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře. -radost ze hry, požitek, spolupráce -význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností. -základní pravidla sportovních her -specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách -příprava a organizace utkání úprava různých povrchů hřišť. SPORTOVNÍ HRY – FLORBAL -historie florbalu -pravidla florbalu -výstroj a výzbroj pro brankáře a hráče, doved - dovednostní technika při hře -taktika hry -příprava a organizace utkání a turnajů -reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích	OSV- osobnostní rozvoj (seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, rozvoj schopnosti poznávání), sociální rozvoj morální rozvoj (komunikace, mezilidské vztahy, spolupráce a soutěživost, poznávací schopnosti), morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje) ENV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MK- lidské vztahy VDO- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MV- kritické vnímání mediálních sdělení

-prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry. -předvede odbíjecí dovednosti: podání spodem, vrchem, přihrávka, nahrávka, příjem podání, odbití obouruč vrchem a spodem, jednoruč, smeč, blok. -ovládá základní herní systém 6:6 a herní kombinace z něho vyplývající. -předvede dovednosti nahrávače, blokaře, smečáře a hráče, přijímajícího podání. -uspořádá turnaj pro skupinu žáků, ve hře využívá dovedností, které si osvojil, jako hráč, rozhodčí, zapisovatel a hlavní organizátor. -prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry. -předvede dovednosti: zpracování míče nohou, hlavou, přihrávka na dlouhou a krátkou vzdálenost, střelba nohou a hlavou, chytání vysokých míčů, v pádu. -předvede několik herních variant a taktik (osobní obranný systém na vlastní polovině hřiště, forčeking apod.). -uspořádá turnaj pro skupinu žáků, ve hře využívá dovedností, které si osvojil jako hráč, brankář, rozhodčí nebo hlavní organizátor turnaje. Žák: -prokáže znalosti z historie sportu. -v praxi prokáže ovládání pravidel hry a jejího základního principu. -prakticky předvede dovednosti: podání, přihrávka nohou nebo hlavou, smeč, blok. -na konkrétních příkladech objasní obranný systém postavení hráčů v poli.	SPORTOVNÍ HRY-VOLEJBAL -historie volejbalu -pravidla volejbalu -výstroj a výzbroj hráčů -dovednostní technika při hře -taktika hry -příprava a organizace utkání a turnajů -reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích SPORTOVNÍ HRY – FOTBAL -historie fotbalu -pravidla fotbalu -výstroj a výzbroj hráčů -dovednostní technika při hře -taktika hry -příprava a organizace utkání a turnajů -reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích SPORTOVNÍ HRY-NOHEJBAL -historie a současnost nohejbalu -pravidla nohejbalu -dovednostní technika při hře -taktika hry -příprava a organizace utkání a turnajů	
--	---	--

-uspořádá turnaj pro skupinu žáků, využívá dovedností, které si osvojil jako hráč, rozhodčí nebo hlavní organizátor turnaje. -prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry. -předvede dovednosti: dribling, přihrávka jednoruč nebo obouruč, dvojtakt, střelba, trestné hody, uvolnění hráče s míčem nebo bez míče. -v praxi uplatňuje základy herních systém(osobní obranný systém, zóna obrnanný systém, útočný systém založený na rozestavení účastníků bez míče kolem útočníka s míčem). -předvede několik herních kombinací (např. obranná kombinace založena na proklouzávání, útočná kombinace založena na početní převaze útočníků apod.). -uspořádá turnaj pro skupinu žáků, využívá dovedností, které si osvojil jako hráč, rozhodčí nebo hlavní organizátor turnaje. -prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry. -předvede dovednosti a herní činnosti jednotlivce: uvolňování -bez míče, s míčem; přihrávka vrchní jednoruč -z místa, za pohybu, ve výskoku, po uvolnění;střelba vrchní jednoruč -ze země, z naskoku, po uvolnění 2-3 kroky; obsazování, s míčem a bez míče. -předvede postoj brankáře, vyvážení a chytání střel z různých prostorů.	SPORTOVNÍ HRY-BASKETBAL -pravidla basketbalu -výstroj a výzbroj hráčů dovednostní technika při hře -taktika hry -příprava a organizace utkání a turnajů -reprezentace žáků na oblastních, okresních a krajských soutěžích	
-prokáže znalosti z historie sportu. -objasní princip hry. -předvede dovednosti a herní činnosti jednotlivce: uvolňování -bez míče, s míčem; přihrávka vrchní jednoruč -z místa, za pohybu, ve výskoku, po uvolnění;střelba vrchní jednoruč -ze země, z naskoku, po uvolnění 2-3 kroky; obsazování, s míčem a bez míče. -předvede postoj brankáře, vyvážení a chytání střel z různých prostorů.	SPORTOVNÍ HRY -HÁZENÁ -historie házené -pravidla házené -výstroj a výzbroj hráčů -dovednostní technika při hře -taktika hry	

-prakticky předvede za spoluúčasti celého týmu a trenéra útočnou kombinaci založenou na přihrávkách nebo s postupným útokem na jednoho pivota.	-reprezentace žáků na soutěžích	
--	---------------------------------	--

5.8.3. RODINNÁ VÝCHHOVA

5.8.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Cíle, zaměření a vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Rodinná výchova vycházejí ze vzdělávacích oborů *RVP ZV Výchova ke zdraví*, *Výchova k občanství* a *Člověk a svět práce*. Cílem tohoto vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v demokratické společnosti. Přípravuje žáky na řešení některých problémů souvisejících se zakládáním a vedením vlastní domácnosti, seznamuje je se vztahy v rodině i s hospodářským životem.

Vyučovací předmět Rodinná výchova rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, společenství vrstevníků, o člověku i vztazích mezi lidmi, učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího člověka, nacházet vlastní hodnotovou orientaci, podněcuje a motivuje žáky k aktivnímu a uvědomělému rozvoji vlastní osobnosti.

5.8.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Část obsahu vyučovacího předmětu věnovaná vzdělávacímu oboru *Výchova ke zdraví* přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích.

Část věnovaná vzdělávacímu oboru *Výchova k občanství* se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě, a s jejich začleňováním do společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k sebepoznávání, sebepřijetí, k poznávání osobnosti druhých lidí, k pochopení vlastního jednání i chování druhých lidí v kontextu různých životních situací. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky.

Část věnovaná vzdělávacímu oboru *Člověk a svět práce*, konkrétně tematickým okruhům *Provoz a údržba domácnosti* a *Příprava pokrmů*, staví na poznatcích a zkušenostech žáků z vlastních rodin, rozvíjí jejich znalosti, umožňuje rozvoj představ, dovedností, návyků, připravuje je na řešení konkrétních ekonomických, technických a technologických problémů ve své budoucí domácnosti.

Rodinná výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 7. – 9. ročníku. Vyučuje se v rámci vzdělávacích oborů *Výchova ke zdraví*, *Výchova k občanství* v 7.-9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně a v rámci vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* v 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve kmenových třídách.

Předmět je vyučován formou vyučovacích hodin s výraznějším začleněním metod kritického myšlení, kolektivní práce, diskuse, přednášek, krátkodobých projektů atd.

5.8.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu

Kompetence k učení	Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní vzdělávání, za budoucnost. Podporujeme samostatnost a tvořivost. Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat vlastní činnosti. Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, podporujeme používání výpočetní techniky. Ve výuce se zaměřujeme na aktivní dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získávání.
Kompetence k řešení problémů	Učíme žáky nebát se problémů – problém není hrozba, ale výzva. Vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky řešit problémy. Podporujeme různé přijatelné a netradiční způsoby řešení problému. Podporujeme samostatnost, tvořivost, logické myšlení a zároveň týmovou práci. Učíme, jak některým problémovým situacím předcházet.
Kompetence komunikativní	Klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Netolerujeme hrubé, agresivní, vulgární a nezdvořilé projevy žáků, zaměstnanců školy, rodičů. Vedeme žáky k otevřenému vyjadřování svých názorů opřených o logické argumenty. Podporujeme sebekritiku i objektivní kritiku. Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých ročníků. Učíme žáky naslouchat druhým. Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání sebe, své školy, obce, ostatních lidí. Vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavení.
Kompetence sociální a personální	Preferujeme skupinovou výuku, kooperativní vyučování, zařazujeme metody kritického myšlení. Učíme žáky vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní práce. Rozvíjíme schopnost žáků zastávat ve skupině různé role. Motivujeme žáky ke vzájemné pomoci, vytváříme situace, kdy žáci jeden druhého potřebují. Učíme žáky objektivně hodnotit svou práci v týmu, práci ostatních členů i práci celé skupiny, celku. Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi lidmi.

Kompetence občanské	Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole. Vedeme žáky k sebeúctě a úctě k druhým lidem. Netolerujeme projevy rasismu, nacionalismu a xenofobie. Netolerujeme sociálně patologické projevy chování. Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci, agresivní, hrubé a vulgární projevy žáků, zaměstnanců školy i rodičů. Kázeňské přestupky řešíme rychle a individuálně, vždy se snažíme zjistit motiv.
Kompetence pracovní	Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci jako takové. Vedeme žáky k plnění vlastních povinností a závazků. Při výuce vytváříme podnětné pracovní prostředí, podporujeme kreativitu. Motivujeme žáky k vhodné volbě budoucího studia (povolání). Jdeme příkladem v plnění svých povinností, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese i práce druhých.

5.8.3.2. **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu****ROČNÍK: 7.**

Ročníkové výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Žák - sestrojí jednoduchý rodokmen vlastní rodiny - vyjmenuje funkce rodiny a uvede, jak chce tyto funkce ve své budoucí rodině naplňovat - uvede příklady spolupráce a kvalitních vztahů mezi příslušníky různých generací v rodině - uvede příklady generačních konfliktů (z tisku, z okolí), jejich důsledky a možnosti řešení - objasní příbuzenské vztahy v širší rodině (pojmy: prarodiče, strýc, teta, synovec, švagr, tchán, snacha, pravnuk atd.) - vysvětlí pojem: náhradní rodinná výchova nezletilých, vyjmenuje formy, jakými je v ČR realizována - vysvětlí pojem: civilní sňatek, církevní sňatek, plánované rodičovství, monogamie, polygamie - napíše blahopřání k uzavření sňatku - uvede, jaký servis zajišťuje poradna pro rodinu, vyhledá, kde se nachází nejbližší poradna - vyjmenuje základní hygienická pravidla - objasní pojem: biologické hodiny, biorytmus, zdravý životní styl - se spolužáky ve skupině uvede deset změn životního stylu lidí, které jsou vyvolány rozvojem civilizace - vyjmenuje nemoci, proti kterým je v ČR povinné očkování - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k pravidlům zdravého životního stylu - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožujících zdraví, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a pohybové aktivity, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků	Rodina a širší rodinné prostředí: - domov – místo bezpečí a porozumění - vazby v rodině, soužití generací - povinnosti a práva členů rodiny, rozdělení rolí - funkce rodiny, náhradní rodinná péče - manželství a rodičovství - předčasné těhotenství, manželství nezletilých - zanedbávání rodinné výchovy - zákon o rodině Péče o zdraví: - hygiena – osobní hygiena, hygiena ošacení, základy kosmetické péče, ochrana pleti - proměny životního stylu vlivem rozvoje civilizace - pravidelné zdravotní prohlídky - biorytmy a negativní vliv prostředí - duševní hygiena - hluk a naše zdraví Pohybová aktivita a zdraví: - odlišnosti pohybových činností lidí různého věku, pohlaví, výkonnosti - základní fyziologické parametry při zdravotně vhodných pohybových činnostech	Osobnostní a sociální výchova – mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, hodnoty, postoje, praktická etika Multikulturní výchova – lidské vztahy Výtvarná výchova – rodokmen Český jazyk – smysluplné, konkrétní a přesné vyjadřování Environmentální výchova – základní podmínky života, lidské aktivity, vztah člověka a prostředí Tělesná výchova – fyziologické parametry Hudební výchova – hluk, zvuk, tón – citlivé smyslové vnímání

ROČNÍK : 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Žák - ze zadaných hodnot vytvoří svůj „hodnotový žebříček“ - vysvětlí rozdíl mezi pojmy: přítel a známý, přátelství a láska - objasní pojmy: puberta, adolescence - uspořádá lidské potřeby podle Maslowovy hierarchie, uvede příklady - ve skupině sepiše různé důvody, proč člověk potřebuje společnost jiných lidí - napíše alespoň deset událostí, které by mohly pozměnit smysl života člověka - zhodnotí své osobní kvality a vlastnosti - v modelových příkladech prokáže ovládání základních společenských pravidel - objasní pojmy: egoismus, intolerance, antisemitismus, xenofobie, anarchie, terorismus - uvede etapy vývoje jedince a jejich typické znaky - vysvětlí pojmy: sexualita, sex, promiskuita, venerologické choroby, AIDS, virus HIV, plánované rodičovství, sexuální zneužívání, antikoncepce, menstruace, gravidita, interrupce atd. - uvede zásady zodpovědného sexuálního chování ve vztahu ke zdraví, etice, morálce a životním cílům mladých lidí - popíše, jak si představuje svého životního partnera - uvede, jaké důležité vlastnosti a dovednosti by měl mít sám pro budoucí spokojený manželský život - optimálně reaguje na fyziologické změny v dospívání, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi - uvede konkrétní případy nezákonného a manipulativního jednání médií, sekt, extremistických skupin - uvede, jak jednat s neznámými lidmi v různých situacích - vysvětlí pojem šikana	Rozvoj osobnosti - vyrovnání se s problémem, únik do uzavřenosti, toxikomanie, agrese atd. - sebepoznání, sebepřijetí, seberegulace - volba povolání – zájmy, záliby - pravidla společenského chování - situace ohrožující zdravý vývoj osobnosti, pomoc nemocným a zdravotně handicapovaným lidem Sexuální výchova - proměny člověka v období dospívání - rozhodování na celý život – volba partnera - umělé přerušování těhotenství - sexuální zneužívání a způsob ochrany - sexualita a zákon – sexuální obtěžování, znásilnění, ohrožení mravního vývoje mládeže, věková hranice trestní odpovědnosti - nemoci přenosné pohlavním stykem Osobní bezpečí - chování na diskotékách - poskytování první pomoci při úrazu a jiných příhodách ohrožujících lidský život - způsoby chování v krizových situacích - dětská krizová centra	Osobnostní a sociální výchova – poznávací schopnosti, mezilidské vztahy, komunikace, spolupráce, psychohygiena, sebepoznávání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát Český jazyk – komunikační výchova a sloh – řečové a vyjadřovací dovednosti, vypravování Občanská výchova – hodnotová orientace Dějepis – historické zkušenosti s antisemitismem, terorismem, anarchií... Přírodopis – lidské tělo

ROČNÍK: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Žák - vysvětlí pojmy: tvrdé drogy, měkké drogy - objasní, v čem spočívá nebezpečí drog - v tisku (literatuře, filmu) vyhledá příběhy lidí, kteří ztratili smysl života – se spolužáky se pokusí vysvětlit, kde se stala chyba - ve skupině sestaví soupis důvodů pro a proti kouření, kladné a záporné účinky alkoholu na člověka - vysvětlí pojem: zdravý životní styl - sestaví podle zásad zdravé výživy jídelníček pro svou rodinu - vytvoří reklamu na výrobek zdravé výživy nebo na výživově hodnotnou potravinu - ve skupině připraví jednoduché jídlo - sestrojí plán bytu, ve kterém by si přál bydlet, se soupisem zařízení, kterým by jej vybavil – určí cenu tohoto zařízení - rozlišuje různé druhy majetku a různé druhy vlastnictví - rozlišuje hmotné a duševní vlastnictví - sestaví modelový rozpočet své budoucí rodiny - uvede příklade, jak lze zvýšit měsíční příjem a snížit výdej rozpočtu rodiny - na internetu vyhledá a spočítá modelové příklady spoření a půjček - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí - objasní význam a činnosti úřadu práce - napíše krátkou úvahu o tom, proč je správný výběr povolání důležitý - sestaví tabulku, ve které uvede vždy tři povolání, které by: vykonával nejraději, rád vykonával, mohl vykonávat, nerad vykonával, určitě nemohl vykonávat, na které by určitě nestačil (proč) - vysvětlí pojmy: životní minimum, životní úroveň, relativní mzda, inflace, sociální politika, sociální síť - vypočítá životní minimum své vlastní rodiny	Prevence zneužívání návykových látek - mechanismy vzniku závislostí a možnosti léčení - návykové látky a reklama - hazardní hry a jejich psychosociální následky - způsoby pomoci při otravě alkoholem Zdravá výživa - technologie zpracování jednotlivých druhů potravin ve vztahu ke zdravé výživě - cizorodé látky v potravinách - výběr, nákup a uskladnění potravin - reklama versus výživová doporučení odborníků - výroba jednoduchých pokrmů Provoz a údržba domácnosti - potřeba a právo na vlastní soukromí, potřeby rodiny - ekonomické a právní otázky života rodiny - dáme si do bytu – projekt vlastního bydlení	Osobnostní a sociální výchova – hodnoty, postoje, praktická etika - seberegulace a sebeorganizace - psychohygienu - kreativita Výchova demokratického občana – občan, občanská společnost a stát, Environmentální výchova – základní podmínky života, vztah člověka a prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vliv médií ve společnosti Český jazyk – komunikační výchova Matematika – výpočet rozpočtu Výtvarná výchova – plán bytu a zařízení, vytvoření reklamy Přírodopis – lidské tělo Chemie – složení drog

5.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.9.1. PRACOVNÍ VÝCHOVA

5.9.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní výchova vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

5.9.1.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Výuka předmětu Pracovní výchova probíhá převážně ve specializované učebně v suterénu školy, v nejbližším okolí školy a formou exkursí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích.

Vyučovací předmět Pracovní výchova je povinný předmět, jeho časová dotace je jedna vyučovací hodina v 1., 2. a 3. ročníku, dvě hodiny ve 4. ročníku.

Předmět Pracovní výchova je rozdělen na 1. stupni na čtyři tématické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů*. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Pracovní výchova žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně mohou být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

5.9.1.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie ve vyučovacím předmětu Pracovní výchova

Kompetence k učení	- prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich pracovní činnosti - umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch - vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro práci - žáky vedeme k sebehodnocení - vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
Kompetence k řešení problémů	- učíme žáky různé techniky a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru - podporujeme netradiční a originální způsoby řešení - výuku vedeme tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si pak dokázali obhájit - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení - vedeme žáky k získávání informací z různých zdrojů
Kompetence komunikativní	- žáky vedeme ke zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného společenského prostředí - učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názory jiných - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu a řádu odborných učeben
Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních - učíme žáky týmové práci a výměně rolí ve skupině - žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování - učíme žáky řešit konflikt jednání
Kompetence občanské	- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům - učíme žáky, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti - netolerujeme projevy rasizmu, xenofobie a nacionalismu - vedeme žáky k ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - v hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv ze žáků podat pomocnou ruku

Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - učíme žáky používat při jejich práci různé vhodné materiály, nástroje a techniky - učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi - žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání
----------------------------	---

5.9.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**Ročník: 1.**

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu - ověří vlastnosti materiálu v praxi - zhotoví jednoduché výrobky podle předlohy a jednoduchého návodu - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet - popíše jednoduchý pracovní postup - napodobí průběh předváděné práce - udržuje čistotu a pořádek , prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa - plní povinnosti služby - dovede ošetřit drobné poranění	<u>Práce s drobným materiálem</u> - práce s materiály – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - jednoduché pracovní postupy - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje - popis pracovního postupu - organizace práce - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při úrazu	Čj – sloh, popis pracovního postupu
- sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze - bezpečně zachází s díly stavebnice - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období	<u>Konstrukční činnosti</u> - práce s návodem, předlohou, náčrtem - stavebnice, montáž a demontáž - lidové zvyky, tradice a řemesla	
- provede jednoduché pěstitelské práce - předvede péči o pokojové květiny - pojmenuje vybrané pokojové květiny	<u>Pěstitelské práce</u> - biologie rostlin	Prvouka - rostliny
- připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování	<u>Příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování	

Ročník: 2.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu - ověří vlastnosti materiálu v praxi - zhotoví jednoduché výrobky podle předlohy a jednoduchého návodu - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet - popíše jednoduchý pracovní postup - napodobí průběh předváděné práce - dovede organizovat práci ve skupině - udržuje čistotu a pořádek, prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa - dovede ošetřit drobné poranění	<u>Práce s drobným materiálem</u> - práce s materiály – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - jednoduché pracovní postupy - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje - popis pracovního postupu - organizace práce - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při úrazu	Čj – sloh, popis pracovního postupu
- sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze - bezpečně zachází s díly stavebnice - při práci materiálem dbá na osobní čistotu - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období	<u>Konstrukční činnosti</u> - práce s návodem, předlohou, náčrtem - stavebnice, montáž a demontáž - lidové zvyky, tradice a řemesla	
- provede jednoduché pěstitelské práce - předvede péči o pokojové květiny - rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny	<u>Pěstitelské práce</u> - biologie rostlin	Prvouka - rostliny
- připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování	<u>Příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování	

Ročník: 3.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, <i>průřezová témata</i>
Žák: - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu - ověří vlastnosti materiálu v praxi - zhotoví jednoduché výrobky podle předlohy a jednoduchého návodu - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet - popíše jednoduchý pracovní postup - se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli - napodobí průběh předváděné práce - dovede organizovat práci ve skupině - udržuje čistotu a pořádek, prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa - dovede ošetřit drobné poranění	<u>Práce s drobným materiálem</u> - práce s materiály – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - jednoduché pracovní postupy - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje - popis pracovního postupu - organizace práce - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při úrazu	Čj– sloh, popis pracovního postupu
- sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze - bezpečně zachází s díly stavebnice - při práci materiálem dbá na osobní čistotu - dodržuje body organizačního řádu - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období	<u>Konstrukční činnosti</u> - práce s návodem, předlohou, náčrtem - stavebnice, montáž a demontáž - lidové zvyky, tradice a řemesla	
- provede jednoduché pěstitelské práce - předvede péči o pokojové květiny - rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny	<u>Pěstitelské práce</u> - biologie rostlin	Prvouka - rostliny
- připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování	<u>Příprava pokrmů</u> - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování	

Ročník: 4.

Ročníkové výstupy:	Učivo:	Přesahy a vazby, průřezová témata
Žák: - předvede správné praktické činnosti s daným materiálem - rozliší různé materiály, uvede jejich vlastnosti - předvede základní dovednosti práce s technickými materiály - bezpečně využívá vlastnost různých materiálů při složitějších pracovních činnostech - používá složitější pracovní nářadí a pomůcky - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu - ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění	<u>Práce s drobným materiálem</u> - práce s materiály – přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - jednoduché pracovní postupy - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje - organizace práce - hygiena a bezpečnost práce - první pomoc při úrazu	Čj– sloh, popis pracovního postupu
- samostatně podle vlastní představy vypracuje jednoduchý plánek výrobku - ke zhotovení volí vhodné materiály, nářadí a pomůcky - vzniklé problémy vhodným způsobem řeší - dodržuje pracovní postup - při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost - při práci materiálem dbá na osobní čistotu - dodržuje body organizačního řádu - důsledně dodržuje pracovní řád zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami - dodržuje bezpečnost a hygienu práce - udržuje pořádek na pracovišti - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období - napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo	<u>Konstrukční činnosti</u> - práce s návodem, předlohou, náčrtem - technické náčrty a výkresy - bezpečnostní předpisy - lidové zvyky, tradice a řemesla	

- vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře - uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny - provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny - rozliší jednoduché pěstitelské nářadí - při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy	<u>Pěstitelské práce</u> - biologie rostlin	Přírodopis – biologie rostlin
- orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	<u>Příprava pokrmů</u> - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni, historie a význam	

5.9.2. PRACOVNÍ ORIENTACE

5.9.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Pracovní orientace je součástí vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Pomáhá žákovi v chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení. Žák by se měl naučit orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

5.9.2.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Tématický okruh Profesní orientace je určen pro žáky 8. a 9. tříd. Časová dotace je jedna hodina týdně. Předmět má pomoci žákům lépe se orientovat na trhu práce a pomoci jim s výběrem jejich profesního zaměření. V rámci předmětu by se žáci měli seznámit s různými druhy profesí pomocí projektů, exkurzí na různých pracovištích a návštěvou Úřadu práce. Získané informace pomohou žákům v odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

5.9.2.1.2. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací postupy, které v tomto předmětu vedou k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	Učíme žáky používat získané dovednosti v praktických činnostech. Učíme žáky sebekontroly. Učíme žáky vyhledávat a třídit informace.
Kompetence k řešení problémů	Umožňujeme žákům vybírat a využívat různé postupy při řešení problémů. Podporujeme týmovou práci ve skupinách při řešení problémů. Dáváme prostor pro ověřování správnosti řešení problémů a zhodnocení výsledků.
Kompetence komunikativní	Dbáme na kultivované písemné i ústní vyjadřování žáka, používání správných termínů, znaků a symbolů. Rozvíjíme u žáků logické a srozumitelné vyjadřování. Vedeme žáky k vyjádření svého názoru a k logické argumentaci. Učíme žáky diskutovat o problému. Podporujeme diskusi při řešení problému nebo problémové situace.
Kompetence sociální a personální	Vytváříme skupiny a týmy, ve kterých žáci pracují. Používáme kooperativní vyučování. Rozvíjíme schopnosti žáků přijímat a plnit různé role. Učíme žáky hodnotit práci skupiny.
Kompetence občanské	Motivujeme žáky plnit si své povinnosti a odevzdávat vykonanou práci v co nejvyšší kvalitě. Podporujeme u žáků potřebu pomoci druhým. Učíme žáky ohleduplnosti, vážit si práce druhých. Učíme žáky obhájit si svá práva.
Kompetence pracovní	Rozvíjíme u žáků přesnost, vytrvalost, sebekontrolu při řešení problémů. Motivujeme žáky k plnění úkolů. Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Dbáme na dodržování pravidel.

Ročník: 8.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
Orientuje se v pracovních činnostech a profesích. Najde pozitiva, negativa dané profese. Diskutuje o své budoucnosti. Posuzuje své možnosti při volbě vhodného povolání. Seznámí se z bezpečnostními a hygienickými pravidly. Dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci. Poskytne první pomoc při úrazu. Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti. Orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	- pracovní profese - charakter a druhy pracovních činností - požadavky profesí: kvalifikace, zdravotní stav, osobnost - sebepoznávání, sebehodnocení, cíle, zájmy - bezpečnost při práci - hygienická pravidla - údržba a úklid domácnosti - návody k obsluze, návody k přípravě - první pomoc	Občanská výchova – sebepoznání, sebevýchova Rodinná výchova - domácnost Přírodopis – první pomoc Zeměpis – zaměstnanost v regionu, v ČR projekty, návštěvy, exkurze

Ročník: 9.

Ročníkové výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, <i>průřezová témata</i>
Orientuje se na trhu práce. Dokáže vyhledat potřebné údaje. Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví. Objektivně hodnotí své možnosti při profesní přípravě a uplatnění na trhu práce. Využije profesní informace a poradenské služby k výběru vhodného vzdělávání. V modelových situacích prokáže schopnost prezentovat svou osobu při vstupu na trh práce (písemně i ústně).	-Zákoník práce, aktuální zákony - práce s internetem - Úřad práce - příjmy a výdaje, platby, úspory, ekonomika domácnosti - bezhotovostní a hotovostní platební styk - vlivy na volbu profesní orientace - informační základna pro volbu povolání, využívání poradenských služeb - náplň učebních a studijních oborů, informace o přijímacím řízení - psaní životopisů (strukturovaný životopis) - prezentace své osoby (znalostí a dovedností) při konkurzech - rozhovor s nadřízeným (komunikace) - podnikání: nejčastější formy podnikání, druhy a struktura organizací, drobné a soukromé podnikání - nabídka a poptávka pracovních míst	Občanská výchova Rodinná výchova projekty, návštěvy, exkurze

5.9.3. DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

5.9.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Digitální technologie je součástí vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Je zaměřen k rozvíjení dovedností souvisejících s využíváním techniky v rozmanitých oblastech běžného života. Digitální technologie se staly významnou součástí lidské kultury a jejich využívání významně ovlivňuje pracovní činnost člověka i kvalitu jeho života a jejich znalost je nezbytná pro uplatnění člověka v dalším životě i ve společnosti..

5.9.3.1.1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět pomáhá žákovi orientovat se v nových trendech využívání digitální technologie, umožňuje mu osvojit si pravidla bezpečného zacházení s elektronikou a dává mu poznat všechny aspekty usnadnění lidského života v souvislosti s využíváním digitálních technologií. Vede také k získání sebedůvěry v ovládání techniky a jejímu pozitivnímu přijímání. Technika jako součást kultury je úzce spojena s pracovní činností člověka proto i zvládnutí jejího ovládání je příležitostí k seberealizaci a rozvíjení podnikatelského myšlení.

Předmět je vyučován v 8. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Místem výuky je převážně odborná učebna v budově školy.

5.9.3.1.2. Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Název klíčové kompetence	Obecný způsob, jak klíčovou kompetenci učitel rozvíjí
Kompetence k učení	Vede žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií Učí žáky k práci s chybou
Kompetence k řešení problémů	Učí žáky nebát se problémů; prakticky je vede k používání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám a ne my jí“. Vytvářením praktických problémových úloh a situací učí žáky prakticky problémy řešit. Podporuje netradiční (originální) způsoby řešení problémů. Podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení. Jde příkladem, s rozumem a s nadhledem řeší různé problémové situace.
Kompetence komunikativní	Vede k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Klade důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. Učí žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, , web, ppt. prezentace apod.).
Kompetence osobnostní a personální	Vede žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k využívání digitálních technologií Minimalizuje používání frontální metody výuky a podporuje vzájemnou spolupráci žáků. Učí žáky kriticky hodnotit práci svoji práci.. Podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učí výhodám využívání digitálních technologií. Důsledně vyžaduje dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvořivé práci.
Kompetence občanské	Netoleruje záliby žáků v užívání digitálních technologií, které mohou vést k sociálně patologickým jevům. Na konkrétních modelových příkladech demonstuje pozitivní a negativní projevy chování lidí v souvislosti s využíváním digitálních technologií. Monitoruje chování žáků, včas přijímá účinná opatření. Rozumně a zodpovědně využívá informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. V hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňuje prvky pozitivní motivace. Je vždy připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
Kompetence pracovní	Vede žáky využíváním znalostí digitálních technologií, ke zvýšení efektivnosti jejich učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce. Vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. Učí žáky provádět základní údržbu zařízení, vede je k šetrné práci s digitální technikou. Ve své učitelské profesi v maximální míře využívá možnosti, které nám poskytují dostupné informační a komunikační technologie.

5.9.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Digitální technologie**Ročník: 8.**

Ročníkové výstupy (co žák umí)	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
- ovládá základní funkce digitální techniky - rozpozná a odstraní základní problémy při provozu digitální techniky - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - využívá na uživatelské úrovni mobilní technologie - ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dodržuje bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou - poskytne první pomoc při úrazu v souvislosti s užíváním digitálních technologií	Počítač a jeho periferní zařízení PDA DVD a video přehrávače WIFI Mobilní telefony a operátoři	
- využívá jednotlivých motivových programů při fotografování - využívá znalosti o expozici a cloně při kreativní fotografii - aplikuje znalosti o správné kompozici obrazu - upravuje výsledné fotografie do cílové podoby - provádí archivaci fotografií - využívá různé prohlížeče	Digitální fotografie Zoner PhotoStudio	
- používá základní funkce videokamery - upravuje video (stříh, úprava a vkládání zvuku) - využívá vhodný software k spouštění videa	Video Pinnacle studio	
- využívá přístroje GPS v navigaci - nahraje orientační body popřípadě mapový software do navigačního přístroje	Navigační technologie	

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

6.1. PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou pedagog ve škole vykonává průběžně při výuce po celý školní rok. Toto hodnocení patří mezi vnitřní (interní) evaluaci. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu - prostřednictvím ní získává informace o tom, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Pro efektivní proces učení je žádoucí, aby zpětná vazba byla co nejčastější, a aby se do procesu hodnocení zapojili i žáci (sebehodnocením).

Účelem vzdělávání žáků na základní škole je vybavit žáka klíčovými kompetencemi. Základní otázkou při hodnocení žáka je: „**Do jaké míry je žák po ukončení základního vzdělání těmito klíčovými kompetencemi vybaven?**“ Pravdivá odpověď na tuto klíčovou evaluační otázku je tím nejsložitějším v hodnocení úspěšnosti nejenom žáka, ale i školy, celého ŠVP a práce učitelů. Nelze zřejmě najít jednoduchý mechanismus na přímou odpověď. Teprve další život žáka něco ukáže...

6.1.1. ZPŮSOBY HODNOCENÍ

Hodnocení žáků se vztahuje k dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech, respektive vyučovacích předmětech, a současně s tím i k utváření klíčových kompetencí.

Jednou z podmínek efektivního učení je zpětná vazba, která poskytuje žákovi informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost, nikoliv hodnocení osoby) - přednost dáváme pozitivnímu myšlení.

Orbis-Pictus navazuje na svou letitou tradici: **v 1., 2. a 3. ročníku jsou žáci hodnoceni slovně** formou dopisu od svých třídních učitelek. Tento způsob hodnocení na rozdíl od klasifikace známkami umožňuje podat dítěti zpětnou vazbu o dosažení osobních pokroků při osvojování konkrétních dovedností, vědomostí a návyků bez srovnávání s ostatními žáky. Častým nástrojem pro dokumentování žákova pokroku bývá žakovské portfolio v různých podobách. Vhodným způsobem dostává žák také informaci o tom, jak může dosáhnout lepších výsledků v problémových oblastech. Učitelka hodnotí osobní pokrok žáka, porovnává jeho aktuální výkon s předchozími výsledky práce. Toto hodnocení je vždy adresné a osobně se obrací k žákovi.

Od 4. ročníku (až do konce školní docházky v základní škole) se přechází na klasifikaci známkami. Ta se drží těchto základních pravidel:

- známka z vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování
- klasifikuje se jen probrané a procvičené učivo
- učitel hodnotí vyváženě a promítá do klasifikace: vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace, tvořivost žáka
- při klasifikaci používá učitel pět klasifikačních stupňů
- písemné práce žáků jsou zakládány po dobu jednoho školního roku
- všechny písemné práce jsou včas oznámeny
- tradiční ústní zkoušení je postupně nahrazováno efektivnějšími způsoby zjišťování vědomostí a dovedností žáků
- učitel pracuje s chybou – udělat chybu znamená mít příležitost se to naučit lépe (žáci mají právo dělat chyby).

U žáků se specifickými vývojovými poruchami učení mají rodiče možnost volby **kombinovaného hodnocení** (od 4. do 9. ročníku). Hodnotí se klasifikačními stupni a problémové předměty slovně. I zde je základem povzbuzení, ocenění a pozitivní motivace. Na základě doporučení školského poradenského zařízení rodiče musí o tento způsob hodnocení požádat ředitele školy.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo na žádost zákonného zástupce žáka.

Na konci 1. pololetí posledního roku povinné školní docházky (nebo na konci 1. pololetí v 5. či 7. ročníku při podání přihlášky na střední školu) vydává škola žákovi **výstupní hodnocení**. Jeho hlavním obsahem je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání, o možnostech žáka a jeho nadání, o předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka, o chování žáka v průběhu povinné školní docházky a o dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

6.1.2. KRITÉRIA HODNOCENÍ

Hodnocení žáků vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Pravidla pro hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků jsou součástí **školního řádu**, jehož nedílnou součástí je **klasifikační řád**. Hodnocení žáků musí být:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné.

Pravidla hodnocení žáků obsahují zejména:

- a) zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou
- b) zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků
- c) stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, vč. předem stanovených kritérií
- d) zásady pro používání slovního hodnocení
- e) zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace
- f) způsob získávání podkladů pro hodnocení
- g) podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách
- h) způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

6.2. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluaci chápeme jako průběžnou diskusi o tom, co se ve škole děje, o problémech, které je potřeba řešit, i o způsobech jejich nápravy. Jedná se o vnitřní (interní) evaluaci, kdy zjišťujeme, jak dobře škola funguje.

6.2.1. OBLASTI AUTOEVALUACE

Jsou to takové okruhy školní práce, které jsou pro školu důležité, a na základě kterých se bude práce školy hodnotit. V případě Orbis-Pictus se jedná o tyto oblasti:

- zjišťování souladu vytvořeného ŠVP a skutečně realizovaného ŠVP
- respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků
- spolupráce školy s rodiči žáků
- spolupráce školy s Městským úřadem Tábor a se zřizovatelem školy (Římskokatolickou farností Tábor)
- kvalita výuky
- klima školy
- hodnocení žáků (včetně sebehodnocení)
- hodnocení výsledků vzdělávání pomocí testování (SCIO, CERMAT, SCIO – Mapa školy)
- kvalita soustavného dalšího vzdělávání učitelů
- kvalita řízení školy
- kvalita materiálních, technických, ekonomických a hygienických podmínek školy.

Vždy po dvou letech si škola vybere dvě prioritní oblasti, na hodnocení kterých se v tomto období zaměří. Tyto oblasti odsouhlasí pedagogická rada, se kterou bude projednána také zpráva o Vlastním hodnocení školy.

6.2.2. CÍLE A KRITÉRIA AUTOEVALUACE

Jsou to měřítka a hlediska, podle kterých bude práce školy vyhodnocována. Zjišťuje se, jak se práce v daných oblastech daří. **Cíle** autoevaluace si škola stanovuje vzhledem k vybraným oblastem, hledá odpovědi na související otázky. Zjištěné informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění výuky, ke zkvalitnění ŠVP, k utváření klíčových kompetencí žáků. **Kritéria** jsou pak indikátory kvality školy. Jsou to dílčí otázky vycházející z vymezení autoevaluačních oblastí.

6.2.3. NÁSTROJE AUTOEVALUACE

Konkrétně bude škola Orbis-Pictus používat pro autoevaluaci tyto nástroje:

- a) řízené rozhovory s pedagogy školy
- b) moderované skupinové diskuse s pedagogy školy
- c) dotazníky (pro pedagogy, žáky, rodiče) - vlastní či zpracované specializovanými agenturami
- d) žákovská portfolia (hlavně na 1. stupni, na 2. stupni u předmětů výchovného zaměření)
- e) hospitace pedagogů (plánované, namátkové, zvací)
- f) setkávání pedagogů 1. stupně (předávání nápadů a zkušeností)
- g) hodnotící zprávy ČŠI

6.2.4. ČASOVÉ ROZVRŽENÍ AUTOEVALUAČNÍCH ČINNOSTÍ

Autoevaluace ve škole Orbis-Pictus bude probíhat v časovém rozvržení takto:

- 1. etapa** přípravné práce a tvorba ŠVP ve školních letech 2005/06, 2006/07 (**končí 31. 8. 2007**)
- 2. etapa** průběžné sledování práce podle vytvořeného ŠVP, jeho ověřování v 1. a 6. ročníku, 1. i 2. ročníku a 6. i 7. ročníku (**končí 31. 8. 2009**)
- 3. etapa** hodnocení výsledků používání ŠVP na konci 1. období (na konci 3. ročníku), na konci 2. období (na konci 5. nebo 9. ročníku) - **v průběhu 3-5 let**
- 4. etapa** celkové přehodnocení ŠVP po proběhnutí cyklu (**minimálně 5 let**)

7. ŠKOLNÍ DRUŽINA

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky :

Vedoucí vychovatelka	Pavla Tichá
Vychovatelka	Iveta Vágnerová

Provoz školní družiny: 6,30 – 8,00

11,30 – 16,00

7.1. CHARAKTERISTIKA

Hlavním posláním ŠD je smysluplné vyplnění volného času, zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Školní družina není pokračováním školního vyučování. Důležitým prostředkem činnosti je hra, která přináší kladný zážitek, je svobodným jednáním, můžeme ji opakovat, přináší žákům dobrodružství. ŠD je určena žákům prvního stupně. Je rozdělena na dvě oddělení.

Školní družina zajišťuje dozory na obědě, ranní a odpolední činnost dětí, která se skládá z odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti, zaměřené na potřeby a zájmy dětí.

Tyto aktivity probíhají v hodinách, kdy děti nenavštěvují žádný zájmový kroužek.

Děti mohou relaxovat při poslechu pohádek, při stolních a zábavných hrách.

Pohyb na čerstvém vzduchu je zajištěn pobytem na nově zrekonstruované školní zahradě a pravidelnými vycházkami do přírody.

Každý den probíhá řízená zájmová činnost formou zábavných her, pohybových her, různých soutěží a rukodělných činností. Děti si mohou zvolit podle zájmu, které činnosti se zúčastní.

Při rekreační činnosti mohou děti využívat školní počítače, různé didaktické hry a stavebnice. Nejoblíbenější jsou však dřevěné kostky různých tvarů a velikostí, ze kterých vyrůstají pod rukama dětí nádherné stavby hradů, měst či tvrzí.

Během školního roku pořádá školní družina sobotní vycházky do přírody pro děti i rodiče, v době hlavních prázdnin mají děti možnost zúčastnit se letního týdenního tábora.

Vyzvedávání a samostatné odchody dětí ze školní družiny

Děti odcházejí ze školní družiny na základě vyplněné přihlášky do družiny. Součástí přihlášky je i na zadní straně vyplněná tabulka odchodů dětí. Žádáme rodiče, aby dodržovali časy vyzvedávání a samostatných odchodů dětí a případné změny potvrdili vždy písemně. Řád školy neumožňuje telefonické vyzvedávání dětí. Toto lze umožnit jen výjimečně ze závažných nečekaných důvodů. Přesto je nutné ihned druhý den tuto záležitost potvrdit písemně a doručit paní vychovatelce.

Doporučená doba pro vyzvedávání dětí

12,30	příchod z oběda , odpočinková činnost
13,30	příchod z oběda, začátek řízené činnosti
14,30	ukončení řízené činnosti, začátek zájmových kroužků, rekreační činnosti
16,00	ukončení provozu školní družiny

Z provozních důvodů žádáme rodiče aby dodržovali stanovenou dobu pro vyzvedávání dětí. V době řízené a rekreační činnosti se žáci nemusí vždy zdržovat v budově školy nebo na školní zahradě. Informace o pobytu dětí najdete na nástěnce ŠD.

Konkrétní cíle vzdělávání:

Rozvoj dítěte, jeho učení a poznání.

Osvojování základních hodnot na nichž je založena naše společnost.

Vést žáky ke vzájemné toleranci a spolupráci.

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti.

Vést žáky k samostatnosti a odpovědnosti za své chování.

Vychovávat žáky ke smysluplnému vyplnění jejich volného času.

Vybavovat žáky dostatkem námětů pro jeho vyplnění.

Posilovat klíčové kompetence a tyto vědomosti uplatnit v praxi.

Formy vzdělávání

Pravidelná zájmová činnost – je organizována zejména ve stálých zájmových kroužcích, je jejich pravidelnou činností.

Příležitostná zájmová činnost – jednorázové nebo cyklické akce, akce kterých se zúčastní děti i rodiče, rekreační činnosti – aktivní odpočinek s prvky pohybovými, sportovními, turistickými či rukodělnými.

Spontánní aktivity – volné užívání zařízení školní družiny, hřiště, počítačové třídy, tělocvičny, odpočinkové činnosti, které mají odstranit únavu.

Přehled výchovně vzdělávací práce pro školní družinu v Církevní základní škole Orbis - Pictus

PODZIM :

Škola :

Seznamujeme se s novými spolužáky a s naší školou.

Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké, co bychom rádi změnili.

Projektujeme ideální školu.

Zdobíme školní družinu.

Vymýšlíme a kreslíme logo školní družiny.

Náš domov :

Vyprávíme o naší rodině.

Kreslíme a malujeme naši rodinu.

Kreslíme a malujeme náš dům

Příroda :

Na vycházkách pozorujeme přírodu, kreslíme určitý strom, květiny, krajinu

Využíváme listy a plody stromů pro rukodělné činnosti, koláže, ozdoby, figurky

Upevňujeme pravidla chování v přírodě.

Vyrábíme lesní strašidla

Vyrábíme draky

Padesátkrát o přírodě – přírodovědná soutěž

ZIMA :

Lidé a čas :

Vyprávíme si, co vše stihneme během dne

Kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně

Zimní radovánky :

Soutěžíme, kdo postaví největšího sněhuláka

Závodíme v hodu sněhovou koulí na cíl

Chodíme sáňkovat, bruslit

Vyrábíme jednoduchá krmítka – pomáháme zvířátkům přežít zimu

Připravujeme dárečky pro vánoční strom pro zvířátka

Zdobíme vánoční strom v lese

Kouzelný čas Vánoc :

Vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly,

Připravujeme si dárky, vyrábíme přáníčka

Vyprávíme si o Vánočních zvycích

Učíme se koledy

Vyrábíme Vánoční ozdoby, zdobíme si školní družinu

Vyrábíme Betlém, na kterém se podílí každý

JARO :

Příroda okolo nás – rostliny, živočichové :

Chodíme na vycházky a pozorujeme budící se přírodu

Kreslíme a malujeme první jarní květiny a mláďata domácích zvířat

Pozorujeme klíčení semínek

Čteme ukázkou z příběhu jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko

Svátky a oslavy :

Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepováním, vyškrabováním, apod.)

Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme)

Vyrábíme pomlázky a píšťalky

Chodíme na Velikonoční výstavu

Vyrábíme čarodějnice ze slámy, trávy, odstřížků látek, z papíru, ...

Vyrábíme dárky pro radost maminkám

Sport :

Seznamujeme se s pravidly míčových her

Nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti.

LÉTO :

Kamarádi :

Vyprávíme si o tom, kdo co bude dělat o prázdninách a která místa navštíví.

Zamýšlíme se nad tím, jak si kdo představuje ideální prázdniny.

Čteme si pohádky z jednotlivých světadílů a ukazujeme si na mapě, kde se příběh odehrává

Povídáme si o odlišnostech a zvycích v cizích zemích

Člověk a jeho zdraví :

Předvádíme, jak bychom se měli chovat na ulici, v dopravních prostředcích, apod., abychom se vyhnuli úrazu o prázdninách.

Vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo a jak jsme situaci zvládli.

Navštěvujeme plavecký bazén a relaxujeme

Pořádáme rozlučkový výlet se školním rokem

Pořádáme týdenní pobytový letní tábor.

7.2. MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ

Školní družina využívá ke své činnosti místnost, která je určena pro ni. Místnost má dřevěnou podlahu a je částečně pokryta kobercem, je vybavena skříní a knihovničkou, válemdou, stoly a židlemi. Na stěnách jsou tabule a nástěnky. V odpoledních hodinách ŠD využívá ke své činnosti volné třídy, malírnu, počítačovou učebnu, školní zahradu a hřiště, tělocvičnu. ŠD je vybavena různými stolními a didaktickými hrami, dřevěnými kostkami, stavebnicemi. Žáci mají k dispozici různé druhy papírů, pastelky, vodové a temperové barvy, plastelínu a jiné materiály potřebné k využití ve volném čase. Hřiště je vybaveno brankami, stojanem na košíkovou a odbíjenou, k dispozici je pingpongový stůl, různé druhy míčů, pomalý tenis, švihadla, kužele.

7.3. BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ

Žáci jsou povinni dbát pokynů vychovatelky.

Žáci jsou poučeni o základních bezpečnostních podmínkách a chování při aktivitách školní družiny, při zájmových činnostech, při přecházení do školní jídelny, při vycházkách a jiných činnostech.

Žáci dodržují vnitřní řád školní družiny.

Udržují pořádek v místnosti, během činnosti dodržují kázeň a klid.

Nevyklání se z oken, nemanipulují s nimi, nesahají na elektrické zařízení.

Neběhají, neskákají (mimo program) , nesjíždějí a nelezou přes zábradlí, nestoupají na židle a stoly.

Při pohybu po komunikacích a v ulicích dodržují zákon o silničním provozu.

Přes přechod přecházejí hromadně na pokyn vychovatelky.

Vnitřní řád školní družiny

Žák se vždy řídí pokyny vychovatelky.

Žák dodržuje zásady bezpečnosti.

Žák má právo užívat prostory vyhrazené pro činnost školní družiny.

Žák má právo zúčastňovat se akcí školní družiny.

Žák neopouští místo činnosti školní družiny bez dovolení vychovatelky, nepohybuje se sám na jiných místech, kde neprobíhá činnost ŠD.

Žák neničí svévolně hračky a zařízení školní družiny.

Žáci jsou k sobě navzájem ohleduplní, nepoužívají hrubé chování, vzájemně si pomáhají.

Doba pobytu žáka ve ŠD se řídí údaji uvedenými na zápisním lístku.

Pokud žák narušuje soustavně školní řád a činnost školní družiny, může být rozhodnutím ředitele školy z družiny vyloučen. Ředitel může rozhodnout o vyloučení žáka ze ŠD, pokud tento žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD nebo z jiných zvláště závažných důvodů.

Za méně závažné nedodržování řádu ŠD a za nevhodné chování může žák obdržet důtku ředitele školy nebo podmíněčné vyloučení ze školní družiny.

Obsah:

1.	Identifikační údaje.....	2
2.	Charakteristika školy.....	4
2.1.	Úplnost a velikost školy.....	4
2.2.	Materiální, prostorové, technické a hygienické vybavení školy	4
2.3.	Charakteristika pedagogického sboru.....	4
2.4.	Charakteristika žáků	5
2.5.	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	5
2.6.	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	5
3.	Charakteristika ŠVP	7
3.1.	Zaměření školy	7
3.2.	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
3.3.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.4.	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	11
3.5.	Začlenění průřezových témat.....	12
3.5.1.	Osobnostní a sociální výchova.....	13
3.5.2.	Výchova demokratického občana	14
3.5.3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	15
3.5.4.	Multikulturní výchova	16
3.5.5.	Environmentální výchova	17
3.5.6.	Mediální výchova.....	18
4.	Učební plán	19
5.	Učební osnovy.....	22
5.1.	Jazyk a jazyková komunikace.....	22
5.1.1.	Český jazyk a literatura.....	22
5.1.2.	Seminář z českého jazyka a literatury	52
5.1.3.	Anglický jazyk	56
5.1.4.	Konverzace z Anglického jazyka.....	66
5.1.5.	Německý jazyk	68
5.2.	Matematika a její aplikace	72
5.2.1.	Matematika	72

5.2.2.	Seminář z matematiky.....	95
5.3.	Informační a komunikační technologie	99
5.3.1.	Informatika.....	99
5.4.	Člověk a Jeho svět	108
5.4.1.	Prvouka	108
5.4.2.	Přírodověda.....	118
5.4.3.	Vlastivěda	125
5.5.	Člověk a společnost	132
5.5.1.	Dějepis	132
5.5.2.	Historický seminář.....	138
5.5.3.	Strategie osobnostního rozvoje	141
5.5.4.	Občanská výchova	147
5.6.	Člověk a příroda	153
5.6.1.	Fyzika	153
5.6.2.	Chemie	163
5.6.3.	Přírodopis.....	171
5.6.4.	Praktikum z přírodopisu.....	180
5.6.5.	Zeměpis.....	189
5.6.6.	Zeměpisný seminář	200
5.7.	Umění a kultura	205
5.7.1.	Hudební výchova	205
5.7.2.	Výtvarná výchova	216
5.7.3.	Keramika.....	223
5.7.4.	Život a umění	226
5.8.	Člověk a zdraví	230
5.8.1.	Tělesná výchova.....	230
5.8.2.	Sportovní hry	264
5.8.3.	Rodinná výchova	271
5.9.	Člověk a svět práce.....	277
5.9.1.	Pracovní výchova.....	277
5.9.2.	Pracovní orientace.....	285

5.9.3.	Digitální technologie.....	289
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	292
6.1.	Pravidla pro hodnocení žáků.....	292
6.1.1.	Způsoby hodnocení.....	292
6.1.2.	Kritéria hodnocení	293
6.2.	Autoevaluace školy.....	294
6.2.1.	Oblasti autoevaluace	294
6.2.2.	Cíle a kritéria autoevaluace.....	294
6.2.3.	Nástroje autoevaluace	295
6.2.4.	Časové rozvržení autoevaluačních činností	295
7.	Školní družina	296
7.1.	Charakteristika.....	296
7.2.	Materiální vybavení	302
7.3.	Bezpečnost a ochrana zdraví.....	302